

ไมตรีทางภาษาเขมร - ไทย

บรรจบ พันธุเมธา

เพลงนิรภัยทางอากาศ

ฉบับที่ ๑

บรรณ พันธ์เมธา

โรงเรียนทางบก

เบม

“ซีโกล์ ซีโกล์” ข้าพเจ้าร้องเรียก
ตามด้นคามอย่างที่เขาเรียกกันในพนมเปญ ตามด้น
คนท่งรบเขามาเทียบฟุตปาซ และไม่ต้องพดจา
จากอะไร ข้าพเจ้าก็ก้าวชนรถ นั่งตบหนทางทม
ลักษณะคล้ายเขาออกมาตามโรงพยาบาล แล้วนาย
ตำรวจเมืองหลวงก็จัดการขับรถพาข้าพเจ้าไป
รถคันดีแยกมาแห่งหนึ่งแล้ว ทั้งข้าพเจ้า
และคนขับยังไม่ได้พูดอะไรกัน แต่ถึงจะพูด ข้าพ
เจ้าก็คงพูดให้เขาเข้าใจไม่ได้ดีเท่าเทียมจะใช้ภาษา
ไทย อันที่จริงภาษาเขมรนั้น ข้าพเจ้าก็เคยรู้เรียนมา
จนตนเองคิดว่าก็พอจะรู้ๆอยู่บ้าง แต่เหตุใดพอ
ถึงเขมรจริงๆ ทุความรันทดกลับให้การไม่ยกได้
ตามต้องการ เริ่มตงแต่นั่งรถไฟมาพนมเปญทีเดียว
ข้าพเจ้าไปนั่งในรถเต็มขบวน ก็ถึงตั้งชาวเขมรมากิน
ผักจามหนึ่ง แต่เอ๊ะ จะบอกเขาว่าอย่างไร ในเมื่อ
ข้าพเจ้ารู้แต่คำ ‘บวย’ ที่แปลว่าข้าว ต้องอาศัย
ภาษาไทยไปบอกคนข้างๆที่เบญยถึงชาวเขมรมากิน
จึงพอรอดตัวไม่ต้องออก ข้าพเจ้าจึงเห็นแล้วว่า
ภาษาไทยนั้นสำคัญและจำเป็นแก่ข้าพเจ้ายิ่งนัก โดย
เฉพาะเวลาที่อยู่ในเขมรนี้

ข้าพเจ้าเพิ่นคิดถึงเรื่องนี้อย่างมาก ในเช้า
เมืองไปพตางจนรถมากถึงนอกเขตนคร เขมร
เบญยเมืองดแทน มีถนนมากมายที่ถนนใหญ่
ถนนเล็ก มีถนนเล็กคดกบถนนเล็ก แล้วก็ยังมีถนน
เล็กแยกจากถนนใหญ่ ถนนต่างๆ ล้วนแล้วแต่แยก
หลายต่อหลายแห่ง ข้าพเจ้าก็มักจะจำพห้แยก
ออกแห่งหนึ่งแล้ว นายคนขับรถพาข้าพเจ้าไป
เฉยๆต่อไปไม่ได้ จึงถามว่า

“ตรงไหน” และเพิ่นถามว่าถนนที่
ให้ข้าพเจ้าเข้าใจตรงไหน เขาก็ชี้แจงต่อไปว่าหน้า
ถึงหากจะไม่แฉเห็นท่าทางขมเขมร ถ้าแต่ก็เข้าใจ
ได้ดีว่า ‘ตรงไป’ เพราะเขมรนั้นชอบเอาตัว
‘ตรง’ ที่ใช้ในภาษากรงเขมร เป็นคำคำแรกๆ ใช้
ในภาษาเขมร แต่ทั้งที่ร้อยๆปี ข้าพเจ้าก็ยังไม่
กล้าใช้ เพราะไม่ทราบว่าเขาใช้ ในทางตรงหรือ
จะเป็นทางตรงหรือคนตรง และถ้าให้ใช้ข้าพ
เจ้าก็คงออกเสียงอย่างไหนว่า ‘ตรง’ ซึ่งผิดนะ
ทำให้เขาไม่เข้าใจเท่ากัน

หนทางที่ข้าพเจ้าต้องจำไว้ให้ดี ก็พห้ทาง
ตรงไป ไม่ต้องเดาอะไรที่ไหน เพราะเขา

ถ้าเจ้าพี่เจ้าจะไม่วัดอะไรกับเขาเลย เขาก็
จะลงมือต่อไป ถึงที่หมายได้ก็ถูกต้อง ถ้าเพียงแต่
ให้เสียในครั้ง ชั่วคราวให้เขาเท่านั้น ข้าพเจ้ามา
จึงเห็นเหตุและคิดแปลกใจไม่ได้เห็นคนนั้นซึ่งก็
จะเสียใจและเสียเวลาด้วยซ้ำไปด้วย ได้มา
เห็นและรู้ให้ชัด ถ้าผู้ใดโดยส่วนหนึ่งไปหนึ่ง ๆ เคย
มาเห็น อันนั้นก็ตรงไปเรื่อย ถึงที่จะพาข้าพเจ้า

۱۲۸۱

ได้นิยามที่พูดภาษากันไม่ว่าเรื่องไหน แตกมอยู่
หลายต่อหลายครั้งที่ไม่ให้ประโยชน์สังคมมุ่งหมาย
ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้ายังไม่รู้จักถนนหนทางดีพอ จึง
ไม่ทราบจะชี้ให้เขาไปทางไหน และก็ปรากฏว่า
หลงบ่อยๆ เพราะชี้ไปทางโน้นทางนี้ไม่ถูกทาง
ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าไปทางวัดพนมเบญ ซึ่งอยู่
บนเขาเตี้ยๆกลางเมืองพนมเบญ และก่อกวนกัน
ว่า ช่อพนมเบญ ได้มาจากวัดบนเขา ที่ย้ายเพี้ยน
(เขาเรียกโดนเพี้ยน) สร้างไว้ รอบๆเขามณฑน
แยกไปได้ ๖-๗ สาย แต่ระยะสายมองดูคล้ายกันทั้งนั้น
ข้าพเจ้ามองดูแล้วไม่ทราบว่าสายไหนเป็นสายที่จะ
มายังโฮเต็ลที่พัก จึงชี้ส่งๆไปสายหนึ่ง และผล
ของการชนกันปรากฏว่าชี้ใกล้พาออกมาใกล้จน
เกือบจะหนีออกมา คือดงวัดประจักษ์ ที่กำหนดเขต
ตำหรับฝังอยู่ (พนมเบญแบ่งเขตที่อยู่ออกเป็น
สามเขต คือ เขตฝรั่ง อยู่สุดเมืองด้านหนึ่ง เขต
เขมรอยู่สุดอีกด้านหนึ่ง และเขตกั้นอยู่ใจกลาง
เมือง ทำให้ได้ความยากกันอย่างสุดขั้วสบายใจ)
ข้าพเจ้าคิดอนตนาใจอยู่นาน ไม่ทราบจะทำอย่างไร
จึงจะกลับได้ถูก พยายามบอกชื่อโฮเต็ลให้เขาฟัง
หลายต่อหลายครั้ง เขาก็ฟังไม่เข้าใจ ทันใดนั้น
นึกขึ้นมาได้ถึงวัดอุณาโลม ซึ่งอยู่ไม่ไกลจาก
ที่พักนัก และเป็นที่พักใกล้รถจากแท็กซี่ทั้งนั้น ข้าพเจ้า
จึงบอกไปว่า เสด็จวัดอุณาโลม คนขับชี้ใกล้รับ
รับคำอย่างยินดีที่ได้ทราบความประสงค์ของข้าพ
เจ้า พร้อมกันนั้นก็นึกคล้ายกับว่า ข้าพเจ้าไม่บอก
เสียแต่แรกว่าจะไปวัดอุณาโลม ไม่เช่นนั้นก็จะไม่

ต้องเสียเวลาเที่ยวหาอยู่ แต่ในที่สุดก็ไป
ข้าพเจ้าก็ยังยึดวัดอุณาโลมเป็นที่พักอยู่ไม่
ครั้งที่ข้าพเจ้าไปพักอีก ข้าพเจ้าก็ชี้ให้เขานำ
ภาษาเขมรว่า 'ดาร์มนทรี' แท้ก็เห็นเขานำให้
แต่ชี้ใกล้ฟังไม่เข้าใจ ก็ให้เขาบอกชื่อเขานำให้
ท่านผู้หนึ่งบอกชี้ใกล้เป็นคำฝรั่งว่า musée ซึ่งใกล้
ฟังเป็น lycée เคยพาข้าพเจ้าไปวัดที่นั่นด้วย
ครั้ง ต้องบอกว่าให้กลับไปยังวัดอุณาโลม และระยะ
มาระหว่างทางข้าพเจ้าก็ได้เห็นนิมิตที่ลึกลับอยู่
ใกล้จากนั้นนัก จึงเป็นอันถึงโฮเต็ลแล้ว
ข้าพเจ้าต้องลำบากอีกอีกถึงถิ่นที่พักในที่สุด
มาได้ ๒-๓ วันจึงได้ครูสอนภาษาเขมรให้ ที่โฮเต็ล
สอนช่วยหาครู ก็เพราะข้าพเจ้าจะสะดวกอยู่ที่นั่น
จะเรียนจากชีวิตประจำวัน โดยเรียนจากคน
ชี้ใกล้อย่างนั้นเห็นจะไม่ทักท้วง จึงทำเป็นต้องให้
ถัด ยังโชคดีกว่าพระสุเมธาธิบดี สมเด็จพระสังฆราช
แห่งประเทศเขมร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตั้งจากนายแพทย์กิมสาค และโรจนนาคสวณ
และท่านผู้หนึ่งเป็นเจ้าที่วัดอุณาโลม
จริงจัง จึงรับสอนให้ข้าพเจ้าได้ฟังภาษาเขมร
เต็มใจ แม้ว่าจะมีเวลาเรียนพอสมควรแล้ว
สองชั่วโมง ก็ยังรู้สึกว่าได้ประโยชน์มาก และ
ที่เต็มใจที่สุด ก็คือ ได้มีที่ชี้ใกล้ให้ข้าพเจ้า
และนำฉันใจทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรม ทำให้
แล้วข้าพเจ้าคงไม่รู้เรื่องอะไรแล้วกับเขมร เขมร
ด้วยว่าไม่ได้พำนักในบ้านเขมรอย่างที่เคยพำนัก
บ้านไทยในอดีตรับ และรู้ภาษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร (วิทยาเขตขอนแก่น) และ

(อ่านต่อหน้า)

เสียงในทางภ เขมร

มีอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าไม่สู้จะถูก
ใจนักคือ เรื่องคนขับชักรอกกับการถ่มน้ำตา
ข้าพเจ้าอยากบอกเขาเสียเถิดว่า อย่าได้ถ่ม
น้ำตาเมื่อเขาขับชักรอกไป เพราะว่ามัน
สกปรกและมันจะมาโดนข้าพเจ้าด้วย แต่ข้าพเจ้า
จะบอกเขาอย่างไรถูกเล่า ต้องรอจนกระทั่งมี
โอกาสได้เรียนกับครู จึงสอบถามคำที่จะพูดกับ
เขาได้ คุณหมอก็มองด้านอื่นให้พูดว่า 'กมเสียด
ตักมวด' และอธิบายให้เข้าใจว่า เสียดแปลว่า
ทำให้ชอกไป เช่น เสียดเพราะหิว แปลว่าทำให้
เพราะหิวชอกไป มาจากคำแฉะ แปลว่าแก้ อย่าง
เช่นแก้เชือกให้ใช้ได้ และบางทีใช้กับสร้อยเป็น
แฉะสร้อย แปลว่าแก้ไขให้หลุด ส่วนตักมวด
ก็แปลว่าน้ำตาชอน แปลตามตัวว่า น้ำปาก จาก
มวด แปลว่าปากและตักแปลว่าน้ำ คำมวด น
ข้าพเจ้าได้ยินชาวเขมรออกเสียงกันต่างๆ บ้าง
เป็น มอด บ้างเป็น เมอด ทั้งที่เขียนเป็น มาด เรื่อง
การออกเสียงคำเขมรนี้ ออกจะเป็นเรื่องยาก
ลำบากโดยแท้ เพราะนอกจากอักขรวิธีเขมรจะกำ
ไรที่สระจะออกเสียงเดียวกันออกไปตาม

คุณสมบัติของพยัญชนะที่เป็นโหระ และโห
อย่างเช่น จาม ออกเสียงว่าจัน แต่ อด อด
เสียงอย่างกล่าวมาแล้ว ยังมีอีกอย่างอีกอย่างแต่
คนออกเสียงต่างกันไปตามที่อาศัยบ้าน เช่น
พระตะบอง เขมรเรียก (เขียนเสียงตาม) อดเสียง
พยัญชนะโหระเป็นอว แต่ชาวพนมเปญออกเสียง
เป็นโอ ดังคำ ดน (อวน) พระตะบองออกเสียง
เป็นดอน ที่ออกเสียงไปตามนั้นตามรู้และตาม
ถนัดในการออกเสียงของคนก็จริง เช่นคำ แฉะ
บางคนออกเป็น แปด แต่คนกรุงรัตนโกสินทร์
ว่าที่ถูกจะต้องเป็น แปด (เสียงแปดจะฟังไม่ผิด)
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงต้องรับมันไว้เสียเถิดจนกว่า
จะได้รู้แน่ แต่ก็ออกจะแสบๆไปสักหน่อยก็จริง
หัดเขียนไปตลอดเวลาไม่ หนักก็ออกเสียง
ตามความสะดวกและถนัดปาก เมื่อจำกัน ๕ และ
ก. ตะกุด ส่วนมากเขาไม่ออกเสียง ๕ ก. เขมร
กลายเป็นเสียงหนักเหมือนหนึ่งกับ ๕ ก. ของ
เช่น ผด (เปลี่ยน) เป็น ผด ๕ ก. (ที่ ๕ ก. นี้
ปลุก) เป็นตะ บรรดาผู้รู้หนังสือเขมรที่รู้จัก
เกณฑ์พยายามที่จะออกเสียง ๕ ก. นั้นบ้าง ๕ ก. นี้

ถูกตีความหลัก แต่หาตัวจริงไม่ พุดไปๆตามตัว
คำ ข. ก็หายไปเช่นเดียวกับคนที่หลงหายเขาพูดกัน

นอกจากนี้ สระเขมรมีหลายเสียงที่หารูปสระ
ไทยไม่ได้เลยไม่ได้ในเวตาฉบับที่หก เพราะไม่มี
เสียง สระนั้นๆ ในภาษาไทย เช่น สระเอา มีตัว
สระอา เมื่อมากับพยัญชนะอ โหชะ (ก.ข.จ.ฉ.ฎ.
ต.ง.ป. เป็นต้น) ออกเสียงครึ่งอ ครึ่งโอ เพราะ
สระครึ่งบางที่จริงได้ยินเป็นอ บางที่ได้ยินเป็นโอ

ถ้าเจ้าตัวเด็กเขาเสียงที่ใกล้เคียงที่สุด เสียงโอ
เสียงหนึ่ง และบางเสียงที่เขียนเหมือนภาษาไทย
ก็เจ้าตัวเด็กออกเสียงเหมือนกัน จึงพูดอย่าง
ไทยอยู่ตลอดเวลา แต่เมื่อปรากฏว่าเขาฟังไม่
เข้าใจ จึงต้องสอบถามว่าเสียงที่ถูกต้องเป็นอย่างไร
และสิ่งที่เขาฟังที่ทราบได้เอง เช่น วนหนึ่งเขาเจ้า
ตัวเด็กใช้ช่วยเปิดหน้าต่างให้ ข้าพเจ้าบอกเขา
ว่า เขมรของพวก เขาสังเกตจากมือของข้าพเจ้า
จึงได้ทำการเปิดให้ พร้อมกันถามให้แน่ใจว่า
'เออ-ก' เสียงเออของเขาคล้ายเออของไทยใหญ่
และโดยคำนี้ ในคำที่เขียนด้วย โอ ไม่น่าใน
ภาษาไทยมากกกต่าง ข้าพเจ้าต้องให้ห้อออกเสียงอยู่
ตลอดเวลาเพื่อให้เสียงคล้ายของเขา แต่ครั้นมา
แล้วที่ใช้เขียนในภาษาไทย เช่น เจริญ (แปล
ว่า มาก เขียนเจริญ) และเกิด ข้าพเจ้าก็ออกที่จะ
ออกเสียงอย่างไทยไม่ได้สัก ทั้งยังรู้สึกกระดาก

ปากด้วยที่จะออกเสียงให้ผิดแปลกไปกว่าที่เคย
เห็นจะเป็นด้วยเหตุที่ยังมีออกเสียงให้เหมือน

เขมรไม่ได้เอง ทำให้คนขับขี้อึดอัดหัวเราะไม่
ได้ เมื่อได้ยินข้าพเจ้าพูดกับเขาว่า กมแต่ตำดัก
มวด เขาคงไม่คิดว่าข้าพเจ้าพูดกับเขาจริงๆ เพราะ
ปรากฏว่า เขาคงถ่มน้ำลายออกไปโดยไม่เอาใจใส่
ยิ่งข้าพเจ้าถามท้าวว่า 'ส้มกักรัก' (ดังปรก)
เขายังขันหนกขัน จนทำให้ข้าพเจ้าออกจะห่อหอย

ไม่ค่อยกล้าจะพูดอะไรกับเขามาก ความจริงคำ
'ส้มกักรัก' นั้นเสียงน่าขันจริงๆ ไม่ทราบว่ามี
ความสัมพันธ์กับคำ 'ดังปรก' ของเราหรือไม่

ข้าพเจ้ารู้สึกตัวเองตกอยู่ในฐานะลำบากขึ้น
ทุกวันๆ เพราะว่านอกจากจะพูดให้เขาฟังไม่รู้เรื่อง
แล้ว ยังฟังเขาพูดไม่เข้าใจเสียอีก ข้าพเจ้าเคย
นึกว่าพูดคำยากกว่าฟัง เวตาเรียนภาษานี้ ข้าพ
เจ้าฟังเขาเข้าใจก่อนพูดได้ อยู่ไปนานๆข้าพเจ้าฟัง
เขาเข้าใจราว ๘๕% แต่พูดให้เขาฟังเข้าใจได้ไม่
ถึง ๕๐% แต่เมื่อมาเรียนภาษาเขมร ข้าพเจ้ากลับ
รู้สึกว่าพูดไม่ค่อยยากเท่าฟัง เพราะพจน์กรุประ
โยคอย่างไทยๆได้ แต่เวลาเขาพูดมา ความไม่
เคยคุ้นกับเสียง ทำให้นึกไม่ถึงว่าเขาพูดเรื่องอะไร
และศัพท์ที่ใช้ในภาษาประจำวันยังไม่พอใช้จึงยาก
จะเข้าใจได้ตลอด เพราะฉะนั้นบางทีก็เสียเวลา
ไม่เข้าใจว่าเขาพูดอะไร ทำให้หมดสนุกและเสีย

บรรณานุกรม

ไม่ครัดไปด้วย มียวนหนึ่งข้าพเจ้าจึงชกออกไป
ตามถนนมืดมิด คนขับเขากำตงตนเตนเรองรอก
บนครกคณดาบ เขาก็เอาให้ข้าพเจ้าฟังไปตลอด
ทาง ข้าพเจ้าจับได้คำหนึ่งว่า เทดยะ ซึ่งแปลว่า
ตก ข้าพเจ้าเดาเอาว่าคงมีใครตกลงมาจากรถ
บนครก เพราะเขาพูดคำว่า 'ถาน' ด้วย และเข้าไปที่
รถเมย์ที่กำลังจอดอยู่ข้างทาง (ถาน คือรถบนครก)
นอกจากนี้ก็มีคำ ขางเกราย (ขอกเฉียงคาง
กรอยหรือกรอย ที่จริงเป็นเสียงกรงๆ ไม่ใช่
อ หรือ โอ แท้ๆ เพราะฉะนั้นบางทีจึงได้ยินบาง
คนออกเป็น ออ บางคนออกเป็น โอ) ซึ่งแปลว่า
ข้างหลัง ข้าพเจ้าออกเสียงใจแทนคนขับชกออกไป
อยู่ด้านหลังอย่างขยาด คิดว่าข้าพเจ้าคงจะฟังรู้
เรื่อง แต่แล้วข้าพเจ้าฟังเข้าใจเพียง ๓ คำเท่านั้น
จนกระทั่งบัดนี้ข้าพเจ้ายังไม่รู้อย่างละเอียดว่า เหตุ
ใดจึงได้ ผู้เคราะห์ร้ายนั้นจึงถูกรถบนครกชนหัว
บนถนนอยู่กลางถนน ต้องใช้เดาเรื่องและปะติด
ปะต่อเอาเอง ผิดถ้อยอย่างไรไม่ทราบ ดูๆก็ไม่ผิด
กับถ้อยที่เขียนในสมัยก่อน

เรื่องนี้ทำให้ข้าพเจ้าออกจะสับสนในการเรียน
พูดและฟังภาษาเขมร เห็นว่าเวลาเพียงเล็กน้อย
เท่านั้น คงจะเอาไม่ได้แน่ จึงได้หันมาสนใจกับเรื่อง
อ่านเขียนให้มากยิ่งขึ้น เมื่อมาถึงพมเปญได้ไม่
กี่วัน ข้าพเจ้าบังเอิญไม่ได้เห็นหนังสือพิมพ์เขมร
เข้า ต้องอ่านหนังสือจากหนังสือพิมพ์นอก ท้ายจากตัว
อักษรเขมรได้และอ่านออก ทั้งยังพอเข้าใจได้บ้าง

แม้ว่าจะมีศัพท์ที่ยังไม่ทราบความหมายของคำ
หลายศัพท์ก็ตาม ข้าพเจ้าจึงเกิดความคิดที่จะใช้
หนังสือพิมพ์หรือหนังสืออื่นๆ เป็นแบบอย่างให้
ผดุงใช้ รู้แล้วนำมาใช้ได้ทันที แต่ข้าพเจ้าจะ
เขาขายกันที่ไหน ก็วิ่งข้ามหัวเดินไปบนที่นอน
แล้ว แต่จะไปอีกในคราวหลัง ไม่ทราบจะบอก
ชกได้อย่างไร นักเขียนได้บันทึกถึงสิ่งนี้ใน
ที่ข้าพเจ้าอ่าน เขียนว่า ถ้าเป็นไปได้ ข้าพเจ้าคิดว่า
คำนี้จะไม่มีทางอ่านเป็นแน่ฉันไม่ได้บอก
ชาวพม่าเลย แต่ผดุงคิด ข้าพเจ้าตามชกได้เกือบ
๓๐ คนถึงสถานทรมานชาวพม่าเขมร แต่ไม่มีใคร
รู้จัก เป็นอันขาดไม่ได้ในใจกัน ตัวรถขับไปตาม
ครก จึงทราบว่าเขาออกเสียง ข้าพเจ้าได้เขียน
ข้าพเจ้าไม่คิดเลยว่าจะออกเสียงอะไรก็ได้
คำนี้เป็นคำใหม่ทักตลกขึ้นแทนคำเดิมที่ว่า 'กา-
แซด' คนส่วนมากยังใช้คำเก่าอยู่ เพราะฉะนั้น
ได้ง่ายกว่า แต่ทั้งนี้ที่สุดก็ไม่สามารถบอกได้ว่า
เห็นจะไม่มีความหมายนอกจากนี้แล้ว เพราะ
ฉะนั้นแล้ว ยังจะต้องเผอิญกันเสียของเสีย
แต่จะขอออกเสียงผิดๆบ้างก็ไม่ได้เสียไร
เหมือนกับไทย เช่นที่ข้าพเจ้าเขียนในภาษาไทย
ประชาชน ออกเสียงมีน้ำเสียงเจ๋กั้นๆ ปรอ-
เคี้ยงจน ข้าพเจ้าที่ฟังก็พอจะเข้าใจได้บ้าง
ไม่ได้ ก็ได้แต่ไม่ใคร่จะเข้าใจกันนัก ก็ควรจะ
ก็ต้องเรียกอย่างไทย นี่แหละเป็นความจริง ข้าพ
พระตะบองคนหนึ่ง พูดไม่ได้ เขาก็พูดในภาษาไทย

คนที่หนึ่งรู้จักภาษาเขมรมาแต่ต้น เคย
รู้ว่าเป็นภาษาหนึ่งในตระกูลภาษา
จีน-ไท คือมีการแทรกพยางค์คำพ้อง
กันไว้ให้ ประกอบด้วยพยัญชนะสัมผัส
อันหนึ่งอันหนึ่งเป็นส่วนใหญ่ แต่ที่น่าแปลกที่
ภาษาเขมรออกเสียงคล้ายกับคำอย่างเต็มที่ไม่ว่า
จะพูดหรือเขียนอย่างนี้ไม่ใช่ของง่าย คน
จะพูดภาษาเขมรกระตังเสียงขาดหายไป ถ้าหาก
ไม่รู้จักภาษาเขมรก็ — และรู้จักพยางค์ออกเสียง

ร.คงจะเป็นเสียงยากในภาษาเขมรอยู่เหมือนกัน เมื่อเป็นตัวอย่างก็ไม่ได้เลย เช่น การ เป็น การ ๓ ตัว เป็น ชาร์ ๓ ตัว เป็น โนกอร์ ๒ พยางค์อื่น ก็ใช้ว่าจะออกเสียงได้ชัดเจนนั่นทุก คน เช่น ปรี๊ว ที่แปลว่า ห้า เป็นเสียงที่ออกต่ำมาก ถ้าหับแม่คำแต่ละคนขับชั๊กล๊ต เพราะเท่าที่ผ่านมา ไม่มีใครออกได้ชัดเจนนั่นเลย ข้าพเจ้าถามแล้วถามอีกอยู่หลายครั้งเพื่อให้แน่ใจว่า ที่เขาพูดว่า แป้ม นั้นหมายถึงปรี๊ว เพราะฉนั้นเมื่อจะ ตกลงติดต่อเกี่ยวกับเขา ข้าพเจ้าก็จำเป็นต้อง พุดกับเขาว่าแป้ม แทนปรี๊ว เพื่อให้เป็นที่เข้าใจกัน

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เงินเชมรททางราช

เงินเชมรท

[เริ่มฉบับที่ ๖๖๖]

การจะเล่นของกับคนขับโตงแต่ละแม่ค้าขายของ ข้าพเจ้ายังจะคิดงวักงวักโดยยกคำหนึ่ง ถัดคำ แฉก (ออกเสียงเต็ม) ซึ่งเขาแปลว่า ทอนหรือเพิ่ม มาเรื่อยๆ ข้าพเจ้าอดชมไม่ได้ว่าคนขับโตงโตงในพนมเปญน่ะแท้ ให้อารมณ์เท่าไรก็พอใจ ไม่ร้องเอะอะโวยวายโดยสาวเพิ่ม เพราะเห็นข้าพเจ้าเป็นคนแปลกหน้า ทั้งบางทีให้เขาคิดราคาเขาเอง เขาก็คิดถูกมากจนข้าพเจ้าต้องเค็มให้อีก และเขาก็ชอบคนที่ข้าพเจ้า บอนแถม ให้เขา (แท้ๆ แปลว่ามากจนเกินไป บอนแถม ก็คือทำให้มากจน หรือเพิ่มเต็มให้) แต่อยู่ไปนานๆ ข้าพเจ้าได้พบ บ้างเหมือนกันที่ชยคำโดยสาวเพิ่มเพราะพายุแรง หรือแฉกจัด แต่บางทีก็ไม่มีเหตุผลจนข้าพเจ้าต้องว่าเขามั่งจำ โตโมมเฮย (=พอเหมาะแล้ว คำเดียวกับ ตม่อม) เขาก็เลยถึงเราไม่ตอบว่าอะไร คงจะพอนึกออกว่าข้าพเจ้ามาอยู่ที่นี่หลายวันจนหายแปลกหน้าไปแล้ว แต่บางคนร้ายกว่านั้น คือให้เงินใบละ ๕ เหรียญแก่เขาให้ราคา ๖ เหรียญ แล้วไม่ยอมเพิ่มอีกเลย บ้างก็ถ่มน้ำลาย เพราะ

ฉะนั้นข้าพเจ้าคงต้องแลกเงินบ่อยไปเรื่อยๆ เวลาไปตลาด เพื่อจะได้ไม่ต้องมีเครื่องชั่งเครื่องตวงอะไร เงินเชมรทใช้กันราคาตัวให้เห็นจะเป็นแบบตอใบละ ๕ เหรียญ ซึ่งสัปดาห์ที่แล้วไปไม่ได้ให้ราคา ๕๐ เซนต์ ซึ่งไม่เห็นใช้ทำอะไรได้นอกจากไปชยทาน แต่ความจริงแล้วแลกกับ ๑๕ สัปดาห์ของเรานั่นแหละ แต่กระนั้นขอถามเหรียญหนึ่งกึ่งมีค่าที่ปล้นใช้เพียงเหรียญเดียวเขาก็นั่งดู ขอดูการอื่นที่เขาเรียก แพลโตนด ได้ถึง ๕ ผล หินทาล ได้ถึง ๖ กิโลเมตร ซึ่งก็ดูเขาคิดเพียง ๑๐ เหรียญเท่านั้น และข้าพเจ้าต้องถามให้เป็น ๑๕ ทุกครั้ง แต่ว่าในเมืองพนมเปญไม่มีวัดเบ็ญตรารัง คนจึงต้องไปชยกันมาก เราเคยบอกข้าพเจ้าว่าวันหนึ่งๆเขาหาได้ถึง ๑๐๐ ถัดเหรียญ ค่าอาหารการกินของเขาวันหนึ่งไม่เกิน ๑๐ เหรียญ และอาหารสำคัญยิ่งกว่าอย่างอื่นที่พวกเขารู้จักทุกคนคือกิน ชอบกิน ปลาจืดกับ ถั่ว คือ สร (เห็ด) และกินอย่างถูกคือคอกโคนด น้ำตาลเมา ซึ่งชาวบ้านใช้กันอย่างมากมายขายอยู่ทุกหนทุกแห่ง และแพง

[illegible]

[๖๖๖๖๖๖]

นิยายทางภาษา

เขมร-ไทย

[เริ่มฉบับนี้]

เรื่องอาหารเขมรเท่าที่ข้าพเจ้าทราบ เห็น
 ธรรมดา ๆ ที่ไม่รู้เรื่องของเขาทำไมไปถกถก
 เพราะไม่ได้รู้จักเคยคุ้นกับชาวเขมรถึงกับจะได้ไป
 กินอาหารในบ้านของเขา นักแต่ยังอดเสียใจ
 ไม่ได้ที่มาเขมรทั้งที ไม่มีโอกาสรู้จักชาวเขมร
 ไม่ได้ศึกษาข้อดีความเป็นอยู่ตลอดจนขนบประเพณี
 ของเขา ที่จริงใช้ว่าข้าพเจ้าจะไม่สนใจใครรู้ หาก
 แต่ไม่มีโอกาส ถ้าจะพูดไปแล้วก็คงถือเป็นโชค
 เพราะเห็นด้วยให้มันเป็น แค่วัดจากกับเจ้า
 หนาทกระทรงคางประเทศที่สถานทูตเขมรโทรเลข
 ให้มารับที่สถานพินมเบญ แต่พูดตามจริงจะเรียก
 ว่าเลวร้ายก็ยังไม่ถูกนัก เพราะข้าพเจ้าทราบภายหลัง
 ทีเดียว ไม่มีใครมารับข้าพเจ้าเลย โทรเลขของ
 สถานทูตมาถึงพร้อมกับเวลาที่มีการเปลี่ยนรัฐบาล
 ใหม่ หัวหน้าแผนกเพิ่งมารับงานได้ ๒-๓ วัน เดิมชน
 ครัวโทรเลขคงเห็นข้อความในโทรเลขไม่สำคัญ
 จึงเก็บเข้าแฟ้มเสีย ไม่รายงานให้ผู้ใดทราบ ผลก็
 กับข้าพเจ้าต้องมานั่งเคืองคืองอยู่กลางสถาน
 พินมเบญคนเดียวในเวลาค่ำคืนของ ๒๐.๐๐ น. (แก้)

ข้าพเจ้าไม่อยากจะโทษว่าเป็นความผิดของ
 ใคร นอกจากเป็นความเคราะห์ร้ายของตัวเอง
 ที่จะต้องมาประสบเหตุการณ์อันไม่ได้คาดหมาย
 และดูเหมือนเหตุจำเพาะหน้าคงจะเป็นอย่างที่
 ทายความเก่งกล้าสามารถของข้าพเจ้าด้วย
 ข้าพเจ้าจะเผชิญเหตุการณ์ ๆ ทำนองนั้นมาหลาย
 หายหนแต่อดความ แต่ก็ยังไม่เคยมีครั้งใดที่จะ
 รู้สึกขวยเสียเท่าครั้งนี้ ความเก่งและความกล้า
 เก่งไม่เหลืออยู่เลย ข้าพเจ้ารู้สึกหมดกำลังใจ
 กับจะจับใจทั้งที่แรงขอยกย่องในตัว ในเมื่อ
 ตัวเองมาตกอยู่ในที่แปลกถิ่นแต่อย่างผู้เคยจะ
 ข้างรู้แน่ว่า จะไม่มีใครจะช่วยข้าพเจ้าได้
 ถ้าหากข้าพเจ้าพูดให้เขาเข้าใจไม่ได้ว่าต้อง
 อะไร ขณะนั้นมาในรถไฟ ข้าพเจ้าก็เห็นได้ว่า
 ภาษาเขมรของข้าพเจ้าใช้การไม่ได้ ทั้งที่เขมร
 ก็ยังไม่เข้าใจสักคำ ยิ่งคิดยิ่งเสียใจที่ไม่ควร
 ใจเลยว่าจะมีคนมารับฉันไม่ได้ด้วยเหตุแห่ง
 หนึ่งเสีย แม้ถึงคนพูดไทยอยู่ใกล้ก็ไม่ได้
 อดมา แต่ถึงอย่างนั้นข้าพเจ้าจะขอยกตัวเองให้รอด

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ กรมหลวงชินวราลงกรณฯ ได้เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์แห่งสยามประเทศ ทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๖ พรรษา ทรงมีพระเชษฐภคินีและพระขนิษฐาด้วยกัน ๓ พระองค์ คือ พระเชษฐภคินี ๒ พระองค์ และพระขนิษฐา ๑ พระองค์ ทรงมีพระเชษฐภคินีและพระขนิษฐาด้วยกัน ๓ พระองค์ คือ พระเชษฐภคินี ๒ พระองค์ และพระขนิษฐา ๑ พระองค์

[illegible]

25

นักเรื่องภาษาจีนแตกแปลก ที่คนไทยกับ
คนจีนอยู่ใกล้ชิดกันมาแต่ไหนแต่ไร แต่เหตุใด
คนไทยจึงไม่ค่อยรู้ภาษาจีน ชาวเขาเองก็เช่นกัน
ภาษาชนเผ่าเผ่าไทย พม่า ลัทธิ ลัทธิ ลัทธิ ลัทธิ
เขมร พม่า ลัทธิ ลัทธิ ลัทธิ ลัทธิ ลัทธิ ลัทธิ
เรียนได้บ้างเลย และการศึกษาภาษาแต่ใจต้องถาม
คำถามได้ประโยชน์แต่อย่างใดไม่ เพราะไม่พอ
ใช้ในการทำความเข้าใจกัน และที่จริงแล้วภาษา
แต่ใจไม่ลึกระยะประโยชน์นักในแถบนี้ ด้วยว่าเขา
ใช้ภาษากว้างขวางกันเป็นพื้น ขณะนั้นชาวเขาต่าง
อยากให้มีปฏิหาริย์อะไรสักอย่าง คิดมันด่าให้
ชาวเขารู้ภาษาจีนขึ้นมาในทันทีเพื่อจะได้ใช้พูด
กับใครๆในไฮเกดงให้รู้เรื่องบ้าง โดยเฉพาะกับ
นายบอยจีนประจำห้องที่ถนัดมาจัดหมาให้ดูอย่าง
ดูน่าย และพูดภาษาอะไรที่ชาวเขาฟังไม่เข้าใจ
เลยสักคำ ได้ยินทางเสียงแว่วๆ เขาบอกว่าคงจะ
เป็นภาษาฝรั่งเศส ชาวเขาเคยตอบโต้ไปต้องถาม
คำถามที่พอจะนึกได้ในขณะนั้น แต่ว่าภาษาฝรั่งเศส
ของชาวเขากับของเขาคงจะเป็นภาษาคนละท้องถิ่น
กัน จึงปรากฏว่าพูดไปแล้วเขาก็ไม่เข้าใจภาษา
ของชาวเขาเช่นเดียวกับชาวเขาไม่เข้าใจเขา ดู
เหมือนจะรู้เพียงคำเดียวที่พูดกันแต่ต่างเข้าใจกัน
เป็นอันดี คำนั้นคือ oui (คำรับในภาษาฝรั่งเศส
ตรงกับ yes)

พจนานุกรมในครั้งแรกมาลงนี้ ชาวเขานิยมอ่าน
ไม่ติดกับเมืองพม่าอันนี้ แต่ก็อ่านรู้จากคำที่
ถนัดก็ยังไม่ทำให้ถูกที่ทราบแล้วอันนี้ แม้ว่า

การได้มีที่พักในคนจนจะช่วยให้บรรเทาความวิ
ถึงวัดไปได้บ้าง ชาวเขาเองก็ชอบคนเขาเช่น
นี้โดยเป็นเหตุช่วยจัดหาให้ แต่ก็ยังมีคนเขา
ขาดเหลืออีกมาก ฉะนั้น ชาวเขาจึงต้องอยู่ใน

และจะต้องได้เรียนภาษาเขมรตามแผนการที่
ตั้งไว้ชาวเขาจะไปหาใครในบริเวณเขาเหล่านั้น ชาวเขา
ถึงกับนอนมื่อท้ายหน้ามาก ไม่ทราบจะจัดหามา
ตัวเองอย่างไรในอันรุ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นเคราะห์
ซึ่งหาพวกกันหว่านโยไปจัดการหาคนมาช่วย
เผ่าส้มแดงซึ่งนายยกแห่งกัมพูชามาให้ได้เคย
และจดหมายฉบับนี้ได้มาเป็นเครื่องช่วย
ให้ชาวเขารู้ความลำบากของหลายแห่งได้
เพราะส้มแดงซึ่งนายยกทรงเมตตาจัดหาให้
หว่านโยให้และทุกอย่างสำเร็จลงด้วยความ
และระหว่านดั่งส่วนหนึ่งที่ชาวเขาคงคิดด้วย
สถานที่ทำงานของรัฐบาล ตั้งแต่กระทรวง
(ต่างประเทศ) กระทรวงศึกษา มาถึง กระทรวง
ธรรมการ (วัฒนธรรม) ชาวเขาได้ศัพท์
คำหนึ่ง ซึ่งพอให้เขานึกเข้าใจความหมายได้โดย
จำได้ไม่ลืม คำนั้นคือคำ 'จำ' แปลว่า ครอบ

ก่อนจะมีชาวเขามา ชาวเขาคงได้ใจไว้ว่า
อยู่ในหอพัก หรือถ้าไม่สะดวก เขาจะนอน
ครอบครุฑเขมรสักครอบครุฑหนึ่ง เพื่อชาวเขา
จะได้มีโอกาสพูดภาษาเขมรกับชาวเขมร
ได้เข้าใจและพูดได้เร็วขึ้น แต่ครั้นได้มาพบหน้า
หน้าที เขาถามชาวเขาคำว่าอะไรก็ไม่ได้
กลับถามถึงเร เวลานั้นเขาคงไม่เข้าใจ

ไผ่ตงทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๙

ซึ่งจะด้วย เพราะมาในภาษาถิ่นของไทย และภาษา
ในกลุ่มเขมร เขมรไทย จึงขอกระเป็นเรื่องที่เขมร
เขมรคือคนมา (แปลหัว) อยู่ไม่น้อยทีเดียว ทว่า
จะเห็นในภาพนี้แล้วจะคำ เห็นจะต้องใช้เวลาเป็นปีๆ

แต่เรื่องอาหารนั้นน่าปวดหัวของกว่า มาอยู่
ไฮไฮไฮใหม่ทั้งหกคนกระของคึกคักขึ้น ข้างเจ้ากตอง
กล่าวไฮไฮกับอาหารนอก เรืองยุงที่ตึกคึกคัก
อาหาร ได้ให้คนรับใช้เข้ามาถามว่าต้องการจะ
กินอะไร ก็ในไฮเกิดไม่มีอาหารขาย แต่เขาจะไป
จัดหาให้มา ข้างเจ้ากตองอาหารต่างๆที่ควร
จะกินเห็นอาหารเข้า และนึกเข้าไปพร้อมกันด้วย
นึกไฮไฮไฮ ไฮไฮไฮไฮไฮไฮ (ก็บางครั้งแปลว่าข้าคัม
ชู) กินข้าวปลา (ที่เรียกว่าได้เป่า) จึงส่งไป
และบอกกล่าว เขาหัวเราะ จึงได้สั่งตึกของการมา
และในวันต่อมา ข้างเจ้ากตองสั่งส่งทองส่งนส่งนก
ไป และตึกที่อยูในเขมรจะไม่ได้อำนาจเข้า
อย่างอื่นเลย แต่จะระยองสั่ง ก็ไม่ทราบจะสั่งว่า
อะไร จึงเห็นด้วยกับขาก้างเงี้ยวได้ และที่
จริง อาหารที่ส่งอย่างก็มีรสชาติดีไม่แพ้อาหาร
จีนในกรุงเทพฯ กินอาหารเบา กินสะดวกไม่
เหนียวเหนอะ เหนียวจะเหนียวอาหารเข้า แต่เท่าที่
เข้าเข้าเข้า คนเขมรเป็นโดยเฉพาะชาวเขมร
เขาก็กินเนื้อสัตว์อาหารเขากินแทบทั้งนั้น เข้า
จานทุกจานจะมีกลิ่นเต็มไปหมด กินเสร็จ
แล้วจะไป ทำจากนั้น อาหารนอกคนเขมรออกม้าน
นอกทำอาหารเขา ไม่ใช่ว่าไม่เข้า เขาเรียกได้ว่า

เส่วะรต์ไธรม ถิ่นปลัดตามตัวหมายถึงข้าวราดแกง
สด เส่วะรต์ (เขียน ส่วรต์) คือ สด ไธรม คือข้าว
ปนกับอาหารนาๆ เช่นข้าวราดแกงหรือข้าวจานน้ำ
หมายรวมกันคือ ของกินเล็กๆน้อยๆ

ส่วนอาหารเช้าเขาเรียกบายปรัก (ข้าวเช้า)
 นมเขากินกันในตอนกลางวัน กลับจากทำงาน
 ตอนเช้าแล้วจึงจะมากินกันที่บ้าน และกินนมเย็น
 อาหารหนักเลยทีเดียว กินเสร็จก็นอน บ่าย ๒ โมง
 ก็จะเดินทางไปทำงานตอนบ่าย เวลานอนของเขาอน
 กันจริงๆ ไม่มีใครออกไปไหน ร้านขายของก็มัก
 จะปิด เพราะฉะนั้นใครไม่หนักก็ต้องอยู่ในที่ของ
 ตน จะออกไปติดต่อกับใครก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร
 เพราะไม่มีใครมาติดต่อด้วย ชีวิตในเขมรจึง
 เหมาะสำหรับผุ้ชอบนอนกลางวันเป็นอย่างยิ่ง

คนเขมรคงจะได้แบบอย่างฝรั่งแล้ว ในตอน
บ่ายจึงไม่เห็นคอยกันนำซากนั้น หากจะกนกเป็น
เหล้าและเบียร์ไป คนจีนทมิฬบัญญัติจึงเบ็ดเสร็จ
ขายเครื่องดนตรีประเภทหนึ่ง และเครื่องเล่นเหล้า
ตำรวจพิชิตขาย รวมทั้งไล่กรอก คัม หม้อแฮม แชนด์-
วิช บรรจุต่าง ๆ ได้ด้วย แชนด์วิชในเขมรเขา
ไม่ใช่ขนมปังสด แต่ใช้ขนมปังอบด้วยเครื่องจมน
กรอบร้อนแล้วจึงทานเหยได้ได้ต่างๆ รหัสชาติแปลก
ตกว่าที่เคยกิน

อาหารเย็นเขาเรียกบายโตงยจ (ข้าวเย็น)
คงจะกินกันในบ้านเป็นส่วนใหญ่ มีผมนอกจำพวก
จำ ถั่วถั่วลิสง ไข่ไก่ ไข่เป็ด วันอาหารต่างๆมี

ขยับเขยื้อนเพราะไม่ค่อยมีผลมาอุดหนุน แต่ถ้าวิน
 ทุนๆ เดือนจะมีผลครบถ้วน และเห็นจะจริง
 อย่างนั้น ในตอนปลายๆ เดือน ถนนหนทางไม่สู้
 จะมีคนเดินไปมาเท่าในต้นเดือน เห็นพอ
 จะสรุปได้ว่าพวกเงินเดือนคงจะ ใช้เงินฟุ่มเฟือย
 ไม่ได้ตลอดทั้งเดือน และถ้าวินกินอาหารตาม
 ร้านนั้นเป็นเรื่องฟุ่มเฟือยมิใช่ของธรรมดา เพราะ
 หารกินแต่ครั้งจึ่งจะต้องเสียเงินนับเป็นร้อยๆ
 เหยียดกันไป อาหารฝรั่งสำหรับมือเขยคนหนึ่งๆ
 จะต้องเสีย ๖ เหยียดเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ไม่คิด
 ค่าผลไม้และเครื่องดื่ม และอาหารจานหนึ่งๆ

แม้จะกินเพียงคนเดียว ก็ไม่น้อยไปกว่านั้น ถ้ากิน
 ไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินกินอาหารอย่างนั้น ก็
 นับว่าดั่งค่าครองชีพไปได้มาก แต่อาหารที่กิน
 ใช้แล้วข้าพเจ้าก็ไม่ได้มีอะไรกินนอกไปจากนั้นแล้ว
 ซึ่งได้ซื้ออาหารมาเขมรมาจากคุณหมอนักงาน
 เรือก บายจิง ซึ่งเคราะห์ดีก็ครบใช้ทุกสิ่ง
 ทำให้ได้รับความสะดวกเรียบร้อยเสมอมา
 (อ่านต่อฉบับหน้า)

แก้คำผิด คำว่า คือมแนบ ในเรื่องไม้ทรงสาม
 เขมร-ไทยฉบับที่แดง ที่ถูกคัดเขียน คือมแนบ

เพื่อนหญิงโปรดจำให้แม่น

ถ้าท่านประสงค์มีอาชีพเป็นอิสระมีรายได้ ได้ทั่วไปในประเทศ ดังเช่นศิษย์เก่า
 เข็มรับสมัครเรียนที่มหาวิทยาลัย ๒๒๗ ราชดำเนิน ผ่านฟ้า พระนคร

วิชาประดิษฐ์เครื่องแต่งกายสตรี อาจารย์ประกาศนียบัตรคะแนนชั้นเยี่ยมจากวิทยาลัยชั้นสูง
 แห่งสหรัฐอเมริกา โดยประทับตราของสมาคมและจากวิทยาลัยกรุงโตเกียว สอนสร้างแบบ, ตัดผ้าแบบ
 แต่งเสื้อ, เย็บและออกแบบตามหลักสูตรละเอียดพิสดาร นับแต่เครื่องแต่งกายเด็กผู้ใหญ่จนชุดพิเศษตามโอกาส
 งานเร็ว ค่าเรียนถูก ถ้าเสร็จแล้วทำอาชีพได้จริงจิง

วิทยากรทรง รัตตะโพก อาจารย์ประกาศนียบัตรจาก ร.ร. ของอาจารย์ ร.ร. วิชาพระพุทธรูปฝรั่งเศส
 ร.ร. ของสมาคมช่างตัดเสื้อกรุงปารีส แบบสอนรับรองจากคณะกรรมการสันนิบาตยุโรปและ เอเชีย แบบมีแบบ
 ทรงใหญ่ ทรงเล็ก แบบลูกอ่อน รัตตะโพกแบบธรรมดา หญิงมีครรภ์ และอื่นๆรวม ๑๐ แบบ เรียนเดือนเศษ
 ของต่างประเทศ มีแบบส่งตรงจากปารีส

วิชาตัดเย็บ อาจารย์ประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยสอนวิชาให้ขอเงินนักเรียนของช่างตัดเสื้อกรุงปารีส
 อื่น เช่น ขอบเย็บด้วยกรรไกร มีดโกน เข็มทำลวดลายตามแต่ตลาดต้องการจากปารีส

วิชารักษาสภาพงาม อาจารย์ประกาศนียบัตรจาก ร.ร. ที่ตั้งขึ้นตามความถูกรัฐบาลฝรั่งเศส
 แห่งตามหลักวิชา นอกนั้นสอนวิชาแก้ดักขา ดอกไม้ หมอน ผ้าใบ

ก่อนเรียนที่ใด โปรดชมหลักสูตรและขอระเบียบการที่ มหาวิทยาลัย เชียง
 ไทรแรมดริยานนท์ ผ่านฟ้า พระนคร

เสียงวิพากษ์วิจารณ์

เรื่องอาหาร

พูดถึงอาหารจนหมดแล้ว นบวราจารย์คิดไม่
แพ้กรุงเทพฯ ช่างอย่างดูเหมือนจะอร่อยกว่า
เพราะอาหารสด เช่น กุ้ง ปลา นมสด
ส้มบุริ และผักจริงๆ มาจากแม่น้ำและทะเล
ด้วยวิธีการปรุงไม่ผิดกันนัก จะผิดกันก็แต่วิธี

ปรุงอาหาร เพราะกันคนแทบทุกคน แต่ยังไม่
เกิน ๑๐๐๐ น. จึงจะได้กิน ทั้งเพราะเขาขายกัน
เป็นอาหารเขาดังกล่าวแล้ว คนที่กินไม่ได้ขึ้นท้อ
ในการทำหมี่ เพราะฉะนั้นเงินที่ซื้อหมี่หรือข้าว
แปด รปรางก็ประหลาด คือเป็นเงิน ๑๐๐ บาท
แต่ถ้าไปซื้อหมี่หรือข้าวก็จะได้กิน

มักจะเห็นเขามะนาวหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ใส่จานไว้ให้
ส่วนพวกคนเขาใช้พริกขี้หนูสอยในน้ำปลา พริก
เขมรเผ็ดไม่ใช่แต่ที่เดียว แต่แรกข้าพเจ้าสงสัยว่า
ทำไมคนที่นี่ถอยเคียวแดงต้องเรียกหาขนม
หวาน เมื่อได้มากินเองแล้วจึงรู้ว่าเพราะมันเผ็ด
ถ้าไม่ดับด้วยของหวาน เห็นจะต้องเคียนร้อนทรน
ทรายไปอีกนาน เดินถอยเคียวโดยมากเขาใช้
เดินเดกนม มีดกษณเรศด้วยเดินถอยเคียวจนทบ
คือเดินนมแต่ไม่เบื่อย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงอยาก
จะกล่าวว่า ถอยเคียวในพมเมเป็นเหตุที่ข้าพเจ้าได้
ลองมาออกจะมีรสชวนอร่อยอยู่ไม่น้อยเลยทีเดียว
ส่วนเนื้อสัตว์ก็ประกอบกัน บางวันเป็นกุ้ง บาง
วันเป็นปลาหมึก บางวันเป็นเครื่องในหมู ที่ข้าพเจ้า

ก็ใช้สัปดาห์โรยหนามมาวางผก เบยพมเม
เหล่านามจะ ๕ เหรียญถ้าขายตามร้านเล็ก ๆ แต่
ถ้าขายตามร้านอาหารใหญ่ๆ ราคาหนึ่งขึ้นใหม่
๖ เหรียญ ทั้งไม่คิดค่าทิป แต่ถ้าเป็นหิดแปลก
พิศดาร มีเครื่องปรุงมากก็อาจจะถึง ๑๐-๑๕
เหรียญได้ (ราคา ๓-๔ บาท) ถอยเคียวมีรสชวน
จามหนึ่งซึ่งใส่ทั้งไข่และหมูหรือเนื้อ ราคาก็ไม่
ต่ำกว่า ๑๐ เหรียญ แต่ว่าออกจะเป็นถอยเคียวรสชวน
ชนิดแปลกอย่างที่ไม่เคยได้ชิมรสชาติอันหนึ่ง
บ้านเมืองของเรามาก่อนเลย

พูดถึงเรื่องอาหารแล้ว พมเมเป็น ๑๐๐๐ บาท
จริงๆ เพราะไม่ว่าจะผ่านไปทางไหน จะซื้อ
เห็นร้านอาหารเรียงรายอยู่ตามถนน ทั้งตามข้าง

[illegible]

السلامة والسلامة والسلامة

บันทึกนมลักษณะคล้ายขนมไข่นกกระทาเป็นที่สุด
แต่ของเขาแน่ในน้ำกะทิ ข้าพเจ้าจำชื่อไม่ได้ว่าเขา
เรียกอย่างไรแน่ ส่วนข้าวต้มผัดและข้าวต้มมัดได้
หรือบะจ่างนั้น นมลักษณะอย่างเดียวกับที่ขายใน
เมืองไทย ข้าพเจ้าเลยขายที่ไม่มีโอกาสต้องอาหาร
ญวนเหล่านี้ตลอด แต่ถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็ต่าง
ได้เต็มปากว่าอาหารญวนทุกอย่างต่างจากข้าวต้ม ห่าได้
มีรสอร่อยเท่าที่เรานำมาคิดแปลงเสียแล้วไม่ ดัง
ขนมเบองหนเป็นตัวอย่าง

เมืองพนมเปญนั้นช่างไม่ผิดกับกรุงเทพฯ เลย
ก็ตรงที่โคย่นเสียง แม่ค้า พ่อค้า ร้องขายอาหาร
ขนมและผลไม้ยัดตลอดเวลา ทุกเช้าข้าพเจ้าต้อง
ออกมาเดินด้วยเสียงร้องขายอะไรอย่างหนึ่ง ฟังดู
คล้ายจะขายขนมปัง ขนมปังที่เห็นจะเป็นแบบฝรั่ง
เคี้ยวออก จึงมีลักษณะเป็นก้อนยาวๆ แทนขนมปัง
ปอนด์อย่างที่ทุกคนในบ้านเรา ในตอนเย็นๆ จะเห็น
คนจีนได้รถเข็นมาขายตามริมแม่น้ำและหน้าโรง-
เรียน เป็นขนมปังชนิดเต่งยาว เหมือนไม้กระพืด
แต่ยัดไส้ด้วยหมูยอ หรือ ไส้กรอกญวน คิดเป็น
ท่อนๆ ราดน้ำจิ้ม เห็นจะเป็นของถูกใจพวกเด็กๆ
จริง จึงขายดิบขายดี ข้าพเจ้าคิดอยากจะต้อง แต่
ได้ยินว่าเป็นไส้กรอกญวนก็ออกไม่แน่ใจ กัดจะ
ไปโดนไส้เนื้อจืดเขา บางวันมีผู้หญิงญวนมายัด
เยียดให้ข้าพเจ้าขอเนื้อมะพร้าว เขาห่อมาเป็นห่อๆ
เช่นเดียวกับเนื้อมะพร้าวของเรา ทั้งวิธีทำและวิธีกิน
เช่นเดียวกับของไทย จึงทำให้ข้าพเจ้าแน่ใจได้ว่า เนื้อมะ
พร้าวของเขาเห็นจะเป็นค่าเดียวกับ เนื้อมะพร้าว
ของไทยไม่ได้เรียกเนื้อมะพร้าวว่า เนื้อมะพร้าว เราเรียกกันว่า
หมูส้ม ทว่าไป แม้ไทยใหญ่และไทยคำก็เรียกเช่น

เดียวกัน ได้ยินว่าคำคำ เขมรบ้างนั้น ก็เห็นจำ
ญวนออก จำ ในที่นั้นหมายถึงส้มและส้มได้เห็นหัว
และอาหารเช่นปลาน้ำจืดญวนก็ เรียกทำจั่ว (ก็
คือปล หมายถึงปลาน้ำจืดเอง) ข้าพเจ้ายังไม่
ต้องเอง จึงยืนยันไม่ได้ว่าเหมือนกันทีเดียวหรือไม่

นอกจากนกขมิ้นเทศด้วย ซึ่งร้องขายกันทั้ง
คนจีนและคนญวน ข้าพเจ้าต้องเห็นด้วยแล้วได้
คิดจะต้องออก เพราะกินแล้วกระอักกระอ่วนพิศ
ด้วยว่าเขาไม่ใช่ชาวจีน เขาใช้เพียงน้ำตาลทราย
แดง ที่ละลายขึ้น ๆ ราดลงไปบนไส้ส้มแบบ
เทศด้วยแห้ง แต่ก็เป็นของกินราคาถูกอย่างหนึ่ง
เหรียญเดียว (๓๐ สต.) เท่านั้น และขนมประเภท
ราคาเหรียญเดียวก็มีอีกหลายอย่าง ข้าพเจ้า
เพิ่งจะทราบว่าคนญวนก็ชอบกินข้าวเหนียวเหมือนกัน
ก็เมื่อเมื่อไปเห็นเขาขายขนมอย่างหนึ่ง ไม่
ทราบชื่อ มีข้าวเหนียวคั่วกับกล้วยแห้งและงา
(ดูเหมือนจะไม่ได้น้ำมัน) มีน้ำคาวหวานผสมกับงา
กับมะพร้าว ได้ได้เป็นหน้าข้าวเหนียว แล้วห่อ
ด้วยแป้งไม่ผิดกับข้าวเกรียบขาวของไทยๆ ก็เห็นเป็น
ขนมแปลกอย่างหนึ่ง แต่ที่แปลกไปกว่านั้นก็คือ
กล้วยปิ้ง แต่เขาไม่ได้ปิ้งเป็นลูกๆ อย่างเรา หรือ
อย่างเขมร เขาหั่นกล้วยดิบเป็นสี่เหลี่ยมเล็กๆ
เสียบกัน แล้วจึงเรียงแถวกันด้วยไม้ดัดต่อกันเป็น
แผ่นกลม คากแห้งแล้วจึงนำมาคั่วเป็น ๔ เส้น
ปิ้งขายทีละเสี้ยว เสี้ยวละเหรียญหนึ่ง เวลาไป
ร่อนๆ กล้วยนั้นจะกรอบและหวาน กินแล้วก็
เหมือนกิน ชดเชยกันนั้น ข้าพเจ้าอดนึกถึงลูก
มะม่วงดองที่เราเคยกินไม่ได้ที่หลายอย่างเหมือนกัน
ให้เป็นแฉับบางอย่างนั้น เขาช่างทำไม่ต่างอะไร

กระเจก พงษ์แห่งหนึ่งด้วยไม่กลก แลว
ขานใจถึง 4 แล้วยัง สันตมะรุมปรกด้วยเลียบ
โพพาม ไม่แห้งสักวันถึง 6 ดอก และ ๖ ดอกนั้น
ธาดาเพิ่มรแฉ่มลวดระกัณฑ์
ตักพมเพ็ญเพ็ญเพ็ญมะนาวกันจริง
เพราะใจเล่ง หิมะโพพารส โธอาหารคาว เขายัง
หิมะกัณฑ์ขาวเป็นระย้อย ตักด้วย แต่อย่างสม
กันโศก ระย้อยระย้อยนี้ เขามองท่าแปลกกว่า
ระย้อย ตักกัณฑ์ โธอาหารคาวในน้ำชากาแฟให้
ระย้อยก่อนหน้าระย้อย เขากลับให้ตั้งได้นำคาวเอา
ระย้อยก่อน ตักโธอาหารคาวมีโธแก้วได้นำคาว
คาวระย้อยคาวโธโธ แต่ยังไม่ยอมมีร้อน ต้องใช้
เย็นกัณฑ์โธคาวแฟตักลงไป ก็ให้มามากที่หลังเห็น
เป็นระย้อยแปลก ไม่น่ากิน การชงกาแฟดำเย็น ที่
เขาใช้คัณฑ์คาวแฟตักกัณฑ์ (กาแฟกับน้ำแข็ง) นั้น
ก็แปลกกัณฑ์ ก็เขาไม่ตักคาวเป็นเป็นสำคัญ เขาชง
กาแฟก่อนจนเกือบเต็มแก้วแล้วจึงได้นำแข็งลงไป
แต่ใส่โธโธโธคาว กาแฟก็เต็มจนล้นออกมาข้าง
นอก เพราะคัณฑ์กาแฟนั้นจะเป็นกาแฟที่ไม่เย็น
หากโธโธคาวโธโธคาวโธโธคาว ก็ต้องร้อนน้ำแข็งเต็ม
สามช้อน และที่แปลกอีกอย่างหนึ่งคือ หอยคุดคุด
นั้นหอยโธโธโธคาวโธโธคาว หรือ นาวอดคุด
กัณฑ์ ก็ยังกาแฟคัณฑ์โธโธคาวไม่ได้ดื่ม เขา
จะไม่โธโธคุดคุด จักรโธโธคาวโธโธคาว ซึ่ง
ทำโธโธคุดคาวโธโธคาวโธโธคาว หอยคุดคุด
โธโธคาว แต่โธโธคาวโธโธคาวโธโธคาว ก็ใช้ประ-
โธโธคาวโธโธคาว ก็โธโธคาวโธโธคาวกับโธโธคาว
โธโธคาวโธโธคาว เขากัณฑ์โธโธคาวโธโธคาวโธโธคาว
โธโธคาว โธโธคาวโธโธคาวโธโธคาวโธโธคาวโธโธคาว

เรียกเมื่อไรจึงจะมา บางทีก็เป็นทนายาคาญที่จะ
ต้องคอยคนเฝ้าเฝ้ามาคิดเงิน เพราะถึงเวลานั้น เขา
จะต้องไปเรียกพอกผู้หญิงให้นำบิได้อาหารตั้งกระด
มาให้ เมื่อให้คาวปลกให้กับผู้หญิงนั้น แด่แรก
ข้าพเจ้าไม่เข้าใจวิธีการ ออกส่งด้วยผู้หญิงนั้น
ไม่ได้ทำอะไรให้สักหน่อย เหตุใดจึงจะเป็นผู้ได้รับ
ทิป มาทราบภายหลังว่า เขาเก็บค่าทิปนั้นรวมได้
กองกลางไว้ ถึงเดือนจึงจะนำมาแบ่งคนละครเท่าๆ
กัน ค่าทิปนั้นและทำให้ราคาอาหารแพงขึ้นโดย
ไม่จำเป็น และถ้ากินตามร้านอาหารใหญ่ๆ เขายัง
คิดค่าภาษีอกรวยจะ ๓๐ อีกด้วย เพราะฉะนั้นแม้จะ
กินอาหารราคาถูกๆ ถึงเวลาจ่ายเงินก็มักจะเกิน
กว่าที่กะไว้เสมอ จึงต้องคิดเผื่อเรื่องเหล่านี้ไว้
โดยเฉพาะผู้ตกตมเหล่านี้ด้วย

การกินเหล้าคุดคุดจะเป็นของธรรมดาสำหรับ
คนในพนมเปญ คุดคุดเหมือนจะกินกันได้ทุกเวลาทั้ง
เช้า กลางวัน เย็น ขณะนริฐบาลออกกฎหมายห้ามการ
ขายเหล้าในวันพระ คงจะทำให้ได้มีการพักการกิน
เหล้าได้บ้าง แต่กระนั้นก็ยังเห็นว่ามีร้านใหญ่ๆบาง
ร้านยังขายในวันนั้นได้ เพราะผู้ซื้อต้องการ แต่
ถึงแม้ว่าคนเขมรจะกินเหล้ากันตลอดเวลา ข้าพเจ้า
ไม่เห็นมีการทะเลาะวิวาทกัน โดยเฉพาะในหมู่คน
งาน คนขับชัโกล หรือ ชาวบ้านทั่วไป ทั้งนี้ใช้
ว่าข้าพเจ้าจะไม่มีโอกาสได้เห็นด้วยตาตนเองเลย
ทั้งหมด แต่ถึงจะคิดในหนังสือพิมพ์ก็ไม่ปรากฏข่าว
หรือจะเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ของเราไม่ค่อยมีข่าว
ก็ไม่ทราบ หนังสือพิมพ์ของเราแต่ก่อนเห็นเต็ม
ไปหมด ฉบับหนึ่งๆจะมีข่าวเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น
(อ่านต่อฉบับหน้า)

เสียงในทางภายใน

เบบเบบ

พูดถึงหนังสือพิมพ์เชรอนตัว ข้าพเจ้ากำลัง
รู้สึกว่าเป็นสิ่งจำเป็นจริงไม่ใช่ ยิ่งอยู่ในเวลานี้
ดูเหมือนยังต้องการหนังสือมากขึ้น ทั้งนี้เพราะการ
ที่ข้าพเจ้าอยู่ในห้องในโฮเตลที่นั่นมีบริเวณจำกัดจนจะ
ตั้งหลาย ๆ ชั่วโมงนั้น ไม่ใช่สิ่งที่น่าเพลิดเพลิน
อย่างใดเลย ทั้งการที่ไม่มีโอกาสได้เดินทางไปเที่ยวเตร่ไหน
กับหมู่ใด และไม่มีโอกาสได้ออกไปเที่ยวเตร่ไหน
ทำให้มีเวลาว่างมากมาย วันหนึ่ง ๆ ถ้าหากเวลาว่าง
เวลานอน เวลารอกไปเรียนหนังสือ และเวลาที่
เรียนด้วยตนเองแล้ว ก็ยังมีเวลาเหลืออีก ๑๐ กว่า
ชั่วโมง ซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบจะทำอย่างไรจึงจะหมด
สิ้นไปได้ ดูช่างผิดกับเวลาอยู่บ้าน ที่ต้องทำงาน
แข่งกับเวลาอยู่เสมอ และขณะที่ต้องทำงาน
ข้าพเจ้าเคยนึกอยู่เสมอว่าถ้าหากได้มีเวลาว่างจริงๆ
เพียงไม่กี่วัน ข้าพเจ้าจะทำงานที่อยากจะทำให้ได้
เร็วเรียบร้อยทีเดียว แต่ครั้นมาบัดนี้ มีเวลาเหลือ
เหลือ ข้าพเจ้ากลับทำอะไรไม่ได้แม้แต่อย่างเดียว
ที่ทำได้ ไม่ใช่ว่าไม่มีความตั้งใจจะรีบในโฮเตล
พูดถึงความตั้งใจแล้วนั้นว่าดีแท้ทุกใจ ดีที่

น้ำไหลไฟสว่าง คนรับใช้มีพร้อมด้วย ต้องการสิ่ง
ใดก็ได้ตั้งใจ ทำทุกอย่างใหม่ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงขั้นสาม
ยังบ่นขึ้นมาไม่ถึงจึงทำให้สะดุดจนเลย ไม่ต้อง
เขียนหนังสือไปส่งใครคนไหนในโฮเตล แต่ทำโฮเตล
จนเขาไม่ได้มีใจเพื่อให้อ่านหนังสือประกอบกิจการ
งาน โทษเฉพาะงานที่ต้องใช้สติปัญญาและสมาธิ
ข้าพเจ้าจะมากับเขาห้องพัก เป็นอันขาดสักวันสัก
หรือชดเชยอะไร จึงทำไม่ได้ ข้าพเจ้าใจได้
ตระเตรียมสิ่งที่ต้องการไว้ให้ และสิ่งที่ข้าพเจ้าต้อง
การนั้นหาซื้อได้ออนไลน์ได้ คือ ความสงบสุขนั่นเอง

ดูเหมือนธรรมชาติของโฮเตลใจดีเสียทีเดียว
ว่าจะต้องไม่เจ็บ ไม่ว่าจะเป็นโฮเตลในจังหวัดต่าง
แต่เสียง หากความเจ็บป่วยไม่ได้เลย เสียงหนึ่ง
คาง ๆ นับแต่เสียงพูด เสียงคุย เสียงลาโตน เสียง
ตากรองเท้า เสียงซากรถยนต์ ตลอดถึงเสียงทีวี
ดังๆ ซึ่งมีทั้งที่มาจากบรรดาเองและทั้งจากผู้รับ
จ้างบรรดาให้ฟัง ทั้งนี้รวมทั้งหมดที่ดังมาจาก
โรงภาพยนตร์ในโฮเตลด้วย นอกจากนี้ก็มีเสียง
ประหลาด ซึ่งจะมีให้ได้ยินทุกคืน ดังเช่นเสียง

หนังสือ ข่าวก่อนชนได้อาสน์ของสมมติ USIS
และ British Council ทพจะรับหนังสืออ่าน
ได้บ้าง แต่ไม่ทราบว่ายู่ที่ไหน

ความจริงการสืบเสาะสถานที่ต่างๆนั้น ข้าพเจ้า
ได้ช่วยตัวเองอยู่ตลอดเวลา เริ่มตั้งแต่หนังสือแนะนำ
เรื่องประเทศเขมร และเมื่ออยู่ได้ ๒-๓ วัน ข้าพเจ้า
ก็ไปขอแผนที่พิมพ์เบญจมาศได้แผ่นหนึ่ง ทำให้ได้รู้
ชื่อถนน และทิศทางการถูกว่าจะไปทางไหน อย่างไร
และเมื่อมีเวลาว่างในตอนเย็น ข้าพเจ้าก็ออกเดิน
สำรวจตามถนนต่างๆ ทั้งถนนใหญ่ ถนนเล็ก ถนน
ซอย เพื่อจะได้รู้จักชื่อถนน และสถานที่ต่างๆ
และในโอกาสเดียวกันข้าพเจ้าก็ได้ฝึกการอ่านภาษา
เขมรไปพร้อมกันด้วย แต่กระนั้นก็ยังมั่งสถานที่
ที่ออกหลายแห่งที่ข้าพเจ้ายังหาไม่พบเช่น British
Council เพิ่งมาได้พบเมื่อวันสุดท้ายที่จะได้อยู่ใน
พนมเปญ ส่วน USIS นั้นข้าพเจ้าได้มาพบโดย
บังเอิญ แต่ว่าห้องสมุดมีอยู่แห่งเดียวเท่านั้น แต่
ไม่ต้องเสียเวลาหาต่อไปอีก เพราะเจ้าหน้าที่
บอกให้ เห็นเจ้าหน้าที่แสดงข้าพเจ้าดูไม่ออก
ว่าเป็นชาติอะไร แต่ข้าพเจ้าก็พูดอังกฤษกับเขา
และเขาก็ตอบมาเป็นอังกฤษเช่นเดียวกัน และเมื่อ
อธิบายจบเขากลับมาถามข้าพเจ้าเป็นอังกฤษว่า เป็นไทย
หรือฟิลิปปินส์ เป็นอันหมดปัญหาที่จะไปสงสัยว่า
เขาเป็นชาติใดอีก ข้าพเจ้าก็เลยพูดภาษาไทยด้วย
ความสบายใจ และได้ทราบว่ามีบรรดาเจ้าหน้าที่
ทำงานกับอเมริกันในเขมรส่วนมากมาจากประเทศ
ไทยทั้งสิ้น บางคนเรียกตัวเองว่า เขมรไทย คือ
เป็นชาวพระตะบองที่ไปอยู่ในประเทศไทย และอีก

ด้วยชาติไทยในปัจจุบันนี้ นกตกที่หกหมื่นห้า
ว่าเป็นไทยหรือฟิลิปปินส์ ทำให้ข้าพเจ้าต้องสงสัย
เองไม่ได้ว่า หน้าตาข้าพเจ้าคงจะแสดงความเป็น
ชาติต่างๆได้หลายชาติ เพราะเราอยู่ในเมืองไทย
คนไทยว่าข้าพเจ้าหน้าเป็นแขก ครั้นไปถึงเมืองแขก
พวกแขกกลับว่าหน้าข้าพเจ้าเป็นแขก ครั้นมาถึง
เจ๊กที่ไต้หวัน เขาเข้าใจว่าข้าพเจ้าเป็นพวกจีน
(แต่จริง) เพราะได้ยินข้าพเจ้าพูดภาษาแต้จิ๋ว
มา ๒-๓ คำ มาบัดนี้ข้าพเจ้าก็จะไปเห็นฟิลิปปินส์
ไปอีก แต่จะพูดไปก็จริงแล้ว ก็คือพูดจาก
เสียงจริงด้วยว่าใครเป็นชาติอะไร จึงพบบ่อยใน
ที่รวมของชนหลายชาติ ยิ่งถ้าให้คนพูดได้
ยังชน แต่ก็น่าแปลกที่เขมรหลายคนรู้จักหน้า
เป็น เขมร ทั้งที่ข้าพเจ้าหน้าไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะ
สังเกตจากเครื่องแต่งกายหรือหน้าผิวดำ และ
คนเหล่านั้นก็อยู่นอกเมืองออกไป ไม่ใช่ใครๆ
ได้เห็นคนกรุงเทพฯไปมาได้เช่นกัน ที่เห็นที่
พระตะบอง ก็ไม่น่าแปลก เพราะเห็นแต่เด็กที่
ขณะที่ข้าพเจ้าเดินไปตามถนน มีเด็กที่เล่นกันอยู่
๒-๓ คน เห็นข้าพเจ้าแล้วอุทานว่า เห็นน้องเกะ
(ผู้หญิงบางกอก นี่เอง เป็นคำเดิมกัน นาง
เขมร นาง ย่านเนียง ใช้เรียกผู้หญิงได้ ตั้งแต่
เด็กหญิงเล็กๆ ขึ้นมา)

ห้องสมุด USIS อยู่ในที่ถนนระตือใกล้
มหาวิทยาลัย แต่แม้กระนั้นก็ยังรู้สึกทำ
โยชน์ไม่ได้เต็มที่ เพราะคนไม่ค่อยได้มาใช้
และเพราะเป็นด้วยเหตุนี้เอง ห้องสมุดจึงมีได้
๑๖-๑๗ วัน โดยเฉพาะเมื่อคราวมีงานฉลอง ๒๕ พุ

ไมตรีทางภาษา—ต่อจากหน้า ๒๓

[illegible]

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ศักดิ์กุล ประกัญชญาโนภาส
ของกรมโฆษนาการทศดุษฎีนาครีในพระราชวัง
คงไม่มีโอกาสได้ทราบเรื่องราวโดย เมื่อนายเจ้า
ทองหล่อหึงถึงพมพมาฮานดูหลายฉบับด้วยกษัตริย์
ทั้งพระราชปิตัย มาตุภูมิ เอกภพ กัมพูชา และ
ประชาชน ก็เห็นได้ชัดว่า หนังสือพิมพ์เล่มนี้เห็น
ชาว รูป และ เรื่องอ่านเด่นเป็นสำคัญ หนังสือพิมพ์
ทั้งฉบับจึงมีแต่บทความ บทความเห็นเต็มไปหมด
ความเห็นหม่อมทองเห็นทั่วไปและความเห็น
วิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาล เช่น
การทบทวนราคา ด้วยเหตุผลต่างรัฐบาลรู้
หรือไม่ โรงเรียนที่ผู้ปกครองได้รับการซ่อมแซม
และควรจะมีโครงการแพทย์ชุมชนของคอมมิวนิสต์
หรือไม่ ดังนี้เป็นต้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เรื่องของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๑๗

ข้อ ๖ : อาจารย์หมายความว่าอย่างไร :

ฉันท : ถ้าหากมีใครจะไปเที่ยวฮ่องกง, เช่น เป็นหญิงม
ขายตุ๊กตคนหนึ่ง เขาอาจจะต้องการเธอไปด้วยเน
เพื่อน.

๒๒ : อย่างนั้นจะมันอย่ไหน. ชาวบ้านมีความคิด
ต่างๆ ไหมคะ ?

ไฉนหรือทางนา

เขมร

ครั้นใกล้งานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ใน
หนังสือพิมพ์พิมพ์ประวัติ พุทธศาสนาในเขมร
และเหตุการณ์สำคัญๆ ที่หยิบยกขึ้นมาเตือนใจ
ประชาชน ทั้งยังมีบทความขอร้องประชาชนให้
ที่อยู่แก่ชาวชนบทเดินทางมาชมงานฉลองในกรุง
พนมเปญ และตั้งหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับ
จะต้องมี ก็คือของมีค่าสำหรับจดหมายประชาชน
ซึ่งต้องมากมักเป็นความคิดเห็น และบางทีก็คำหิ
ติเคียน หรือไม่ก็แก้ข้อสงสัย สำหรับการโฆษณา
นั้นไม่สู้จะมีมากนัก ผู้สนใจในการภาพยนตร์ จะ
ไม่เห็นโฆษณาใดๆ ในหนังสือพิมพ์เลย เห็นจะเป็น
เพราะการโฆษณาตามท้องถิ่น เช่น คัดบายตามต้นไม้
และจะนำโฆษณาของงานทำได้สะดวกกว่า การ
โฆษณาในหนังสือพิมพ์จึงไม่จำเป็น ข้าพเจ้า
บังเอิญไปเห็นช่องโฆษณาเล็กๆ แห่งหนึ่ง เขียน
ว่า ฤๅชฌมบาด เห็นแล้วอดอยากรู้ต่อไปไม่ได้ว่าเรา
โฆษณาเรื่องอะไร เพราะคำ ฤๅชฌม ก็น่าแปลตาม
ตัวควรจะแปลว่ารากมะพร้าว (ฤๅช-ราก ฌม ออก
เสียง โดง = มะพร้าว) และเสียงของคำนั้นตลอดจน
ข้อความในโฆษณาค้นบอกว่ามีมาดจัสวีโรค (ข้า

โรค) ได้ ทำให้รู้สึกว่าจะเป็นคำเต็มๆ กันจริงๆ
ต้องนำไปให้นายแพทย์กิมด้านดู จักรพรรดิ เขมร
ถึงโรคจิตต้องจริง ที่ถูกค้นพบขึ้นแล้ว และโรค
จิตต้องมึนลักษณะเหมือนรากมะพร้าว (ตามตาม
ชื่อของเขมร) ข้าพเจ้าได้คิดถึง resting ใน
ปทานุกรมแพทย์ของมอญที่แปลไว้ว่า โรคที่กิน
จุมจากจากข้างใน ไม่ทราบ คำที่ resting ภาษาอังกฤษ
และโรคจิตจะเป็นคำเดียวกันหรือไม่ ส่วนคำ มาด
(ออกเสียง บัด) แปลว่า หาย มันล่ะ แปลว่า ทำ
ให้หายคือรักษา แม้หาเสีย เขมรใช้ มาดอะไร
วันหนึ่งข้าพเจ้าเดินไปเห็นเด็กกำลังร้องไห้คร่ำครวญ
แม่อยู่ เพราะเดินไม่ไหว แม่อุ้มใส่คอแล้ว
ก็พูดว่า บัด บัด คล้ายกับจะถามว่า เขมรแล้วหรือ
แต่คุณหมอกิมด้านกล่าวว่า คำนี้ใช้สำหรับเวลา
ปวดบ เช่นเด็กร้องไห้ถ้าจะให้หยุดร้อง ล้อพูดว่า
บัด บัด ซึ่งคงจะให้หมายความว่า เขมรแล้ว เขมรแล้ว
เสีย ข้าพเจ้าจึงได้คำใหม่ๆ ในรูปจากหนังสือพิมพ์
นี้เอง ข้าพเจ้าถามคุณหมอที่สำนักงานอยู่บ่อยๆ ว่า
ภาษาเขมรในหนังสือพิมพ์จะเป็นที่สงสัยได้หรือไม่
และคำตอบก็คือควรจะสงสัยได้ เพราะผู้ทำ

หนังสือพิมพ์แห่งหนึ่งเขียนมาก่อนแล้วและ
ในสมัยที่ฝรั่งถูกขับออกจากประเทศอังกฤษ
เท่าที่นักอักษรได้เรียนภาษาเขมรตลอดเวลา จึง
มีบทพินัยมากกว่าบทธรรมดา ข้าพเจ้าจึงคิดไม่ผิด
ที่ได้นำหนังสือพิมพ์นี้ไปเผยแพร่ และผลของการใช้
หนังสือพิมพ์เล่มนี้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ทำให้การ
เรียนของข้าพเจ้าแตกฉานขึ้น ทั้งอ่าน (ในใจ)
เขียน และ แปล

จากหนังสือพิมพ์นี้ ข้าพเจ้าได้เห็นว่าอักษรเขมรนั้นไม่
ยากนัก เพราะอักษรเขมรนั้นเหมือนกับอักษรไทย
ได้แก่ ก ข ค ง ด ฯลฯ แต่ก็มี ๕-๖ ตัวที่มองดู
แล้วเหมือนตัวใหม่เป็นอักษรพิเศษ คือ ต และ ต แต่เสียงที่อ่าน
เขาได้เสียง ๑๑ ไม่กลายเสียง ต และ พ ไป
เพราะฉะนั้นทำให้ผู้มาศึกษาเขมรนั้น กว้าง
ที่จะมองว่าเขมรนั้นยากกว่าที่จริงไม่ได้ยาก
เสียงอย่างใหม่ ๆ และตัวที่วิจิตร จี๋เตาะ เคารด
ตามนั้น แต่ที่วิจิตรวิเศษกว่าคือคำไทยว่า บริวาร
จำเพาะ เขมรว่า บะระ และ บะระ ในตัวเอง และการที่ บ.
รู้ได้ว่าบะระออกเสียงเป็น บ.ก็ได้ ป.ก็ได้ เพียง
แต่มีตัวอื่นต่าง ๆ ที่เขมรอ่านหรืออ่านต่างตัว
อักษร เป็น บ. หรือ บ. (ถ้าจะคำที่มรูปสระข้าง
บน) คำอื่นที่อ่านเหมือนกัน บ.อ่านเป็นเสียงที่ต่าง
และมากคำอื่นที่อ่านเหมือนกัน บ.อ่านเป็นเสียงที่ต่าง
ได้มาเพราะจะสั่งสั่งบอกให้รู้ความหมายได้ให้ เพื่อ
จะได้บอกถึงและเข้าใจ ความหมายให้ถูกต้องเช่น
นี่เต-นี่เต (นี่เต) และ บ. = บ. (นี่) แม้กระนั้น

ข้าพเจ้าก็ต้องยอมกับผู้ที่สอนอยู่ตลอดเวลา ที่
ข้าพเจ้าจดใจหรือที่ออกเสียงอยู่นั้นก็ถูกต้องหรือไม่
เพราะฉะนั้นจึงดูเหมือนว่าในการเรียนภาษาเขมร
จะต้องใช้แรงงานในการตรวจตรา ทำความเข้าใจ
และจดจำมากโขอยู่ แต่เรื่องเหล่านี้จะไม่บรรยาย
กับภาษาเขมรใช้พยัญชนะควบกล้ำมากมาย และ
วิธีเขียนคำเหล่านี้คล้ายเขมร คือต้องให้พยัญ
ชนะตัวใดตัวหนึ่งมาลงเพียงบางตัวหนึ่ง แล้วจึงให้เห็น
ว่าเสียงออกมาไม่เต็มที วิธีของอักษรเขมรนั้นใช้
ลดทอนพยัญชนะตัวหน้าเสียงข้างหนึ่ง แต่บางตัวก็
กำหนดรูปใหม่แทนเสียงเดียว เขมรก็ใช้วิธีเช่นเดียว
กันนี้ ฉะนั้นพยัญชนะตัวหนึ่งๆ แทนที่จะต้องจำแค่
เพียงตัวมันเอง ยังต้องจำเผื่อไม่ไปจนถึงสมของ
มันที่เรียกว่า สก เพราะพยัญชนะหลายตัวมีรูปร่าง
ทั้งตัวเหมือนกัน แต่ต่างกันเพียงทศม (ส่วนหยิก
หยิกกับตัวอักษร) ก็มี เท่านั้นยังไม่พอจะต้องจำ
ไปถึง ต้น ที่เรียกว่า เขมร อีกด้วย และถ้าตนกับตัว
มีอะไรคล้ายๆ กันก็ยิ่งพอมั่วได้ไม่ยากนัก แต่หา
เป็นเช่นนั้นไม่ มีพยัญชนะอยู่ ๓๓ ตัวเท่านั้นคือ ก ข
ค จ ฉ ต พ ฎ ฏ และ อ ทั้งหมดเหมือนกับตัว
อักษรเขมร ๓๓ ตัว (ถ้าจะคำที่มรูปสระข้าง
บน) คำอื่นที่อ่านเหมือนกัน บ.อ่านเป็นเสียงที่ต่าง
และมากคำอื่นที่อ่านเหมือนกัน บ.อ่านเป็นเสียงที่ต่าง
ได้มาเพราะจะสั่งสั่งบอกให้รู้ความหมายได้ให้ เพื่อ
จะได้บอกถึงและเข้าใจ ความหมายให้ถูกต้องเช่น
นี่เต-นี่เต (นี่เต) และ บ. = บ. (นี่) แม้กระนั้น

วิจิตร วิเศษมาก

อีก แม้ว่าจะไม่ยากเพราะคล้ายคลึงกัน แต่ห็น
ไม่พ้องเรื่องจำ ถ้าหากจะแข่งขันผืนเรียนอย่างไม่
ต้องจำ ก็เชื่อได้แน่ว่าจะไม่ได้อะไรเลยจากภาษา
เขมร

รูปสระกัมหลายรูปที่ไม่เหมือนกันกับของ
เรา เช่นรูปสระเอา ที่ข้าพเจ้าบันทึกเสียงเป็น เออวิ
สำหรับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะโฆชะเช่นในคำ
เตอวิ (ไป) กล่าวคือ เสียงพระตะบองเป็น เออ
แต่พมมมเบญ เป็น ออ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะใช้
เสียงไหนดี จึงเขียนไว้เช่นนั้น นอกจากนั้นยังมี
รูปสระออด สระเอยที่มีรูปร่างต่างกับของเรา เขา
อ่านไม่ได้ จึงจำต้องอาศัยการจำให้ได้ก็ถึงจะ
อ่านหนังสือออกแต่ละอ่านได้ก็ต้อง แต่ที่ข้าพเจ้าพบ
ถึงที่สุดนั้น ข้าพเจ้าหมายเพียงอ่านในใจเท่านั้น
ทั้งนี้เพราะอักษรเขมรออกจะพิสดารอยู่มาก ที่
ต้องมีพยัญชนะโฆชะและโอชะ และพยัญชนะทั้ง
สองประเภทนี้ถ้าอยู่ของคนที่ตามคำฟังไม่รับกวนนุ
ใด อย่างในบาลีสันสกฤตแล้ว ก็คงจะไม่มีปัญหา
แต่ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น การเป็นพยัญชนะโฆชะ
หรือโอชะกระทบกระเทือนไปถึงสระที่เกาะมากับ
พยัญชนะนั้นๆด้วย ภาษาเขมรจึงต้องมีสระไว้ชด
ถ้าไปผสมกับพยัญชนะอย่างหนึ่งก็ออกเสียงอย่าง
หนึ่ง เช่นถ้าสระผสมกับพยัญชนะโฆชะจะต้องแจก
รูปเป็น โโก (ค) เกีย (กา) กิ (คิ) กึ (คึ)
กู (คู) กุ (คู) ฯลฯ ถ้าเป็นพยัญชนะโฆชะจะ
ต้องแจกเป็น ก (กอ) กา เกะ (กิ) เกีย (กึ)
โกะ (กุ) โกว (กู) ฯลฯ พึงสังเกตว่าไม่จำ
เป็น ก หรือ ค ตามกฎเขาจะต้องออกเสียงอย่าง
เดียวกัน จะต่างกันแต่สระเท่านั้น เช่น กน ต้อง

ออกเสียง กอน กน จึงเป็น กน และถ้า ๓๗
ต้องเป็น โคน และคน เป็น กน แต่ถ้า ๓๘ ๓๙ ๔๐
กับ ๓. แล้ว เวลาออกเสียง ก. เป็น ๓.
เช่น กลา (กตา) เป็น กลา ๓๗ ๓๘ ๓๙ เป็น ก.
เช่น เกรอง เป็น เกรอง ๓๗ ๓๘ ๓๙ แม้แต่ ๔. ก็เช่นกัน
ตามกฎต้องออกเสียงเป็น ๔๐ แต่ถ้าตามพจนานุกรม
คนมักจะออกเสียง ๔. เป็น ๔. เกอ ๔. เช่น แปลก
เป็น แปลก ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
เสียงภาษาเขมร ข้าพเจ้าจึงเขียนตามที่ได้ยินเท่านั้น
เพราะไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนเสียงของ ต้องใช้จดตา
มากกว่าจำ เวลาต้องการใช้จึงนึกไม่ออกทันที
เสียงที่แท้จริงเป็นเสียงอะไร ทั้งทางเสียงยังไม่ได้อ่าน
กำหนดไว้ในรูปเสียงออก เช่นสระ ๕. เป็น ๕. ๕. ๕.
มักเขียนรูป ๕. แต่เวลาออกเสียงเหมือน ๕๐ ๕๑ ๕๒
เสียงเป็น ๕. หรือเอะเออแต่พยัญชนะ ๕๐ ๕๑ ๕๒
พยัญชนะโอชะ อี กลายเป็น เอะ เช่น ดิน เป็น
เอิบ หง เป็น เหง บิด เป็น เบ็ด และจะกลาย
เป็น อี สำหรับพยัญชนะโฆชะ เช่น ริม เป็น รัน
จริก เป็น จริก คิค เป็น กัด เดียง-หองเป็น
คันเค้าของ สึกษา เป็น สึกษา มงิลา เป็น มงิลา
ที่ใช้ในภาษาไทย ด้วยการที่เขามิได้กำหนดเสียงจริง
ในรูปของเขา ทำให้การออกเสียงจากหนังสือ ข้าพเจ้า
ออกเสียง มิน (ไม) ตามรูปเขียนแต่พอถึงปากก็เปลี่ยน
จนกระทั่งได้ยินแม้คำออกเสียงก็แทบจะคาดจำ
มิน ข้าพเจ้าจึงต้องแก้ไขการออกเสียงของตนเอง
และการออกเสียงที่ถูกต้องตามพจนานุกรมได้จริง
ข้าพเจ้าจะดอกลบายขึ้น คือคนอื่น ๆ สำหรับเขา
ตามที่ข้าพเจ้าต้องการได้

พูดมาถึงเพียงนี้คงทำให้ผู้ที่กำลังศึกษา

(อ่านต่อหน้า ๑๐๘)

ไวยากรณ์ทางภาษา - ต่อจากหน้า ๓๓

แปลตามตัวอักษรได้ความอย่างนี้:-

ข้าพเจ้ามีใจเฝ้ายอมอย่างแรงกล้า หากมีได้
จากเกียรติยศอันสูงค่าที่ข้าพเจ้าได้รับในอันมหา
ริศกฤษณ์ โดยบำเพ็ญกิจหนึ่ง ควรจารึกเป็นอักษร
ทองไว้ในประวัติศาสตรแห่งประเทศกัมพูชา คือ
การยอมถวายอย่างอุทิศจำเพาะพระราชชาติ ซึ่ง
พระบรมมหารัชมณฑลแห่งพระสัถย์มุนีโคตมบรมครู
อันได้ตรัสซึ่งใญ่ยธรรมทั้งปวงโดยประไพจำเพาะ
พระองค์ เป็นคำสัตยาจริยแห่งเทวดากับมนุษย์
ทั้งหลาย แล้วทบทวนทศรพบุรุษของประเทศไทย
เป็นเวลาช้านานมาแล้ว

ที่แปลข้างต้น ข้าพเจ้าแปลคำต่อคำ บางที
จะฟังยากสักหน่อย เพราะรูปประโยคเป็นแบบ
ภาษามอญ พูดเป็นไทยสั้นๆทุกมเพียงว่า "ข้าพเจ้า
ยินดีซึ่งที่ได้รับความเกียรติยศอันสูงค่ามาประกอบกิจอย่าง
หนึ่ง ซึ่งได้แก่การมอบพระบรมมหารัชมณฑลแห่ง
พระพุทธรูปของคฤทรวงศ์พระบรมมหารัชมณฑล
และเป็นที่คำสัตยาจริยของมนุษย์และเทวดา กับทั้ง
เป็นทศรพบุรุษของเรามาแล้ว ให้แก่

พระราชชาติเขมร" แต่ไม่ว่าจะแปลอย่างเขมร
หรืออย่างไทย ก็เห็นได้แน่ชัดอยู่อย่างหนึ่งว่า คำ
ที่ใช้ในภาษาเขมรนั้น มีอยู่หลายคำที่คล้ายคลึงกับ
คำเรา เพราะว่าเราเองก็ได้ใช้คำเหล่านั้นอยู่เสมอ
มาแม้กระทั่งบัดนี้ ข้าพเจ้านับดูแล้วเห็นถึง ๖๖
คำ (ไม่นับคำบาลีสันสกฤต) ในข้อความข้างต้น

ทั้งคำเพียง ๖๖ คำ คำเหล่านี้ได้แก่คำที่

(อย่าง) ข้าง (ข้าง) เขมร (โดย) มี (ใน) ที่
(บำเพ็ญ) ควร จำเพาะ (จำเพาะ) ใน (=ใน ที่
เราใช้เป็นราชาศัพท์ เช่น พระราชพิธี ใน และ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และหมายถึง แห่ง เช่น
เคียงกัน) ตรัส (ตรัส) ทั้งปวง (ทั้งปวง)
ทั้งปวง (ทั้งปวง) เวร (เวร) ที่ (ที่) ไตร
ขนิม มาสปรโท (ใช้โดยวิธี) ส่วนคำแพะ
ที่เราไม่รู้ (ซึ่งที่ข้าพเจ้าแปลได้ไว้ในข้าง
ล่าง) มีเพียง ๒ คำเท่านั้น และนอกนั้นเป็นคำที่
สันสกฤตที่ต่างฝ่ายต่างมิใช่วรรณคดี ๓๐ คำ
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่า ภาษาไทยเริ่ม

ภาษาเขมรอย่างใดๆคงพูดได้ไม่ยากนัก แต่
ให้ออกเสียงด้วย เห็นจะเข้าใจความมากกว่าจะจับ
คำของเขาได้ ถ้อยคำที่ข้าพเจ้าเขียนมาทั้งหมด ซึ่งก็
เห็นกันอยู่แล้วว่าไม่ยากเมื่อเป็นต้นอักษรอยู่ใน
กระดาษ แต่ถ้าให้ฟังจากปากชาวเขมรเองจำแนก
เชื่อว่าคงฟังเข้าใจไม่ถึง ๕ เปอร์เซ็นต์

คำแปลศัพท์เขมรข้างต้น

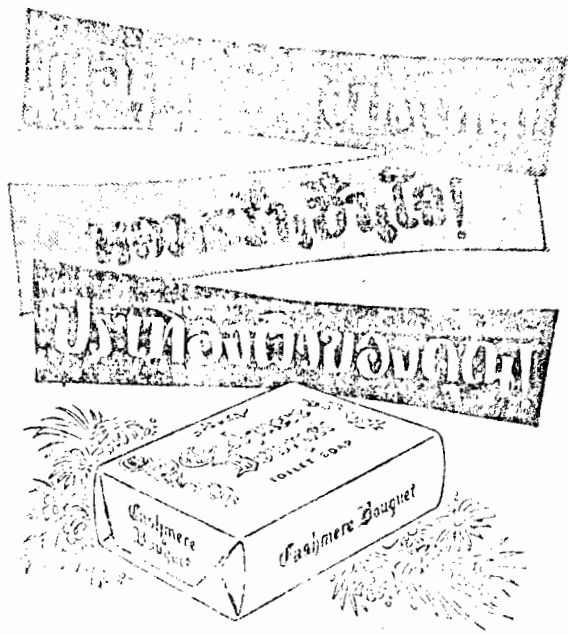
วิเทีย	- อัมเณ
รก	- ๗
กู่ (ออกเสียงปุม)	- ไม้
บาน	- ๗
อพิ (ออกเสียงอัมป)	- ๗

แสง	- ช่าง
ทวง (๑๐๐เสียง)	- รับ
ทง (๑๐๐เสียง)	- ใน
ไท	- วัน
ทก (๑๐๐เสียง)	- ใต้
ทง (๑๐๐เสียง)	- ของ
ทง	- ถวาย
ทง	- ช่าง
ไท (๑๐๐เสียง)	- แห่ง
ทง (๑๐๐เสียง)	- เป็น
ไท	- แล้ว
ไท	- เรา
ทองแดง	- ยาว นาน
ทง (๑๐๐เสียง)	- มา
ไท	- ช่าง อัน
ไท	- จะ กับ
ไท	- ทำน
ทง (๑๐๐เสียง)	- หมด

สิ่งใดหมด ก็ใช้ได้

(อ่านคอร์ดบันทึก)

เพลงแสง, โหม่งภาษาชมร-ไทย โหม่ง
ที่ 224 นักร้อง 28 นักร้อง 5 นักร้องต่าง คอด้ม
งา โกล้งนักร้อง ๒๐๐๐ โกล้งนักร้อง
โหม่ง 113 นักร้อง ๒ จากน คอด้ม
นักร้อง ๑๖๐ โหม่ง ๑๖๐ นักร้อง
นักร้อง ๑๖๐ โหม่ง ๑๖๐

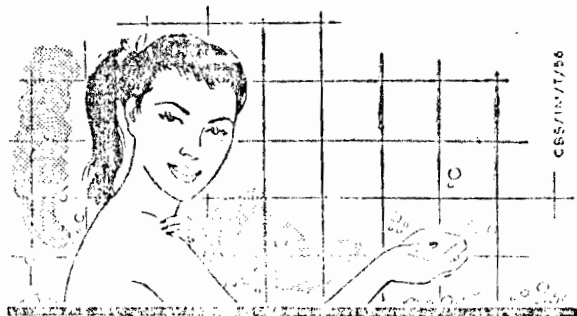
สบู่หอม แคชเมียร์ บุชเบต

สบู่หอมแคชเมียร์บุชเบต

กลิ่นหอมมิใช่เป็นเพียงผิวสัมผัสที่ทำให้รัก

สบู่หอมแคชเมียร์บุชเบตเป็นสบู่หอมชนิดเดียวที่ทำให้
ผิวของคุณนุ่มนวล... คมกรันนุ่มนวล เพื่อ
รักษานิวให้ละเอียดอ่อน และมีกลิ่นกรันนุ่มนวล
ไหลหลอ.....

ใช้น้ำหอมแคชเมียร์บุชเบต เลิศจิตนี้!

โรงเรียนทางภาษา

เบม

ที่จริง เรื่องยากในภาษาเยอรมัน ถ้าหาก
ได้เรียนให้รู้ตลอด และฝึกฝนกันอย่างจริงจังแล้ว
ปัญหาหนักคงหมดไป แต่ว่าเวลาข้าพเจ้ามีน้อย
จึงต้องตัดเรียนเอาจำเพาะที่จะมาใช้เป็นประโยชน์
ในภาษาไทยเท่านั้น และก็ได้รับสั่งแปลกใหม่มา
หลายประการ ที่สำคัญคือการใช้คำคำเดียวกัน
ในความหมายที่ผิดเพี้ยนกันไป ข้าพเจ้าสงสัยอยู่
ตั้งแต่แรกทีเดียวว่าเรื่องเรียกบ่อยในร้านอาหารให้
นำ "กัณแซง" มาให้ ว่า กัณแซงนี้ เขาจะหมาย
ถึงอะไร จนกระทั่งเห็นบ่อยถึง กัณแซง มาวางไว้
ให้ตรงหน้า จึงรู้ว่า กัณแซง ที่เราใช้เป็นราชา
ศัพท์ว่า ร่องไห นั่น แท้จริงคือฝาเซดหมอนเอง
ความจะแปลว่าฝาเซดหน้าก็ได้ ทรงพระกณแสง คือ
คือฝาเซดหน้า และคงจะอาการอย่างนั่นเอง ที่
มาหักความเคยใจว่าร้องให้ ฝาเซดมือเยอรมัน
ลักษณะไม่ผิดกับฝาเซดหน้า คือเป็นฝาตาลี่ดูคล้าย
ทองเหลือง เขาติดกับฝาประตู กัณแซงจะหมายถึง
ถึงฝาเซดตัวก็ได้ แต่ว่าต้องเพิ่มคำ เพาะโค เข้า
ไปด้วย เป็น กัณแซงเพาะโค แปลตามตัวคือ
ฝาของวัว เห็นจะเรียกตามลักษณะที่เป็นขนๆของ

ฝาเซดตัวที่เหมือนขนของวัวหรือแกะนี่ ตรง
เป็นส่วนเดียวกับที่เราเรียกว่า ฝาเซดหัว นั่นเอง
ส่วน ด้โบ ของเขานั่น ก็น่าจะตัดทิ้งเสีย
เป็นคำหยาบ แต่จะเป็นคำสำหรับอะไรก็ได้ ให้
ลักษณะบางอย่างคล้ายคำบ้านๆได้เช่น ที่นี้ไม่ทราบ
ว่าความหมายในเยอรมันหายไป หรือเอาคำของ
เขามาใช้ผิดความหมายเดิม ร่องไหเดิมไปซื้อ
ฝาในตลาดหลายหน และได้เห็นเขาเซดทอย สีโบ
กัน ซึ่งคือฝ้ายบ้านๆเอง คุณหมอนกัณแซง นอก
ในปัจุบันนี้ คนเยอรมันใช้คำ ทอปาน (ตรงตาม
ฝ้ายบ้านของไทย) ซ่อนเข้าไปด้วยใน สีโบทอปาน
เพื่อให้รู้ว่าเป็นชนิดไหน ผู้หญิงผมสีทองอาจ
ยังใช้ฝ้ายบ้านต้องคอยอยู่ต่อไป โดยเฉพาะเวลา
ออกจากบ้าน ไปซื้อหรือไปเดิน คงจะถือเป็นเครื่อง
แต่งกายที่ดูภาพ ส่วนเสื้อหนังสีน้ำตาลนั้นบ้าง ฝ้าย
ดูไม่บ้าง ขณะนั้นก็จะมีกระโปรงในลอนสีเทา สด
คล้ายเสื้อกั๊กแขนยาว กระโปรงสีน้ำตาล
ส่วนผู้หญิงสาวนั้นดูจนมากได้เสื้อนอกทั้งแขน
พอง ตัวสั้นแคบเขมวด และเอวรัดเข้ารูป ที่ให้
คิดว่าออกว่าเขมวดก็มาบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้หญิง

ทั้งแพะกันและกัน จะไม่จำเป็นหญิงสาวหรือ
สูงอายุ ส่วนจากนั้นก็จะมีคนดำ ที่ทำด้วย
ผ้าต่วน นีลมีดกมันพราวบ้าง เดียนบ้าง
จำพวกไม่ทราบชื่อหญิงเขมรนิยมนุ่งผ้าดำ และ
เห็นผ้าต่วนนุ่งกัน ทนทาน และเป็นมันด้วย
ด้ายแพะต่วนทำขึ้น หรือว่าเพราะนิยมแพะดำ
จน จักพากันนุ่งผ้าไปหมดทั้งเมือง แต่ถึงจะ
เป็นกันนั้นอะไรก็ตาม การที่ผู้หญิงเขมรใช้
แพะต่วนกันทั่วไป ย่อมเป็นการส่งเสริมอุต
สาหกรรมแพะต่วนให้ยิ่งนัก บางคนยังใช้เสื้อดำ
อีกด้วย ที่สังเกตเห็นแบบธรรมดาๆ ทดดูแปลก
ออกไปจะหาพบที่ แร่นยาว คล้ายเสื้อจีนก็มี
ส่วนหากเป็นพวกผู้หญิงที่มาจากชนบท (ทราบ
กันดีว่าเสื้อดำสำหรับคนยากอย่างนี้ เป็นเสื้อ
ผู้ยากไร้) เจ้าเขมรขณะใดที่ทุก
ชาติของเขมรไปจับพวกตนกลายเป็นผู้หญิงเขมรไป
โดยอ้อมหนึ่ง หดเสียจาก จีน อินเดีย และ
จึงเป็นผลดีจากนั้น เจ้าเขมรมาเห็นผู้หญิงเขมร
นุ่งเสื้อดำกันทั่วไปอย่างนี้ ทำให้ตนนึกถึงความ
ดีใจได้เหมือนกันว่า จะหาซื้อชนเขมรกลับมา
บ้าง เพราะเห็นว่ามาดังที่ตัวเองจะมรดก
จาก และอาจจะได้มากกว่าที่ซื้อในกรุงเทพฯ มา
เห็นได้ไหมอันนี้แหละที่เห็นแล้ว จึงออกเที่ยว
หา แต่ไม่กล้าขายตามร้านขายของพระดัง
นั้น เจ้าเขมรที่กล่าวจะขาดคราว ถ้าเขาอยู่

เขาตอบว่าผ้าชื่อนั้น ผู้หญิงในกรุงเขาไม่นิยม
นุ่งกัน พวกที่ชอบใช้ก็คือผู้หญิงชนบท และต่อมา
ข้าพเจ้าไปได้พบร้านขายชิ้นเขมรในตลาด ก็ออก
จะรู้สึกจริงตามคำกล่าวนั้น เพราะได้เห็นผู้หญิง
ชนบทมาเลือกซื้อกันตลอดเวลา ทำให้รู้สึก
แปลกไม่ได้ ผู้หญิงพนมเปญทราบกันบ้างหรือไม่
หนอว่า ผ้าพวกเขาไม่นิยมนุ่งกันนั้น เป็นของด
มีราคาอยู่ในกรุงเทพฯ บางชนิดราคาแพงยิ่งกว่า
ของไทยเสียอีก

ในพนมเปญมีร้านตัดผมอยู่มากมายหลายร้าน
ทั้งร้านฝรั่ง จีน และญวน แต่ร้านเขาเช่น
คำว่า อดสก็ ใจที่กระจุกหน้าร้าน (แปลว่า ตัดผม
อดเป็นคำเดียวกับ อด ที่แปลว่า รัด ไม่ว่าสิ่งใด
ที่ใช้ความระมัดระวังเปลี่ยนแปลงใช้ อด น. ทงน)
ความจริงถึงจะไม่ตัดตัวหนึ่งเดียว ทุกคนก็พอจะรู้
ได้ว่าเป็นร้านอะไร เพราะเขามารูปผู้หญิงแต่งแบบ
ผสมแปลก ๆ ไว้ให้ดูซึ่งเหมาะสำหรับผู้หญิงหนึ่ง
มีบางบ้านที่อยู่ตามทางที่ข้าพเจ้าผ่านไป โรงพยาบาล
บาดสังข์ ตัดรูปสั้นไว้หน้าบ้าน ข้าพเจ้าอดคิด
ไม่ได้ว่าช่างเหมาะสำหรับข้าพเจ้าผู้ยังอ่านลายมือ
เขมรไม่คล่องเสียจริง เห็นแล้วรู้ได้ทันทีว่าสั้น
ไม่ต้องเพ่งอ่านตัวอักษรให้เสียเวลา ซึ่งถ้าจะ
รู้เรื่องก็จะตกเป็นเหยื่อแก่สุนัขเสียก่อนแล้ว เมื่อ
มีร้านตัดผมอยู่มากมายอย่างนี้ ถึงไม่ต้องบอกกร
ได้ว่า ผู้หญิงเขมรตัดผมกันทุกคน ข้าพเจ้าจึง

บันทึก ๒๒๖.๒๒๗

ไม่มีทางทราบว่ามีหญิงสาว ๆ เหมรมมหยิกตาม
ธรรมชาติกันบ้างหรือเปล่า แต่สำหรับผู้หญิงวัย
๕๐ ขึ้นไป ซึ่งส่วนมากคิดผมคิดแล้ว เห็นได้ว่า
หยิกด้วยแทบทุกคน เพราะฉะนั้นจึงดูเหมือนว่า
ผู้หญิงสูงอายุในเขมรไฉฉมทรงชอบเดรัยกันทั้งนั้น
ส่วนผู้ชายผมผมหยิกแน่นอน บางคนก็หยิกอ
เดกน้อย บางคนก็หยิกขมวดหนา ข้าพเจ้าเห็นอยู่
ทั่วไปจนเจนนาค จะเห็นคนผมหยิกดกจำเพาะผู้
ไม่ใช่เชื้อเขมร หรือไม่ใช่เขมรแท้เท่านั้น แต่มา
แปลกที่เมื่อกลับมาถึงบ้าน กลับได้เห็นผู้ชายไทย
ผมหยิกเป็นเขมรไปหมด ข้าพเจ้าเองเชื่อว่าคน
เขมรเองคงไม่ชินกับการที่ผมหยิกนัก คนแก่ๆ
หรือคนตามชนบทจึง โทนหัวกันเสียเป็นส่วนใหญ่
เวลาออกไปนอกเมืองจึงมักจะเห็นแต่คนหัวเกลี้ยงๆ
จะว่าต่างเตรียมตัวเพื่อจะบวชในคราวงานฉลอง
๕๕ พุทธศักราชก็อาจจะผิดไป เพราะว่ามีมากมาย
นัก ทั้งส่วนมากเป็นคนแก่ด้วย

ส่วนที่เราเคยได้ยินกันว่าคนเขมรมักจะปาก
แบะกว้าง แบบที่เห็นจากพระพุทธรูปนั้น ข้าพเจ้า
คิดว่าคนเขมรตระกูลหนึ่งเห็นจะเลื่อมศรัทธาไปเสีย
แล้ว เขมรในปัจจุบันส่วนมากจึงไม่ค่อยเป็นเช่น
นั้น นานๆจะเห็นสักคนหนึ่ง ยิ่งผู้หญิงแล้วจะไม่
ปรากฏเลย ข้าพเจ้าได้เห็นรูปเทวดาของคหิง
ในพิพิธภัณฑ์พนมเปญ เห็นแล้วอดคิดใจในความ
งามของเทวดาคนไม่ได้ ความงามที่ปรากฏแก่ตา
ข้าพเจ้านั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศิลปะในการสร้าง
แต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้าไม่มีความรู้เรื่อง
ศิลปะเลย ข้าพเจ้าดูอย่างคนธรรมดาๆ และรู้สึก

จากรูปร่างทรวดทรง หน้าตา ตลอดจนทางสูงต่ำ
ที่ปรากฏในใบหน้าว่า สวยกับทรามใจ ซึ่งทำให้
ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ว่า ผู้หญิงเขมรในสมัยโบราณ
โดยเฉพาะในสมัยที่สืบเชื้อสายแท้จริงน่าจะ
คงจะสวยไม่น้อยทีเดียว แต่ผู้ใดเห็น ก็ทำให้
ผู้หญิงเขมรในปัจจุบันจะหาด้วยซ้ำไม่ได้ ข้าพ
เจ้าเชื่อว่าคงจะมีอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน แต่ข้าพเจ้า
ไม่มีโอกาสจะได้พบ เพราะผู้หญิงเขมรสมัย
ผู้หญิงอินเดีย คือไม่ค่อยมาเดินไปมาอยู่ตามถนน
แม้ตามร้านขายของก็ไม่ค่อยได้เห็นนัก ที่ใดเห็นก็
มีแต่หญิงจีนกับญวนเท่านั้น และถ้าจะดูผู้สูง
ออกไปทำงานนอกบ้าน ก็คือเป็นพวกได๋ พาก
วันและเย็น แต่คงไม่จะมีมากนัก ในที่ทำการ
แห่งหนึ่งๆ เห็นผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ผมพลัดสองสาม
คนเท่านั้น

การแต่งตัวตามอันจะยังมีผมที่พอๆ โดย
เฉพาะในทางราชการ ในหมวกกันนกกางเกงกาง
ในงานพิธีบุญ พ.ศ. ๒๕๐๐ จึงกำหนดไว้ชัดเจนว่า
ทั้งชายและสตรี กษัตริย์ และ มหเทวี ตลอดจนผู้
ตำแหน่งเท่าเทียมกัน จะต้องแต่งตามพระมหากษัตริย์
และสมเด็จพระราชินี (ออกเสียงชื่อผิด แปลว่าเจ้าหญิง)
ก็ตามวัน (ใช้คำว่า พลิกตามวัน) ส่วนเสื้อใช้
เสื้อขาว แต่ส่วนเครื่องทองนั้นบรรณนั้น เห็นจะ
ไม่ต้องกล่าวถึง เพราะไม่ใช่ว่าหญิงเขมรไทย จะ
นิยมเครื่องพรรณนากันทุกคน ผู้หญิงเขมรบาง
นิยมเครื่องทองมากกว่าเครื่องอื่น ๆ ตามบ้าน
ของจึงมีแต่เครื่องทองเท่านั้น แม้ต่าง ๆ ของนาง
ก็ขาด แต่ราคาไม่ถูกนัก มีสักกระดอง ไม้เท้า

ไมตรีทางภาษา-ต่อจากหน้า ๓๗

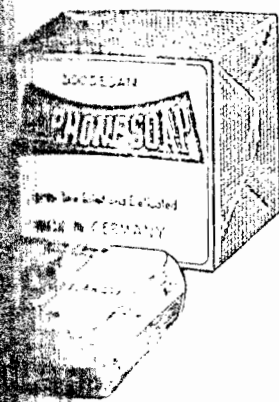
เสียง ซัน เก้าพัน แม้ว. ที่ไม่ใช่ร. ควบก็ออกได้
จากเสียงแล้ว แต่แทนที่จะออกเสียงเป็น ล. อย่าง
ภาษาไทย เสียงนั้นก็ขึ้น ฮ. ไปก็มี คุณหมอกิมด้าน
ใช้หน้าเพี้ยนเพราะอิทธิพลคนจีนที่ออกเสียง ร. ไม่ได้
ออกเสียงจริงผิดไปอย่างนั้น แต่ข้าพเจ้าแย้งว่า
หน้าไปใช้เฉพาะตัวจีนแต่พวกเดียว ตามธรรมชาติ
ตัวจีนก็จะออกเสียง ร. ไม่ได้ ก็ยังออกเป็นเสียงด.
ได้ แต่ที่เจอได้จะกลายเป็น ฮ. ไป ถ้าไม่ใช่
อิทธิพลภาษาจีนนี่ล่ะ ก็น่าจะเป็นเพื่อนบ้านทาง
ประเทศลาวที่ออก เสียงร. เป็นฮ. ทุกคำไป

ส่วนสำนวนนี้ ถัดมาหมายถึงสั้นกว่าจริง บางที
ก็พูดกันว่าสั้นกว่าจริงสำนวน ข้าพเจ้าได้ยินเขาพูดกัน
ถึงเรื่องมาเที่ยวเมืองไทย คนหนึ่งเล่าถึงเขาเดิน
และเบ่งเสียงออกมาว่า เขาเดินสับบายนะสิ
ข้าพเจ้าฟังในตอนแรกไม่เข้าใจว่า เขาเดินสับ
อย่างไร จนสุดท้ายนึกได้ถึงความหมายของ สับบายนะ
ในภาษาเขมร จึงทราบได้ว่า เขาเดินนั้นสั้นมาก
เพราะมีเสียงสระสั้นคือแปลกๆมากชนิด เพราะฉะนั้น
การพูดและฟังคำที่เหมือนกับเราแต่ไม่ได้แปล
อย่างเดียวกับเรานั่นจึงเป็นเรื่องที่ตลกของอาศัยการ

ปู้ สอร์โม

สบู่พิเศษที่ผลิตได้โดยเยอรมัน

น้ำสะอาดบริสุทธิ์ที่สุด เหมะสำหรับทุกตัวบ้าน ยืด คงทน ไม่เลอะติด

ช่วงได้พบสอร์โม ปลั่งปลั่ง
ดึบสดีใส มีเสน่ห์
ตล่ายผิวเด็กหนุ่มสาว

ไม่พออีกทั้งจะ ใช้ให้ถูกต้องและฟังเข้าใจว่าเมื่อไหร่จะให้หมาขะของ
ไทย เพื่อจะได้ให้มาอย่างเหมาะสม บางทีเบ็ดขี้ดินขี้กในสมองไม้พัน
ก็ถึงกับหึ่งงง ไม่เข้าใจความหมาย

ถ้า ส่าย ในเขมรอีกคำหนึ่งแปลได้ทั้งเสียตายและเสียใจ
ขึ้นหนึ่งจำพวกไม่ลงโรงพยาบาลแต่ที่นั่นผู้ส่ายเกิดลูกขึ้นกับ
น้อยแต่เริ่มกัถ้องหึงซ่อนข้าพเจ้าไม่ได้ และจะโทษศัพท์ขอกกลไม้พัน
จึงพูดกับข้าพเจ้าว่า ส่าย ที่ยู่ซ่อนให้ไม่ได้ ข้าพเจ้าฟังแล้วคิดถึง
ครูหาหว่าผู้พูดจะหมายความว่าเสียตายหรือเสียใจ แต่เท่าที่เห็นและ
ไกลพอจะหว่า ข้าพเจ้าไม่คิดว่าคุณหมอกิมล่าจะเสียตายที่ไม่ได้ซ่อน
ถ้าหากจะเป็นอย่างที่ความแบบภาษาฝรั่ง ก็ยากจะพูดฟังได้ แต่ถ้าเป็นใน
จริงคงจะเข้าใจความของเขาคือว่า แค้นเสียแค้นตาย นั่น เห็นจะตรง
ตามหมาย กับเสียงของไทย คำ เสียตาย ของเราจึงน่าจะคิดว่าจะมา
จาก เสียงตาม ที่แปลกันว่าเสียเปล่า หรือจะมาจาก ส่าย ของเขมร

ยังมีคำ ส่าย อีกคำหนึ่งซึ่งเขมรแปลว่า สงสาร ก็ได้ ไพเราะ
อ่อนหวานใจ ก็ได้ หรือ คิดถึง ผันถึงเรื่องเก่าๆที่ผ่านมาแล้ว ก็ได้
เพราะฉะนั้นได้ความหมายเขมรมาอีกหลายอย่างเพื่อบรรยายพิจารณา
ดังที่ในวรรณคดีใน ความขัดใจเขมร เขมรจะมีความ
รู้สึกอย่างนั้นมากจริงๆ และใช้ในความหมายต่างกันไปบ้าง เช่นคำ
คนโศกโศก ก็แปลว่า วังเวงใจ ได้เช่นเดียวกัน แต่ต้องมีลักษณะ
ของโศก เพราะโศกนี้ถึงเพียงหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วคิดถึง
ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเรื่องด้วย แต่ถ้าเกิดความทุกข์ขัดข้องจากใครไป
แล้ว เขาใช้ ส่าย แทน

การ ส่าย คือการซ่อนคำที่มีความหมายเหมือนกันไว้
กันนั้น ดูเหมือนจะเป็นความนิยมอย่างหนึ่งของเขมรเพราะมีคำเช่น
มากมาย เช่น เผลอเลว หมายถึง ฟุ้งไป ถ้าเป็นกตัญญูคือ
เผลอโศกเลวเลว ก็ยังหมายความว่า หอมฟุ้ง หรือจะใช้กับชื่อ
เครื่องดนตรี เกลิมจะกาโร โอบเลวเลว ก็คือแปลว่า ซอเสียงหอม
ฟุ้งไป แล้วถ้าเป็นกตัญญูหรือกลับใช้ ญะญะญะ แต่ก็มีคำ

ที่เราใช้กับคนคุ้นเคยในภาษา
ไทยอีก เช่น เสงี่ยมสงิม ที่
หมายถึงว่า เงียบเฉย ไม่ช่าง
พูด หรือ สงบเสงี่ยม ที่แปลว่า
เรียบร้อยไม่เอะอะดังดั่ง เช่น
เป็นต้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ผมนงอก
งอกใหม่ได้เร็ว

หากท่านจัดผมผมผมผม
ได้แล้ว ท่านจะกลับผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

KENNOL

ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

ผมผมผมผมผมผมผมผม
ผมผมผมผมผมผมผมผม

ไวยากรณ์ทางภ เขมร

คำในเขมรที่ไวยากรณ์มีความหมายคล้ายกัน
มาชอนกนเขาทานของนยงมอกมาก และบางคำเรา
ยืมมาใช้ทั้งคู่เลยก็เคย เช่น เขรยดเขรก (ออก
เสียงเขรยดเขร) ที่เขมรแปลว่า แทรกแซง นั้น
ก็ยืมคำ เขรยดเขร ในภาษาไทยนั่นเอง เขรยด
เขมรแปลว่าไต่ของลงไปในที่ที่ไม้ของว่างเลย
ส่วนเขรกนั้นคือไต่ของลงไปในที่ที่มีช่องว่างอยู่
บ้าง แต่ช่องเล็กมากต้องคืบลงไป หรือคำ ตรี
(ออกเสียงเตรี) ที่แปลว่าคิดอย่างรอบคอบ ก็
มาจาก ตรี กับ ธี ที่แปลว่าคิดและคิดอย่างหาช่อง
ทาง และคำ เรยราย (ออกเสียงโรยเรย) ที่
แปลว่าเรยราย เกิดออกจาด ก็ถูกมาจากศัพท์เรย
กับราย ที่แปลคล้ายกัน คือ เรย แปลว่าตกหล่น
หรือตรงกับโปรยในภาษาไทย เช่น เรยสรว
เรยผลา ก็คือโปรยข้าวเปลือกโปรยดอกไม้
เอง ส่วนรายแปลว่าเกลื่อนกลาด และถ้าต้องการ
ให้หมายความว่า ทำให้ร่วง ทำให้หล่น ต้องลง
อุปสรรคข้างหน้าเป็น ปวงโรยปวงเรย หรือจะ
ลงเพียง ป เป็น ปราย ก็ได้ ใช้ในความเดียวกับ
โปรย เช่น ปรายลาช คือโปรยข้าวตอก แต่น่า

แปลกที่คำโปรยไม่มีใช้เลยเขมร จึงน่าจะสัน
ว่าโปรยจะเป็นคำที่แต่งขึ้นในภาษาไทย โดย
อาศัยหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว เมื่อ รณ รณ-
ดรรค ป ได้ เรย ก็น่าจะยืมเข้ามาได้เช่นกัน และลง
ด้วยแนวเทียบตนเอง จึงทำให้คำคำนี้ต่างกันไป
ในภาษาไทยอีกหลายคำ คือ ผล (ที่ได้จาก จาก
ป+ตก) และปลด (ทำให้หลุด จาก ป+ลด) เพราะ
ฉะนั้นจึงทำให้ข้อเข้าใจผิดได้ว่าคำเหล่านี้เป็นคำ
เขมร แท้จริงในภาษาเขมร ได้มีคำดังกล่าวนั้นไม่
เรื่องคำว่าเป็นคำเขมรนั้นอยู่เสมอ เพราะ
เราเชื่อว่าคำที่มีอักษรควบอักษรนำนั้นไม่น่าจะเป็น
คำไทยแท้ ถ้าไม่ใช่ภาษาล้านนาที่พูดกันจะเป็น
เขมร และมีคำอยู่หลายคำ เช่น จัน เปรี๊ยะและ
ตลาด ที่ปรากฏชัดให้ถือว่าเป็นคำเขมร ทั้งยัง
ไม่ได้ใช้เหมือนกันในภาษาถิ่นอื่นๆด้วย เปรี๊ยะ ใช้
จัน และ ตลาด ใช้กาด (มีคำไทยที่เริ่มกลาย
เช่นเดียวกับไทยได้) ดังนั้น เมื่อสองภาษาเขมร
คู่แล้ว กลับปรากฏว่าคำเหล่านี้มีใช้อยู่ในภาษา
เขมรเลย เขมรใช้ กู ในความว่าเปรี้ยว อดคำ
ในความว่าขยัน (จากอุตุภาษาเขมร) และ ตลาด

[illegible]

الماء واليابس

อันเก่าแก่จริง พ.ศ. ๒๔๗๐ ซึ่งพูดพบที่จังหวัดนคร
สวรรค์ ใช้คำ ปราศอปปี้ ในความว่าห้าสิบสอง
ไม่ได้ใช้ ถ้าเข็มนี่ อย่างในปัจจุบัน ด้วยการที่ต่าง
ข้ามคำกันใช้อย่างนี้เอง ทั้งเขมรและไทยจึงไม่อาจจะ
ปฏิเสธในตรีทางภาษาอันแนบแน่นเช่นนี้ได้ กล่าว
กันว่า ภาษาไทยแพร่หลายเข้าไปอยู่ในเขมรมาก
ที่สุด ในสมัยพระเจ้าบรมโกศ ผู้เคยประทับอยู่ใน
ประเทศไทยเป็นเวลานานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และโปรดของไทยทุก
อย่างรวมถึงศิลปทุกชนิดและภาษาไทย และพระ
องค์เองมักจะทรงใช้ภาษาไทยอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้
จึงทำให้คำเขมรบางคำหายไปกลายเป็นคำไทยขึ้น
มาแทน เช่น ช้อนคัน ส้มบัว (คันไม่มีดอกคล้าย
กะทิน) ไม่ค่อยมีผู้รู้จักแล้วในทุกวันนี้ รู้จักกัน
แต่ชื่อกะทุมเทศ และคำเขมรเชิงสงกอร์ (ปลาแห้ง
ผัด แปลตามคำว่าเป็นปลาเชื่อมน้ำตาล) ก็ไม่ใช่กัน
แล้ว ต่างนิยมใช้คำ เขมรผัด (ปลาผัด) แทน ทั้ง
บรรดาชื่ออาหารที่ได้มาจากไทย ดังที่เรียกว่า
จ่อมเหยงเขมร นั้น ก็คงรักษาไว้ แต่ออกเสียงตาม
ความสะกดและตามหลักเกณฑ์ของเขมร เช่น
ขนมครก ก็เรียก หมกกระก และน้ำพริก (ขนมจีน)
ก็เรียก ตักน้ำพริก เป็นต้น

ไม่แต่คำที่ใช้จะพ้องพ้องกันดังกล่าวแล้ว ความ
คิดที่จะใช้คำเหล่านี้โดยตรงกันอย่างยากที่จะ
อธิบายได้ว่า เป็นไปเพราะรูปลักษณะของภาษา
แต่จะฝ่ายหรือเป็นเพราะใจความคิดจากกันและกัน
เช่น คำ เบิก ที่แปลว่า เบ็ด ดังกล่าวไว้ข้างต้นนั้น

จะใช้ เบิกโอกาส ที่แปลว่า เปิดโอกาส ก็ได้ น่าน
ที่แปลว่า ได้ จะใช้ให้หมานหา ไตรน ก็ได้ หรือ
ได้ ที่เป็นอดีตก็ได้ รบส (อ่าน โรนะส) แปลว่า
ของ ใช้ได้ทั้งเป็นนามและบุพบท เช่น น่านเรียน
โรเบาส์ แปลว่าทำของให้เด็กเล่น และ
โรเบาส์ชวอน แปลว่าวิ่งตัว (ชวอน คือ ตัว)
หรือ รก (ออกเสียง โร) แปลว่า เขา จีไธทา
ของ หรือโค้งเข้าหากัน หรือท่าที่เปลี่ยนมือ ก็ได้
ทั้งต้น และบางที่แปลออกมาต่างออกไปอีกตาม
ตรงตามภาษาไทยเป็นอย่างดีที่ได้พบ เช่นวันหนึ่ง
คนยามเฝ้าประตูโรงพยาบาลส่งผู้ตามเข้าเฝ้าเจ้า
เรียนเพียชาเขมรตลอดจนเสนาบดี แปลตรง
ตามศัพท์ก็ได้ว่าเรียนภาษาเขมรถึงไหนไม่แล้ว
(เคอว=ไป คอต (เขมร) แปลว่า ถึง นา-
ไหน และเฮย คือ แล้ว) หรือบางทีเขาใช้ว่า
เฮาเฮย เฮาเคยด (เฮา แปลว่าเฝ้า เฝ้าด แปล
ว่าอีก) แปลเป็นไทย ได้ตามคำ เริ่มแล้ว
เรียกอีก เพราะฉะนั้นถ้าใครจะเรียนภาษาไทย
การเรียนภาษาเขมร ก็ไม่มากเท่าที่ควรจะเป็น
เพราะเพียงแต่รู้ศัพท์เท่านั้นพอพูดกันเข้าใจแล้ว
และยังรู้ศัพท์มากเท่าไร ก็ยังพูดได้สองและฟัง
เข้าใจได้ดีเท่านั้น คนเขมรที่ใช้นานภาษาเขมรจริง
ได้เร็ว เช่น นายแพทย์กิมฮันเรียนภาษาไทยเพิ่ม
ขึ้นได้กับพระตะบอง ก็สามารถพูดไทยได้ดีทั้งที่พูดคำ
ล้านนและน้ำเสียง ทั้งเข้าใจได้ถูกต้องตลอดจนพูด
หากไม่บอกว่าเป็นเขมรที่ไม่เคยพูดมานานแล้ว
ไทยเลยแล้วคงไม่มีคนไทยคนไหนจะรู้ ข้างเข้า

21

மாண்புமிகு

60-62 កំណត់អត្តសញ្ញាណ: ល. 23145

der römisch

กับ ช ในภาษาดั้งเดิมและสันสกฤตได้หายชดด้วย
ความหมายอย่างเดียวกัน คำนี้เรียกเงรท
ดังมาแสดงได้ แต่ถาเป็นพระทศมาแล้ว เขาเรียก
ปอนเลด หรือคาปาล กตเป็นองเบตต ซึ่งเป็น
คำขยายไปอีก

สำหรับคำที่เรียกผู้ชายส่งอายุกว่าน ถาเป็น
ภาษาหนึ่งชื่อโซจาเวรม (พ) กมี จะบอง (พ)
ชายแก่กว่า) กมี เขาเรียกบารวลเคตของเขมร
จึงต้องเข้าใจเรื่องเหล่านี้ด้วย เช่น คำที่เรียกผู้หญิง
หนุ่มสาวได้คงมากมาย จะใช้นามอะไรของก็ได้ นวน
เพียงก็ได้ หรือแก่ในโตกก็ได้ (หมายถึงแก้ว
แรกผล) คำ แก้วในโตก น อาจใช้กับเด็กก็ได้
เพราะมีลักษณะอ่อนๆเหมือนต้นไม้แรกผลไป แต่
คำขมเด็กว่าอ่อนน่ารัก จะใช้ ชาติ (อ่อน) และ
กัรโอบสรพัญ (ควรให้รัก=น่ารัก) ไม่ได้ ต้อง
ใช้คำ เกลาะ (แปลว่าอ่อน) ในเมื่อพูดถึงอ่อน
และใช้อาเการะกั(ชว)เมื่อจะพูดถึงน่ารัก อย่าง

เดียวกับที่เราใช้ว่า น่ารักจังจัง คำนี้จะใช้
เรียกเพื่อนด้วยกัน คำขมมาได้ ช้อมพัญ (ซึ่ง
ได้จากศัพท์ที่แปลว่ารัก (จำพ้องดูในข้อสังเกต
แก่ชาวเขมรไม่ได้ว่า คำว่ารักของเขายังเป็นคำ
ยากจัง พยางค์ และขอเสริมอีกสักไม่สะดวก
ผิดกับคำในภาษาอื่นๆ เน้นจะกำหนดไว้เป็นพิเศ
ทำให้เป็นคำที่พูดพราเพื่อนักไม่ได้สะดวก) แต่
ถาสันทนกันมาก ใช้เกลอ (ออกเสียง เกลอ)
สำหรับเพื่อนชายด้วยกัน ส่วนสหายหญิงด้วยกัน
เขาใช้มรัก ออกเสียง เมรัช

(อ่านต่อฉบับหน้า)

แก้คำผิด ในสารานันท์ 226 ปณณพศกทมน
ในเรื่องไมตรีทางภาษา หน้า ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒
จากล่าง คำว่า "พณ" ควรเป็น พณ พณ พณ พณ
เรณะ ซึ่งไม่มีรูปในภาษาไทย ถ้าจะเขียนในไทยจะเขียน
พณ แปลว่า ส จาก วรณ ในสันสกฤต
หน้า ๔๐ ถอดมีขวา ระกัท ๔ มีชกบน คำว่า
"เณระส" แก้เป็น เณระส เณระส เณระส เณระส

สมุดข่อยแห่งชีวิต-ต่อจากหน้า ๙

หวังว่ามีความสุขมาก
ค. ท่านแต่งสัตว์ทวนชอบได้บ้างหรือไม่
๑. ไม่มีเลย
๒. มีแต่ไม่ใคร่ชอบมากนัก
๓. มีหนึ่งคหรือมากกว่านั้น และรักมันมาก
๔. ถาท่านจะเลิกกรรพรา หรือ สำน หรือคู่
หมั้น ท่านจะเลิกคบเช่นไร
๕. คนจน

๒. ต่พอสมควรใน
๓. ต้องคิดเสียเอง
๔. ท่านมีความรู้สึก
พ้อง ซึ่งขณะท่านอยู่
๑. ไม่สู้จะรักเท่าไร
๒. รักพอประมาณ
๓. รักมาก
๔. ท่านมีเพื่อนสนิท

ไวยากรณ์ทางภ ไวยากรณ์

เท่าที่กล่าวมาจนเป็นเรื่องราวไวยากรณ์
ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยทีเดียวในการใช้ภาษา จึง
สำคัญยิ่งกว่านั้น น่าจะได้แก่เรื่องการปรุ
แต่งคำที่ระบอบการเปลี่ยนแปลงคำกริยา
หรือคุณศัพท์ให้เป็นคำนาม เช่น เถลิง แปลว่า เถลิง
แถบ แปลว่า การเถลิง เบาล แปลว่า อยู่ ถิ่นนา
แปลว่า ที่อยู่ สัต (อ่าน-ซัด) แปลว่า หอม และ
สนิด (อ่าน-เสนิด) แปลว่า หอม สรวย แปล
ว่า เปราะ ร้อง (เช่นบาสรวย คือชาวส่วยไม่
เกาะกัน) สรวย แปลว่า ความเปราะแบบบาง
แต่บางที่ปรุแต่งคำไม่ได้เปลี่ยนหน้าที่ของคำ
กลับทำให้คำนั้นมีความหมายว่า "ทำให้" หรือ
มีหน้าที่ทำให้คำนั้นมีความหมายเด่นชัด เช่น
ภูจ๋ แปลว่า ชาติ ผลจ๋ แปลว่า ทำให้ชาติ คือคิด
ตรง เป็น ภูจ๋ แปลว่า ทำให้ตรง เช่น ภูจ๋เกอ
แปลว่า ทำให้ไม่ตรง หรือ ลง แปลว่า ลง ปรลง
แปลว่า ซ่อมแซมหรือลงบ ความคล้ายคลึงอย่างเช่น
จะเห็นชัดปรุแต่งแบบต่างๆ ซึ่งดูเหมือนกันเรา
คำเขมรมาใช้จะไม่สับสนใจนัก เพราะเราใช้คำที่
คำเรีกรูปแล้ว คำคำบางคำที่เปลี่ยนรูปแล้ว

จะคิดเปลี่ยนหน้าที่หรือเปลี่ยนความหมาย ซึ่ง
กลับลงหน้าและมีความหมายเดิมอยู่ ทั้งนี้ คำ
สำออง และสำอองระบอบรูปและภาษาหน้าหน้า
เป็นคำนามในเขมรแต่เดิม แต่เอกลีลาใช้คำ
เหล่านี้เป็นกริยาได้ในภาษาไทย ทั้งนี้พอจะ
สะดวกยิ่งกว่าอื่น แล้วได้โดยมากจะแสดงให้เห็น
แจ้งชัดว่าเป็นคำนาม จะตั้ง ทาร จาม เตะ
ลงไปข้างหน้าอีกก็ได้ ดังใช้คำเหล่านี้จะต่าง
ต่างกันออกไปกับที่ใช้ในภาษาเดิม

ความจริงเรื่องพวกนี้เองจะเป็นของ
ธรรมดาสำหรับคำที่เปลี่ยน และต้องทำหมด
จากภาษาหนึ่งมาอีกภาษาหนึ่ง ย่อมมักจะ
รักษาไว้ให้ตรงความเดิมได้ ถ้าไม่เช่นนั้น สัก
จะเปลี่ยนเสียง หรือเปลี่ยนความหมาย เรื่องนี้
นั้นแทบจะไม่ต้องพูดถึงแล้ว เราเคยเห็นคำที่
ยืมเขมรมาใช้ผิดแปลกไปหรือไม่ เพราะฉะนั้น
จะเห็นได้ว่า คำเขมรที่ยืมมาใช้ในภาษาไทย
เป็น ๒ ประเภทด้วยกัน คือ ประเภทที่ ๑ คือคำ
ความที่เห็นจากคำเขมร และอ่านไปตามแบบของ
เรา เช่น ขจ (๕) เร... กัส... ขจ (๕) แทน ขจ

โพธิ์ทอง เราออกเสียงโพธิ์ทอง แทนชื่อยักษ์ ร้องมาประเภท
ทั้ง๑๐พัน ออกเสียงตามเสียงเขมร จำเพาะคำนี้
ออกเสียงได้สะดวกแต่ไม่ชัดหู เช่น ขนง เรา
ออกเสียงตาม เขมรว่า ขนง แทนจะเป็นขนง
(ตำหนง ทั้งนั้นว่าคือไม้ที่ใช้ในเขมร) และ ถอน
เป็น ทนง ไม้ใช้แทน คานค้ำเขมร

[illegible]

(^๑หนึ่ง) ^๒อาจารย์ ^๓เปราะ ^๔ว. ^๕ใน ^๖ภาษา ^๗เขมร ^๘เขียน ^๙คล้าย
^{๑๐}ญ ^{๑๑}ของเรา ^{๑๒}จึง ^{๑๓}ทำให้ ^{๑๔}เกิด ^{๑๕}เข้าใจ ^{๑๖}ผิด ^{๑๗}เช่น ^{๑๘}นั้น ^{๑๙}จน ^{๒๐}แต่
^{๒๑}ก็ ^{๒๒}ยัง ^{๒๓}มี ^{๒๔}คำ ^{๒๕}ที่ ^{๒๖}จะ ^{๒๗}ก่ ^{๒๘}ด้วย ^{๒๙}ร. ^{๓๐}แะ ^{๓๑}น. ^{๓๒}ใน ^{๓๓}เขมร ^{๓๔}กลาย
^{๓๕}เป็น ^{๓๖}ญ ^{๓๗}ใน ^{๓๘}ไทย ^{๓๙}คือ ^{๔๐}สร ^{๔๑}เสี ^{๔๒}เป็น ^{๔๓}สร ^{๔๔}ร ^{๔๕}เสี ^{๔๖}ญ ^{๔๗}แะ
^{๔๘}เจ ^{๔๙}ร ^{๕๐}น ^{๕๑}เป็น ^{๕๒}เจ ^{๕๓}ร ^{๕๔}ญ)

พจนานุกรมเรื่องรูปและเสียงแล้ว ถึงความ
หมาย มีอยู่หลายข้อหลายคำที่เคยทบทวนความหมาย
ที่เราใช้ในภาษาไทยกลายไปจากเดิม บางคำพอ
ค้นหาเหตุกลายไปเช่นนั้นได้ แต่บางคำก็อาจจะ
ยอกย้อนยาก เช่น จดลอง เขมรใช้แปลว่าข้าม
แต่เราไม่ได้ใช้ในความนั้น และ จำลอง ที่เขาแปล
ว่า พาช้ำ เช่น มนัสจำลองหมายถึงคนแจ่วเรื้อ
(ที่พาช้ำฟาก) หรือก็หัดออกแบบ เช่น จำลอง
ตาม เราใช้ในความว่า ถ้ายแบบ และ สำรวจ
ที่เราใช้ว่าตรวจสอบ เขมรหาเคยใช้ในความนั้น
ไม่ เขาหมายความว่า ทำให้แหลมคือแหล จากสัตว์ที่
แปลว่า แหลม หรือคำปร้อง (ออกเสียงปรัง)
เขมรก็ได้หมายความว่า ตกแต่ง หรือผสมให้
เข้ากันอย่างที่ใช้ในภาษาไทย แต่เขาใช้หมายถึง
เตรียมไว้ ครัวเตรียม เช่น ปรังเปรี้ยวอาหาร
คือครัวเตรียมอาหาร (ไว้รับแขก) หรือจัดให้เป็น
ระเบียบเรียบร้อย เวลามาแข่งขันวิ่ง กรรมกรจะ
บอกผู้เข้าแข่งขันว่า ปรัง ซึ่งแปลว่า เตรียมตัว
หรือในการปลูกบ้านสร้างเรือน เขาก็จะต้องเขา
ไม้มา ปรัง บนพื้นดิน เพื่อกะรวาเรือนและเครื่อง

۱۲۸۰

ประกอบเสียก่อน ปวง โทษจึงหมายถึงการ
เตรียมเครื่องประกอบเรือนตามแบบบ้านที่ของการ
ส่วนคำ บัง (จากปรุง) ออกเสียง บัณรง กับ
ความหมายคล้าย ปวง คือ เตรียมการ เตรียม
พร้อม ไม่ได้หมายความว่าเตรียมรักษา หรือทำให้ยก
งามอย่างของไทย

คำบางคำความหมายยังคงเดิม แต่เวลานำมา
ใช้ในที่แคบจำกัดกว่าของเขมร เช่น บิเพญ (ออก
เสียง บัณเบญ) ที่แปลว่าเต็ม นั้น เขมรใช้ได้
ทั้ง บ้อมเบญการกุศล บ้อมเบญโปรเตสส์
(ประเทศ) ซึ่งแปลว่า ทำใหม่มากขึ้น ถัดหนึ่ง
บ้าง เพิ่มเติม หรือจะใช้ในความธรรมดาว่า
จะตกบ้อมเบญเบียง ก็ได้ แปลว่าตกน้ำให้เต็ม
โย่ง แต่ไทยใช้ตามความหมายแรกเพียงความ
หมายเดียว คำว่า เญว ก็เช่นกัน เขมรใช้ได้ทั้ง
เป็นกริยาที่แปลว่า ตาม ติดตาม และเป็นบุรพบท
ที่แปลว่า ด้วยหรือโดย เช่น เญวอือจาม แปล
ว่าด้วยความเจ็บปวด หรือ แต่งเญว ก็ตรงกับ
แต่งโดย ที่ชอบใช้กันในภาษาไทย และถ้าใช้
เญวกเญวญ จะต้องหมายความว่า หมาติด
ตัวเมีย แต่ถ้าใช้กับคน เช่น เญวเนโศบายญ
จะต้องแปลว่าหญิงนวกกอบนั้น ส่วนคำ เญวสาร
นั้น แปลว่า ตามไปด้วย ขออาศัยไปด้วย เช่น
เดียวกับที่เราใช้ว่า ขอโดยสาร เพราะฉะนั้น
โดยสารจึงไม่ต้องเสียเงินค่าโดยสาร นายแพทย์
กิมจันอดแปลกใจไม่ได้เมื่อได้ยินว่า เมืองไทยมี
รถโดยสาร แต่ผู้โดยสารกลับต้องเสียเงิน ถ้าหาก

ผู้โดยสารไม่เสียเงินค่าโดยสารในภาษาไทย
แล้ว ผู้โดยสารจะได้อะไรล่ะ จักรถูก
ออกจากรถ เรือนที่เขานำมาใช้ใหม่
ความหมายนี้อาจจะ คำแล้ว ก็ยังมีคำอีกประ
เภทหนึ่ง ซึ่งใช้ในความหมายที่เขมรใช้ต่าง
กว่าของไทยเสียเอง เช่น คำ เญว ที่เขมรใช้
หมายถึงผืนผ้าใบ เขมรต้องการแสดงชัดให้เห็น
พิเศษที่ได้ชื่อเช่นนั้น เญวทอด แปลว่าผืนผ้า
เขมาจ พราย แปลว่าผืนผ้า และจะใช้ผืนผ้า
ศัพท์ได้ เช่น โป้เญวมาจ ก็แปลว่า ผืนผ้า ก่อน
แดงก็อบเขมาจ แปลว่าผืนผ้า แต่ในภาษาไทย
โหมด หมายถึงผืนผ้าที่ทอ เพราะฉะนั้น
การกลายความหมายของคำต่างๆ ที่กล่าวมา
จึงเป็นธรรมดาของภาษาที่นับว่าเก่า อย่างไหน
เรียกอะไรและที่คนเขมรเอาคำต่างๆ ที่ชาวไทย
เขมรต่างก็ใช้คำเดียวกัน แต่ไม่ได้มีความหมาย
เป็นเช่นเดียวกันเสมอไป มีอย่างว่าภาษาเขมร
สันสกฤตที่ต่างฝ่ายต่างได้เอามาใช้ มีอย่าง
แปลก ที่ต่างออกเสียงต่างกันแต่ใช้ให้มีความ
หมายต่างกันออกไป

ตัวอย่างในเรื่องนี้ก็ได้คำ เญว เญวออก
เสียง เญว และมีความหมายที่ ใช้ในเขมร เขาใช้
หมายถึงผืนผ้าอย่างในภาษาไทยและภาษาเดิมไม่
กอบหมาย ถึง ผ้า ผืนผ้า เญวได้มีความหมาย
ขอเบญจมาศ เขมรจึงใช้ คำเญวก็ถูกคิดถึงคำ
แมกเขมร ก็เพราะที่ภาษาในเขมรชื่อผ้า
นั้นว่าเญว ไม่ใช่ว่าเญวนี้คำ เญว เญว

มาท่อนไปว่า แล้วมาถึงโพยม ยืนหน้า และบาท
ที่สามว่า แขนงวิญญูชโยม แมกมพ ใต้แม่
ภักตอง หนึ่ง แมกมพ ในที่ตามภาษาเขมรว่า
กึ่งฟ้า เพราะแมกมพอย่าง แมกมพ คือกึ่งไม้
ก็จะนำชุดกับคำ กึ่งโพยม ในบาทที่สอง และ
กึ่งฟ้า ในบาทที่สาม กัดบมกึ่งฟ้า ฝากน่อง
นางไดมว เป็นการแสดงความสามารถของกวีใน
การหักกระแส คำมาใช้ไม่ให้ซ้ำกันในที่ทั้งสาม
แห่ง และก็จะให้มีความหมายว่า แขนงวิญญูช
โยม ใวกนกึ่งฟ้า ได้แนบเนียนดี

นอกจากนี้ยังมีคำ บารอม (เขียน บารมก)
ที่ในระชนมโศกนิพนธ์ ปรวย (เขียน พรวย) เป็น
ปรวย มารอม แปลว่าเป็นทุกข์ระทมใจ เชื้อกัน
ที่คำนี้เขมรได้มาจากภาษาบาลี แต่ความหมาย
ตรงกันข้ามไม่ตกความหมายเดิมเสียเลย และคำ
นี้เขมรเอาคำปรารมณมาใช้อยู่ในวรรณคดีของเรา
เขมรชื่อเขมรหนึ่ง เช่นที่กล่าวในลิลิตพระลอว่า
ลอรอฆ่ามารณมณกระเด็น แม่มอนพริ้งเจ้า ลอรราช
อีกที่ดังเห็น สู่ระชนมโศกนิพนธ์ หรือทว่า เขมร
ลอรพริ้งน้อง บารมก ขวัญอ่อนน้อมปรารมก
อ้ออัน ก็รู้สึกได้ว่าความหมายของปรารมก
ในที่เหล่านั้น น่าจะตรงกับความหมายของ บารอม
ที่เขมรเขมรว่า เป็นทุกข์ ระทม หรือระทก
หากกล่าวที่เขมรว่าเขมรเขมรตามรูปคำและความ
หมายดังเดิมของปรารมก ในลิลิตพระลอ

เรื่อง การที่เขมรเอาคำบาลีต้นตอเข้าสู่
ภาษาไทยไทยเขมรนั้น นอกจากเป็นเรื่องธรรมดา
ที่มีในภาษาของชนชาติไทยด้วยกันแล้ว ยังมี

นักไปเสียว่าคำบาลีต้นตอที่มากจายรูปไปมาก
แล้วนั้น เป็นคำไทยของเราเองเสียอีก ตัวอย่าง
ในเรื่องนกคอก คำ บิด ที่เขมรก็มิใช่ เขมร เขียน
บิด ออกเสียง เบ็ด ข้าพเจ้าเคยนึกสงสัยเมื่อสอบ
เทียบภาษาคำศัพท์และภาษาไทยใหญ่ว่า ภาษาทั้งสอง
นี้มีคำ เบ็ด เหมือนภาษาไทยภาคกลาง แต่คำ
บิด นั้นหาได้มิใช่ไม่ ถ้าใช้ในความว่า บิดประค
เขาจะใช้คำ หีบ ตรงกันหมด จนเมื่อได้เห็นคำ บิด
ในภาษาเขมร และได้สอบเทียบกับภาษาไทยถิ่น
อื่นๆจนแน่ใจได้แล้วว่า ไม่ใช่คำไทยแน่ เพราะ
ไม่มีไทยถิ่นใดสักถิ่นที่ใช้คำนี้ จึงคิดว่าน่าจะเป็น
คำที่ยืมมาจากเขมร แต่แล้วกลับไปได้เห็นในภาษา
บาลีมี บิดหีบ แปลว่าวางไว้ข้างบน คือ บิด และ
เขมรเองก็นิยมนำเป็นคำที่เขมรได้มาจากภาษา
บาลีออกหนึ่ง จึงต้องถกเถียงว่าคำบาลีที่เรารู้
มาจากภาษาเขมร รูปร่างหน้าตาที่เคยเปลี่ยน
แปลงไปทางเขมรด้วย คำ สัน ที่เขมรเขียนไม่ก็
ทำนองเดียวกัน คุณหมอกิมด้านเชื่อเหลือเกินว่า
คงเป็นคำเดียวกับ สรต (ออกเสียง สร้อย) ของ
เขมร และในมหาชาติคำหลวง ก็นึกถึงจุดพิน ก็
คำนี้ กล่าวได้ว่า คงแต่คุณกิมด้าน สรต สยด
สร้อยว่าเพี้ยน แต่เมื่อเทียบไปดูคำภาษาบาลี
ข้างหน้าก็จะเห็นเขียนได้ว่า กุทสา สรต นีปา
และ สร้อย นั้น แปลตรงกันทั้งในบาลีและต้นตอ
ว่า ต้นต้นชนิดหนึ่ง ฉะนั้นจึงไม่สงสัยสงสัยอีกเลย
ว่า เขมรจะได้คำนี้มาจากบาลีต้นตอ และ
ไทยเองก็คงจะได้มาด้วย ซึ่งข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าได้
มาโดยตรงหรือได้ผ่านทางเขมร (อ่านต่อหน้า ๘๑)

ไวยากรณ์ภาษา - ต่อจากหน้า ๓๓

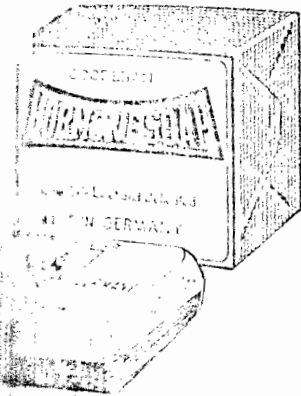
แต่ที่คนไทยดัดแปลงคำมาใช้และ
นำมาดัดแปลงใหม่ใช้ในปัจจุบันนี้ จะเห็นว่าใช้
อย่างผิดๆ กันมาก เช่นคำ ประธานาธิบดี รัฐ
มนตรี ชื่อกระทรวงบางกระทรวง ฯลฯ แต่ที่แต่ง
ขึ้นใหม่ใช้กันอย่างมากมาย เช่น พรรคการเมือง
เจ้าอาวาส คณะ ปกติ ผู้แทนประเทศ ใช้ปกติ และ
องคมนตรี ฯลฯ แม้ว่าจะเป็นกลาง บางคำหา
คำมาเปลี่ยนก็หาไม่ได้อีก ก็ต้องใช้คำเขมร
อังกฤษใหม่ เช่น คำเขมรต่างๆ เป็นคำเขมรผสม
กันมากขึ้น เช่น การบัญญัติ แปลว่า การ
ออกเสียง (บัญญัติ แปลว่าทำให้บอก) ส่วนการ
เลือกตั้งนั้นใช้ทาง การเซรส์คัง (จาก เซรส์ แปล

ว่าเลือก) หรือ การเบาะเบาะเนต ก็ได้ (เบาะแปล
ว่า โยน หรือ ทิ้ง เนต แปลว่าบัตรหรือสิ่งติดต่อด
เคอร์เรียร์ (เบาะเบาะเนต) และยังใช้คำ บัญชีอาว
ในความว่า ดตอาว เช่น บัญชีอาวอาว ก็
คือบัญชีการดตอาว สำหรับปริมาณนั้น ใช้คำ
เดียวกันกับเรา แต่สระเปิด ใช้ว่า คราบแบก
(ออกเสียง กรอบแบก) แปลตามตัวว่า เม็ดแตก
แต่ยังมีบางคำที่ยังใช้คำภาษาฝรั่งอยู่ก็มี เช่น
ทาหา-ชวด คือทหารและพลเรือน ส่วนดาว
เทียนนั้นยังไม่ยุติกัน บางคนใช้ กำจรอดเกาะ
บางคนใช้ พระจันทคุจ (พระจันทร์ดวงเล็ก)
บางคนใช้ ตาราเกาะ (อ่านค่อนบับหน้า)

สบู่ออร์โมน

สบู่ออร์โมน

สบู่ออร์โมน

ช่วยผิวพรรณให้เนียน ละเอียด
เรียบสดใส มีเสน่ห์
ตบท้ายผิวเด็กหนุ่มสาว

สบู่ออร์โมน

ไวยากรณ์ทางภ เขมร

ภาษาเขมร ยังมีคำประสมทำนองดังกล่าว
แถมอีกมาก จนดูเหมือนว่า รูปลักษณะภาษา
แต่คงเต็มทววิชาการปรับปรุงคำด้วยการแทรกเสียง
อำ หรือ อำน อย่างคำ สอาน เปน สำอาน หรือ
เกิด เปน กำเนิด นน ได้กตมกตยหายศุญไป
หมดแล้ว เมื่อต้องการจะสร้างคำใหม่ จึงไม่มี
ใครคิดจะนำวิธีการเขมรมาใช้ แต่กลับใช้คำ
การ หรือ ความ (เขมรใช้ได้จกดี แปลว่าเชอ
ความ) นำหน้าคำที่ต้องการ ตามแบบภาษาไทยที่
เป็นภาษาคำโดด หรือแม้คำกริยาที่เขมรนั้น มีอยู่
หลายคำที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อต้องการจะแปล
ว่า 'ทำให้' ข้าพเจ้าถามคุณหมอกิมด้านว่าถ้าเขม
นั้นจะอย่างไร จึงจะได้ความหมายตามต้องการ
ก็ได้รับคำตอบว่า ได้คำ เทวอโอย ที่แปลตรงๆ
ว่าทำให้ (เทวอ=ทำ, โอย=ให้) ลงไปข้างหน้า
เท่านั้นเอง จึงนับเป็นวิธีการอันสะดวกสบายยิ่งนัก
โดยเฉพาะแก่ผู้เรียนที่เป็นคนไทยอย่างข้าพเจ้า
เพราะเป็นวิธีการเดียวกับภาษาไทย เพราะฉะนั้น
เมื่อเห็นลักษณะภาษาเขมรในปัจจุบันนี้แล้ว ข้าพ
เจ้าอดสงสัยไม่ได้ว่า จะไม่ใช่เขมรพวกเดียวกัน

กับเขมรเมื่อเจ็ดแปดร้อยปีมาแล้วหรือ เพราะ
เพราะเขมรในยุคนั้นน่าจะมีรูปภาษาเป็นภาษาโดด
ค่ออย่างเขมรในสมัยโบราณนี้ แต่กลับมี
ลักษณะเหมือนภาษาคำโดดแทนทุกประการที่ได้มา
ฉะนั้นเวลาที่ข้าพเจ้าหัดแต่งเรื่องแต่งจดหมายเป็น
ภาษาเขมร ข้าพเจ้าจะรู้สึกนึกเป็นโง่และแปล
เป็นเขมรไปคำต่อคำ คุณหมอกิมด้านดูแล้วก็ไม่ทัก
ทั้งประการใด หมายความว่าพอทำให้ชาวเขมร
เข้าใจได้ แต่ก็อยู่บางแห่งที่ดูหมอกิมด้านจับ
ได้ว่าเป็นคำภาษาไทย ไม่ใช่เขมร เช่นที่ที่ ถาม
ที่กล่าวข้างบนนี้ข้าพเจ้าใช้ ถาม ไม่ใช่มารเขมร
ซึ่งที่จริงแล้วในภาษาเขมรจะใช้ ฮำ ฮู ฮุ
ข้างเลอเนะ แปลตามศัพท์ก็คือ เน้นหรือทัก
ข้างบน เพราะฉะนั้นเมื่อเขียนถึงเรื่องใช้ภาษา
เขมรแล้ว ก็จำเป็นต้องรู้ลักษณะการใช้ที่นิยมใช้
กันในภาษาอีกด้วย จึงจะรอบรู้และสามารถที่จะใช้
ภาษาได้อย่างจริงจัง แต่ภาษาของข้าพเจ้ามีน้อย
เสียเหลือเกิน อีกไม่กี่วันก็จะสอบได้นักเรียน
ไปแล้ว ทั้งในขณะที่ยังงานจน 25 พฤษภาคม
ใกล้เข้ามา ผู้คนในหล่มเป็นอยู่อย่างสันตสุข

จนแทบไม่หลับ อันการงาน ต่างคนต่างคอย
 วันหนึ่งที่มีสติก็ออกไปจนถึงเจ็ดวัน และนั้น
 เขามองวันนั้นและวันอันแสนสุขด้วย ในระหว่างนั้น
 ข้าพเจ้าจึง ได้มีโอกาสได้เรียนหนังสือมาเสมอ เพราะ
 นานวัน โรคเบาหวานหาย ข้าพเจ้าก็ค่อยๆ หายไปด้วย
 และ การดูแลสุขภาพของเขมรก็ออกจะแปลกกับคนทำ
 งานคนอื่น ไม่ค่อยงานจะหยุดวันไหน เวลาใด ที่
 ทำเวลาใดสักที เขาคิดว่า บางวันอาจจะหยุด
 ตั้งแต่วันนี้ และบางวันหยุดครึ่งวันบ้าง แต่โดย
 ขมวดมาหากเป็นวันหยุดครึ่งวันแล้ว เขานิยมหยุด
 ตั้งแต่วันนี้ และจะนอนข้าพเจ้าเองจึงคาดไม่ถึง
 ว่าวันใดจะได้ขึ้น วันใดจะไม่ได้เรียน ด้วยว่า
 เกือบจะแก่แล้วจึงถึงโรงพยาบาลแล้ว หรือไม่ก็
 สะเมิงได้รับไฟฟ้าจากคุณหมอยกิมล้าน ฉะนั้น
 ก่อนจะเข้า โรงพยาบาล ข้าพเจ้ามักถามคนเฝ้าว่า
 ฤดูฝนไหม ฤดูร้อน (เย็นหรือไม) และวันหนึ่ง
 เขาตอบว่า ฝนตก ข้าพเจ้าได้ยินคำนั้น ไม่ทัน
 พิจารณาอะไรก็เลยหยุดอยู่ข้างใน แต่แท้ที่จริง
 คุณหมอยกิมล้าน คนที่เขามองไว้ว่า เขามีนมก
 เหน ในที่นั้นฝนยัง ก็ได้ อยู่ ก็ได้ ข้าพเจ้าจึง
 ถือว่าทำตามที่ใจกับคำทักความหมายเหมือนกัน
 กันหรือไม่ก็ เพราะได้ไม่เข้าอะไรไรผิดๆ เช่นที่
 เขามองว่า เขาจะข้าพเจ้าถาม จึงไม่ทราบ
 คนนั้นที่พูดเพราะเขาคิดว่าเขาคิดว่าเป็นคำที่

ใจได้เช่นเดียวกันทั้งพระภิกษุและฆราวาส คือ
 เมื่อคุณหมอยกิมล้านมา ข้าพเจ้าได้ขอเจ้าหน้าที่เขา
 ไปนั่งที่โต๊ะคุณหมอยกิมล้านที่เคย และเจ้าหน้าที่นั้น
 พูดว่า นมก

ในระหว่างงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ข้าพ
 เจ้าได้หยุดเรียน ๒-๓ วัน จึงถือโอกาสไปชมงาน
 กับเขาด้วย ในตอนเช้ามีตึกบาตร ทางการทำที่
 ได้ไว้ให้ใส่ดวงสบายตรงซอญบา (ส่วนดอกไม้)
 ซึ่งเป็นส่วนสำหรับคน มีถนนตัดด้วยรอบ และสุด
 ข้างหนึ่งจดสถานีรถไฟ และอีกข้างหนึ่งจดถนน
 เดิมแม่น้ำ แม่น้ำที่จะจัดไว้กว้างขวางพอ แต่หน้า
 ของมาตักบาตรก็ยังมามากมายจนหมดตามเกินที่ทัก
 หนดไว้ขอออกไปอีก พระภิกษุผู้รับบาตรแต่ละองค์มี
 อาหารเต็มต้นบาตร ดูราวกับว่าพุทธศาสนิกชนใน
 พนมเปญทุกคนจะพากันมาตักบาตร ที่ถนนนี้ได้วัน
 เดียว ทั้งยังมีผู้มาจากชนบทต่าง ๆ ทั่วประเทศมา
 ร่วมอีกด้วย ได้เห็นความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธ
 ศาสนา ในพระมหากษัตริย์ของประชาชนชาว
 เขมรแล้ว ข้าพเจ้าไม่คิดว่าเขมรจะเปลี่ยนการปก
 ครองเป็นแบบซ้ายได้ง่าย ๆ ดังความมุ่งหวังของ
 นักการเมืองบางคน ก่อนที่จะเดินทางมาเขมรฉัน
 ทัมาเที่ยวเขมรวันสองวัน บอกแก่ข้าพเจ้าว่า เห็น
 พวกตุลาการที่รัฐบาลเขมรอนุญาตให้ถือสัญชาติ
 เขมรได้เป็นอันมาก แต่งตั้ง (อ่านต่อหน้า ๘)

ปรีชา พิบูลย์

ไวยากรณ์ภาษา - ต่อจากหน้า ๙

ประกาศตนโดยเปิดเผยว่าเป็นพวกนิยมดัดจริตแดง ซึ่ง
 พึงออกจะน่าอึดใจสำหรับประเทศเรา เพราะเขมร
 กับไทยอยู่ใกล้กันแถมมือเขมร แต่ข้าพเจ้าฟังไม่
 ถนัดแน่ว่าเครื่องแต่งตัวที่เห็นเด่นทึบหมอกแถบนั้นม
 ดกขณะเด่นขึ้นได้อีกหรือไม่ เมื่อมาถึงพนมเปญ
 ข้าพเจ้าเห็นคนสวมหมอกแถบอย่างคนรุ่นหนุ่ม
 บ้านเรานิยมใส่กันเขดาไปทั่วนคร ตามถนนหน
 ทางมากมาย ซึ่งข้าพเจ้าเมื่อก่อนคิดว่าคนทึบหมอก
 อย่างนั้นจะนิยมดัดจริตแดงทุกคนไป ข้าพเจ้ารู้
 หาโอกาสจะถามใครสักคนจนกระทั่งได้มารู้จักกับ
 คุณจันทวงเขมรเขาสกหนึ่ง ซึ่งถามเขาถึงเรื่องน
 เขาตอบว่า คงไม่จริงแน่ เพราะอย่างตัวเขา ก็หา
 ได้นิยมดัดจริตไม่ เขายังให้ความเห็นต่อไปว่า คง
 จะมีแต่คนทึบคืบแค่นิดกระมัง นเป็นทศนะหนึ่ง
 ส่วนนอกทศนะหนึ่งน คคือ มนูกดาถึงผหนึ่งทศก

จากพระมหากษัตริย์อเมริกัน ที่ทรงจะเลิกติด
นิพนธ์ขายเสียแล้ว เพราะทำหายนะเสีย จึงตั้ง
ให้ตั้งที่ขึ้นของของแล้ว จำเจ้าอดคิดไม่ได้
ว่า เงิน ของจะเป็นตัวการใหญ่ ในทางทำได้นั้น
ขาดหรือเป็นแดง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรี
ก่อนนโยบายของพวกนี้ คงตามเป็นกลางอย่าง
เครื่องวัด เพราะฉะนั้นควรจะพิจารณาข้อเป็นแดง
รัฐบาลไม่ยุ่งด้วย หนังสือพิมพ์ฝ่ายซ้าย ที่คัดลอก
ในประเทศหรือข้ามพรมแดน ทางสากลนั้นอาจ
เปิดเผย เมื่อครั้งนั้น รัฐมนตรีไม่สนใจมา
หรือเมื่อครั้งใดเคยสนใจเป็นประเทศในนี้ ทั้ง
บรรดาชนและรัฐบาลก็ คงจะสนใจมาใน
จำเจ้ายังได้มี โอกาสเป็นภาพทางของนั้นทั้ง
โฆษณาของรัฐบาล คงจะเข้าใจก็ตาม ภาพของ
อุปถัมภ์กันที่หมิ่นหมิ่นว่าฝ่ายซ้ายนั้นแหละ

ทุกเพศทุกวัย จะทำให้ยังไม่สม
เขียนรายชื่อตามชนบทต่าง ๆ ซึ่ง
คิดไว้ด้วยกันยากพอสมควร
ประเทศจึงดำเนิน จึงมีสห
เห็นว่า จะรวมชื่อได้บ้าง จึงรวม
และจังหวัดที่ใกล้เคียงของ
เพื่อไว้ รักษาติดต่อข้ามชื่อใน
ศาสนา รวมรวมชื่อพระภิกษุ
ดังนี้ จะทำให้การพบเห็นเป็น
คือว่าชื่อคนนั้น แยกไปเห็นได้ชัด
ว่า คือจะรวมชื่อชนวนมาก

แก้ปัญหานี้ *Loneline* 'ตาไปเก็บ'

จำหน่ายหนังสือไทยประเพณีไทยมหัศจรรย์แล้ว ดัดแปลง
สวาทอม วรรณบท ออกรุ่นใหม่แล้ว เป็นเรื่องใหม่ไม่ซ้ำเดิม ไม่ตม
ไม่แตกปลาย หาดาย่อมยาว ปลูกด้วยตัวอักษรพิเศษ เก็บ
ไว้แต่ โด่แสง และทำให้น่าอ่าน

10/5/20

‘อนงค์นุชา’ : 1545 ถนนพระราม 4 สำนักเรียน

‘ไทรยสรวน’ : ‘แต่ยอแข็ง’ ถนอมเข้ามอญ เขียวใหญ่

‘อเนกัคณียา’ คืองานที่คนดีมีคุณได้ทำร่วมกันแล้วเกิดประโยชน์แก่สังคมคนดีมีคุณได้ทำร่วมกันแล้วเกิดประโยชน์แก่สังคม

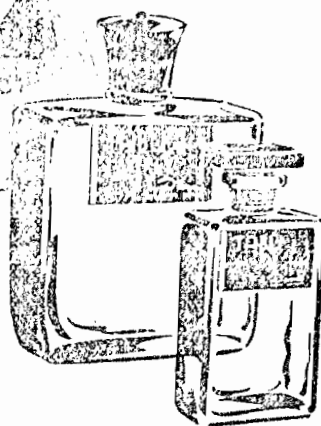
หันหน้าหนีของอยู่กับสิ่งทีเคารพดักการระมา
 ข้าพเจ้าเห็นแต่จะรับรพพรม จนน่าจะกลายเป็นอย่างอื่น
 ไม่ได้โดยมาก แต่ถ้าจะถูกบังคับให้เป็นอย่างอื่น
 ก็ทนไม่ได้ เพราะความไม่รู้นี้ไม่เข้าใจ หาใช่นิยม
 ชนเช่นใดแต่ทั้งนี้ไม่ แม้แต่การปกครองแบบ
 ประชาธิปไตย ก็ไร้อำนาจเป็นที่เข้าใจกันแจ่มแจ้ง
 โดยแท้ของคือผู้ยกราชอำนาจทรงหงุดหงิดพระทัย
 ทุกครั้งเมื่อมีด 'ดมาซ' ให้ราษฎรลงผู้แทนมา
 แลกแทนเงิน และขัดตามเกี่ยวกับนโยบายของ
 รัฐสภา ทั้งนี้เพราะผู้พูดเหล่านั้น โดยเฉพาะผู้ที่มา
 จากชนบท พูดไม่ได้เรื่องได้ความ และที่สำคัญ
 คือ ไม่รู้เรื่องอะไรเลย เพราะฉะนั้น แม้จะพระ
 องค์จะวางตนเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
 หันหน้าหนีมา ๓๐ ปีจากราชบัลลังก์มาสมัครเป็นผู้
 แทนราษฎร ครั้นได้รับเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
 แล้ว ก็พยายามทำตนให้เหมือนราษฎรสามัญ
 ทหารอง รัชกาลี่มาไม่ทำงานเป็นอัน แต่ประชาชน
 ก็ไม่ยอมเชื่อว่าพระองค์จะเป็นเจ้าซึ่งทรงของเรามี
 ใจดีที่ ๑-๒๐๐ ล้านพระองค์ หนึ่งร้อยพัน
 ล้านไร่ราชทรัพย์ที่ยาวเต็มยศอยู่อย่างเคย และแม้
 ว่าพระองค์ จะเสด็จไปหาเลี้ยงเลี้ยงผู้แทนราษฎร
 ๕๗ ผู้คนพลั้งพลัดไม่ได้จะมาเผ้าแทนแต่ห้อม
 ข้างตามใจ ๑๕๐ ล้านของดั่งแต่จะหาได้ความนี้ตามเกิด
 ตามที่ข้าพเจ้าได้เห็นในภาพโฆษณาตั้งแต่ก่อนแล้ว
 ฉะนั้น ข้าพเจ้า ใช้เหตุผลเกินกว่าชาวเขมรที่จะรู้เรื่อง
 แต่ข้าพเจ้า ๑๒๐ ล้านการเมืองและการปกครองแบบ
 ประชาธิปไตยนั้น คำนึงถึงแต่ให้ราษฎรได้
 ๗๗ เท่านั้น

(ในล่องฉบับหน้า)

TABU

ไม่ว่าที่ไหน หรือโอกาสใด
 ผู้ใช้ "ตาบู"
 ย่อมได้เปรียบเสมอ

ระวังเสมอว่า "ตาบู" จะมา...!

TABU

the "forbidden" perfume by Dana

โรงเรียนทางรถไฟ

เรียน

รายการที่นำขึ้นและออกหักครกโครมที่สุด
ของงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษของเขมร เห็นจะ
ได้แก่การจุดกำธวด (พลุ) ที่ชวนมาในตอนค่ำ
ทุกคนนั่งกันแน่นและพอใจที่จะได้ยินเสียงอันดัง
บึ่งบึ่ง แล้วปรากฏเป็นไฟสีต่างๆไปต่างๆแคว้น
ขึ้นในท้องฟ้า ที่พี่ข้าพเจ้าอยู่ไม่ไกลจากชวนมา
นัก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่ตื่นตื่นไปกับเขา
ด้วยก็อดเห็นและได้ยินเสียงไม่ได้ ยิ่งในตอนเช้า
วันที่พระเจ้าอยู่หัวสุรามฤตและพระราชินีจะเสด็จ
ทรงบาตร ข้าพเจ้าก็จะต้องมาเดินไปกับชาว
กัมพูชาของทางพนมเบญจด้วย ทั้งนี้เพราะเสียง
กำธวดดังตามชนบทตั้งแต่ ๔.๐๐ น. ขณะที่ทุกคน
กำลังหลับฝันเป็นสุขอยู่บนที่นอน และถึงแม้
ข้าพเจ้าจะไม่กระเตรียมตัวออกไปได้บาตร ข้า
พเจ้าก็นอนต่อไปอีกไม่ได้ และเชื่อว่าไม่ว่าใคร
ที่อยู่ไกลเสียงชนบทของเขมรสักเท่าใดก็ตาม คงนอน
หลับอยู่ไม่ได้เช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าเคยเห็นและเคย
ได้ยินของออกมาจาก เขมรเช่นนี้ ของกรุงพนมเบญ
จตั้งแต่พระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น

นอกจากมีการได้มาไว้ในตอนเช้าแล้ว ที่นี่ยัง
มีการไปถวายสักการะพระบรมสารีริกธาตุ ที่มี
การมอบกันตั้งแต่ในวันเปิดงานพิธีนั้น มีนักเดินทาง
โรงเรียนต่างๆเดินแถวกันไปทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ที่กำหนดไว้เป็นวันๆ ข้าพเจ้าก็ไปกับนักเรียน
จำต้องทิ้งวางของไว้ที่พระบรมสารีริกธาตุ
ให้คนได้มาสักการะที่นั่นสักวันหนึ่ง แต่แน่นอน
เนื่องแน่นทุกครั้ง จนดูเหมือนว่าเวลาสักวันที่ไม่
โอกาสให้นั้นน่าจะไม่ใช่เพราะเขมรแล้ว ข้าพเจ้า
เกิดความคิด ได้แต่เดินรอสถานที่นั้นอีกราวหนึ่ง
จัดให้มีการแสดงศิลปวัตถุในทางศาสนาตามพื้น
พลากปลูกขึ้นได้อย่างสวยงาม ไม่ทราบว่าจะ
เป็นเพราะชาวเขมรไม่ค่อยได้สัมผัสของเก่า หรือ
เจ้าของของเหล่านั้นไม่ยอมให้นำมาจัดแสดง ซึ่งที่
ข้าพเจ้าเห็นยังไม่ดีเท่าไร ไม่เห็นหิ้ง มีแต่ภาพ
ผนังห้องที่เขียนด้วยสี เป็นภาพพุทธประวัติต่าง
ต่างๆ ที่ขุดแกะสลักไว้ ที่ว่าแปลกตาเห็นด้วย
เป็นเพราะฉันดูมาครั้งหรือว่าเธอร้องแล้วเลย
และฉันก็ได้ออกมาเห็นในภาพนั้นที่ทำได้

ซึ่งท่านให้เจ้าสำหรับข้าพเจ้ามียเพียงเท่านั้น
ข้าพเจ้าทรมานอยู่เพียงไม่ถึงสองโมงก็หมดจนทำ
ให้คิดว่า ข้าพเจ้าแทบจะหมดสติที่เดินทางมายัง
เมืองหลวงและพักผ่อนนานถึง ๓๐ กว่าวันนั้น
๐-โง่เขลา ฉันจะถือโอกาสชมบ้านชมเมืองไป
สักละกัณฐ์ ข้าพเจ้าเองก็เพิ่งได้มีโอกาสไปชม
วัดพระแก้วของเราในระหว่างนั้นเอง แม้จะดีแต่พระ
แก้วพระอรหันต์และพระราชาองค์ แต่ก็ไม่แพ้
วัดของในกรุงเทพฯ และแต่ละอย่างใด ทั้งขณะนั้นจึงจัดให้

ข้าพเจ้าปรารถนายนายแพทย์กิมด้านด้วยมท
ได้อีกบ้างในพนมเบญทข้าพเจ้าควรจะได้ก่อนเดิน
ทางไปประเทศญวน คุณหมอก็กถามข้าพเจ้าถึง
โรยของว่าได้อะไรไปแล้วหรือยัง ทนหมบาน
พอกจำอยู่ด้วย ได้ยินคำว่าจำข้าพเจ้าก็หลง
ความจริงคุณหมอได้เคยพูดถึงครึ่งหนึ่งแล้ว เมื่อ
พูดถึงว่า จะจำ ทนแบงว่า (อ่านต่อหน้า ๑๐๓)

المطابق بيننا والآخر

พอเช้า แบบจาม คือแจวเรือตกแจวเพื่อให้เรือ
แล่นเร็วขึ้น จาก จัก แปลว่า แทง (เขียนจาก)
แต่ข้าพเจ้าไม่ได้สนใจคิดว่าพวกจามได้ศูนย์ข้อต้น
ดังต่อไปนี้ ทารุไม่ว่ายยังมีจามอยู่ในเขมรอีกเป็น
ท้องถิ่นน้อย พวกจามได้เคยเป็นใหญ่ครอบ
ครองดินแดนแถบนี้ โดยเฉพาะที่เป็นประเทศญวน
นี่แหละ ภาษาจามที่เขายังรักษาไว้ได้จึงเป็นทนา
สโนเพราะจะทำให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาเขมรและ
ชนชาติได้มา เพราะภาษาเหล่านี้อยู่ในตระกูลเดียว
กัน ฉะนั้นถ้าจะกระตือรือร้นอยากจะได้ไปพบชน
ชาติทางเหล่านั้นบ้าง พบเป็นคราวก็ดีก็ได้รู้จัก
กันเสียก่อนก่อนจะเขมร ซึ่งรับมาด่าเป็นด่ามให้
และพูดให้โดยภาษา ทั้งเขมร ฝรั่งเศสและ
อังกฤษ การสอนภาษาจามจึงพอได้ความรู้มา
บ้าง เท่าที่จะทำได้ในเวลา ๕-๖ วัน

โจรของวา แปลตามศัพท์ แปลว่า แหวม
พาน จอตามแปลว่า พาย หรือปลาดึงปลาน้อยเช่น
ปลาจิ ส่วน โจรย แปลว่า แหวม ที่จริงโจรย
จอวา ไม่ใช่แหวม แต่มีลักษณะเป็นเกาะกตางน้ำ
อยู่หน้าเมืองพนมเปญ มีเรือนครวรับส่งข้ามฟาก
แบบดั้งเดิมเรือนครวทำด้วยไม้ แต่ด้วยเหตุที่
มีท่าเรืออยู่ใกล้ๆ คนที่อยู่ที่นั่นหันหน้าจาก
ท่าเรือไปทางฝั่งตรงข้ามคือรับพาทะเล ท้าเรือ
ซึ่งจอดรับคนโดยสารอยู่เป็นอันมาก รกๆใช้
อยู่บนเรือสองสามมออยู่ ๒ ประเภทเท่านั้น ประ
เภทหนึ่งคือ เละมาะ รกๆกรยาน ๑ ดยชนิดไม่มี

ประทุน และอีกชนิดหนึ่งได้แก่รถม้า รูปร่างคล้าย
คังการของอินเดีย แต่ว่าไม่มีที่นั่งทางด้านหลัง
ลักษณะที่แปลกกว่ารถม้าที่อื่นๆ ก็คือตัวใช้ยางรถ
ย่นครวหม เวลานั่งจึงไม่กระเทือน ดังตำราแต่มา
เท่านั้นที่จะต้องชกแรงมากกว่าจะพาเราไปถึงที่
หมาย ข้าพเจ้าเห็นรูปร่างแปลกจึงลองนั่งดู ซึ่ง
ได้ประโยชน์ที่คนขับรถมาได้ช่วยเป็นชะโงกให้ได้รับ
นับคงแต่พาไปพบคนสำคัญๆ ในหมู่บ้านนั้น เพื่อ
เล่าให้ผู้มีความรู้ในเรื่องภาษาจาม ท้ายที่สุดมีคน
แนะให้ไปหาหะยิมัต ชาเด ชาโดมาน ครูผู้สอน
อยู่ที่โรงเรียนสำหรับนักเรียนชาตจามในหมู่บ้าน
นั้น

โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณสุเหร่า เป็น
เรือนไม้เล็กๆ ๒ ชั้นเดียว มีห้องเรียนและห้องโรงเรียน
ก็มีครูอยู่เพียงคนเดียว เมื่อเรามาถึง เป็นเวลา
เกือบ ๑๕.๐๐ น. โรงเรียนใกล้จะเลิกแล้ว คนขับ
รถม้าพาเราไปหาครูชาโดมานจนพบแล้วจึงก้ม
ก้มเฮงอขบายให้ครูชาโดมานฟังเป็นภาษาเขมร ว่า
ข้าพเจ้าต้องการอะไร ข้าพเจ้าฟังไม่เข้าใจทุกคำ
ว่ากิมเฮงพูดว่าอย่างไรบ้าง แต่เมื่อพูดจบก็
ปรากฏว่า ครูชาโดมานคนเดิมเป็นพเคศทรู้ๆกม
คนจะมาเรียนภาษาจามด้วย หันมาถามว่าก่อนรับ
ข้าพเจ้า แล้วกวรับส่งนักเรียนให้ของบที่เรียนที่
เขียนเป็นภาษาเขมรรับบถกระดานดำ นักเรียนห้อง
ปากเปล่าถนัดแต่เขมรอยู่ครูหนึ่ง แล้วจึงเตรียมตัว
กับบ้าน นักเรียนทั้งหมดก็เรียนรวมกันในห้อง

ใช้สวมหัวแบบเสื้อคอกระดุมเม็ดเดียว แขนยาว
รัดข้อมือ คอชน กางเกงขาคกรวมชั้นเช่นเดียว
กัน คงจะเป็นหญิงชาติจามนละกรรมังทำให้
แบบอย่างการสวมเสื้อคอกระดุมเม็ดเดียวให้หญิงเขมร
และนอกจากชนกบเขมรแล้วยังมีผาคลุมหัว ซึ่ง
ข้าพเจ้าเห็นเขาใช้ผ้าขาวบาง ผาขาวมาบาง คลุม
ผม และควักชายไปข้างหลัง ผาเรียกเป็นภาษา
จามว่า กะมา ส่วนเขมรเรียก กรอมมา

ตามประวัติคำศัพท์กล่าวไว้ว่า ชนชาติจามนละ
เดิมมีถิ่นพำนักอยู่ทางตอนใต้ของจีนและ
ได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ในแถบนี้ แต่มาพบพวก
จามต่างถิ่นกบเขมรอาศัยตามดงยถนทางขึ้น ความ
เป็นอันคลั่งหมัดขึ้นใจ ไม่นานนักแม่ในรูปร่าง
หน้าตา พวกจามแต่ละคนมีผาคลุมหัวอย่างประ
หลาด ทั้งจุกก็ไม่ได้ มีแต่ตาเท่านั้นที่ใหญ่ แต่
ก็ไม่เล็กเท่าตาพวกอื่นเลย หน้าตาของชนเผ่าจาม
จึงมีลักษณะแปลกไม่เหมือนใคร แม้แต่เขมรที่อยู่
ใกล้ชิดกันมาเป็นเวลานาน ก็มิเคยบอกข้าพเจ้าว่า
เราได้ออกันกว่าผู้หญิงชาติจามด้วยทงผาพรรณ
และหน้าตา ข้าพเจ้าเองยังไม่เคยเห็นผาคลุมหัวเช่น
นี้ได้เคยเห็น เมื่อวันทศวรรษโตมาจนเชิญให้มาที่บ้าน
แม้จะอนุญาตให้เข้าไปได้จนถึงห้องนอน ก็หาได้
พบผู้หญิงสาวแต่สักคนไม่ แต่เห็นแต่หมาทำตัวตอ
อยู่ข้างหลังมานับประหลาดบอกข้าพเจ้าเท่านั้น เขา
คงจะยังถือว่าข้าพเจ้าเป็นแขกแปลกหน้าจึงยังไม่
ยอมให้ลูกหลานออกมาพบปะด้วยเลย ส่วนที่คาด

หวังว่าจะได้พบเห็นตามถนนหนทางนั้น เป็นอัน
หวัง เพราะคนเขมรมีนิสัยไม่ยอมให้คนอื่นมา
ไม่ยอมให้หญิงสาวออกมาจนกว่าจะได้สามีหรือ
แล้ว แต่ความจริงว่าข้าพเจ้าก็มีโอกาสเห็นแล้ว
ทั้งผู้ชายนและผู้หญิงสาวที่เดินตามหนทางที่ข้าพเจ้า
ไปไม่คิดคำเมื่อครั้งนั้น ถ้าได้รู้ถึงนิสัยแต่แรก
มาคงเขมร ข้าพเจ้าคงได้จับตามดูและเฝ้าดูเขา
จามมามากของถวิล

แต่ถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็มีหน้าที่ได้ค้นพบ
และทำความเข้าใจกับคนเหล่านี้ ซึ่งได้ชื่อ ใต้ชื่อ
ภาษาของเขมรว่าจามนละ และก็มีคำที่ข้าพเจ้า
ได้พบในคำพูดว่า คำว่า กัดอ คำ เขมร con
เสียงชัดๆ เป็น เขมร เราแปลว่า พ่อ แม่ เขมร
ได้ยินแล้วออกเสียงคล้ายกับ เขมร ไม่ได้ก็ เขมรทั้ง
นั้นก็ยังไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าเป็นภาษาใด แปลว่า
อะไร อีกคำหนึ่งก็คล้ายว่า ดุฮัน แปลว่า กัด
ตรงกับคำ เขมรเขมร (เช่น ทาฮัน) และ ทา
หาม ของเขมร คำว่า หันที่คล้ายกัน ทาของ
เราจะเป็นคำมาจาก ทอ ที่แปลว่า หนึ่ง ในคำสั้น
ดังฤๅ หรือจะได้มาจากทาของเขมร (ที่แปล
ได้ทั้งทหารและกล้าหาญ) หรืออาจจะได้มาจาก
ตุฮันของจามอีกทีหนึ่ง ข้าพเจ้าเห็นจริงแล้วว่า
ภาษาเป็นเครื่องช่วยให้เกิดความเข้าใจในกันและ
กัน ถ้าต่างฝ่ายต่างได้เรียนรู้ภาษาถิ่นของตน
กันก็จะเกิดมิตรไมตรีและไม่รังเกียจภาษาถิ่นของตน
เหมือนดังที่ข้าพเจ้าได้เคยเรียนรู้ภาษาถิ่น และก็ได้
อธิบายคำไมตรีจากผู้เป็นเจ้าของภาษาจามที่ข้าพ
เจ้าจะเว้นขอบเขตแต่มีใจเสมอ (อันที่จริงแล้ว)

เสียงหัวเราะทางภพ

เบญจ

ยังไม่ทันจะได้ออกเดินทางไปประเทศญวน ข้าพเจ้าก็รู้สึกเซื่องซึมเสียก่อนแล้วว่าจะต้องมีความยากลำบากคอยอยู่ข้างหน้าแน่นอน และความลำบากอื่นใดจะเท่ากับลำบากเรื่องไม่รู้อาษาของเขาเป็นไม่มี เพียงแต่ไปติดต่อกับที่สถานทูตญวนเท่านั้น ข้าพเจ้าก็ทราบได้ว่า ภาษาญวนที่เรียนมาตั้งแต่ ๒-๓ เดือนนั้นใช้การไม่ได้เลย ต้องอาศัยกิมเซ่งเป็นล่ามติดต่อกับที่สถานทูต ینگกิมเซ่งแสดงความห่วงใยถึงกิมเซ่งหาหนังสือภาษาญวนเทียบภาษาอังกฤษมาให้ข้าพเจ้าดูทบทวน ข้าพเจ้ายังหวนใจมากจน บทเรียนที่ประเทศเขมรทำให้ข้าพเจ้าออกจะหย่อนคลายความกระตือรือร้นลงไปเป็นอันมาก ข้าพเจ้าก็คิดถึงจิตใจว่าจะไปหรือจะล้มความตั้งใจเสีย แต่ความท้อยากจะได้ไปพบคนไทยเผ่าต่างๆ โดยเฉพาะไทยที่ผู้พลัดถิ่นจากญวนเห็น เป็นกำลังใจอย่างแรงกล้าให้ข้าพเจ้าตัดสินใจไป โดยไร้ข้อสงสัยเลยเสมอมาว่าไปตายเอาดาบหน้า แก่แล้วด้วยความที่เคยได้รับความช่วยเหลือทุกราวที่ลำบาก ทำให้ห่อแอบ

นึกไว้ในใจไม่ได้ว่าถึงจะลำบากสักปานไหนก็อดทนสู้ ไม่ไหว คอกไฟไม่ไหม้ ถ้ามีถิ่นที่อยู่ที่สถานทูตไทยที่ได้มาจากสถานทูตญวนก็อดทนในบั้นปลายนี้ แก่ข้าพเจ้าได้ไม่นานนักกระดากลำบาก ที่จริงข้าพเจ้าก็อดทนได้ก่อนใจที่รักๆ ที่คิดถึงไม่เห็นมีสิ่งใดมาขัดขวาง ถนนหนทางจากเขมรไปญวนก็เป็นถนนดินร่วนถึง ๓๐๐ กิโลเมตร ทางก็ไม่ไกลหนักหนา จะมีเงิน ๒๐๐ กิโลพอจะรถโดยสารก็เป็นรถเรืออีกรีกะไ้หนึ่งคันละ ๕ คน พอสบาย ค่าโดยสารก็ไม่แพงนักและยังมีเงินแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าเงินคงจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้พักที่ในประเทศญวนได้สักระยะเวลา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เรื่องเงินนี่เองที่เป็นปัญหาอยู่ยาก และเป็นเรื่องที่ทำให้ข้าพเจ้าประสพความเดือดร้อนอันฉิบหายที่คิดตั้งหน้าไว้ทุกประการ

นำขอมคุณกิมเซ่งที่ได้รู้ว่าเป็นธุระเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องพาหนะโดยสาร เขาแนะนำให้ข้าพเจ้าไปรถโดยสารซึ่งจอดอยู่ข้างหน้าบ้านของข้าพเจ้าเพื่อว่าเขาจะได้มีโอกาสแจ้งให้ข้าพเจ้าได้รู้

ข้าพเจ้า ความเป็นมาของการเมืองไทยในอดีต ทั้งยัง
ได้ใช้โอกาสนี้ในโอกาสที่อยู่ที่สถาบันวิจัยสังคม
ที่สุโขทัย เพื่อให้ข้าพเจ้าได้คิดข้อคิดในขณะนั้น
ได้สะท้อนกลับ นอกจากนั้นยังมีใจเพื่อ
ส่วนนี้ ๕๐ คน คนนี้พูดภาษาแต่ใจในใจของอีกด้วย
เพื่อว่า ข้าพเจ้าจะได้ฟังและเข้าใจเรื่องดังกล่าวภาษา
ทางนี้ ข้าพเจ้ายังนึกเสียใจไม่หายที่ไม่ได้แถลง
ความจริงให้ท่านเหล่านั้นทราบว่า ข้าพเจ้ามีความรู้
พูดจาแต่ใจได้เพียง ๓-๔ ประโยคเท่านั้น ส่วน
ส่วนนี้แทนพูดได้ว่า ไม่เข้าใจเขาเลยทีเดียว
แต่ถึงอย่างนี้ข้าพเจ้าก็ยังนึกขอบคุณท่านผู้ใจยาว
นี้คือสิ่งที่ใจเป็นห่วงและพยายามหาทางให้ความ
ช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าให้ได้ นอกจากนั้นข้าพเจ้ายัง
สามารถให้แก่วิชาการซึ่งให้คำปรึกษาของน้อง
ชายท่าน ทั้งยังกำชับไว้ว่า ให้พยายามไปหาคำบด
บี้ผู้หนึ่งได้ฟังได้ แม้ข้าพเจ้าจะยังไม่ออกเลย
เขาก็ได้พบ กับเจ้าของจดหมายนั้น ๆ แล้ว ปรากฏ
ว่าพูดกันไม่เข้าใจ การไปหานี้จะเกิดประโยชน์
อันใด แต่ข้าพเจ้าก็ไม่กล้าที่จะหวังจดหมายอันนี้ค่า
แล้ว เพราะไม่ได้ว่าเมื่อถึงประเทศญวนแล้ว
จงหาหนทางเป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าเพียงใด
จึงทำสิ่งนี้ ไม่สมควรหมายถึงสมเด็จพระสังฆนายก
แม้กับพูดกันแล้วให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเล่าเรียน
ภาษาญวนอย่างละเอียดกว่าที่คาดคิดไว้
นอกจากเรื่องเหล่านี้ ยังมีเรื่องเงิน ทุก

คนที่เคยเดินทางไปในประเทศญวนทางรถยนต์พา
กันและกันกับข้าพเจ้าอย่างแข็งขันว่า อย่าได้
พกเงินสดเข้าไปเกินจำนวนที่ทางการประเทศญวน
กำหนดไว้เป็นอันขาด จำนวนนั้นคือเงินญวน ๔๐๐
และเงินเขมร ๔๐๐ เหรียญ กระเป๋าถือจะต้องถูกค้น
บางทีตามตัวและรองเท้าจะถูกค้นด้วย หากเป็น
หญิงกมกจะมเจ้าหน้าตาคูหญิงมาเป็นคน ฉะนั้น
โดยส่วนที่ไม่ใช่ชาวญวนจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบ
นี้อย่างเคร่งครัด และถ้าหากไม่แจ้งลงไว้ในแบบ
ฟอร์ม แต่เจ้าหน้าที่เกิดค้นพบ เงินนั้นจะถูกจับ
ส่วนโทษนั้นเขาว่าถึงประหาร ถึงแม้ว่าจะมีผู้พูด
อย่างเดียวกันถึง ๓-๔ คน ข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะ
ปลงใจเรื่องนี้ เพราะเท่าที่ข้าพเจ้าผ่านมาทาง
อินเดียและพม่า และอินเดียก็มีชื่อเสียงเรื่อง
กดขี่กับคนเดินทางยิ่งนัก ข้าพเจ้าก็ไม่เคยถูก
ค้นกระเป๋าถือเลยสักครั้งเดียว แต่เมื่อมีคนทักท้วง
อย่างนี้ ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อเขาอย่างไรได้ คราวนี้
จึงเกิดเดือยร้อนต้องหาที่ฝากเงินเขมร และนำติด
ตัวไปเท่าที่ไว้รับอนุญาตให้มิได้ แต่ว่าจำนวน
เงินที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าได้นั้นข้างน้อยนิดเดียว
ข้าพเจ้าคิดว่าเพียงจะใช้เสียค่าที่พักคงพอสำหรับ
คนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะได้ยินว่าเงินเหรียญ
ญวนราคาต่ำกว่าของเขมร เงินเขมร ๓๐๐๐ เหรียญ
แลกเงินญวนได้ ๓๔๐๐ ถ้าเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าจะ
ได้เงินที่พอใช้ในเวลา ๓-๔ วัน (อ่านต่อหน้า ๑๐๓)

วิไล นันทะเม

ไมตรีทางภาษา — ต่อจากหน้า ๑๗

ก็จะพินิจในประเทศญวน เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่
ที่ข้าพเจ้าจำต้องปรึกษาหารือกับผู้ที่เคยผ่านญวน
มาแล้ว และดูเหมือนจะไม่มีความเห็นที่จะสะดวก
สำหรับทางพินิจการเอกชน คือฝากเงินเขมรไว้ทาง
นี้แล้วไปเบิกเงินญวนใช้ทางโน้น และไม่ว่าวิธีที่จะ
ร่วมเงินในดินนกกอ เศษกระดาษเงินเด็กขนาด
๑ บาทนั้น มีข้อถกเถียงและเดชะบ้านไว้ให้ และมี
จำนวนเงินเขียนเป็นตัวเลขตัวเล็ก ๆ ไว้ตรงมุมข้าง
ล่าง ข้าพเจ้าปรึกษากรรมการชนนไว้อย่างทะนุถนอม
ราวกับสิ่งมีค่า เพราะถ้าหากเกิดเป็นอันตราย
หมดสูญเสียอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าคงไม่
มั่นใจจะไปพบชาวไทยที่ไหนอีก

เมื่อเสร็จธุระเรื่องนั้นแล้ว ข้าพเจ้าก็มาใจ
ทั้งใจ ใจสนิทก็คิดว่าทุกอย่างจะต้องเป็นไปอย่าง
เรียบง่ายตามที่กำหนดไว้ทุกประการ เหลือธุระที่
จะต้องทำอีกอย่างเดียวก็คือ จิตของข้าพเจ้าเป็น
ใจที่ไม่มั่นคง บรรลุลงในกระเป๋ามาใบที่พอจะห่อ
ไปใช้คนเดียวได้โดยไม่หวังพึ่งแรงผู้ใด ข้าพเจ้ามา
ถึงนครแล้วจึงรู้แจ้งแก่ใจว่า ถึงจะหวังพึ่ง ก็หา
ทางไม่ได้ เพราะทางแถบนั้นไม่มีคนทำอาชีพ
เป็นคหบดีทำในอินเดีย การเตรียมการล่วงหน้า
ของข้าพเจ้าในครั้งนั้น จึงนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง
ต่อการเดินทางในประเทศญวน

ความจริงข้าพเจ้าก็อดเสียใจไม่ได้ที่ไม่ว่า

ภาษาญวนพอจะสนทนากับคนโดยสารอีก
๖ คนในรถคนเดียวก็นั่นได้ มีฉนวนแฉกการเดิน
ทางคงจะสนุกน่าสนใจยิ่งกว่า ข้าพเจ้าต้องนั่งเบาะ
ไปมาตลอดเวลา ๗ ชั่วโมงกว่า กว่าจะถึงไซ่ง่อน
ก็ถูกนำที่เร่เตี้ยมทน คนโดยสารเหล่านั้นคงไม่
เข้าใจว่าข้าพเจ้าก็นั่งกันอย่างจริงจังได้เดินทางมา
ประเทศของเขาแต่ถ้าพ้องอย่างนั้น คงจะมีหลายคน
อยากรู้ แต่ว่าจะอยากรู้หรืออยากรู้จักกันสักเพียง
ใดก็ไม่มีความที่จะช่วยได้ ในเมื่อต่างฝ่ายต่างไม่รู้
ภาษาของกันและกัน อากาศในขณะนั้นร้อนอบ
อ้าวดูช่างไม่เหมาะสมแก่การเดินทางมาประเทศ
ญวนเสียเลย ยิ่งต้องหยุดคอยที่ท่าข้ามเพื่อคอย
แพขนานยนต์ครั้งละกว่าชั่วโมง ทั้งตำรวจก็ยัง
บังคับให้หยุดรถเพื่อตรวจอยู่บ่อย ๆ นับดูแล้วไม่
ต่ำกว่า ๑๐ ครั้ง บางแห่งก็ตั้งคอยครั้งละนาน ๆ ยิ่ง
ก่อให้เกิดความหงุดหงิดใจอย่างเหลือจะพรรณนา
แม้จะไม่ได้กินอาหารอย่างใดเลยตั้งแต่เข้ามา
ข้าพเจ้าก็ไม่หิว ไม่อยาก ต้องการอย่างเดียวเพียง
ให้รถถึงที่หมายโดยสะดวกและปลอดภัย และรวดเร็ว
กว่ากำหนดเท่านั้น

ข้าพเจ้าไม่ค่อยเชื่อเรื่องโชคดวง หรือแม้การ
สังหรณ์ใด ๆ แต่ในการเดินทางคราวนี้ ข้าพเจ้า
อดสังหรณ์ใจไม่ได้ ในใจนึกหวั่นหวาดอย่างไร
เหลือจะพูดได้ถูก จะหวังกลัวอะไรก็ยังไม่อาจ

จะจับได้ทันที ถ้าจะว่าหาจดหมายที่ซ่อนอยู่ก็ไม่ใช่
ประตูปนในช่องในไม้ก็ยังไม่พอสักที ก็ดูออกจะเป็น
เรื่องเหลวไหล เพราะเมืองไซ่ง่อนก็เป็นเมืองใหญ่
ทั้งในเวลากลางวัน เรื่องที่จะซ่อนให้ตกอกตกใจ
ในละแวกนั้นได้โดยยาก แต่ก่อนจะออกเดินทางมา
นี้ ข้าพเจ้าบังเอิญไม่ได้ยินเรื่องอุบัติเหตุของคน
หนึ่งที่ถูกภรรยาตีจนจนถึงกับล้ม และเพราะเงิน
ค่าทำขวัญที่ได้ ๒๐๐๐ เหรียญครึ่งนั้น จึงทำให้
ถึงได้ ข้าพเจ้าไม่เข้าใจตัวเองว่า เหตุใดจึง
คิดถึงแต่เรื่องนี้ ขณะที่อยู่ในรถคนนั้น
ข้าพเจ้ามีความไว้วางใจแก่คนขับอย่างเต็มที่
เพราะการที่ขับรถในเส้นทางนี้แทบทุกวัน ฉันจะ
สงสัยโดยไม่เห็นเหตุอันใดเกิดขึ้น ย่อมเป็นประกัน
ได้ว่าเขามีความสามารถเพียงไร คิดมาได้ถึงเพียง
103 ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนตัวถูกเหวี่ยงอย่างแรง
และไม่ทันจะรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ก็ปรากฏว่ารถแล่น
อย่างเต็มที่จนข้าพเจ้าคิดว่ารถคงจะแรงกว่ารถ
ธรรมดาเสียอีก แต่แล้วทุกคนก็ถอนใจออกมา
อย่างโล่งอก เมื่อคนขับพารถต่อไปโดยปลอดภัย
เส้นทางโดยสายโรยเงินกันเอะอะ เห็นจะกล่าว
ถึงถึงเหตุการณ์อันน่าหวาดเสียวนั้น ซึ่งเชื่อกัน
ว่าคนขับคงจะวิ่งจนเกินไปจนรถไปชนกอง
อยู่ข้างถนน คิดแต่จะรู้สึกตัวทันทีที่รถหยุดมาใต้
ดาวพร้อยในเงาโกลนเพียงหนึ่งเดียว ทำให้หงุดหงิด
คนที่คนขับรถคงจะรู้สึกอายจนตามปกติสงสัย
ที่สมทบกลางถนนทุกวันนี้ แม้แต่เปิดไฟที่

แบบรถคนมาจากเขตเขมร ก็ยังนอนก้นเงยบ โดย
เฉพาะเจ้าก็ถนัดคิดว่าคนขับรถได้ไต่หน้ ก้าว
กันลงบ้างไม่ร้องเอะอะเลย ครั้นมาถึงคอนกรีต
แฉลบ ไม่แต่คนจะตกอกตกใจ ยังตัวด้วยที่โดย
ตัวมาด้วยก็ร้องกันระงมไปหมด แต่กว่าจะถึง
เขตพรมแดน ได้ตัวให้ถนัดก็ค่อยคลายตกใจลงไป
พอจะทำให้หยุดหุดหุดตาเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลการไปได้
โดยปลอดภัย

ผ่านด่านเขมรมาไม่มีปัญหาอะไร แต่มาถึง
ด่านพรมแดนออกจำบากยากยิ่งกว่าที่ข้าพเจ้าได้รับคำ
บอกเล่ามาทุกประการ เมื่อรถจอดเจ้าหน้าที่
มาตรวจค้นกระเป๋ากันอยู่ข้างรถข้างถนนนั้นเอง
ก็ตรวจของเรา เราใช้ไม้จิ้มฟันจิ้มลงไปในกอง
เศษผ้า ห่มแดงลงไปจนทั่ว เมื่อไม่ปรากฏว่ามี
อะไรก็เป็นอันผ่านไป การที่ข้าพเจ้านำกระเป๋
มาเพียงใบเดียวนี้ จึงได้ประโยชน์ในเรื่องนี้ด้วย
ที่ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาอีก แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า
ความที่ข้าพเจ้าจะผ่านด่านเข้าไปยังไซ่ง่อนได้ทันที
ข้าพเจ้าผู้เป็นชาวต่างประเทศมาคนเดียวในรถนั้น
ต้องลงไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจหนึ่งต่อเส้นทาง และ
ไปกรอกแบบฟอร์มแจ้งว่า ข้าพเจ้ามีเงินสดติดตัว
มาเท่าไร ข้าพเจ้าคิดว่าเขาคงการถามแต่เงิน
พรมและเขมร จึงกรอกลงไปเพียงสองชนิดเท่านั้น
นอกจากเจ้าหน้าที่ถามของติดตัวข้าพเจ้า เห็น
เหมือน กับ นาฬิกา กับหมวกหนังใบหนึ่ง ทั้งยังทำให้
ข้าพเจ้าปลอดภัยด้วยที่คอยสืบค้นหาด้วยรอย

คอยชกด้วย คัดเลือกชกจะเป็นชกการวิ่งแปลก
 พัดดาว แต่ข้าพเจ้าไม่ค่อยรู้จักเคยชกอะไร
 มากนัก เพราะเห็นเขาทำตามหน้าที่ ถ้าจะว่า
 กันจริงแล้ว น่าจะคำนับเขาเสียหลาย ๆ ที่ ที่
 เขาไม่เห็นแก่หน้าใครเลย ไม่ว่าจะเป็นหน้าขุน
 หน้าเขม (ตามที่เขาเรียกคนไทย) เขาเคร่งครัด
 เด่มอกันหมด และคนญวนก็คงจะนิยมความ
 เคร่งครัดอย่างถึงขนาด จึงมีคนกราบไหว้พวก
 เจ้าหน้าที่เหวียนเหตอเกิน เสร็จจากด้านนี้แล้ว
 ข้าพเจ้าคิดว่าคงจะได้รับอนุญาตให้ไปได้เสียที่ แต่
 ที่ไหนได้ เมื่อนำใบแสดงจำนวนเงินและสิ่งของมา

ให้เจ้าหน้าที่ทบทวนหน้าที่ทางการประทับตรา เจ้าหน้าที่
 ที่ต่างก็เข้ามาขอกระเป๋าลงข้าพเจ้าไปตรวจ แต่
 แรกข้าพเจ้าไม่ทักขี้นเลยที่จะตกคันกระเป๋าสื่อ
 เพราะแน่ใจว่าตนเองบริสุทธิ์ มีเงินมาเท่าที่พอ
 ที่เขากำหนดไว้ให้จริงๆ แต่ครั้นเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่ง
 ของข้าพเจ้าออกมาจากชกต่างๆ แล้ว ข้าพเจ้า
 ถึงกับมึนเขิน เหงื่อตก เพราะปรากฏว่ามีสิ่งของ
 ต่างๆที่ไม่ได้แจ้งไว้มากมายหลายสิ่งเหลือ ข้าพ
 เจ้าเองก็เพิ่งได้เห็นแจ่มแจ้งกันคราวนี้เองว่าใน
 กระเป๋ารองข้าพเจ้านั้น มีอะไรบรรจุบ้าง ของ
 แต่ละสิ่งนั้นล้วนเป็นของที่ระลึก ซึ่งร้านเจ้าได้ให้

อัตราครุวางในโรงเรียนเบ็ญจะสิริอนุสสรณ์

รับสมัครตั้งแต่บัดนี้จนกว่าจะเต็ม

ครูวุฒิ	อัตราเงินเดือน ที่ ร.ร. จ่ายให้ทางสน	อัตราเพิ่มเงินเดือนรอบปี
ครู ป.	๕๒๕	๕ ขั้น ๒๕ บาท จนถึงเงินเดือน ๖๕๐ บาท
ครู ม. ๘	๕๗๕	๕ ๖๕๐ บาท เปิดขึ้นเป็นขั้น ๕๐ บาท
ครู พ.ป.	๖๒๕	
ครู ป.ป.	๖๕๐	
ครู พ.ม.	๘๐๐	๕ ๖๕๐ บาท และ ๖๗๕ บาท
ครู ป.ม.	๘๐๐	๕ ๖๗๕ บาท จนถึงเงินเดือน ๑๓๐๐ บาท
ครูทุกวุฒิที่โรงเรียนพิจารณา เห็นความดีสามารถสอนภาษา อังกฤษมีขมขมิ้น	โรงเรียนจ่ายให้สูงกว่า อัตราเงินเดือนข้างบน	๕ ๑๓๐๐ บาท เพิ่มรอบปีตามอัตราข้างบน

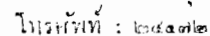
หมายเหตุ

๑. ครูที่เคยสอนที่อื่นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี โรงเรียนนี้เพิ่มให้เป็นพิเศษอีก ๑ ขั้นทุกอัตราไป
๒. ผู้เป็นครูต้องทำสัญญา ๑ ปีการศึกษา ผู้ที่ปฏิบัติงานโดยเรียบร้อยและทำสัญญาต่อไปในปีที่ ๒ นั้น
 เพิ่มเงินเดือนอย่างน้อย ๑ ขั้น ก็จะได้รับเงินโบนัสปลายปีการศึกษาที่ ๒ และปีต่อไป

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ค่าบำรุงระยะ ๓ เดือน (๖ เล่มหนังสือ) เป็นเงิน ๒๐ บาท
ค่าบำรุงระยะ ๖ เดือน (๑๒ เล่มหนังสือ) เป็นเงิน ๓๘ บาท
ค่าบำรุงระยะ ๑๒ เดือน (๒๔ เล่มหนังสือ) เป็นเงิน ๗๒ บาท

ผู้เงินล่วงหน้าพร้อมบอกรับและสั่งซื้อ การส่งเงินทางธนาคารหรือ
ระยะนี้ ขอให้ระบุ مبلغเงิน ๗ ป.๗. หน้าพระลาน ในนามบริษัท
ผู้สมัคร จากัด เป็นด้วย

วีรกรรมทางขวา

เขมร

[๓]

บัดนี้ข้าพเจ้าหลุดเข้ามาได้ถึงประเทศเวียดนาม แล้ว ก็ว่าจะผ่านด่านมาได้ก็เลยเวลานักหนา ทำให้การเดินทางที่ไม่ควรจะกินเวลานานถึงเพียงนี้ กินเวลารวม ๘ ชั่วโมง ถ้าไม่ยกให้เป็นเรื่องของ หน้าที่ของเราแล้วข้าพเจ้าคงจะไม่เดินขึ้นเคื่องไป ออกนันทเคื่องรถตรวจคนเดินจนทอกระเปาะอย่าง นั้น แต่แม้กระนั้นก็ตามข้าพเจ้าก็อดครุ่นคิดถึง แต่เรื่องไม่ได้ จนลืมสนใจโยคกับประเทศบ้าน เมืองของเราไปเสียทีเดียว แต่ถึงจะสนใจก็หา ได้เห็นสิ่งใดด้วยงามน่าเพลิดเพลินนึกไม่ เพราะ ฐานะมันไม่ตกมารวมเคื่องแล้ว ทดทุกแห่งไม่ ว่าจะเป้นเขตเขมรหรือเวียดนาม ค้างก็แห้งแล้ง แดกระแหง หานาไม่ได้สักหยดเช่นเคยอกัน พุดไป ที่จริงแล้ว ดินแดนที่มานั้นเขตเขมรเป็นเขมรเป็นญวน ก็เป้นแผนดินผืนเดียวกัน เพียงแต่ไม่ทกนบอก อาณาเขตเท่านั้นที่แบ่งแยกแผนดินนั้นออกเป้นสอง เจ้าของ และด้วยไม้อันไม่ใหญ่ไม่โตเองที่สร้าง ระเบียบกีดกันทำให้การไปมาหาสู่เป้นไปด้วยความ ลำบากยากยง ฐานะกาชาดเขมรจะเข้าสู่ประเทศ ญวนก็จะต้องทำวซ่า และเสียค่าเข้าเมือง ๓๐๐

เหรียญ จะใช้เพียงหนึ่งด้อย่านอย่างจริงๆที่ ๒ ร้อย ๗๕ ปกครองหาได้ไม่ ข้าพเจ้าก็ค่อยๆสองดาวงาทำ ถ้าหากข้าพเจ้ามาประเทศญวน เพียงสองทอจะ ได้เห็นภูมิประเทศบ้านเมืองแล้ว ข้าพเจ้าจะเริ่มใจ เหลือเกินที่คิดผิด แต่เมื่อมาเพราะมันจําเป้น ดังกล่าวแล้ว แม้จะประดัมความลำบากยากเย็น ทว่านักของยอมทน แต่ถึงกระนั้นมาหนึ่งแล้ว คงไม่คิดจะม้ายักแม้จะจําเป้น

รถแดนมาอีกไม่กี่กิโลเมตรก็เข้าเขตเมือง และตรงทางเดียวเข้าเมืองนั้นเอง รถถูกตรวจเห็น ครึ่งสุดท้าย เจ้าหน้าที่ตรวจนั้นแค่รับแปลก ถ้อ หนึ่งทางเก่งซาก็เลย ได้เสียอยู่แข่งเก่าๆแหละ และ เหมือนเจ๊กกุด ส่วนด้านงานนั้นอยู่ที่ร้านกาแฟ ข้าพเจ้าไม่เข้าใจว่าเป้นเจ้าหน้าทฝ่าย สารสนเทศ เมือง หรือเป้นเจ้าหน้าที่ตรวจ แต่ก็เป้นไรก็ ตามข้าพเจ้าเมื่อนานี้เคื่องแล้ว เพราะสารกั้นไม่ได้เดินเดียวคนเดียว จนหนึ่งด้อยเดินทางของข้าพเจ้า นั้นบอบช้ำ เพราะถูกพัดไปพัดมาขึ้นลงไล่ทั่ววัน จนที่ข้าพเจ้ามาถึงใช้ว่อน เป้นวันได้วอกันที่ ประธานาธิบดีโงดินเขี่ยมกตัมจากอเมริกา ตาม

ถนัดฟังไม่รู้เรื่อง มีแผ่นผ้าเขียนคำขวัญของชาวถนน
ไว้เป็นระยะๆ บ้านเมืองซึ่งอันดามันกับพม่าเป็น
เดิม จะมีคนนักตลกที่ใหญ่กว่า และที่ตลกก็ชอบ
จะเอาตลกของตัวเอง แต่ข้าพเจ้ายังไม่มีความ
จะฟัง เกิดสิ่งใด ใจมิอาจจะถึงสถานที่ของการ
จะไม่ขึ้นเงิน ข้าพเจ้าจึงเคาะกระทาชั้นนั้นให้คน
ขึ้นรถเข็นรถคน เขาพยักหน้ารับรู้อยู่ และเมื่อเข้าเขต
ชุมชน เขาจะจอดรถลงคนลง และเรียกแท็กซี่
ให้พาข้าพเจ้าไปยังถนนนั้น ข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่าขอ
ถามอะไร แต่เชื่อว่าคงเป็นถนนที่เขาไม่ยาก เมื่อ
คนขับรถเรียกแท็กซี่และสั่งกระทาชั้นนั้นให้
คนขับแท็กซี่จึงไม่ชักใช้ได้ตามอย่างอื่นอีก

ข้าพเจ้านั่งแท็กซี่คนนั้นไปด้วยจิตใจที่ตื่นเต้น
ไม่ใช่เป็นปกติ ใจหนึ่งกลัวว่าแท็กซี่จะพาข้าพเจ้า
จกออกไปตามถนนต่างๆ แล้วจะกลับมาบอกข้าพเจ้า
อีก และถ้าหากพาข้าพเจ้าเคาะเปิดเบาะขึ้น
แล้ว จะมีทางพามาไหนให้เข้าใจได้อย่างไร ส่วน
อีกใจหนึ่งก็กลัวว่า ค่ารถบ้านและรถคนนั้นที่เขียน
ไว้ให้กระทาชั้นนั้นจะไม่ชัดเจน จะหายาก จะไม่จริง
และอะไรก็อะไรอีกมากมายแต่จะคิดขึ้นมาใน
ภายหลังจิตใจไม่ปกติอย่างนั้น แต่ว่าคนขับรถแท็กซี่
ของประเทศเขานี้คนนั้นเห็นจะได้ดวงใจได้ เพราะ

ร้อนต่อไปอย่างไรก็ ร้อนแต่ใจมันเย็น...
แห่งหนึ่งทางฟากขวามือ คนรถให้ข้าพเจ้าดูเลข

ของตลกแถวห้องหนึ่ง ซึ่งเขียนไว้ด้วยใหญ่ อ่าน
ง่าย เป็นเลข ๕๖ ตรงกับที่เขียนไว้ในกระทาชั้น แล้ว
เขาก็ออกช้อนคนตามที่เขาเขียนไว้ นั่นแหละ ข้าพเจ้า
ได้พามาถึงที่หมายแล้ว ข้าพเจ้าของร้านนั้น
เห็นเป็นร้านตลกเดี่ยวๆ จัดแบบร้านในกรุงเทพฯ
ตรงตามที่ได้รับคำบอกเล่ามาทุกประการ แต่ยังไม่
แน่ใจว่าจะใช่ คนขับรถแท็กซี่จึงต้องลงรถไป
เรียกหญิงเจ้าของร้านออกมาพาดูจากนั้น เมื่อ
ข้าพเจ้าสั่งกระทาชั้นนั้นให้ เธอพนันพยักหน้า
รับรองว่าใช่ค่ารถบ้านของเธอ จึงเป็นอันหมดธุระ
ของคนขับรถแท็กซี่

ข้าพเจ้าหยิบข้าวของเดินตามเธอเข้าไปในร้าน
คอยอยู่สักครู่หนึ่ง เธอจึงกลับมาพร้อมด้วย
หญิงสาวคนหนึ่ง เธอเอ่ยว่าคงเป็นมารดา ในเมื่อ
กระทาชั้นนั้นขอติดม้อมมาด้วย หญิงเจ้าของร้าน
นั้น เป็นผู้หญิงญวนที่เคาะอยู่ในเขมรมาเป็นเวลา
นานจึงพูดภาษาเขมรได้ เมื่อทราบบอกว่าข้าพเจ้ามา
จากเขมร จึงพูดกับข้าพเจ้าเป็นภาษาเขมร ใน
ขณะนั้นเหมือนข้าพเจ้าจะรู้ภาษาเขมรดีกว่าภาษา
ใดๆ ทั้งสิ้น คำแรกที่เธอถามข้าพเจ้าคือ จำนวน
เงินเท่าไร ข้าพเจ้าให้เธอดูตัวเลข ๓๕๐๐ ที่มุม
กระทาชั้น เธอหันมาปรึกษา มารดาสักครู่หนึ่ง แล้ว
ก็ตอบข้าพเจ้าเป็นภาษาเขมรว่า เงินคงเท่านั้น

คำว่าเงินไม่มีของเธอทำให้ (อ่านต่อหน้า ๑๐๑)

บรรณานุกรม

ข้าพเจ้าคงบอญนง หืออตาตาย แตกยังไม่เชื่อห
คิดว่าตัวเองคงฟังภาษาเขมรไม่เข้าใจดี และอาจ
จะฟังผิด จึงขยบจะถามให้แนใจอีกสักครั้ง แต่ไม่
ทันจะถามว่าอย่างไร เธอก็นั่นหลังจะเดินกลับ
เข้าไปข้างในอย่างไม่มีเยื่อใยไม่ครกับข้าพเจ้าเลย
ข้าพเจ้าจึงรีบอธิบายให้เธอฟังว่า ข้าพเจ้าให้เงิน
เขมรไว้ที่เขมรแล้ว และก็ได้รับใบรับแผ่นเล็กๆ น
มา ซึ่งเธอเองก็รับว่าใช่ ถูกต้อง เหตุใดเธอจึง
จะบอกว่าไม่มีเงินและไม่จ่ายเงินให้แก่ข้าพเจ้าเล่า
แล้วข้าพเจ้าจะได้เงินที่ไหนไร เธอก็ตอบออกม
ันๆ อย่างไม่ได้สนใจในเรื่องที่ข้าพเจ้าพูดเลยว่า
เงินไม่มี คราวนั้นข้าพเจ้าเข้าใจอย่างถูกต้องแล้วว่า
เธอจะไม่จ่ายให้ข้าพเจ้าแน่ ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าจะ
ทำอย่างไร ปัญหาเรื่องเงินไม่ได้เงิน ไม่ได้อยู่ใน
หัวข้าพเจ้ามาก่อนเลย จึงไม่ได้เตรียมน้กตุทางไว้
ก่อนว่าถ้าต้องเผชิญกับปัญหานี้ข้าพเจ้าจะแก้ไขอย่างไร
กับที่รับเงินไปจ้ะห้ข้าพเจ้า ก็คงไม่ทันนึกว่า
จะเกิดเหตุอย่างนั้น และข้าพเจ้าคงจะฝากเขาเข้า
ไป เพราะเพิ่งจะตกลงใจกับเขาค้นเอง ข้อของ
ข้าพเจ้าจึงไม่มีอยู่ในบัญชีฝาก หญิงผู้เป็นมารดา
พยายามหาข้ออยู่สองสามครั้ง แล้วถกกันหว่า แต่ตง
ว่าไม่มีข้อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ออกจะเห็นใจเขาว่า
จะจ่ายเงินให้ได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีข้ออยู่
ตามระเบียบ และเงิน ๓๕๐๐ เหรียญก็มิใช่เงินเล็ก
น้อย แต่พอทางฝ่ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็คิดว่า เขาเอง
น่าจะเห็นใจข้าพเจ้าบ้างว่า ข้าพเจ้าเป็นคนแปลก

หน้ามา ถ้าไม่มีเงินไรจะลำบากสักเพียงไหน แต่ม
โยข้าพเจ้าจะพูด พูดสักเท่าใดว่า ข้าพเจ้าไม่มีเงิน
มาเลย นอกจาก ๕๐๐ เหรียญนี้ทางการอนุญาต
ให้นำเข้ามาเท่านั้น ทั้งข้าพเจ้าก็ไม่รู้จักใครที่
จะช่วยให้จ่ายแก่ข้าพเจ้าบ้าง แม้จะไม่ครบตาม
จำนวนก็ยังดี เธอผู้นั้นก็ไม่ได้เห็นใจ หรือเห็น
ความจำเป็นของข้าพเจ้าเลย หน้าอันขาวเปล่งปลั่ง
ของเธอเห็นเฉยเฉย ไม่รับรู้ในความทุกข์ร้อนของ
ผู้ใดทั้งนั้น จนข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนหนึ่งว่ากำลัง
เผชิญหน้าอยู่กับยักษ์คนผู้ใจเหี้ยม พร้อมจะเข่น
ฆ่ามนุษย์เสียได้โดยปราศจากความเมตตาปรานี

DAILY ENGLISH FOR THAI PEOPLE

หนังสือคู่มือเรียนภาษาอังกฤษทางวิทย
กระจายเสียง ออกจำหน่ายแล้วตามร้านขาย
หนังสือทั่วไป ราคาเล่มละ ๑๕ บาท ต่าง
จังหวัดสั่งทางเช็คไปรษณีย์ ในนามของ
มาสเตอร์ไพรัตน์ ฤทธิณมัย

๑๕๖ พญาไท พระนคร โทร. ๕๔๒๓๗

บทเรียนนี้สอนทางสถานีวิทยุ อาทิตยละ ๓ ครั้ง คือ

วันจันทร์ สถานี ท.ท.ท. เวลา ๖.๔๕ น.

วันพฤหัสบดี สถานีกรมการรักษาดินแดน เวลา ๘.๓๐ น.

วันเสาร์ สถานี ท.ท.ท. ภาคเพลินเพลง เวลา
๑๕.๔๕ น.

รับรองว่าท่านจะพูดได้คล่องในเวลา
อันสั้น

ข้าพเจ้าเคยคิดด้วยความหวัง แต่ว่า
ยังไม่มีความพยายามศึกษาหาหนทางสร้อยพณแต่
เพื่อให้ได้เงินจ่านอนมา แต่ข้าพเจ้าไม่มีทางจะทำ
ได้หรอก ในเมื่อข้าพเจ้าไม่รู้ภาษาใดๆ พอดี
พอดีให้ใจฉันแข็งแรงแรงของเรอ ชื่นใจของจน
ถึงกับจะหยบยพเงินให้คงปรารภมา เป็นอันว่า
ข้าพเจ้าจะต้องมีชีวิตอยู่ในประเทศญวนด้วยเงิน
๔๐๐ เหรียญ ข้าพเจ้าคิดแต่อกคิดแต่ใจไม่เห็นทางว่า
เงินเหล่านี้จะพอสำหรับเดินทางกลับเขมรได้อย่างไร
แม้ว่าจะเดินทางกลับในวันรุ่งขึ้นก็ตาม ยังคิดถึง

เสียใจว่า ไม่ควรคิดที่จะมาประเทศญวนให้ตัว
เลย เท่าที่เดินทางมาไม่ว่าจะเดินทางในเรือ ก็จะมี
ระดับความยากลำบาก แต่ยังมีเงินช่วยไว้
ไว้บ้าง มาถึงถิ่น ไม่มีเงิน ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือ
ได้อย่างไร ที่ว่าคนน้ำไม่ไหลเห็นจะไม่จริงแล้ว
ข้าพเจ้าคิดๆ ไปใจก็อดสงสัยไม่ได้ หวังเหมือน
อำนาจากักอันใหญ่กำลังจุกคองอยู่ด้วย ถ้าหาก
เป็นที่ที่จจะร้องให้ได้ มันก็น่าจะร้องให้เสียให้สะใจ
แต่ข้าพเจ้าจะมาทำอะไรที่ไหนไม่ได้ทั้งนั้น มันอยู่
อย่างเคยที่ควรทำที่สุด และเรอที่ดุษฎี วัณ

อัตราครุวางในโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

รับสมัครตั้งแต่บัดนี้จนกว่าจะเต็ม

ครุวุฒิ	อัตราเงินเดือนขั้นต้น ที่ ร.ร. จ่ายให้ทางสน	อัตราเพิ่มเงินเดือนในรอบปี
ครุ ป.	๕๕๕	ขั้นต้น ๒๕ บาท เงินเดือนเดิม ๘๐๐
ครุ ม. ๘	๕๗๕	บาท เปลี่ยนเป็นขั้นต้น ๕๐ บาท
ครุ พ.ป.	๖๒๕	
ครุ ป.ป.	๖๕๐	
ครุ พ.ม.	๗๐๐	ขั้น พ.ม. และ ขั้น ป.ม. ขั้นต้น ๕๐ บาท
ครุ ป.ม.	๗๐๐	เงินเดือนเดิม ๘๐๐ บาท เงินเพิ่ม
ครุ พ.ด.ม.	๗๐๐	ขั้นต้น ๕๐ บาท
ครุ พ.ด.ม. (โรงเรียนพดุง)	โรงเรียนจ่ายให้ส่งค่า	เพิ่มรอบปีตามอัตราโรงเรียน
ครุ พ.ด.ม. (โรงเรียนพดุง)	ที่อัตราเงินเดือนข้างบน	

หมายเหตุ

- ครุที่สอบผ่านทั้งหมดแล้วไม่ต่ำกว่า ๑ ปี โรงเรียนนี้ก่อนรับเข้าเรียนอีก ๑ ชั้นทุกชั้น
- ผู้เป็นครูต้องทำสัญญา ๑ ปีการศึกษา ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือเรียนหรือสอนและทำสัญญาต่อไปอีก ๒ ปี จะได้รับเงินเดือนอย่างสูง ๑ ชั้น ถ้าจะลาออกก่อนจะถือว่าผิดสัญญา และจะคืนค่า

ไม่ได้เงินยวง ๕๐๐ เหรียญมา แต่อย่างนี้ใครจะ
 ว่าเงินไม่สำคัญ ณ บัดนี้ ทบประเทศยวงน ข้าพเจ้า
 กำลังเห็นความสำคัญของเงินอย่างเหลือเกิน ฉะนั้น
 ถ้าจะมีลูกสาวในขณะนี้ มีบุญญาคิดความทรัพย์
 ข้าพเจ้าคงเห็นว่าเขากดด้วย โง่เขลา ยิ่งกว่ากด
 ความความจริง เพราะถ้าทรัพย์ไม่มีแล้วบุญญา
 ที่ไหนจะมา อย่างตัวข้าพเจ้าเองในเวลานี้ ข้าพเจ้า
 กำลังรู้สึกหิวหนอย คิดอะไรไม่ออก แต่บอว่า
 หมกบุญญาเอาเสียทีเดียว คิดได้เป็นอย่างดี
 จะไปหาที่พัก แต่ก็ไม่รู้หรือคิดว่าจะไปพักที่ไหน
 โชคดีเจตน์ทกมเส่งแนะนำให้นอนหลับสบายไปจาก
 หัวหมกฉัน จำได้คำเดียวว่า โชคดี ซึ่งเป็นถน
 ของพวกฉัน ข้าพเจ้าจึงขอให้เจ้าของร้านช่วย
 เรียกแท็กซี่ และบอกแท็กซี่ว่าข้าพเจ้าต้องการไป
 พักที่โฮเต็ลเจตน์ทกมเส่งแห่งหนึ่งในโฮตอง เธอคง

จะยินดีที่ข้าพเจ้าตัดสินใจไปโดยไม่รบกวนเธอ
 อย่างใดอีก จึงรีบกลับจูงจูงหาให้ข้าพเจ้า
 ชอบคุณ แล้วจากเธอมา พยายามจะดื่มความ
 สุขุม ความทุกข์ทั้งหลายไว้ ณ ตอน นึกได้ว่า
 เป็นเพราะกรรมของตัวเอง คิดได้อย่างนั้นแล้ว
 ให้ค่อยสบายใจขึ้น จนดื่มเสียจนคิดว่าไม่ได้รอ
 ความสำเร็จมาด้วย จนแท็กซี่มาใกล้แล้วจึง
 ขึ้นได้ แล้วตนจะไปถอนเงินเชมรกันได้อย่างไร
 ทั้งความตบามักคิดอยู่ในนั้นด้วย หากต้องการ
 ยื่นขออย่างไรก็ทำไม่ได้ เป็นอันว่าฉันเป็นหนี้
 เพราะหิรัยทำอะไรก็อยู่ติดอยู่คนเดียว แต่ข้าพเจ้า
 ทอดตาเสียแล้ว คิดแต่เพียงว่า ทำอย่างไร
 จึงจะพ้นหนีไปให้ตลอดรอดฝั่งเท่านั้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

สมณ เป็นยุคเด็กก้าวหน้า

ทุกคนต่างยอมรับแล้ว

ถ้าท่านต้องการทราบว่า เด็กของเรา ผู้เยาว์ นักเรียน นักศึกษา ก้าวหน้าแค่ไหน เพียงไร
 ต้องอ่าน

ครุณสาร

หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ที่เฉลยโลกทัศน์ ความปรารถนา และความสามารถของผู้เยาว์
 มีจำหน่ายทั่วไป

นิลวรรณ ปันทอง ผู้จัดทำ

บอกรับเป็นสมาชิกได้ที่สำนักงาน "ครุณสาร" ๖๔ ถนนอุษาคระม แห่งเดียวกันกับ "สตรีสาร"

รวมรวมเขาในเวลาอันดำรณเช่นนี้เลย เพราะเวลา
ตั้งแต่ ๑๒.๐๐-๑๔.๐๐ น. เป็นเวลาหยุดพักกลางวัน
ของคนในเมืองญวน เช่นเดียวกับในเขมรและลาว
ข้าพเจ้ามาถึงในเวลาระหว่างนั้นพอดี ไม่จำเป็นต้อง
ทางใหม่จึงเห็นถนนโล่ง ไม่ค่อยมีคนเดินไปมา
ร้านโรงมิดเจียบ เพราะคนพากันไปนอนหมด ที่
ออฟฟิศนั้นมีแต่ผู้หญิงเฝ้าอยู่คนเดียว เป็นผู้
หญิงจีนถือศาสนาคริสต์ ข้าพเจ้าเห็นกางเขนทอง
คำห้อยอยู่ที่สร้อยคอ แหวนเพชรที่สวมอยู่ที่นิ้ว
ทำให้ข้าพเจ้าเดาได้ถูกว่า ต้องเป็นภรรยาเจ้าของ
หรือผู้จัดการโฮเต็ล และจริงเช่นนั้น ข้าพเจ้า
คงจะเป็นผู้หญิงแปลกถิ่นคนแรกที่มาพักที่โฮเต็ล
เธอก็ถูกถามให้ฉันใช้ไปไขกุญแจห้องด้านหลัง
อันเป็นห้องที่อยู่ถัดมา ไม่มีคนผ่านไปมาพลุกพล่าน
แล้วตนเองไปดูแลความสะอาดเรียบร้อยให้ แต่ไม่
ค่อยทำอะไรมาก เพราะห้องนั้นสะอาดเรียบร้อย
อยู่แล้ว ฝ่ายที่นั่งนอนปลูกหมอนขาวน่านอน อ่าง
ล้างหน้าเล็กๆ นกขาวสะอาดเหมือนว่าเพิ่งคัดต
ยังไม่เคยมีใครใช้มาก่อนเลย เลี้ยวแต่หัวห้องด้วย
ห้องนี้ไม่ได้อยู่ในห้องด้วย แบบเดียวกับโฮเต็ลจีน
ในเขมร แต่กระนั้นข้าพเจ้าก็พอใจแล้ว แต่ยัง
ไม่วางใจเรื่องราคา แม้ว่าป้ายที่ไต่กรอบไว้ในห้อง
ระบุบอกไว้เป็นภาษาฝรั่งเศส ญวน และจีน เห็นเลข
ฝรั่งชัดเจนว่า 90 ข้าพเจ้าก็ยังไม่เชื่อว่าตนเองจะ
เข้าใจถูกต้อง เพราะเห็นราคาถูกกว่าที่คาดไว้มาก

เงินญวนถูกกว่าเงินเขมร ราคาควรจะแพงกว่า
โฮเต็ลในเขมร ข้าพเจ้าจึงถามหญิงผู้นั้นเป็นภาษา
แต่ใจชาวฝรั่งเศสถามว่า เธอตอบว่า เกาซีบ อยู่
สองสามครั้งเช่นเดียวกัน ครั้นเห็นข้าพเจ้าทำหน้า
ไม่เชื่อ เธอต้องทำมือ ชวนฉันให้คิดทวน ข้าพเจ้า
จึงแน่ใจ ทำให้ค่อยโล่งใจไปได้บ้าง เมื่อคิด
สละละอยู่ในใจว่าจะมีเงินเหลืออีกสักเท่าใดแล้ว
ข้าพเจ้าก็สั่งชาวผู้มากินเป็นอาหารมื้อแรกในญวน
แต่ไม่ลืมถามให้ราคาว่าถูกแพงเพียงใด และก็ได้
ทราบว่าอาหารที่แพงกว่าในเขมร ชาวผู้ราคา
จานละ ๑๘ เหรียญในเขมรจึงมีราคา ๒๔ เหรียญ
เท่านั้น (ราว ๘.๐๐ บาท)

ข้าพเจ้าจนถึงจุดหมายที่ผู้เขียนแนะนำข้าพ-
เจ้าให้รู้จักกับสหายของเขา ผู้เป็นเจ้าอยู่ใน
โฮเต็ลนี้ ข้าพเจ้าจึงหยิบขนมมาให้หญิงเจ้าของ
โฮเต็ล เธอร่านชื่อและคำบดที่จำหน้าของแล้ว พด
ทำทำให้คิดว่าที่อยู่นั้นไม่ไกลนัก เธอจะให้ฉันใช้ถือ
เขาไปให้ ซึ่งข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง ทั้งยังอดขอบคุณ
ในความอารีอารอบของเธอไม่ได้ เธอกับข้าพเจ้า
เห็นจะถกเถียงกันดี ถึงแม้จะพูดกันไม่รู้เรื่อง
นัก ก็ยังคุยกันได้ตลกเกอบครึ่งชั่วโมง เธอจับคู่เสื้อ
ข้าพเจ้า พิจารณาดูแบบเสื้อ ลูกไม้และแม่กระดุม
คิดเสื้อ แล้วแสดงท่าทางว่าชอบใจ ขณะนั้น
เธอเองแต่งเครื่องแบบของโฮเต็ล คือถุงกางเกง
ผ้าสีดำ ได้เสื้อขาวแขนสั้น (อ่านต่อหน้า ๑๐๐)

วิมล นิมิต

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๕

แบบจันทรเขมร มีอักษรสีแดงไฮต์เตทหน้า
ออกซ้าย หญิงรับใช้ตามไฮต์เตจันในเขมร ก็แต่ง
เครื่องแบบอย่างเดียวกัน แต่หญิงจันในญวน
มีท่าทางสมัยใหม่กว่า ทุกคนไว้ม้วนและดัดผม
ทาบปาก หน้าตาสะอาดน่าดู ส่วนความเป็นกันเอง
นมนุ่มเหมือนกัน ทำให้ข้าพเจ้าค่อยสบายใจขึ้น

คุยกันพอเมื่อยมือ ก็ต้องทำท่าทางให้กัน
คุยอยู่ตลอดเวลาแล้ว เธอก็ออกไป ปล่อยให้ข้าพเจ้า
จิตชาวของไวกท์ให้เรียบร้อย ความร้อนในตอน
บ่ายขณะนั้นทำให้ข้าพเจ้าอ่อนเพลีย ใครจะนอนพัก
เสียสักครู่ แต่แล้วความกังวลใจในเรื่องต่างๆ
ทำให้นอนไม่ลง คิดว่าข้าพเจ้าควรจะหาทางไปยัง
สถานทูตไทยที่ข้าพเจ้ามาตามลงตั้งอยู่แล้ว ทั้งนี้
เพื่อจะได้ถามถึงที่อยู่ของพวกไทยไท้ จะได้ทราบ
ประมาณดูว่าเงินจะพอหรือไม่ ถ้าจะเดินทางไป
ที่นั้น หากไม่มีทางจะเป็นไปได้จริงแล้ว ข้าพเจ้า
จะได้เดินทางกลับเขมรในเช้าวันรุ่งขึ้น ดังนั้น
ข้าพเจ้าจึงเตรียมตัวออกจากไฮต์เตไป แต่ขณะที่
จะลงบันได หญิงเจ้าของไฮต์เตทักข้าพเจ้าว่าเหตุ
ใดจึงจะออกไปข้างนอกในเวลาเช้า ขอให้คอยอยู่
ก่อนเถิด บ่าย ๓ โมง ชายผู้คนใช้ของเรานำจด
หมายไปให้เจ้ามาหา แต่ข้าพเจ้าบอกแก่เธอว่า จะ
ออกไปใกล้ๆ ครู่เดียวก็จะกลับมา แล้วข้าพเจ้า
ก็ลงบันไดมา

บันไดไฮต์เตอยู่ตรงทางเข้าพอดี เมื่อลงบันได
ชั้นสุดท้ายก็ถึงฟุตปาธหน้าไฮต์เต ข้าพเจ้ายืน

ตรงฟุตปาธอยู่ครู่หนึ่ง ตาเหลือบไปเห็นตำรวจ
หนึ่งกำลังยืนอยู่ที่ถนนฟากตรงข้าม ข้าพเจ้าก็
หันมาทบทวน เห็นจะต้องถามตำรวจดูว่า ถนน
Truong Minh Yang ตามที่เรามาให้อาสา
ทูตไทยตั้งอยู่ที่ไหน อยู่ใกล้ไกลจากถนนสักเท่าใด
ไปยากหรือง่าย เห็นว่าตำรวจญวนคงจะพอช่วย
ได้ในเรื่องนี้ เมื่อคิดก็ควรทำ ดังนั้นข้าพเจ้าจึง
ก้าวเท้าลงไปถนน หันหน้าไปมองตรอกทางด้าน
ซ้าย เห็นมีรถมอเตอร์ไซด์คันหนึ่ง กำลังแล่นมา
จากมุมถนน ข้าพเจ้าจึงรีบเดินข้ามถนน แต่
ขณะที่มายืนอยู่กลางถนนซึ่งกว้างขนาดถนนเพียง
นคร ตาก็บังเอิญไปเห็นรถยนต์คันหนึ่งแล่นมา
จากทางขวา โดยที่ข้าพเจ้าไม่ทันได้สังเกตมาก่อน
เลย ความตกใจทำให้ข้าพเจ้าหยุดชะงักอยู่กลาง
ถนนนั้น คงจะเป็นด้วยว่าเคราะห์ร้ายไม่มาหนเดียว
อย่างภาษิตฝรั่งเค้าว่าไว้ จึงทำให้ข้าพเจ้าคิดการ
ผิด คือแทนที่จะหยุดยืนอยู่กลางถนนรอให้รถ
ผ่านไปแล้วจึงข้าม หรือไม่ก็วิ่งข้ามถนนไปเลย
เพราะถนนแคบนิดเดียว ข้าพเจ้ากลับไม่ข้ามทั้งยัง
ไม่ยืนอยู่ที่เกาอี้ด้วย คิดว่า ธุระอะไรจะไม่
อยู่กลางถนนให้เกะกะ สู้ถอยมายืนบนฟุตปาธเสีย
มิดกว่าหรือ คิดแล้วถอยหลังมาอีกสองสามก้าว
เตรียมจะหันหลังเดินถึงฟุตปาธ ลมพัดเย็นสบาย
รถมอเตอร์ไซด์แล่นมาข้างซ้าย ดังนั้นยังไม่ทัน
ข้าพเจ้าจะเดินกลับมาถึงฟุตปาธ ก็ปรากฏว่า
ข้าพเจ้าจะไปนอนทางปากอยู่ข้างถนนตรงหน้าไฮต์เต

เมื่อ กระเป๋าก็อุดมมือกระเด็นไปไกล

ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าล้มฟาดลงไปแบบหน้า
อัปมงคลมองไปยังถนนเพราะอะไร ขณะล้ม
ลงไปใจข้าพเจ้าหิวหลุดลอย ไม่ติดกับกระเป๋
อะไรในมือ ก็คิดว่าขอเห็นจะดีดังดังที่ใจตนเอง
เพราะรถที่ชนข้าพเจ้าล้มลง คงจะต้องทับลงมา
แน่ด้วยแน่นอน แต่แล้วก็ไม่รู้สึกเช่นนั้น ข้าพเจ้า
จึงพยายามลุกขึ้น รีบไปคว้ากระเป๋ามาก็ได้ก่อน
พอลืมคิดตามคิดว่ามาบาดแผลที่ตรงไหนบ้าง แต่
เมื่อมองหามัน ก็เห็นชายผู้ขับมอเตอร์ไซค์คนหนึ่ง
วิ่งมาดังเป็นพายุพัดลมพัดเบรคสีแดง กำลัง
มองมาอยู่ด้วย หน้าตาบ่งถึงทั้ง ทั้งยังพูดจา
ภาษาพูดเสียงอ่อยเอะอะ ไตยหน้าเสียง แม้จะ
ไม่เข้าใจภาษา ก็รู้ได้ทันทีว่า เขาคงจะกำลัง
ปรึกษาข้าพเจ้าที่เขามา เดินไม่ได้ตาม้าตาเรือ พอลอย
ตัวให้เขาได้หลุดไปด้วย พังแล้วอดแปลกใจไม่ได้
ว่าเหตุใดเขาจึงต้องแสดงความโกรธเคืองข้าพเจ้า
ขึ้นมา ในเมื่อข้าพเจ้าเองก็เป็นผู้เคราะห์ร้ายถูก
เรชนลงไปนอนกตังใจได้อยู่ข้างถนนแล้วอย่างนั้น
จึงอยู่ข้าพเจ้ายอมรับว่าเป็นความผิดของตัวเอง
ที่ไม่ดูเสียให้รอบคอบก่อน แต่เมื่อข้าพเจ้าต้อง
ประณตเพราะหกรรรม ถูกชนล้มลงไปคือหน้าคอตตา
ก็ยิ่งเป็นผู้หญิง ข้าเป็นผู้หญิงแปลกหน้าด้วย
ด้วย น้าที่เขาจะช่วยเหลือ หรือไม่ก็เพียงแสดง
ความเสียใจหรือเห็นใจบ้างตามสมควร จึงจะถูก
รถก็ไม่ยกเท้า ข้ากลับมากโกรธข้าพเจ้าเสียอีก
รู้สึกผิดๆ ไปก็เลยโกรธขึ้นมาบ้าง อยากจะ
ปรึกษาตอบกลับไปยังอย่างทุกคืน แต่ก็นใจ

ไม่ทราบจะพูดภาษาอะไรให้เขาเข้าใจได้ ข้าพเจ้า
ข้างอยากให้มีเพื่อนมาด้วยสักคนหนึ่ง จะได้ช่วย
เหลือพูดจาว่ากล่าวกันบ้าง แม้จะเป็นภาษาไทยก็
ยังดี แต่ในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังเผชิญหน้าอยู่กับ
บรรพชนบางตงผ่นอยู่คนเดียว ความคั่นคั่น หวาด
เสียวในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดฝันอย่างนั้น
ทำให้ข้าพเจ้าพูดอะไรไม่ออก ไม่มีความคิดแม้จะ
พูดคำใดออกมา คิดได้อย่างเดียวคือขอขอบคุณ
โชคชะตา ที่บันดาลให้รถที่ชนข้าพเจ้าเป็นเพียงรถ
มอเตอร์ไซค์ไม่ใช่รถยนต์ บาดแผลที่เกิดขึ้นจึง
เป็นเพียงแผลถลอกๆ เพราะครูดไปกับถนน เลือด
ไหลออกซึมๆ คลุกเคล้ากับฝุ่นละออง แม้จะมี
หลายแห่ง คือที่ข้างปาก แขน และมือซ้าย แต่
ไม่ฉกรรจ์นัก หากไม่แล้วข้าพเจ้าคงไม่มีโอกาส
ได้มาเล่าเรื่องนี้ให้ฟังได้เลย คิดถึงตรงนั้นแล้ว
ข้าพเจ้าอดรู้สึกขงวิญหายนไม่ได้ เห็นไม่มีทางใด
ที่กลับไปได้ดังสติอารมณ์ในที่พัก ข้าพเจ้าจึง
ออกเดินจากที่นั้นจนบันไดโฮเต็ลมาโดยไม่ได้พูด
อะไรออกมาสักคำเดียว พยายามจะเดินไปยังห้อง
ที่พักโดยไม่ให้ใครได้เห็น แต่หญิงเจ้าของโฮเต็ล
ก็สังเกตเห็นจนได้ ข้าพเจ้าไม่ทราบจะอธิบายเรื่อง
ราวให้ฟังได้อย่างไร จึงปล่อยให้คิดเอาเองว่าเกิด
อะไรขึ้น นึกหากข้าพเจ้าเกิดมีอันเป็นล้มตายลง
ไป หญิงนั้นคงจะตกใจหนักหนาไหม เพราะข้าพเจ้า
เพิ่งจะจากไปเมื่อไม่ถึง ๓๐ นาทีเอง ทั้งจะต้องพูด
ด้วยว่าเพราะไม่เชื่อคำที่ทักท้วงจึงประณตเพราะห
ร้ายอย่างนั้น ข้าพเจ้าเองก็กำลังคิดเสียใจอยู่
เหมือนกัน (อ่านต่อฉบับหน้า)

พระยาพิชัยดาบหัก

ตอนที่ ๗

[๓]

ยาแดงมีประโยชน์มากคราวนี้เอง นับว่าไม่
เคยทักต้องมิตัดตัวมาด้วยทุกครั้ง ไม่ว่าจะเดินทางไป
ไหนก็ได้ ทำให้เขาใจว่าแน่จะไม่ตกปรกและตก
ตามต่อไป แต่ว่าการที่มิดแดงตามหน้าตามตัวคง
หลยๆ แห่งอย่างนี้ ก็ต้องจะแปลกชอบกล
เหมือนกัน ข้าพเจ้าพิจารณาตัวเองแล้วเห็น
ตกปรกมอมแมมเต็มทน เดือดหน้าตามแต่ฝุ่น
เปื้อนไปทั่ว แม้แต่ในปากก็ยังมึนเข้าไป ข้าพเจ้า
จึงต้องจัดแจงไปอาบน้ำ พอถูกน้ำเข้า จึงรู้ได้ว่า
บาดแผลฉกรรจ์ไม่ฉกรรจ์เพียงไร ทั้งเนื้อตัวขัด
ยอก แม้จะถอดเสื้อ ล้วงดูก็ไม่กล้า เพราะ
ขกแขนไม่ชน และยังปรากฏว่ามีรอยฟกช้ำดำ
เขียวเพิ่มขึ้นมาอีกเห็นในตอนแรกอีกหลายแห่ง
ข้าพเจ้าอาบน้ำไปพลางนึกสาปแช่ง โชคเคราะห์ที่
ของตัวไปพลาง ที่ต้องมาได้รับบาดเจ็บในที่ที่ไม่
รู้จักมักคุ้นกับใครเลย คิดถึงเรื่องนั้นแล้วอดย้อนไป
คิดถึงเรื่องเงินอีกไม่ได้ ดูเหมือนว่าเจ็บกายยังไม่
ร้ายแรงเท่าเจ็บใจที่ถูกแม่ผู้หญิงงอนดั่งตลก
ไม่ยอมจ่ายเงินให้ ทั้งยังจะมาถูกผู้ชายงอนดั่งเขา

เสียอีก ยิ่งเหลือเวลาออกดงเป็นดึกๆ ไรไม่กล้า
จะผ่านพนงนไปจนถึงวันรุ่งขึ้น ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ
เลยว่าจะผ่านพนงนไปได้โดยตลอดตลอดขมิ้นไม่มี
อะไรร้ายๆ เกิดขึ้นอีก แต่ถึงจะมีอะไรเกิดขึ้น
ข้าพเจ้าคงไม่มีทางหัดได้ เพราะว่าเนื้อ
ของโชคชาตาจะบันดาล แต่เพื่อปลดทุกข์ไว้ก่อน
ข้าพเจ้าจึงตกลงใจว่าจะอยู่แต่ในห้องไม้ไผ่เสื่อ จะ
ตั้งมือจับบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เช้า
ทีเดียว แต่ข้าพเจ้าไม่รู้มาก่อนเลยว่าแน่และแน่
ข้างขวาที่ฟาดลงไปกับพนงนนั้น ขณะนั้นกำลังซา
ไม่มีแรงแม้แต่จะหยิบจับอะไร เพราะฉะนั้นเมื่อ
ข้าพเจ้าหยิบปากกามาจะเขียน และยังไม่ทันจะ
เขียนลงสักตัวเดียว ปากกาที่หลุดจากมือ พลัน
ไปกระแทกกับพนงน ข้าพเจ้ารีบหยิบขึ้นมาดูก็
เห็นว่าปากกาหักอย่างไม่มีทางจะเขียนอะไรต่อไป
ให้ใช้การได้เลย เป็นอันว่าข้าพเจ้าเขียนอะไรไม่ได้
คืนนี้ซึ่งเคยมีมาด้วย ก็ไม่ทราบว่าจะหันเหไป
เสียตั้งแต่เมื่อใด ที่จะทำอะไรได้ละ ถ้าหากไม่
นอนคิดนี้ๆ อยู่บนเตียง มองดูนาฬิกาเรือนนี้ เห็น

เวลาดังกล่าวจะล่วงไปเลย เพิ่งจะ ๓๖.๓๐ น. เท่านั้น
๑๐๖ ซึ่งผู้ใดหลายชั่วโมงกว่าจะคำ กว่าจะถึงเวลา
นั้น ในเวลาที่หนึ่งดึกไม่มีอ่าน งานเขียนก็ทำ
ไม่ได้ เพราะไม่มีเครื่องมือน้อย่างนี้ คุณคงจะ
ทำอะไร รับจ้างมองไปตลอดห้อง ไม่เห็นทางจะ
ทำอะไรได้ จะนอนก็งไม่หลับ และถ้านอนไม่หลับ
ยิ่งเหนื่อย ละนอนไม่มีทางใดจะดีไปกว่าจะออกไป
ข้างนอก

ถ้ามารับ ถ้าข้าพเจ้ารู้ภาษาแต่ใจพอจะ
สนทนากับผู้รู้ ข้าพเจ้าคงได้มีอะไรทำพอฆ่า
เวลาบ้าง อย่างน้อยก็ได้สนทนากับชาวจีนแต่ใจ
ผู้ที่ข้าพเจ้าตั้งใจจดหมายไปถึงเขา แต่ในเมื่อข้าพเจ้า
พูดไม่ได้ถึงไม่รู้เรื่อง พูดกันอยู่เพียงสองน้า
ก็อดรู้ ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจออกมาเดินเล่นนอก
โฮตล์หรือที่เรียกว่าไม่ค่อยจะกล้าเดิน แต่ผิดเป็นครู คราว
ที่ข้าพเจ้ารู้แล้วว่า จะต้องระมัดระวังตัวมากเพียง
ไรในสิ่งที่จะเกี่ยวกับการจราจร. ยंत्रรถของเขา
เดินตามทางกับบ้านเราจะต้องระวังมากจน ถ้า
แลหาหนไม่ร่วมถนนได้เป็นดี ข้าพเจ้าจึงคิดว่า
จะเดินเล่นบนฟุตปาธเรื่อยไป ตั้งแต่หน้าโฮตล์ไป
ทางขวา แล้วย้อนกลับมาโฮตล์ดังเก่า ถนนใน
โฮตล์จัดเช่นเดียวกับถนนเบญจ ก็มีคนเดิน
แหม่นๆ คนใหญ่มากมาย ตกบดบังหนึ่งๆ จึง
มีถนนที่เดินทางด้าน เดินคิดคอดังกันได้ ไม่มี
อันตราย

ข้าพเจ้าอยากจะรู้ว่า ถนนที่ข้าพเจ้าลงไป
วัดความกว้างความยาวเมื่อตอนบ่ายวันนั้น มีชื่อว่า
อะไร แต่เมื่อมองหาไม่เห็นว่ามีป้ายชื่อถนนอยู่ที่ใด
จนกระทั่งเดินผ่านร้านร้านหนึ่ง อยู่ใกล้กับโฮตล์
เขาเขียนชื่อถนนไว้ใต้ชื่อบ้านด้วย จึงเห็นว่าชื่อ
Duong Ngu Quyen (คำที่เขียนไว้ข้างหน้าว่าแดง
แปลว่า ถนน) ข้าพเจ้าจะจำไว้ไม่ลืมเลยทีเดียว
ถนนชื่อแปลกๆ อย่างนี้และมีเหตุการณ์สำคัญเกี่ยว
กับตัวข้าพเจ้าด้วยอย่างนี้ ข้าพเจ้าเดินมาถึงหัว
ถนนเห็นรถกำลังวิ่งไปมาดับดับ เพราะเป็นเวลาเลิก
เรียนและเลิกทำงาน คำวิจารณ์วิจารณ์ของเขาทำหน้า
ที่แข็งขัน หน้าตาที่เข้มงวดชนิดที่จะตกลงด้วยไม่ได้
ง่ายๆ ผิดกับคำวิจารณ์เขมร ซึ่งหน้าตาทำทางเหมือน
กับญาติผู้ใหญ่ที่ใจดี แต่ข้าพเจ้ายังนึกแปลก
ใจไม่หายว่าเหตุใด เมื่อข้าพเจ้าถอยรถกลับลง
ไป คำวิจารณ์ผู้นั้นจึงยืนเฉย ไม่มาเหยียดแตร
เลยว่าจะเกิดอะไรขึ้นที่ถนนฟากตรงกันข้าม หรือว่า
จะไม่เห็น หรือว่ากลัวอิทธิพลทหาร ข้าพเจ้าผู้มา
ถึงเมืองญวนยังไม่ทันข้ามวัน ไม่มีปัญญาจะตอบ
คำถามนี้ได้ แต่ก็ยังแอบยินดีที่นอกจากคำวิจารณ์
ไม่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยแล้ว คนธรรมดาสามัญที่
สัญชาติญวนชอบการดูเหตุการณ์ร้ายๆ ทั้งหลาย
ก็ไม่มีใครได้มาเห็นเหตุการณ์นั้นแม้แต่คนเดียวทั้งๆ
ที่เหตุการณ์นั้นในท้องถนนหลวง ถ้าจะให้สันนิษฐาน
ก็เห็นจะเป็นเพราะเป็นเวลาที่ทุกคน (อ่านต่อหน้า ๑๐๗)

วิมล วิมล

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๓

กำลังนอนหลับ ยังไม่ได้ออกมาทำมาหากิน
กันเสีย จึงไม่มีคนรู้เห็น นับว่าดีไปอย่างหนึ่งที่จะ
ไม่ต้องถูกโจรจับไปอีกนาน

สมณพหุวงศ์ข้าพเจ้าย่นหน ออกจะเป็น
ผู้รักการเกษม คือ เงียบ สงบ ไม่ค่อยมีคนมา
ไปมา ทั้งยังทักท้วงด้วยงามชวนดู คือมีคนทาง
หนทาง ออกนอกแคว่งประดังเต็มคัน ทอดถึงกาน
สาคของมาดสมณคน ณะหนองอากาศจะอบอ้าว
ก็ยิ่งรู้สึกไม่สบาย ถ้าหากมีผู้คนมาชารณะอยู่ใกล้ๆ
กันก็ยิ่งจะรำคาญใจ ไม่ควรจะเบียดเบียนแก่ข้าพเจ้า
ในขณะที่จะไม่มีอะไรจะทำอย่างนัก คนใน

ประเทศอื่นๆ จะทำงานคร่ำเคร่งกว่าคนในประเทศ
เทศาภิบาล ภาระหนักในยามเจ็ดงานจึงเห็นต่าง
กันสำหรับฉันนั้นเห็นน้อยอ่อน และเคร่งเครียด และ
ข้าพเจ้าเองก็เข้าใจว่าควรจะรีบกลับบ้านด้วย จะรอจน
ระทมใจไม่ได้ จึงต้องขึ้นแท็กซี่ แต่แท็กซี่นั้น
ไม่ใช่แท็กซี่ธรรมดาเพราะคนเดียว คนขับเที่ยวเรียก
ชวนคนขึ้นนั่งขึ้นมาด้วยจนเต็มรถ ไม่ทราบ
ว่าดีหรือเลวจากเพียงไร เห็นจะเฉยๆแต่ไม่
เพราะการที่คนขับ บรรดาคนงานและนักเรียน
จึงพอเข้าใจ นับว่าเป็นบริการที่ดีของอย่างหนึ่ง
ไม่ต้องพึ่งรถเก๋งเสียเลยไป เพราะฉะนั้นรถเมย์
ของเขายังไม่แพร่หลายดั่งอย่างรถเมย์ในเมืองเรา

ข้าพเจ้าจึงใคร่จะอะไรเพ็ดจนไม่ทันเห็น
ที่ร้านใกล้ๆ กับมณฑลนั้น เป็นร้านขายอาหาร
ไว้สำหรับคนจรดอยจึงเหตุดูไปเห็น ข้าพเจ้า

เห็นหญิงคนขายกำลังทำอาหาร ซึ่งมีลักษณะ
คล้ายเนื้อสัตว์หรือได้กรอก คือมีเนื้อละเอียด
ยาวคงครึ่งหลาปองอยู่บนเตาไฟ คงจะเป็นอาหาร
ชนิดนั้นเอง ที่ตั้งกลิ่นหอมกระจายไปถึงข้าพ-
เจ้าผู้ยืนอยู่นอกบ้าน ไม่ทราบเรียกชื่ออะไร
เห็นแต่อกเห็นอกขาดทอง แต่ว่าจะลองชิมดู
หาไม่ได้เพราะไม่ทราบว่าเป็นเนื้ออะไร ข้าพเจ้า
จึงรีบเดินหนีไปเสียให้พ้น เดินออกมาถึงถนนใหญ่
ด้านหน้า ถนนด้านนี้ไม่มีติดกับถนนเขาวราช มี
ผู้คนเดินไปมาชุกชิว คึกแฉกอยู่พักเดียวกับ
โฮเต็ลเป็นร้านขายของ ซึ่งตกแต่งหน้าร้านด้วย
งามน่าดู ได้มาเดินตามถนนแถบนี้แล้ว ข้าพ-
เจ้ารู้สึกทันทีว่า ไซ้ของสะอาดกว่าผมเป็น
เพราะแม้แต่ในโฮเต็ลอันเป็นถิ่นคนจีน ความฟุ-
ตปากยังสะอาดไม่มีเศษผงเศษกระดาษ หรือสิ่ง
น่าเกลียด ทำให้เดินได้สะดวกและสบายใจยิ่งกว่า
ในผมเป็นอยู่หลายสิบเท่า และสิ่งที่ทำให้สบาย
สบายใจยิ่งขึ้นก็คือสินค้าในร้าน ข้าพเจ้ามาคิด
ใจว่าร้านที่นั่นที่มั่งรืองเท่าด้วยๆ ให้เลือกมากมาย
ทั้งราคาที่ถูกได้ก็ไม่แพงนักหนา บางคู่ ๓๐๐ บางคู่
๓๕๕ เหรียญ คิดเป็นเงินไทยก็ ๓๐๐ มากกว่าๆ
ขนาดแล้วก็อดกำหนดใจไม่ได้ว่า จะคบค้า
กับ ทั้งคนขายก็ยังออกมาเชิญชวนให้ลองชิม
ด้วย แต่ว่าจะลองได้อย่างไรในเมื่อไม่มีเงินซื้อ
ข้าพเจ้าจึงเข้าใจความหมายของ หมาเห็นข้าว
เปลือก ได้ทราบซึ่งประเทศตนเอง ข้าพเจ้ายืนคิด

คำนวณดูว่าเงิน ๘๐๐ เหรียญที่ข้าพเจ้ามีอยู่ และ
ใช้ไปเสียบ้างแล้วนั้น ถ้าซื้อของเท่าเดิมคงจะ
เหลือเท่าไร เห็นจะไม่พอค่ารถกลับแน่ และ
เมื่อข้าพเจ้าจำเป็นจะต้องกลับ ข้าพเจ้าก็ซื้อของ-
เท่าไม่ได้ เป็นอันว่าข้าพเจ้าได้แต่ชมด้วยๆ ไปเท่า
นั้นเอง นึกหากข้าพเจ้ามีเงิน ๓๕๐๐ เหรียญอยู่ใน
มือคนเดียว ข้าพเจ้าคงไม่ตั้งใจเลย แต่ด้วย
การที่จะไปจนถึงเรือนนั้น ว่าแต่ว่าพยายามจัด
การกับเงินที่มีอยู่ให้พอตลอดรอดฝั่งไปจะดีกว่า
คิดได้ดังนี้ ข้าพเจ้าก็หักใจออกจากบ้านมา คงใจ
จะเข้าไซ้เค็ด บังเอิญไปเห็นร้านเบะหมียุ่ตรงกัน
ข้าม ข้าพเจ้าจึงอยากจะลองรสชาติเบะหมี่ในประ-
เทศญวนดูบ้าง แต่ร้านข้างเล็กซอมซ่อเหลือเกิน
คนนั่งกินพร้อมๆ กัน ๗-๘ คนก็เต็มร้านเสียแล้ว
คนขายเป็นจีนกลางตั้ง เพราะฉะนั้นรสชาติจึงเป็น
แบบเดียวกับเบะหมี่กรุงเทพฯ แต่ไม่อร่อยเท่า
เขาทำ ๒ ราคา คือ ขนาดซามใหญ่ ๘ เหรียญ
และซามเล็ก ๕ เหรียญ ข้าพเจ้าตั้งใจไม่ได้สั่ง
ขนาดซามละ ๘ เหรียญ มิฉะนั้นคงจะน่าเสียดาย

ทั้งของทั้งเงิน โดยเฉพาะในยามที่ข้าพเจ้าขาด
แคลนเงินน้อยอย่างนี้ เพราะเบะหมี่ซามละ ๘ เหรียญ
มากมายเกินอมทนทีเดียว เป็นอันว่าข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าจึงถอนเงินได้ถึง ๒๐ กว่าเหรียญ แต่ว่า ๑๐๐
จะเป็นอาหารเย็นที่นอนตามมิใช่ย่อยเลย ถึงแม้จะพิ-
ชมน้ำแกงทุกชนิดดื่มมาด้วย กินกับน้ำแกงใส่น้ำ
เป็นอาหารหวาน ก็ยังรู้สึกแสบแค้น เมื่อกินกับ
ที่อยู่ที่พรมเปียก ทำให้คิดเสียใจอีกที่ไม่พอที่จะ
รณมาหาความลำบากเลย แต่กระนั้นเมื่อคิดไปถึง
สาเหตุที่ทำให้ต้องมาลำบาก ข้าพเจ้าก็อดคิดใน
ทันทีว่าจะไม่ยอมกลับจนกว่าจะได้พบกับคนใหม่ผู้
พลัดถิ่นจากญวนเหนือตามที่ตั้งใจไว้ แม้ว่าจะ
ลำบากยากเย็นเพียงไรก็ตาม และข้าพเจ้าใช้
ค่ารถและค่าใช้จ่ายคงจะพอ เพราะคนเข้านั้นอยู่
แถบเมืองดาลัด ซึ่งค่ารถไปเพียง ๓๐๐ กว่าเหรียญ
เท่านั้น แต่ว่าเขาอยู่ตำบลอะไรนี้ ข้าพเจ้าไม่
ทราบจนกว่าจะไปสืบดูอีกครั้งหนึ่งในวันรุ่งขึ้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ลูกไม้บูโตะเครื่องเบ่ง- ต่อจากหน้า ๕๖

แต่ละไซ้ ๕ ครั้ง, ๓ จ. ลงในช่อง * ๓๓ ซ, ๓ จ. ลง
ในช่องต่อไป; ซาคงแต่ * จบด้วย ๓๓ ซ, ๓ จ. ลง
ในจ. แรก

แถวที่ ๔, ๕: ๓ จ. ลงในช่องแต่ละไซ้จนถึง
กึ่งกลาง, ๓ จ. ลงในช่องเดียวกัน และทำช่อง ๓๕
ไซ้จนรอบ, เว้นการทำ ๓ ช่องระหว่างดัมประด
ทั้งสอง (ทำ ๓ จ. ลงในแต่ละช่องติดกัน ๒ ช่องโดย
ไม่ต้องถัก ๓๕ ซ, ระหว่างนั้น) ต่อ และถักด้ายออก

เมื่อจบแถวที่ ๕
เป็นอันเสร็จจนได้ ทำอกชนหน้า
ชักดงเบี่ยงแล้ววัด □

หมายเหตุ พ ๓ จ. = พันหัวเข็ม,
เข็มลงในที่ที่ต้องการ พันหัวเข็ม ๑ ครั้ง คว
เข็ม * พันหัวเข็มควักด้วยผ่านห่วงบนเข็ม
ตั้งแต่ * จนเหลือห่วงเดียวบนเข็ม
ส่วนคำอธิบายอักษรย่ออื่นๆ ดูใน สดริ

สารคดีทางภาพ

เขมร

ใช้เงินร้อนเท่าๆ กับพนมเปญ แต่สิ่งที่
เหมือนกับพนมเปญก็คือ ไม่มียุ่ง นอกไม่ต้องกาง
มุ้ง แต่ว่าความสะอาดสบายในเรื่องนี้หาได้เป็น
ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าสักเท่าใดไม่ เพราะดูเหมือน
ข้าพเจ้าจะไม่ได้หลับดงดงกับใครในคืนนั้น
ด้วยว่านอกจากจะเจ็บปวดเพราะพิษบาดแผลอักเสบ
และชดช้อยไปทั่วตัวแล้ว ข้าพเจ้าก็ต้องกะแผน-
การที่จะทำในวันรุ่งขึ้น ให้ได้ผลดีที่สุด และ
เปลืองเงินเปลืองเวลาน้อยที่สุดอีกด้วย เพราะ
ฉะนั้นเมื่อเตรียมตัวจะออกจากโฮเต็ลเพื่อไปค้นหา
ที่อยู่ของคนไทยพลัดถิ่นจากญวนเหนือ กระเป๋า
เดินทางของข้าพเจ้าทุกใบจึงอยู่ในสภาพเรียบร้อย
พร้อมที่จะออกเดินทางได้ทันที ไม่ว่าจะเดินทางไป
ยังที่อยู่ของคนไทย หรือ จะเดินทางกลับเขมร

ข้าพเจ้าออกจากโฮเต็ลมายังมุลถนนที่มายืน
เดิมเมื่อเย็นวานนี้ เห็นรถเม็ตต์แล่นผ่านไปมา ไม่
ทราบว่าเป็นรถผ่านไปทิศทางใดบ้าง ข้าพเจ้ายืน
ถึงต้องจิตตองใจว่าจะชนรถเม็ตต์หรือจะชนรถ
แท็กซี่ ถ้าชนรถเม็ตต์คงจะส่งเงินได้มาก แต่

ก็ไม่แน่ว่าจะถึงที่หมายโดยสะดวกหรือไม่ ในเมื่อ
ข้าพเจ้าเองก็ยังไม่รู้จักถนนอันเป็นที่ตั้งของสถาน
ทูตไทย ถ้าชนรถแท็กซี่ คงจะสะดวกกว่า แต่
คงเปลืองเงินไม่น้อยกว่า ๓๕-๔๐ เหรียญ เพราะ
เมื่อข้าพเจ้ามาจากใช้เงินเมื่อวานนี้ ต้องเพิ่มค่า
รถแท็กซี่ถึง ๑๗ เหรียญ และถ้าไปแล้วไม่พบที่
หรือไม่ได้เรื่อง ยังจะต้องเสียค่ารถกลับหาอีกเท่ากัน
ก็ออกจะน่าเสียดายอยู่ไม่น้อยเลย แต่ว่า เวลา
ไม่รอท่า ข้าพเจ้าจะมายืนเด่นอยู่ตรงไหนไม่ได้
ทั้งจะทำรถก็ไม่ได้อีก จะต้องคิดใจองไปอย่างใด
อย่างหนึ่ง และผู้ที่ช่วยตัดสินใจใช้ดีที่สุด
ขณะนี้เห็นจะไม่มีความผิดไปกว่าการลง ซึ่งข้าพเจ้า
กำลังหมายตาอยู่คนหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าเห็นแก่ทั้ง
บงการอยู่ริมถนนฝั่งตรงข้าม ให้แม่ค้าแพงสอง
กวาดหน้าร้านของตนให้สะอาดหมดจด ถ้าจริง
ญวนเข้มงวดกวดขันอย่างนั้นเอง บ้านเมืองของ
เขาจึงสะอาดน่านิยม ข้าพเจ้าเร่งใจข้ามถนนไป
หาตำรวจ ทั้งๆ ที่ไม่อยากจะทำเลย ทว่า
ประวิติศาสตร์จะช่วยให้รอด แต่ตำรวจนั้น

เพราะ วัฒนธรรรมมีความ จมูกน่าชม เหมือนแมว
ที่โดนถูกทำร้ายมาแล้ว แม้จะถูกรูนาเยนก็ยังไม่
กลัวอะไรได้

ข้าพเจ้าได้มาดำรงตำแหน่งเป็นภาษาฝรั่งเศสที่
หอพักโรงเรียนมัธยมคน และความที่กลัวว่า
เพราะเพิ่งสำเร็จร่วบเจ้าไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจึงยื่น
ข้อเสนอกับเจ้าหน้าที่สถานทูตญวนเขียนได้กระดาก
มาใช่ ในที่สุด และไม่ทันต้องถามข้าพเจ้าอีก
คำเดียวว่า ต้องการนั่งรถอะไรไป ดำรงจักโบก
มือให้ในที่สุด และตั้งภาษาฝรั่งเศสกับ
สถานพินน ดำรงตำแหน่งดีมาก ตามความ
รู้สึกของข้าพเจ้า คือ พูดภาษาฝรั่งเศสให้ข้าพเจ้า
พอเข้าใจ เห็นจะเป็นด้วยออกเสียงแบบชาว
ตะวันตก ไม่ใช่ฝรั่งเศสแท้ๆ ทำให้เสียใจที่คน
ไทยไม่สนใจเรียนภาษาฝรั่งเศสที่เรียนมาเสียเลย
ถ้าเพราะกลัวของฝรั่งพูดดังๆ ออกไปได้บ้าง หรือ
บางทีพอเข้าใจได้ก็ไปคบคนพูดต่ำเนียงอย่าง
ที่ทางญวนคนก็จะช่วยทำให้สะดวกขึ้นบ้าง ค
กว่าที่จะใช้ภาษาไปอย่างที่เคยทำมา แต่คนเหล่านี้
คนเหล่านี้ใช้ภาษาฝรั่งเศสได้เสียทุกคน เพราะ
คนเหล่านี้กลัวว่าถ้าไม่พูดภาษาไปไม่ได้ไปไม่
พ้น ดังนั้นเขาจึงเรียนจบดำรงเป็นอย่างดี ทั้ง
นี้หรือเพราะกลัวคนญวนไม่ต้องการคำอธิบายจาก
ที่ทางญวน ข้าพเจ้าจึงเบาใจและไว้วางใจว่า
จะสอนถึงขั้นโดยเร็ว

คนขับแท็กซี่ในประเทศญวนไว้ใจได้จริงๆ
ทุกที เพราะฉะนั้นถ้าจะเดินรถตามถนนสาย
ต่างๆ นานพอจะทำให้ตกใจได้ ไม่ช้าก็เร็วเข้า
มาตามถนนแห่งหนึ่ง เห็นของเขมรระดับอยู่ไม่ไกล
นัก และต่อไปก็เป็นของไทย เห็นจะมีมีเวลา
ไหนตลอดเวลากว่า ๒๔ ชั่วโมงที่อยู่ในเมืองญวน
ที่ข้าพเจ้าจะมีความสุขคลายทุกข์กังวลเท่าเวลา
ข้าพเจ้ารับชำระค่าแท็กซี่แล้วเดินเข้าไปในสถาน
ทูต ข้าพเจ้ายืนเฝ้าอยู่ครู่หนึ่ง ไม่เห็นใคร
เพราะขณะนั้นเพียง ๘ โมงกว่าเท่านั้น กำลังที่
หันหน้าหันหลังอยู่นั้น ก็ได้ยินเสียงทักเป็นภาษา
อังกฤษว่า Good morning ตั้งมาจากข้างหลัง
ข้าพเจ้าออกแปลกใจที่ได้ยินเสียงพูดภาษาอังกฤษ
ในประเทศญวน เพราะเท่าที่รู้ ดูเหมือนจะมีคน
ไม่กี่คนที่พูดภาษาอังกฤษ และรู้ภาษาอังกฤษ จะ
มีแค่พวกนักศึกษาที่กำลังเริ่มเรียนกันอยู่ เมื่อ
ข้าพเจ้าหันมาดูเจ้าของเสียงเต็มหน้า ก็เห็นเป็น
เด็กผู้ชายญวนหน้าตาหม่นหม่น กำลังถือไม้ผ้าม้วน
แสดงว่ากำลังทำความสะอาดสถานที่นั้นอยู่ และ
ยังไม่ทันที่ข้าพเจ้าจะตอบเขาว่าประการใด เขาก็
ถามข้าพเจ้าเป็นภาษาอังกฤษอีกว่า What kind of
you? ได้ยินประโยคนี้เข้า ข้าพเจ้าจึงตอบไม่ออก
เพราะมีแต่ยืนหัวเราะ ถ้าหากจะแปลประโยคนี้
เป็นไทยก็คงหมายความว่า ท่านเป็นพันธุ์อะไร และ
ถ้าจะตอบให้ตรงคำถาม ก็ต้อง (อ่านต่อหน้า ๑๐๓)

วิมล นันทะ

อันเดิม แก่โตแต่นั่ง เป็นแต่
การทบทวนเรื่องหมดแรงและอยาก
ได้โดย เดี๋ยวมีเท่าหางหยาไปแล้ว
มิได้ยืนเดี่ยวอะไรอีกแล้ว แต่กระนั้น
เพิ่งต่อไปอีก มียุคร่งหนึ่งหรือสอง
ะทำงานที่ยังค้างอยู่ แต่แล้วกลับ
หมดแรงอย่างเดิมอีก
แล้วว่า เดี๋ยวผมไม่เป็นที่น่า
ได้ แต่เดี๋ยวผมก็ทำให้โมดัมดังเกิด

กลิ่นและสัมผัส โปส น้โกรนึ่งนึ่ง รอคอยและ
คอยฟัง ฟังทั้งๆ ที่ไม่ได้ยินเสียงอะไรเลยในร้าน
นั่งอยู่เช่นนั้นโดยที่ไม่รู้ว่ามีมาดังตัวแล้ว จน
กระทั่งเสียงหวูดสัญญาณอันตรายดังขึ้นซ่าๆ ซากๆ
เสียงทุบโมงๆ เดี๋ยวตะโกน และเสียงโลหะ
กระทบกันดังกราว

“ไฟไหม้” แก่ได้ยินเสียงคนตะโกนโดยฉะ
อยู่ที่ถนนข้างนอก “ไฟไหม้! ไฟไหม้!”

เป็นนาน กว่าแจะค่อยๆ เข้าใจได้ว่าไฟกำลัง
ไหม้บ้านของแจะเอง (อ่านต่อฉบับหน้า)

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๑๕

ต่อมา พันธุ์ไทย ข้าพเจ้าจึงหลุดปากออกไปคำ
หนึ่งว่า ไทม และคำนั้นเองทำให้แกเงี้ยวไปมา ไม่
ทราบทำ จิต ทำอะไรจึงวิ่งไปวิ่งมาอย่างนั้น ดู
แล้วก็น่าเห็นเหมือนตัวคนไข้ในละครพูด และใน
ตัวหนังเอง ก็มีความหนึ่งออกมาจากตึกนั้น คนที่คน
ฉากจริง ข้าพเจ้าเห็นหน้าและผิวอันขาวสะอาดแล้ว
ออกพักใจไว้ว่าเป็นญวน จนกระทั่งได้ยินพูด
ภาษาไทยจึงทราบว่าคนไทย เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหาร

แต่ไม่ฟังภาษาได้อีกแล้วในใจกัน ที่จะหวนห
หน้าพูดภาษาทำภาษาไทย ข้าพเจ้ารู้สึกอย่างนี้
ทุกครั้งที่มีโอกาสได้พูดภาษาไทยในต่างประเทศ
จึงไม่ทราบทำไมจึงได้พูดกันเป็นไทยๆ ด้วย
ภาษาที่เข้าใจกันเรื่องอย่างนี้ มันช่างเป็นความ
ยากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบได้ หากจะ
เปรียบเหมือนภาษาบ้านๆ คงเปรียบได้เหมือนนรก

กับสวรรค์ ข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะเล่าเรื่องเคราะห์
ร้ายต่างๆ นานาให้ท่านเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่ง ซึ่งทราบ
ภายหลังว่าชื่อ คุณวาทินทร โชติช่วง ฟัง ความ
ซนบานที่ได้พูดภาษาไทย ทำให้ข้าพเจ้าเกือบจะ
ลืมไปว่า ที่ตั้งใจมายังสถานที่ไทยนี้ ก็เพื่อจะ
มาถามถึงที่อยู่ของพวกไทยให้ คุณวาทินทรฟัง
จะมาทำงานที่ใดเพียงไม่กี่เดือน จึงไม่อาจจะให้
ความรู้ในเรื่องนี้แก่ข้าพเจ้าได้ แต่ก็ได้แนะนำให้
ข้าพเจ้ารู้จัก คุณประนอม ก้องสมุทร เจ้าหน้าที่
ฝ่ายต่างประเทศ ซึ่งมาทำงานในเวลานั้นพอดี ได้
พบคุณประนอม ไม่ผิดกับได้พบขุมทรัพย์อันมหา
ศาล เพราะคุณประนอมรู้เรื่องคนไทยพลัดถิ่นเหล่านี
นี้ดี แต่ว่าหาใช่เป็นคนไทยที่ดังที่ข้าพเจ้าต้องการ
พบไม่ กลับกลายเป็นคนไทยขาวไป ข้าพเจ้าออก
เสียใจอยู่บ้างที่ไม่มีโอกาสจะได้พบพวกไทยให้ แต่
ก็จะเป็นไทยชาวก๊วยจี๋ บางทีข้าพเจ้าจะได้

โอกาสเทียบศัพท์ของเขากับภาษาไทยคำที่บันทึก
มาจากหมู่บ้านดงคว่ำ ใกล้เมืองเวียงจันทน์

ขณะนั้นเป็นอนาชาฟเจ้าได้ร่ำว่า มั่นคนไทย
พลัดถิ่นจากญวนหนีออกมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบล
ดงเจีย ห่างจากเมืองดาดดัก ๓๐ กิโลเมตรตามคำ
บอกเล่าของคุณประนอม ปัญหาต่อไปก็คือค่ารถ
เท่าไร มีเงินเท่าไรจึงจะพอใช้ และปัญหาที่
สำคัญที่สุดก็คือ เงินที่มีอยู่ไม่ถึง ๘๐๐ เหรียญ
จะพอใช้หรือไม่ และจะหามาเพิ่มเติมได้จากไหน
เมื่อข้าพเจ้าปรารภเรื่องนี้ คุณประนอมบอกว่า น่า
จะได้เงิน ๓๔๐๐ เหรียญนั้นคนมาเหลือเกิน ถ้าได้
มาแม้แต่เพียงครึ่งของเงินนั้นก็จะได้ใช้จ่าย
อย่างสะดวกสบาย หรือจะลงไปหาเจ้าของร้าน
นั้นดูใหม่อีก เมื่อว่าวนั้นได้รับแจ้งจากเขมรแล้ว
เขอาจจะจ่ายให้ก็ได้ คุณประนอมแนะข้าพเจ้า
ว่าอย่างนั้น แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจเลยว่าจะสำเร็จ
ความหวังเมื่อวานยังฝังใจอยู่อย่างไม่ยอมถอยถอย
ไปง่าย ๆ ข้าพเจ้าจึงขอให้ของวิเศษนาคก่อน ทั้ง
คุณวรินทร์และคุณประนอมช่วยกันคิด ทันใดนั้น
คุณประนอมก็พูดขึ้นมาว่า ถ้ามีเงินไทยมาด้วยก็ยัง
จะพอมีทาง เพราะเงินไทย ๒๐๐ บาท ก็พอจะแลก
ได้สัก ๘๐๐ เหรียญ

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคุณประนอมทราบหรือไม่
ว่าข้าพเจ้ามีเงินไทยมาด้วย แต่ก็ด้วยถ้อยคำเพียง
ไม่กี่คำเอง ที่ได้สร้างความหวังขึ้นในใจข้าพเจ้า
ถ้าเงินไทย ๒๐๐ บาทเท่ากับ ๘๐๐ เหรียญญวน ข้าพ
เจ้าจะต้องได้พบคนไทยเหล่านั้นแน่นอน เพราะ
ขณะนั้นเงินไทย ๒๐๐ บาทนั้นมีอยู่ในกระเป๋าข้าพเจ้า

เรียบร้อยแล้ว นี่ก็เป็นอีกครั้งหนึ่ง ในรอบ ๒๔
ชั่วโมงในประเทศญวน ที่หัวใจของผมเต้นรน
อย่างประหลาด ทั้งนึกเพราะความหวังที่มากมาย
หายสูญไปแล้วแต่บัดนั้น ได้ค้นก่อนที่ฉัน
ใหม่อย่างไม่คาดฝัน ข้าพเจ้าไม่เห็นหน้าหัวอะไรใน
ขณะนี้ แต่รู้สึกได้ว่าหน้าคงจะกันอันอันอันอันอัน
บัดนี้ คิดที่สมควรแน่นอนมาหาขออภัยแล้ว ก็คง
จะกำลังกลายออก ข้าพเจ้าเดินต่อไป ข้าพเจ้า
รถไปดาดดักทันในวินาทีนั้น ข้าพเจ้าจะออกเดินทางทันที
ทีเดียว ถ้าได้ไปถึงบ้านคนไทยแล้ว เอ้อได้แน่
การลำบากกรากกรำมาประเทศญวนครั้งนี้ได้เสีย
เที่ยว

แต่ยังไม่ทันที่ข้าพเจ้าจะขึ้นรถลงรถไปอย่าง
ไรอีก คุณประนอมก็พูดขึ้นมาว่า ถ้าจะมีเงินไทย
มากก็ต้องแจ้งที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองด้วย ถ้าไม่
ได้แจ้งก็แตกที่ธนาคารไม่ได้ เงินที่นั่นคงจะ
ของข้าพเจ้าก็ตายลงย่อยยับ ก็เพราะไม่ได้แจ้ง
นะซึ่งได้มีเรื่องตกอกตกใจในเมื่อเห็นหน้าหัวอัน
เข้า และความผิดที่ตัวไม่ได้แจ้งนั่นเอง ได้ประสบ
ตามต้นของทันตาเห็นแล้ว ถ้าโชคร้ายเป็นต้น
ข้าพเจ้าคงจะลงโทษเสียให้สาสมที่ท่าเรือกันไม่
กลับมา ทำให้ข้าพเจ้าจิตใจอยู่คู่ได้มาว่าใจจริง
ไปพบคนไทยตามความปรารถนา แต่แล้วก็กลับทำ
ให้หมดหวังเสียอีกในครู่ต่อมา หัวใจที่กำสรวล
บานก็กลับหดหู่ลง หน้าตาที่กำสรวลนั้นก็กลับ
ดั่งตงอึก คุณวรินทร์ก็จะเห็นหน้าตาของ
ข้าพเจ้าน่าเวทนา เธอจึงกล่าวขึ้นว่า "ถ้าจะบอก
ที่ธนาคารไม่ได้ก็ไม่เป็นไร ผมจะยื่นแบกไว้ใจ"

แต่ในขณะที่เราจะเดินจะดังอย่างไม่เชื่อของ
ตัวคุณนี่เอง คุณวรินทร์ก็ด้วยจักรยานชักกลับไ
มานั้น และเพียง ๑๐ นาที ก็นำเงินมามอบให้
เจ้าพี่ ๘๐๐ บาท มากกว่าอัตราธนาคารถึง
๑๐๐ บาท

ดังนั้นแล้วจะไม่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นคน
ของใคร ๑๐๐ บาท คงไม่ไหว ตกไฟไม่ไหม้
อะไรได้ ฉันจะไม่ต้องกลัวอีกได้ว่า ข้าพเจ้า
พร้อมที่จะสู้ทั้งต้องเพียงใด ขอขอบคุณคุณ
ประพนธ์ที่ช่วยให้ความคิด และขอบคุณคุณ
วรินทร์ที่คอยให้กำลังใจฉันด้วย ข้าพเจ้า
ก็รู้สึกดีใจมาก เพราะมันช่างได้มาเหมือน
ตามฝัน แม้จะไม่ได้มาเป๊ะๆ ก็ตามเถอะ คิด
แล้วก็รู้สึกดีที่ข้าพเจ้าได้ถูกทดสอบความอดทนและ
ความตั้งใจของตัวเอง แต่เมื่อเห็นว่าข้าพเจ้าได้
อย่างนั้นแล้ว โชคดีมากที่ยอมผ่อน
ผันให้ข้าพเจ้าได้ทำตามใจฉันเอง ซึ่งถ้าหาก
ข้าพเจ้าไม่อดทน ถ้าแต่ตอนที่ทุกสิ่งทุกอย่างลง
มือแล้วแล้ว ไม่มีผู้ใดล่วงรู้ได้โดยการเดิน
ทางไปหาธนาคารของคุณต่างๆของข้าพเจ้านั้น กว่าจะ
สำเร็จได้จริงๆ เป็นไปอย่างลำบากยาก
เย็นจริงๆ

เป็นอันว่า บัดนี้ข้าพเจ้าเงินน้อยในมือ ๓๕๐๐
กว่าเหรียญแล้ว เพราะฉะนั้นจึงไม่มีปัญหาของ
ใดๆที่จะทำให้ไปติดขัดไม่ได้ แต่คุณประพนธ์ยัง
คิดใจเรื่องเงิน ๓๕๐๐ เหรียญอยู่ จึงชวนข้าพเจ้าไป
ค้นคว้าหาบ้านตึกเดี๋ยวนั้น แต่ดวงตาก็ข้าพเจ้าได้
แล้วว่า ความซุ่มเคืองหญิงเจ้าของบ้าน ทำให้
ข้าพเจ้าหมดท่วงท่าขมขื่นขอถนนและจำนวนเงิน
จากหญิงนั้นเสียสนิท และข้าพเจ้าก็จำไม่ได้แม้แต่
น้อยว่า ถนนนั้นชื่ออะไร ข้าพเจ้าจำได้เพียงว่า
ว่าถนนหน้าบ้านนั้น มีรถยนต์จอดอยู่เป็นอันมาก
ตรงกลางถนนคล้ายจะเป็นวงเวียน คุณประพนธ์
พยายามขับรถไปตามวงเวียนทุกแห่งเท่าที่มีในไซ
ง่อน-แค่แต่จะแห่งก็หาได้มีลักษณะอย่างข้าพเจ้า
บรรยายไว้ไม่ ข้าพเจ้าเห็นจะเป็นการเสียเวลา จึง
ขอให้คุณประพนธ์เลิกตามความพยายามในเรื่องนี้
เสีย เพราะถึงจะหาร้านพบ ก็ยังไม่แน่ใจว่าจะได้
เงิน ทั้งยังอาจจะได้พบหน้าตาที่ไม่ค่อยรับอย่างเคย
อีก และถ้าหาร้านพบ หญิงเจ้าของบ้านคงตกใจ
มากในเมื่อรู้ว่าคุณประพนธ์เป็นข้าราชการสถาน
ทูต ผู้ที่อาจจะทำให้เรื่องธุรกิจแบบนั้นแพร่ไปถึง
ทางการได้ และกฎหมายของญวนวางไว้รุนแรง
มากในเรื่องนี้ จึงนับเป็นโชคของเจ้าหล่อนผู้นั้น
ที่เราหาร้านไม่พบ (อ่านต่อหน้า ๑๑๒)

ชนหญิงต่างจังหวัด ที่จะมาเรียนต่อในกรุงเทพฯ เชิญติดต่อได้ที่ทาง
ร้านผลิตภัณฑ์ไทย ๕๑ แขวงศาลาเฉลิมกรุง ถนนเจริญกรุง พระนคร

เมื่อเลิกหาร้านที่จะไปขึ้นเงินแล้ว คุณประ
หมอมก็แนะนำอีกว่า ควรจะไปกับบริษัทรถเม็ต
ขึ้นจนถึงตัวข้าพเจ้าซึ่งมาจากเขมร ถามว่าตัวข้า
พเจ้าจะไปจ่ายเงินที่เขมรได้ไหม บริษัทรถเม็ต
หาไม่ยาก อยู่ใกล้กับโฮเต็ลที่พักของข้าพเจ้า
แต่เรื่องนั้นดียาก ไม่มีทางจะทำได้ ผู้จัดการจึง
แนะนำให้โทรเลขบอกเพื่อนชอติให้ทางเขมรคิดว่า
ความคืบหน้า ข้าพเจ้าจึงขอให้คุณประหมอม
ช่วยพาไปที่ไปรษณีย์กลางในไซ่ง่อน เพื่อโทรเลข
ถึงกิมเฮงให้ช่วยชอติให้ ความจริงการที่ต้อง
ยุ่งจัดการในเรื่องนี้ ก็เพราะคิดว่าจะมีโอกาสใช้
เงินได้เพิ่มเพื่อยืมเมื่อเดินทางไปดาดัค และคงจะ
แค่แต่ถูกหาได้ประโยชน์แต่อย่างใด เพราะกว่า
จะรู้เรื่องก็ต่อเมื่อเดินทางกลับมาจากดาดัคแล้ว
และข้าพเจ้าหาว่าไม่ว่าด้วยความเขลาของข้าพเจ้า
ที่ไม่ได้ระบุลงไปให้ชัดเจนว่าเป็นรถเม็ตบริษัทใด
ได้ก่อเรื่องยุ่งยากให้แก่กิมเฮงไม่น้อยทีเดียว

คุณประหมอมพาข้าพเจ้าไปยังที่จตุรรมเม็ต
บริษัทนี้จึงถามราคาโดยส่งไปดาดัค ได้ความ
ว่าคนละ ๓๕๐ เหยียนเท่านั้น ถ้ารู้เสียก่อนว่าราคา
ไม่แพงอย่างนั้นคงไม่ต้องไปโทรเลขให้ลำบาก ถึง
คราวที่โชคร้ายไป โชคดีจะมา ทุกสิ่งทุกอย่างจึง
มักจะเป็นไปด้วยดีเสมอ เช่นเวลาที่มาที่รถเม็ตขึ้น
เวลารถเที่ยวบ่อย ซึ่งจะออกเวลาบ่อยไม่ตรง
และข้าพเจ้ายังได้ที่นั่งที่สะดวกสบายเสียอีกด้วย
คุณประหมอมรับพาข้าพเจ้ากลับมาถึงโฮเต็ล เพื่อ
เก็บข้าวของ แต่ด้วยเหตุที่ข้าพเจ้าจัดการเข้าได้

เรียบร้อยแล้ว จึงไม่ต้องเสียเวลาเลย ทั้ง
เมื่อนำกระเป๋าเข้ามาเก็บไว้ที่รถแล้ว ยังมีเวลาพอที่
จะกินอาหารกลางวันได้ทัน คุณประหมอมจึงจัดท
พาข้าพเจ้าไปเลี้ยงอาหาร แต่อาหารนั้นยังไม่อร่อย
เวลาอาหารกลางวันของคนในไซ่ง่อน ร้านอาหาร
แต่ละร้านที่อยู่ใกล้กับที่จตุรรมเม็ต จึงมีไม่พอ
ที่จะขาย มีแต่ร้านก๋วยเตี๋ยวและร้านต้มยำเท่านั้น
ที่เริ่มขายแล้ว แต่ก็ยังไม่ค่อยมีคนกิน ในร้านจึง
มีแต่เราคนไทยสองคนเท่านั้น ร้านอาหารร้านนี้
สะอาดดีพอใช้ แต่กลิ่นอาหารไม่สดชื่นเลย ได้
กลิ่นอาหารโซ้ยมา ข้าพเจ้าจึงนึกตกใจ ตั้งแต่นั้น
เข้ายังไม่มื่ออะไรตกถึงท้องเลย ตั้งแต่นั้นมาเมื่อตอน
ข้าพเจ้าย่นย่ออาหารไปได้หลายมื้อแล้ว ข้าพเจ้า
พรอดอาหารได้อย่างทุกวันนี้ ทว่าทว่า
ขอข้าพเจ้าคงจะสะดือตึงลงต่อไปอีกมากถ้าได้มา
พูดที่จริงแล้วอาหารเมืองญวนนั้นอร่อยรสชาติไม่ถูก
ปากข้าพเจ้าเลย ทั้งยังมีรสประหลาดแฉะแฉะ
อีกด้วย เช่น ก๋วยเตี๋ยวเนื้อดำ แทนที่จะมีรส
กลมได้ซอสมะเขือเทศ ข้าพเจ้าเชื่อว่ามากไปจน
เหล่านเข้ามารับการอบรมวิชาปรุงอาหาร และกิน
อาหารในเมืองไทยเสียเหลือเกิน จะได้ว่าฉันมักว่า
อาหารที่มีรสอร่อยนั้นควรจะมีส่วนประกอบอะไร
ถึงจะมีรสชาติเป็นอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็กำลัง
กินให้หนักท้องไว้ เพราะไม่แน่ว่า ธรรมชาติของ
เวลาใดและจะได้กินอาหารเย็นเมื่อใด

คุณประหมอมใช้เวลาว่างอันไม่มากนักพา
ข้าพเจ้าหาของอย่างหลายประการ ข้าพเจ้า
เดินทางที่จะต้องไปดาดัคก่อน เพื่อไปหานักเรียน

ไหนหน่า... จะได้อธิบายให้เขา
 เห็นพอ... ซึ่งที่พัฒนาควรพักใช้เต็ดตองเบียง
 เพราะถ้าจะมีราคาแพง ก็ยังสะดวกกว่าใช้เต็ดตอง
 และถ้าใช้ก็จะมีประโยชน์เพียงคนเดียวเท่านั้น เรื่อง
 อาตมา... ที่ไม่อยากจะกินในโฮเต็ล จะไปกิน
 ที่ไหนก็ได้ มีอันหนึ่ง... ซึ่งคนไทยที่ผ่านตลาด
 สำหรับคนไทยชาวต่างชาติเขาต้อง
 ทนไม่แพ้กัน... คุณประมอได้จัดการเขียน
 จดหมายเป็นภาษาอังกฤษแนะนำให้... ดั่งเดี่ยวเธอรัก
 ใจนั้นอยู่แล้ว... คุณประมอมมาตั้งข้าพเจ้าจนรัก
 และก่อนที่จะ... ได้กราบรับข้าพเจ้าว่าอย่าได้รับ
 เงินทองจ้ะ... ในวันนี้กลับจากตลาด... เพราะ
 จะมาก... ข้าพเจ้า... ไปพบกับครอบครัวที่บ้านตาม
 กับสิ่งที่... จะเลยอาหารญวนแบบญวน
 แท้จริง... เพื่อข้าพเจ้าจะได้เปรียบกับอาหารญวน

บทประพันธ์ - ต่อจากหน้า ๑๓

องค์หน้าถนัดมันเข้าไปกับน้ำ

ความหมดไปหลายของแล้ว... ทบ-
 ไม้ได้ยอมรับประทานอาหาร
 ไปกว่าเค็มเสียอีก --- ข้า
 ไม้ได้ห่อเกอระนำ ให้เค็มมัน

ใครจะ... ความอยากเล่นอัน
 ... มองหาเด็กที่พอจะ
 ... ห่ออันนั้นก็ดัดใจ บิด
 ... ใครเขา... เขาจะหัดเรา
 ... เมื่อมันปากบ่นดะ..
 ... คิดจะหนีความหวาด
 ... หนีความหวาดนั้นแหละทำให้ไม่หลบลองได้
 ... นี่ท่านจะ
 ... จะเอาชนะท่าน

ในไทย เขมร และลาว

ข้าพเจ้ารับคำเชิญ และคำแนะนำทุกประการ
 ได้ด้วยความขอบคุณอย่างยิ่งมีอาจะกล่าวออกมา
 เป็นถ้อยคำใดๆ ได้ รวมเวลาที่คนประมอมาจัด
 ครัวให้ข้าพเจ้าเข้าวันรวม ๓ ชั่วโมงเต็ม ข้าพเจ้า
 คิดว่า ถ้ามีคนไทยมารบกวนเจ้าหน้าที่สุดงานทต
 อย่างข้าพเจ้าบ่อยๆ เจ้าหน้าคงไม่มีเวลาได้ทำ
 งานประจำ แต่ข้าพเจ้าก็อดคิดอยู่ในใจเสมอว่าถ้า
 เมื่อใดข้าพเจ้าช่วยตัวเองได้ ข้าพเจ้าจะไม่รบกวน
 ผู้ใดเลย แต่ว่ามาถึงนี้ ข้าพเจ้าไม่ทางช่วยตัว
 เองให้ได้ดังตามต้องการเลย ข้าพเจ้าจึงต้องมาขอ
 ความช่วยเหลือ และก็ได้ได้รับความช่วยเหลือเป็น
 อย่างดียิ่ง อย่างที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนและเชื่อได้ว่า
 คงจะไม่มีโอกาส จะได้รับคงไม่ช่วยเหลืออย่างนั้น
 จากชนชาติอื่นใดเลย นอกจากชนชาติไทยด้วยกัน

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ด้วยวิธีนี้เห็นจะไม่เหมาะเสียแล้วเพราะมันทรมาณตัวหล่อน
 เองมากกว่าใคร... หล่อนจะทำการหมั้นสินสอดลงด้วยการขอ
 ให้ฝ่ายชายร่วมมือด้วย... หล่อนไม่หาญไปขอร้อง
 ต่อคุณพระวิฆเนศวร... แต่หล่อนจะขอร้องไปยังตัวสำคัญ
 ของเรื่อง... คือตัวนายชลธิ์เอง

ดังนั้น ที่โต๊ะอาหารเช้าวันรุ่งขึ้น... คุณพระ
 วิฆเนศวรก็ปรียาก็คงมองตากันแฉอดมยิ้ม เมื่อ
 เห็นชิตาคนเล็กของท่านวางหน้าวางตาเฉย... ดงมา
 นั่งคอยรับประทานอาหารอยู่คนเดียว

บทประพันธ์ที่ได้ด่าบลที่อยู่ของชลธิ์จากบ้านพี่สาวคน

หนึ่ง หล่อนจึงเขียนจดหมายถึงเขา... มีใจความว่า หล่อนเพิ่ง
 ทราบเรื่องการหมั้นเมื่อเร็วๆ นี้... มีความเห็นว่าเป็นเรื่องพิน
 สมัยและรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง... จึงได้ขอร้องผู้ใหญ่ให้
 ยกเลิกเสีย... แต่ท่านผู้ใหญ่ของหล่อนยังเกรงใจฝ่ายเขา... จึง
 นั่งอยู่... หล่อนจึงขอร้องมาให้เขาร่วมมือกับหล่อน ในการ

โรงเรียนทางภ

เขมร

หนทางจากไซ่ง่อนไปดาดดักไกลถึง ๓๐๐ กว่า
กิโลเมตร เพราะฉะนั้นถ้าจะถึงที่หมายก็คงจะ
มีความรู้เรื่องเมืองดาดดักที่คนประหลาดช่วยกวดวิชา
ให้ในเวลาไม่กี่นาทีนั้น ช่วยทำให้ข้าพเจ้าสบายใจ
ขึ้นมาก อย่างน้อยก็ได้ทราบว่าจะไปพักที่ไหน ถึง
หากรถจะถึงดาดดักในเวลาค่ำคืน ก็คงไม่ลำบาก
ข้าพเจ้าตรวจดูเศษกระดาษที่ม้วนขดกันที่ต่าง ๆ ตาม
ที่จำเป็นจะต้องไปติดต่อ เห็นอยู่เรื่อยเรื่อยแต่ก็
หมดห่วง ทำให้ค่อยมีใจอยากดูภูมิภาพต่าง ๆ บ้าง
แต่ด้วยความร้อนและความแห้งแล้งของฤดูนี้ ไม่ทำ
ให้มันถึงได้น่าดูเลย ไม่ว่าจะมีคนดูหน้าผู้ใดในยาม
เที่ยงวันที่มีอากาศอบอุ่นอย่างนั้น จะได้เห็นแต่หน้า
ที่ขมขื่น หาชมกันไม่ได้ ที่นั่งของข้าพเจ้าบังเอิญ
ไปอยู่ทางที่รับแดด หน้าตาข้าพเจ้าที่ตบแต่งด้วย
ชุดชุด ๒-๓ ชั่วโมง จึงไม่ผิดกับของคนอื่น ๆ ที่
ข้าพเจ้าได้เห็นอยู่ข้างทาง ทั้งนาน ๆ ก็ยังต้องสะดุ้ง
และสลดปากด้วยความเจ็บปวด เมื่อหมวกของแม่
ผู้หญิงคนหนึ่งอยู่ข้าง ๆ กระแทกมาโดนผืนของ
ข้าพเจ้า เรื่องหมวกผู้หญิงคนหนึ่งออกจะเป็นเรื่อง

ยุ่งยากและเกะกะที่สุด เพราะมีใบไม้แห้ง ผืนไม้
ได้จะเก็บไว้ที่ไหนก็ไม่ได้ ถ้าไม่สวมไว้ที่หัวก็ต่อ
วางไว้บนตัก รถเดียวครึ่งหนึ่ง แลวกก็ขึ้นจาก
ตักที่หนึ่ง และเมื่อหล่นจากที่แล้วก็มาตบตักที่หนึ่ง
ข้างเขมรของข้าพเจ้า ด้วยเหตุที่รถที่ขยับไป
ทางจะหลบหลีกให้พ้นจากการรบกวนนั้นได้ ข้าพ
เจ้าจึงได้แต่บ่นในใจว่า ไม่รู้จะยอมแลกกันทำไม
และถ้าเธอผู้นั้นได้ยินถ้อยคำของข้าพเจ้า เธอคง
จะตอบว่า จะไม่นำมาด้วยอย่างไรได้ ในเมื่อฉัน
เป็นดังจำเป็นสำหรับเธอ ไม่ผิดกันสักแต่ว่า
ที่สวมอยู่นั้นเลย ข้าพเจ้าจึงไม่สนใจในผู้ซึ่งดู
เดินตามถนนโดยไม่สวมหมวกเลย จนดูเหมือนว่า
ถ้าขาดหมวกแล้ว บรรดาหญิงเหล่านั้นจะไม่ไปไหน
ไหนไม่ได้ และคงจะเป็นเพราะหมวกนั้นมันร้อน
แดดกันลมให้มันเอง ผู้หญิงคนหนึ่งจึงมีผิวกายที่
เป็นนวลใส

รถแล่นมาได้ครึ่งทาง ก็รู้สึกได้ว่ากำลังร้อน
เขา แลเห็นพวกชาวเขา มีพวกแล้ว และ มีคน
แต่งตัวแปลก เดินกันเป็นหมู่ ๆ ตามข้างทางไป

ตามนั้นตามต่อตามหนึ่ง โดยเฉพาะที่ตำบลบดดา
ณวันนั้นในศาลาอยู่ภายในตรงที่รถจอด เวล
รสนมด มีผู้หนึ่งยืนขายให้ เขาห่อกระดาษ
แก้วสีต่างๆ น้อยสีบ้างใหญ่บ้าง ไม่ทราบว
าเขาทำอะไร อีกว่าคงไม่ถนัดนัก แต่กระนั้น
ก็ยังมีคนแย่งกันซื้อ ในร้านนี้เป็นสินค้าสำคัญของ
ชุมชนแห่งนี้ เพราะคนกันกันทั้งบ้านทั้งเมือง
แต่อย่างไหนที่เขารัก แะหรือ ครว ตามคำแนะนำ
ของแม่และของพี่นั้น ไม่หอมเหมือนชาจีน
มีผู้หนึ่งมาว่า พี่เพราะไม่ได้ชอบ และของอยาก
ได้แต่ในร้านที่นั้นก็ถึงกับยอมยกถูกด่าให้
แต่ก็ไม่ได้ดังใจไม่ เพราะเขาไม่ยอมลดราคา
ให้จริงๆ

หลังจากนั้น อากาศเย็นขึ้นขึ้น ทั้งแดด
ก็อ่อนลง ทั้งในร้านขาย อยากจะให้รถถนัดอยู่
ตรงนั้นเสียไม่ได้ ไม่ค่อยหยุดเลย แต่ว่าทำไม่ได้
เพราะไฟในร้านสว่าง บางแห่งยังต้องหยุดเพื่อให้
คนมาซื้อ ในตอนเย็นๆ เวลาว่างๆ
ตัวเอง ข้าพเจ้าเคยได้มีโอกาสหาเครื่องดื่มดื่ม
ดื่ม แต่ทำไม่ได้เพราะความพยายามอยู่เหมือนกัน
การที่ให้นั่งรับทราบว่าข้าพเจ้าต้องการกาแฟ
ดำนั้น ทั้งที่เพราะข้าพเจ้าไม่ได้ว่าน้ำแข็งใน
สถานของร้านที่อะไร ภาษาเขมรเรียกตักกอก
ก็ว่าเจ้า หรือ การที่ข้าพเจ้า ก้มอกเขาเพียง
กาแฟตักกอก ซึ่งข้าพเจ้าว่าน้ำแข็ง และเขาจะ

นำมาเพียงกาแฟกับน้ำแข็งจริงๆ ถ้าต้องการจะ
ได้น้ำตาล คนก็จะต้องเคี้ยวเอง ที่ญวนก็ทำเช่น
เดียวกัน คนรับใช้คงจะชินกับคนไม่รู้ภาษาญวน
ที่มาเที่ยวตลาดตักกอกแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อ
ข้าพเจ้าเอ่ยเพียง กาแฟเนก (เนกแปลว่าน้ำ)
เขาก็เดาออกว่าต้องการอะไร รับอธิบายด้วยคำ
ขมมา และเพียง๒-๓นาทีข้าพเจ้าก็ได้กาแฟดำเย็น
ตามความประสงค์

เรื่องภาษาที่จำเป็นจะต้องใช้พูดกันข้างเป็น
ปัญหาเดียวกัน คิดแต่เพียงเสียใจไม่หายที่ไม่ได้
ท่องเที่ยวภาษาญวนให้ได้มากๆ อย่างน้อยต้อง
ให้ได้มากเท่าที่เรียนมาอย่างดี คงจะพอใช้พูดแก้ขัด
ไปได้บ้างคำสองคำ แต่ว่าเวลาไม่มีเสียแล้ว และ
ข้าพเจ้าจะอย่ทนออกไม่ถนัดถนัด จะคิดอย่างไร
ไว้ประโยชน์ คิดแต่จะทำอย่างไรจึงจะพบคนไทย
ชาวตามท้องใจไว้ จะดีกว่า ข้าพเจ้าคงตามมา
หลายชั่วโมงแล้วแต่เมื่อไรรถจะผ่านตำบลทุ่งเจ
และถาวรจอตันนั้นนาน ข้าพเจ้าจะหาทางฝาก
จดหมายคุณประนอมไว้ เพื่อเจ้าของบ้านจะได้
รู้ตัวว่าข้าพเจ้าจะมาพักด้วย หรือถ้าเหมาะ
เพราะดี ข้าพเจ้าก็อาจจะได้พำนักร่วมเขาเสียที
เลย ไม่ต้องลำบากไปถึงตลาด ด้วยอันถนัดมา
ในวันรุ่งขึ้น แต่ว่าความไม่คุ้นชิน ไม่คุ้นเคย
ข้าพเจ้าพึ่งเท่าไรจึงไม่ได้ยินใครเอ่ยถึงชื่อทุ่งเจเลย
ขณะนั้นรถชนเขาสูงๆ อากาศ (อ่านต่อหน้า ๑๐๓)

บรรณานุกรม

“- ๕ ๕๓ ๖ ๖๖. -
เกิดขึ้นบนท้องฟ้าสำหรับเรา”

“เรณุดตกพูดว่าอย่างไรบ้าง?” เขากถาม

ตู่หาทางหล่อนประหลาดใจ “คุณยายก็ทราบจริงๆ วิชา
 เรมี่ลัดเป็นอันชอบตรงมาก เขาบอกดีลันว่าเขาได้ยืมใครๆ พด
 ว่าเป็นคนเก๋อบทุกวัน และเขาก็ไม่ห้าม... แต่ดีลันต้อง
 คัดลัดเป็นครั้งสุดท้าย เขาบอกว่า ดีลันจะแยกไปจากเขาหรือ
 จะอยู่กับเขาก็ตามใจ เขาจะไม่ยอมเป็นรองใคร ถ้าดีลันอยู่
 กับเขาเขาก็จะเลี้ยงดีลันตลอดชีวิต เขาจะทำพิธีกรรมมอบ
 เงินทองไว้ให้ดีลันอย่างเพียงพอถ้าหากเขาตายในการสงคราม
 ทว่าต่อไป ซึ่งเขาคิดว่าจะมีไม่ช้า แต่ถ้าดีลันสมัครใจที่จะ
 มาพบกับคุณ เขาก็จะเลิกกับดีลันทันที”

“แต่เขอกได้มาพบฉัน” เขาพูด

“จริงกะ คุณจะไปบอกเขาเดยวหน”

“ หัดนอนตอบ ” “ บอกจะยากดี

เข้าใจว่าคตินั้นไม่ได้ต้องการทบทวน
อีกแล้ว คตินั้นจะตั้งญญาว่า
คตินั้นยังไม่ได้ตั้งญญาที่เดียว...
และจะรักษาสัญญาของคตินั้น...

หล่อนเอื้อมมือมาจับมือเขาแน่น
หยาบเข้าไปในหมอน เขานิ่งอยู่ต่อไป
น้ำที่ไหลเอื่อยๆในแม่น้ำที่ปกคลุมใบ
ไม้ถึงการที่กระกระโจนลงไปจากสะพาน
เดินผ่านมามองดูเขา ๒-๓ ครั้ง เขา
เขาไม่ได้บอกตาย

(อ่านต่อบนหน้า ๖๖)

๑ไมตรีทางภาษา — ต่อจากหน้า ๓๓

กเย็นมากจน พระอาทิตย์ใกล้จะดับเหลยมเขาไป
แล้วทิวทัศน์แถบภูเขาสงบลงอย่างมา โดยเฉพาะภูเข
ใหญ่ที่ขวางท่มนอยู่ข้างหน้า ขณะทภาพภูเข
ปรากฏชัดอยู่ตรงหน้าตนเอง ข้าพเจ้าตกใจตะลึง
สุดขีด ทงนเพราะหญิงผู้นางข้างๆ เขามองทงต้องมา
ตะปบอย่างแรงทตรงแขน และเข้ไปมา พดางพด
ชวนให้ข้าพเจ้าตกใจใหญ่ข้างหน้า เธอผู้นคงจะ
ไม่เคยเห็นภูเขาดेย จึงตะนตะนแทบจะเสียดัด้อย่างน
ทงยังเกบความตะนตะนไวดเองไม่อยู่เดี่ยอก ทของชวน
ผอนให้ตะนตะนไปดด้วย ข้างหน้าแปลกเดี่ยจริง แต่
ข้าพเจ้าก็ไม่อยากรจะเห็นเธอผดทหวง เพราะตะน
ถึงแม้ข้าพเจ้าจะเจ็บแขนทฟักซาด้าเขยวและแผด
กำลังระบมอยู่ และฟังภาษาของเธอกไม่รเวรทง
ยังเบอภเขาจากทฐิธานยังไมห้ายักตาม ข้าพเจ้าก็
จำเป็นจำใจต้องพยักพเบิดไปด้วย ข้าพเจ้าอยาก
จะพดภาษาญวนได้เหล็ดเกิน ข้าพเจ้าจะได้พดคุย

กับเขาให้สัมพันธ์กับความมั่นคงของชาติได้เพิ่มขึ้น
 แปรถน แต่แล้วคำญวนคำหนึ่งก็แวบขึ้นมาในสมอง
 ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคุณจะนำมาใส่ในโอกาสไหนได้
 หรือไม่ แต่ว่าเพื่อตนเองไม่คร่ำครึ จะถูกข้อไม่ถูก
 ใช้ได้หรือไม่ได้ ข้าพเจ้าก็จะพูดซะ ข้าพเจ้าจึง
 พึ่งออกมาว่า ชนแถบนี้ (ส่วนหน้ารักษา) พวก
 พวกมันได้ไม่ตรึงติดต่อกันกันทั้งตัวแล้ว กล่าวคือ
 เรยกอดชีวิตข้าพเจ้าแล้วก็ยกเข้ามาหาข้าพเจ้าแล้ว
 ชนด้วยความยินดีปรารถนาที่จะเข้าพูดทักทายของเข
 ได้ โดยไม่ได้สนใจสักนิดว่าข้าพเจ้าทำหน้าตา
 แสดงความเจ็บปวดอย่างไรบ้าง และเมื่อเห็นได้ท
 ะยะว่า คนพวกนี้ข้าพเจ้าคงจะนอนไม่หลับเพราะ
 ต้องทุกข์ทรมานกับแขนข้าง เจ็บทั้งระบมเพราะถูก
 เขียวแรงๆนั้น

ในครัวต่อมาเมื่อเชษฐาคนตามทางจนเหนื่อย
จึงพาเจ้าหนูน้อยกลับมามีความสุขอยู่ด้วยกัน

๑๐๓๗ จากพระแก้ว และเมื่อเด็กชายมาขึ้น ข้าพเจ้า
ก็เห็นจนหนึ่ง หือหรือก่อนหนึ่งอยู่ในห้องนั้น เธอ
จึงถามฉันหนึ่งหนึ่งเป็นสองด้าน แล้วยื่นด้านหนึ่ง
ให้ข้าพเจ้า หือก็เห็นแต่ตรงไมตรีจิตออกอย่างหนึ่ง
นอกเหนือไปจากคนอื่น ข้าพเจ้ายืนดูกับเครื่อง
หมายแล้วในใจของเธอได้ด้วยความชื่นชม แม้
จะเห็นเพียงก่อน ฉันหนึ่งเปล่าๆ ไม่มีสิ่งใดกินแต่
ก็ฉันนี้ที่ โฉมเธอนั้นงามใกล้คำ อันเป็นเวลา
ช่างกับจักกักรวมใจในบัดนี้มาถึง ๕ ชั่วโมง แต่ว่า
หรือสิ่งของเธอ ฉันไรจะเป็นของกินเปล่าๆ ไม่
เธอฉันนี้ของเธอฉันกินต่อมอีกด้วย เพราะว่าในขณะ
ที่ข้าพเจ้ากำลังแพะแหมะกับก่อนนั้นอยู่ เธอก็สะกิด
ข้าพเจ้าในหนึ่งมือเธอที่ห้อยอยู่ในมือนั้น ข้าพเจ้า
เธอก็หัวเราะในใจเธอว่าเป็นอะไร เพราะว่าเธอกำลัง

เริ่มขมุกขมัว มองเห็นไม่ถนัด แต่ด้วยเหตุที่เห็น
เป็นแท่งขาวๆ ขำๆ เจ้าก็คิดว่าคงเป็นเนยสด จึง
เอามือไปบีบมาดหนึ่ง แต่แล้วหาใช่เนยสดจาก
นมวัวไม่ กลายเป็นเนยสดจากถั่วเหลืองไป เพราะ
เมื่อตรัสรู้ตนหนึ่งแล้วก็ทราบได้ว่าเป็นเตาหุงข้าว
เห็นจะเป็นอาหารมรดกชาติของเขา เขาก็จึงหันมา
ก้มตาค้นอย่างเข็ดขยี้ย แต่ถ้วนข้าวเจ้าหน้า
ข้าพเจ้าก็คิดว่ากินขนมปังเปล่าๆ อร่อยกว่า และด้วย
ขนมปังเองที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่ต้องกระวนกระวาย
ด้วยความหิวก็จะถึงไฮเตล ข้าพเจ้าจึงขอที่จะ
คิดถึงบุญคุณของเข ไม่ได้ คิดคิดแต่พูดกัน
ไม่เข้าใจ จึงไม่อาจจะสับไม้ครุให้ตายด้วย
ไปได้

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ใบตรวจของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๔๕

d of giving you
lunch. You pro-
ceed times this
be.

then there is a
leg and rice with
pork and so
on.

2. I know that
too little.

here you are eating a heavy middle of the day and then when an hour or so, I put on weight. no indigestion,

ฉนิ : ฉนรุดักทะธายโจมาถกัฒอาหารเดว ๆให้เชอรับประ-
ทาน. บางทถาขยบ้านเชอคงรบด้ามเท้าของทน.

จอย : อาจจะเป็นได้ค่ะ ถ้าหากได้รับประทานกล้วยเต็ดย
มะ^เหิ^ม หรือ^มข^วาง^แง, ทุ^มห^ม และ^มห^าร^อน^นๆ
ให้^เล^อก.

ณ : นัประโรใหม่ดะ. นักแควทเดียวว่า รั้งประทาน
อาหารทนน้อยเกินไไปไม่อมเคย.

จ้อย : ไม่จริงหรอกค่ะ. ถ้านับรับประทานอาหารตอนกลางวัน
วันมากเกินไปละก็ เป็นง่วงนอน แล้วถ้าไปนอนดึก
หัวไม่ง่วงละก็, คุณแน่ใจทีเดียวว่า น้าหนักต้อง
ขึ้นแน่ๆ. ยิ่งร้ายไปกว่านั้น ยังทำให้แน่นอีกด้วย.

โรงเรียนทางบก

เขมร

รถมาถึงโฮเต็ลเป็นเวลามืดสนิท เจ้าหน้าที่
รับแขกแต่งตัวเรียบร้อยออกมาต้อนรับ ข้าพเจ้า
ไม่ลืมคำของคุณประนอมที่ตั้งให้กำชับเราว่าต้อง
การห้องขนาดเล็ก และข้าพเจ้าไม่ทราบว่าขนาด
แค่นี้จึงเรียกว่าห้องขนาดเล็ก เพราะห้องที่เขา
เลือกให้ข้าพเจ้าใหญ่กว่าห้องที่โฮเต็ลอื่นในโฮตอง
สักสองเท่า ข้าพเจ้ากระซิบถามบอยที่ช่วยขนของ
ขึ้นมาให้ ว่าราคาสักเท่าใด และได้คำตอบว่า ๑๐๐
เหรียญ ข้าพเจ้าค่อยหายใจได้ทั่วท้องที่ราคาค่า
ห้องไม่แพงนัก ถึงหากจะต้องเสียภาษีก็คงไม่เกิน
๒๐๐ เหรียญ น้อยกว่าที่กะไว้เสียอีกมาก ทั้งห้อง
ก็น่าอยู่ สะอาดสะอ้านสบาย เดี๋ยวอย่างเดี๋ยวที่หน้า
ต่างเป็นหน้าต่างกระจกยกขึ้นลงแบบหน้าต่างในรถ
ไฟ ทั้งประตูกั้นกั้นและผัด ข้างไม่เหมาะกับข้าพเจ้า
ผู้กำลังเจ็บแขนอยู่เลย ข้าพเจ้ารีบอาบน้ำแต่งตัว
เตรียมจะออกไปข้างนอก แต่กลัวจะออกไปได้
ก็ต้องเสียเวลามืดหน้าต่างหมดทุกบาน ทั้งนี้เพื่อ
ความปลอดภัยไว้ก่อน

โฮเต็ลผมขอเต็มๆว่าพระราชวังต้องเบี่ยง

ไม่ทราบว่าเคยเป็นพระราชวังมาก่อนหรือไม่ แต่
ถึงจะเป็นอะไรก็ตาม ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่น่าจะมา
พักตามลำพัง เพราะไม่ว่าจะผ่านไปทไรใด มันแต่
ความเงิบ เงียบจนน่ากลัว ข้าพเจ้าเดินมาตามทาง
เดินหน้าห้องที่พัก เห็นแต่หิ้งปิดประตูสนิททุกห้อง
ไม่มีใครจะทราบได้โดยง่าย หรือใครจะสงสัยอะไร
ข้าพเจ้าตอนยังเป็นทางมืด ไม่มีไฟแล้ว มันมืดโง่งม
เล็กๆ สำหรับคนไปบนคาเฟ่ ข้าพเจ้าเห็นแล้ว
ต้องรีบสาวเท้าเดิน เพราะไม่ไว้ใจตามมืด หาก
มีเหตุร้ายเกิดขึ้นก็คงจะไม่รู้ใครจะช่วยได้

ข้าพเจ้าออกจากโฮเต็ลตามถนนที่ร่มรื่น โฮ
เต็ลปลูกอยู่บนเนินสูง จึงต้องเดินไปตามทางลาด
ใกล้พอที่คิดว่าคงจะมาถึงถนน ข้าพเจ้ามองดู
นาฬิกาข้อมือ เห็นเพียงจะทุ่มกว่าเท่านั้น แต่แสงไฟ
ถนนจึงเงิบเงิบ ไม่มีผู้คน ข้าพเจ้าหันหลังดูหนึ่ง
จึงเห็นเด็กหนุ่มๆเดินมาหมู่หนึ่งราว ๔-๕ คน สวมก
เขาเองว่าคงจะเป็นนักศึกษา ข้าพเจ้าจึงถามเป็น
ภาษาฝรั่งเศสว่าวิทยาลัยอะไร แล้วเขาก็ไม่
ทราบว่าข้าพเจ้าไม่เข้าใจ หรือไม่ทรา

จินตนาการอันดีนักหนา คนหนึ่งจึงตอบว่า ไม่ทราบ
แล้วก็เดินหนีไป ข้าพเจ้าเดี่ยหนึ่งไม่ทราบจะ
ถามใครอีก แต่ก็คิดในใจเองก็มีเด็กหนุ่มอีกคนหนึ่ง
เห็นเขาพาให้ลูกครึ่ง เดินออกมาทางด้านข้างของ
ไฮสคูล ข้าพเจ้าเห็นแล้วไม่รอรีรีบตรงเข้าไปถาม
สาวที่ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้ฟังพอเรื่อง
น่ารู้ แต่ตอบไม่ได้ จึงตอบเป็นฝรั่งเศสอธิบายว่า
ถ้าข้าพเจ้าต้องการไปในคาวอนั้น ข้าพเจ้าอาจจะ
ไม่ได้ตามหาเธอได้เพราะตัวเธอผ่านเข้าไปในพวงกุญแจ
ไฮสคูลนั้น เมื่อเดินสุดที่ตรงนั้นก็จะถึงถนน
ซึ่งข้าพเจ้าอาจจะพบแท็กซี่ และแท็กซี่ทุกคน
รู้จัก ข้าพเจ้ารับคำแนะนำของเขาได้ด้วยดี
ของถนน แต่ไม่คิดว่าจะปฏิบัติตามได้ ทั้งนี้เพราะ
เพราะฉะนั้น ไม่อาจจะประกันได้ว่าจะไม่ผิดตัวร้าย
มาแฝงตัวอยู่ ดังนั้นการที่จะเดินฝ่าพวงกุญแจเข้าไปใน
ทางนั้นต้องน่ากลัว จึงเป็นการเสี่ยงอย่างเหลือเกิน
แต่ข้าพเจ้ามีความจำเป็น ก็คือการนั่งแท็กซี่ในยามค่ำ
คืน และในที่สุดก็ไม่เคยคืน ข้าพเจ้าจึงกล่าว
ขอบคุณเขา แล้วหันหลังกลับชนไฮสคูล และตรง
ไปเข้าห้องเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าดีที่งานเดียวจะมีราคา
ถึง 50 บาท และมะละกอดูอย่างเลวๆ แขน
น้ำแข็งจะละลายถึง ๖๐ เหรียญ ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึก
สบายใจที่ได้ดูอาหารในที่ซึ่งแน่ใจได้ว่าปลอดภัย
ทั้งที่ข้าพเจ้าล้มเลิกความคิดที่จะออกไป
เที่ยวหาอาหารค่ำที่แย่มากในยามค่ำคืนนั้น นับว่า

คู่คิดใจถูกทีเดียว เพราะถึงแม้ข้าพเจ้าจะทราบ
มาว่าวิทยาลัยแห่งนี้เป็นวิทยาลัยใหญ่ประจำชาติ
ไม่น่าจะมีใครในชาติไม่รู้จัก ข้าพเจ้าก็ยังเสีย
เวลาค้นหาเสียเกือบสองชั่วโมงในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น
ถ้าจะพูดว่าเบนเกิดเพราะไม่รู้ภาษาญอน ก็ก็ไม่ผิด
เพราะว่าข้าพเจ้ามีแต่เดินตามมือชี้ ไม่ได้ฟังคำ
อธิบาย เดินเท่าไรๆ จึงไม่ถึงที่หมาย ครั้นเมื่อ
เดินเดาะเข้าไปเองจนพบสถานที่นั้นแล้วจึงทราบว่า
วิทยาลัยนั้นสองแห่ง แห่งหนึ่งเป็นวิทยาลัยใหญ่
Grand Lycée อีกแห่งหนึ่งเป็นวิทยาลัยเล็ก Petit
Lycée ถ้าจะพูดให้ถูกแล้วก็คือโรงเรียนมัธยม
เอง นักเรียนไทยที่เป็นผู้หญิง ๒ คนอยู่ประจำที่
แต่ไปเรียนที่วิทยาลัยใหญ่ ข้าพเจ้าต้องตามไปที่
นั้นอีก จึงได้พบนักเรียนไทยทั้งสามคน โดยเฉพาะ
สุเมธ คันทิเวชกุล ผู้ที่ข้าพเจ้าตั้งใจมาชวนไป
หมู่บ้านไทยชาวด้วยกัน เพราะทราบจากคุณ
ประยอมว่าเป็นผู้ชำนาญทางกับทั้งรู้ภาษา
ฝรั่งเศสพอใช้การได้ คงจะช่วยเป็นดามให้ข้าพเจ้า
ได้ดี ข้าพเจ้าอธิบายให้สุเมธฟังเป็นเลวๆถึงงาน
ของข้าพเจ้า แต่ไม่ต้องเสียเวลาอธิบายลึกเท่าไร
นัก เพราะสุเมธรับรับคำชวนด้วยความเต็มใจ
โดยไม่ได้แสดงท่าทางใดใจหนึ่งนิดเดียว ซึ่งทำให้
ข้าพเจ้าโล่งใจ เหมือนว่าอะไรจะเสร็จไปตั้งครึ่งก่อน
แล้ว ความเห็นดีเห็นชอบเมื่ออย่าคิดของเดินหาอยู่
เกือบสองชั่วโมงหายไปเป็นปลิดทิ้ง (อ่านต่อหน้า ๕๐)

บรรณานุกรม

ถ้าพระที่นั่งหมายมาดำไว้คงอยู่อย่างตะคอกตาย
อย่างนั้น ถึงจะเห็นขยหายสักเท่าไร ข้าพเจ้าคง
ไม่บ่นเลย

ข้าพเจ้าต้องขออนุญาตผู้ช่วยการวิทยาดย
ให้ดูเมรอกนอกบริเวณและขอกลับเข้าหอพักก่อน
๑๘.๐๐ น. ส่วนนักเรียนหญิงสองคนนั้นขออนุญาต
พาออกไปข้างนอกชั่วคราวหนึ่ง เพื่อจะได้มีเวลา
ค้นหาปราศรัยได้ถามทุกชุดกันบ้าง เพราะคุณ
พ่อของเธอคนหนึ่งในสองคนนั้นเป็นอาจารย์สอน
ภาษาญวนแก่ข้าพเจ้าเมื่อก่อนเดินทางมาประเทศ
ญวน และทักเหมาะที่สุดในเวลานี้ไม่ทให้หนี
ไปกว่าร้านอาหาร ข้าพเจ้าจึงขอให้เขาพาไปร้าน
แม่โงงตามที่คนประณอมบอกไว้ว่าอยู่ที่ตลาด
ตลาดอยู่ห่างจากวิทยาดย แต่อาศัยที่มรดกเมดผ่าน
จึงมาถึงได้รวดเร็วไม่เสียเวลามาก คงจะเป็น
ด้วยความหิวหิวแต่เขายังไม่ได้กินอาหารเลย
ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่าเขาทรานนี้ โดยเฉพาะขนม
จับชาตะเปาหรือยไม้แพทกรงเทพฯ จนถึงต้อง
ขอหยิบขนมมาด้วยเผื่อจะหิวกลางทาง เพราะ
ข้าพเจ้าไม่มีทางทราบได้โดยว่า จะเดินทางไปถึง
บ้านคนไทยชาวเมื่อไร ด้วยว่าต้องแฉ่งแต่รถเมด
ที่พาเราไปจะออกเวลาใด เสร็จเรื่องอาหารแล้ว
ดูเมรพาข้าพเจ้าไปสอบถามเรื่องรถเมด ได้ความ
ว่ามดอดตงจนถ้าหากจะไปทีไรก็ดูๆ อย่างนั้น จึง
ทำให้สับสนใจจนไม่ต้องรีบร้อน แต่ถึงข้าพเจ้า
จะรีบสักเพียงใด ก็หาเกิดประโยชน์แต่อย่างใดไม่
ด้วยว่าไม่มีรถคันไหนจะรับพาข้าพเจ้าไปให้ได้

รวดเร็วอย่างใจ รถที่จะพาเราไปสู่เจ้าแม่พรหม
เอกชน เจ้าของรถต้องไปจัดการยกขึ้น ๖๖
พูดที่จริงคือไปต่อหลังรถคนโศกสวาทให้มาหนึ่งตอนจน
ครบจำนวนเสียก่อนจึงจะออกได้ เติระ-เจ็ดที่
รถเมย์หรือที่เขาเรียกว่าแท็กซี่หรือรถอีกชนิดหนึ่ง
ได้เพียง ๘ คน มินนะแล้วจะระ-๐๐รถได้ทั้ง
มืดค่ำ เพราะหากคนโดยสารใช้ตอนจำนวนไม่ได้

แต่ถึงกระนั้นกว่าจะได้ครองชีพเจ้าก็
คอยเสียกว่าต้องชั่วโมง งานตามรัชชกิจ
ข้าพเจ้าในขณะนั้นรู้สึกว่าการไม่ทำอะไรเลยมัน
เกินกว่าการคอย ยิ่งคอยนานก็ยิ่งเฉื่อยเฉื่อย ทั้ง
ของรถข้างไม้รู้เลยว่าเวลาของวันจะหมดแล้ว ถ้า
หากได้ค้างคืนที่ทุ่งเข็กก็ยังมีเวลาบางชั่วโมง
แต่ถ้าไม่มีโอกาสได้ค้างคืนแล้ว ข้าพเจ้าต้องไปหา
อยู่กินไม่เกิน ๓ ชั่วโมง ในหอน้ำพองเจ็ดเดือน
ถึง ๓ วันกว่าจะมาจากเขมรที่วัดร้าง และผมมี
ทุ่งเข็ก คิดมาถึงตอนนั้นข้าพเจ้าอดนอนในใน
อีกไม่ได้ว่า พวกคนไทยในเขมรอะไรเลยจะอด
หาที่อยู่ให้ใกล้บ้านใกล้เมืองสักหน่อยไม่ได้ ไม่
ว่าจะเป็นไทยบ้านไหนที่ข้าพเจ้าได้พบมา ล้วน
แต่อยู่ติดกับเข้าไปในป่าดงพงไพรเท่านั้น ถ้าจะ
ได้ไปมาหาสู่กันแต่ละที่ก็แสนยาก พวกไทยบ้าน
ที่หมู่บ้านต้องควม นับว่าอยู่ใกล้เมืองจีนมากที่สุด
คือทางเมืองเพียง ๒๘ กิโลเมตรเท่านั้น แต่ถ้าจะ
ใกล้กันเพียงเท่านั้น ถ้าไปไม่ถึงไหนก็ไม่รู้ ถ้า
หากไม่มีรถยนต์ เพราะฉะนั้นจึงทำให้นานทั้ง
ง่าย ๆ กลายเป็นเรื่องยาก ๑. แต่กระนั้นผมพบ

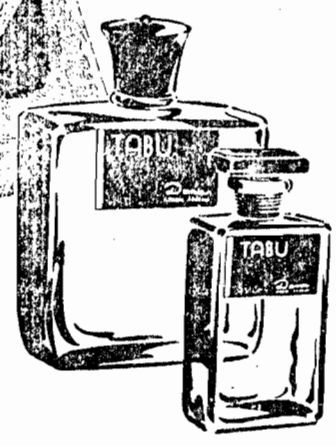
ไหนๆก็เถอะ จนกระทั่งหมายอยู่ไม่ข้ามแล้ว
 ถ้าจริงจริงๆ ไม่เกินครึ่งชั่วโมงก็คงถึง แครก
 ที่ไม่ออกสักที ถ้าเจ้าต้องคุยกับสเมธอยู่คงหลาย
 ๑๐-๑๕ นาที การขำเผลอแก้มือ การค้นหา
 หน้าที่ให้เขาได้ทราบว่ามีสเมธชอบการทอเย็บ
 ซากของรูปร่างเหมือนกัน ได้ไปถึงบ้านพวก
 ขนแกะมาครั้ง ต้องขึ้นมาไปตงจนจกถึงหมู่บ้านท
 สนาทของนางอยู่ อันเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ที่ยังรักษา
 ปรเพณีเดิมของเรามาได้อย่างเคร่งครัด ที่น่าสน
 ใจของก๊อคือความรักชาติของกษัตริย์ของเขาได้ ทั้ง
 ข้าราชการ และไพร่พลไปซึ่งทำให้ข้าพเจ้าอยากเห็น
 และอยากศึกษาสิ่งนี้ และยิ่งอยากจะแจ้งให้คร
 ุชในสถานที่ของเวลาในพจนเป็นรูปด้วยว่ากษัตริ
 ย์นั้นจะมีอยู่ ซึ่งคงจะเป็นดังนางเรียนรู้อาหรับ
 พวกพวกหมากม่วงว่ากษัตริย์อาหรับ ข้าพเจ้าขยิบคิด
 ไม่ได้ที่จะเห็นสเมธในในเรื่องเหล่านี้เลย ไม่น้อย คง
 จะไม่เหมือนที่มาเป็นเพื่อนข้าพเจ้า แต่ว่าถ้าต้อง
 ครอบงำอะไรบางอย่าง โดยไม่มีกำหนดอย่างนั้น ข้าพเจ้า
 คงจะไม่แน่ใจ เพราะแม้ข้าพเจ้าเองก็ยังเบอ ต้อง
 จะถูกอะไรสักอย่างมาที่หลังอีก ๒-๓ คน ที่ช่วย
 ทำให้เรากลับได้ และเมื่อรถเดินแล้ว ไม่นานก็ถึง
 เพราะทาง ๓๐ กิโลเมตรเท่านั้น

เราคงจะพักที่ทุ่งหญ้าซึ่งมีลักษณะเป็นห้อง
 แยกเป็นช่องๆ ข้างถนน มีบ้านแฝดอยู่เป็น
 ๑-๒ ไร่ พอเราไม่เห็นคนหน้าตาเป็นไทยๆ ดังคน
 ข้าพเจ้าจึงเชื่อว่าเราคงไม่ได้ยืนแถวตลาด คงจะ
 แอ้งแผล่งอยู่ใกล้ทุ่งหญ้าเขาไป ฉะนั้นเราจึง
 เดินขึ้นเนินซึ่งอยู่ใกล้กับปากอกเก่าของคนแถวนี้

ตาบ

ไม่ว่าที่ไหน หรือโอกาสใด
 ใช้ "ตาบ"
 ย่อมได้เปรียบเสมอ

กลิ่นหอมที่ไม่มีใครลืม!!

TABU
 the "forbidden" perfume by Dana
PARIS - NEW YORK

บริษัท ทางวัฒนาเคมีกรรม โทร. 23181
 กรุงเทพมหานคร

หาไปให้แล้ว แต่กระป๋องหนึ่งติดที่ขาพเจ้าคิดว่าไม่
 มีอะไรหรอก ทั้ง ๒ คนเราเลยเอียง ทำให้รู้สึกเหมือน
 ว่า แขนงหนึ่งข้างใดเลยจริง ทั้งเมื่อเราเดินมา
 ถึงบ้านแล้ว สองคนนั่งหนึ่งเกิดฝนตกจุกๆ ต้องรีบวิ่ง
 เข้าไป ตอนฝนกำลังตก แล้วเข้าไปนอนในห้องนอน
 ของพี่ พี่เขาจึง เจ้าของบ้านใจดีไม่ว่ากล่าวว่า
 อะไรเลย ฝนตกหนักอย่างไม่มีท่าทีจะหยุดเลยเลย
 เจ้าพี่จึงรีบไปเอาผ้ามา มาแบ่งกันกัน
 เพราะฝนตกหนักมา ๒ โมงแล้ว อาหารที่กินกัน
 แท้ ๑๐ โมง ไม่เหลือเหลืออยู่เลย รวด ๒๐ นาทีฝน
 จังตาม เจ้าพี่ก็ไป ผ่านสถานที่แห่งหนึ่ง ซึ่ง
 ไม่ทราบว่าเป็นที่ทำการอะไร เพราะบ้านของเขา
 เป็นหน้าบ้านเขาเอง ซึ่งดูเมฆเองอ่านไม่ออก ทั้ง
 ดูรถที่มาก็ไม่ออก เห็นเป็นโรงอยู่กันคน ไม่
 ได้รู้กัน รู้แต่เห็นท่งๆ คนกันเขาจะบอกถึงที่
 เจ้าพี่ก็ถามรู้ไม่ได้ จึงบอกให้เจ้าพี่คอยอยู่ข้าง
 นอก ส่วนพี่เขาเดินเข้าไปข้างในคนเดียว ดูเมฆ
 เขาก็ไม่ทราบจนเจ้าพี่แปลกใจ
 อยู่ไปๆ จังตามของและเรียก
 ในบ้านเขาเข้าไปข้างใน มีผู้ชาย
 ๒ คนออกมาทักหน้าทักตา เขา
 ได้เห็นว่าสองคนโผล่ออกมาหนึ่ง จึงเห็น
 เจ้าพี่ที่ออกมา ทำทางเห็นจะเป็น
 ตัวพี่เขา เพื่อไม่ให้หน้ามาเห็นเป็นคน
 แปลกหน้า ก็เลยยกมือไปแต่งตัวใหม่
 จนเร้นมัยออกมา เราจึงได้ทราบ
 ว่าเขาและพี่เขาได้คุยกันแล้ว ทั้ง
 เพราะ เขาสองคนเป็นตำรวจและท

คือสถานที่ตำรวจ ตอนนั้นเป็นหน้าท่งของดูเมฆที่จะต้อง
 เจรจาโต้ตอบกับเขาเป็นภาษาฝรั่งเศส เขาถาม
 ว่าเจ้าพี่เป็นใคร เกี่ยวข้องกับคนไทยเหล่านั้น
 อย่างไร และทำไมจึงประสงค์อะไร เจ้าพี่ขอ
 ให้ดูเมฆบอกเขาตรงไปตรงมาว่าเจ้าพี่ไม่รู้จัก
 เขาเหล่านั้น แม้บ้านก็ไม่รู้จัก หากแต่อยาก
 รู้เรื่องภาษาของเขาจึงเดินทางมา ถ้าเขาเห็นเป็น
 การไม่สมควร จะไม่ให้พบเจ้าพี่ก็จะกลับ หรือ
 ถ้าหากเขาสงสัยอยากจะฟังการสนทนา ก็เชิญไป
 ฟังเขาได้ ที่จริงก็เป็นหน้าท่งของเขาที่จะต้อง
 ระวังระวังการติดต่อกับคนแปลกหน้า เพราะคน
 ไทยเหล่านั้นพูดกันมาจากญวนเหนือ ซึ่งเขา
 ทราบไม่ได้ว่ามีผู้ที่มีใจเอนเอียงทางฝ่ายซ้ายพลัด
 เข้ามาด้วยหรือไม่ และการที่เจ้าพี่เป็นคนไทย
 เผ่าเดียวกับคนเหล่านั้น เดินทางข้ามประเทศมา
 เพื่อมาสอบภาษาของเขา ฟังดูก็ออกจะชอบกล
 อยู่โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในเรื่องนี้ เจ้าพี่
 →

บ้านหญิง
..... ไม่ต้อตอกใจ!

ประจำเดือน ไม่ปกติ
 มีกระปริดกระปรอย ปวดมดลูก ปวดหลัง เหว ประสาท
 หน้ามืด มึนงง มดลูกอักเสบๆ สีขาว ฝ้าย ต่างๆ
ควรใช้ เอ็ม.บี.พี.โทนิค
 มีจำหน่ายอยู่ทั่วไป และนี่...

ห้ามหันหลังจากตู้ น้า บี.ดี.โปรดักชั่น
 1324 ซอยหลานลิ้น โทร. 32209

จึงเห็นเป็นการสมควรที่เขาจะต้องชุกคามอยู่ชานาน
ทั้งยังต้องทำทาสคตแล้วก็คิดว่าจะสมควรอนุญาต
หรือไม่ และคงจะด้วยความสามารถของดู่เมฆ
พูดเสียจนทำให้การดำเนิรตกลงอนุญาต ช่าง
ซาทงให้เราเสียอีก นกเขาพาเจ้าไม่ดู่เมฆมาเป็น
ด้ามพูดภาษาฝรั่งเสียให้คงจะยุ่งพิลึกทีเดียว จึง
ต้องนับว่าความรูภาษาฝรั่งเสียของดู่เมฆใช้การได้
คต และดู่เมฆเองก็ยิ่งเฉลียวฉลาด ทาทางของอา
คตของแควต ทงทออายุ ๒๕-๓๐ เท่านั้น

เราเดินมาตามทางที่คารวจนนชให้ เพียง
๒-๓ นาทีก็มาถึงถนนซอยขนาดใหญ่ มีบ้านปลูก
ใหม่ ๆ อยู่ ๒ ฝั่งฟาก เราเดินวนไปวนมาอยู่พักหนึ่ง

จึงแน่ใจว่าบ้านที่มดวนลอกไม่สามอยู่หน้าบ้านนั้น
คือบ้านเดื่อวันมน คนที่พูดประหลาดนั้นจนจนมา
ถึง เพราะดู่เมฆเป็นบ้านที่โง่งโง่งกว่าบ้านอื่น เดื่อวัน
มนผู้เป็นภรรยาหัวหน้าพวกไท่หนวาทักดู่เมฆมา
ด้วยก้น ด้ามเพ่งตายเมื่อไม่กี่วันแล้ว แต่เดื่อวัน
มนก็ยังเป็นทาสของคนที่ในหมู่บ้านนั้นอยู่ เจอ
มาถึงบ้านที่มดวนหมายจะมา นกเขาจับดู่เมฆซ่อน
จดหมายคนประหลาดออกมาเขียนในสิ่งของ
มารับเราทั้งสอง ซึ่งเป็นสิ่งของอะไร ตามเห็นจะ
ยังไม่ถึง ๖๐ ปี นกเขาคำ ให้เสียเสียแทนทาส
และรับว่าตน คือเดื่อวันมน

(อ่านต่อหน้า ๕๖)

รตลิน - ต่อจากหน้า ๓๕

พิเศษสำนวนที่สวดไว้ประกอบกับหญิงสาว

“รตลินไม่ได้แต่งงานหรือก เพียงแต่หมั้นไว้
เท่านั้น”

“อ้อ หมั้น หมั้นกันเท่าไรละ คุณพระหมั้น
ให้หรือเจ้าคิดของเจ้าเอง เขาก่อนว่าเจ้าเก่งนัก
ไม่ไรหรือ แล้วคนสมัยใครใคร่จะคู่หมั้นของเจ้า
หรือ”

“รตลินเองแหละ คุณพระก็เอาใจใส่
นะซี หมั้นไม่เท่าไรหรือ”

“อ้อ! มันจะคิดหรือหนึ่ เองเป็นลูกช
นาชุนนาง ดูชอกนทกรังทไม่มราคาอะไรเลยยังไ
ได้ นกเขากับนงแพวของข้าชายเรียกชมนให้คว
เสียคนจะยืมด้ามดื่บคู้ โหนเจ้าคนโหนคู้หมั้นเอง
จะมาเป็นผู้แทนบ้านเรามาให้ดูเลี้ยงคนหาหนอย
หรือ”

“งัก คนเราทุก
มีเขาก็ให้เราเอง จะ
เปิดเหมือนไก่ เขามให้
นึกว่าเรารักแต่เงินเขา
เงินมาดู่ชอรัสเสียดงมา
นงกนหนิงโง่งในสภากร
ดู่ๆ ยังใจได้ละ นี่เขา
เงิน ถึงได้มาหาตงใจ
อย่างรตกับพวกนหรือ
ใจแดงเหมือนบึงทชอ

“ด้ามะคัญ ด้ามะค
ดู่เลี้ยงหงายหลังหัวเร
ทำไมโยคดู่ไป “โอ้พ
มันพดขงทุกคน ได้แ
อยู่คนกระโตม้น เวลา

เศรษฐศาสตร์ทางนา

เขมร

เดี๋ยวนี้มน ผู้เป็นเจ้าของบ้านแต่ละที่ออกมาต้อนรับเรา เขียวเราทั้งสองเข้าไปนั่งข้างในบ้าน ซึ่งมีโต๊ะเก้าอี้ชุดรับแขกไว้รับรองแขก แทนที่จะให้แขกนั่งกับพื้นอย่างบ้านไทยในถิ่นต่างๆที่ข้าพเจ้าได้พบมา การที่คนเหล่านั้นนั่งเก้าอี้เหมือนเตียงนอน คงไม่ใช่เพราะนิยมอารยธรรมแบบตะวันตก แต่คงเป็นเพราะความจำเป็นอย่างอื่นมากกว่า เพราะถึงบางบ้านไม่มีเก้าอี้แบบฝรั่ง ก็ยังใช้มานั่งอย่างอื่นเท่าที่ทำได้เห็นบ้านไทยคำไถ่เจียงจันทน์และบ้านไทยชาวทุ่งเจียง รู้ดีกว่าคนไทยทั้งสองพวกนี้ไม่นิยมปลูกบ้านแบบใต้ถุนสูง บ้านไทยคำยกได้ถุนสูงราว ๒ ศอก ส่วนบ้านไทยชาวปลูกอยู่กับดินพื้นเป็นดินเหนียวปรับแน่น เช่นบ้านแม่เต้าเด่ววันมน เมื่อเป็นเช่นนั้นถ้าจำเป็นต้องใช้โต๊ะเก้าอี้และเตียง แต่ข้าพเจ้าไม่อาจยืนยันได้แน่ว่าเขานิยมปลูกบ้านแบบนั้น และใช้โต๊ะเก้าอี้กันอย่างหนาแน่นแต่ดั้งเดิมหรืออย่างไร ทั้งนี้เพราะเท่าที่ข้าพเจ้าพบคนไทยคำไทยชาว ก็ล้วนแต่เป็นผู้อพยพหลบภัย ไม่มีข้าวของเงินทองติดตัวมาพอจะปลูกสร้างหรือจัดหาสิ่งต่างๆให้ได้อย่างถาวรเท่าที่เคยมี แต่ถึงกระนั้น

บ้านพวกไทยชาวทุกบ้านก็มีโต๊ะ และเก้าอี้ซึ่งใช้ทั้งรับแขกและกินอาหาร แม้จะมีโต๊ะและเก้าอี้ฝีมือหยาบๆใช้ไม้ปะประติดปะต่อกันเข้า ดูเขาก็ยังพอใจที่จะมีวัตถุอยู่อย่างธรรมดาของเขา บ้านพวกไทยชาวที่ทุ่งเจียง ออกจะแข็งแรง น่าดูกว่าบ้านพวกไทยคำที่หมู่บ้านต้องกลัวโจรผู้ร้ายจันทน์ ทั้งนี้เพราะแต่ละบ้านปลูกด้วยไม้จริง ข้างบนนั้นโถมเฉพาะบ้านเด่ววันมนยังใช้ไม้ไผ่ปักไม้ไผ่กับข้างนอก ทำให้ดูแปลกไม่เหมือนที่ไหน ในที่นั้นอาจจะเพื่อให้อุณหภูมิเย็นขึ้นบ้าง ตามความถนัดของฝรั่งผู้ชอบอยู่เย็นสบายเงินช่วยเหลือในการก่อสร้าง หรือจะเป็นเพราะการใช้ไม้อย่างนั้นหาได้ง่ายราคาถูก หรือจะเป็นเพราะต้องการความหนาแน่นในฤดูที่อากาศหนาวเย็นมีลมพัด บ้านที่ชุมชนช่วยเหลือก่อสร้างให้กัน มีขนาดใหญ่มากกว่ากันตามจำนวนคนในครอบครัว บ้านเด่ววันมนคงจะมีคนอยู่มากมายจึงมีขนาดใหญ่มากกว่าบ้านอื่นๆที่ยังคงแต่โอโง่ง มีต้นตอที่มาจากกันนั้นเองซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนไทยทั้งสองพวกนั้นเหมือนกัน เพราะนอกจากใช้กันห้องแล้ว ยังใช้ไปตั้งแต่ประตูหน้าและประตูหลังประตูหน้ามีมือในการใช้เข้าใช้ต่าง ๆ กัน

ต่อมาเมื่อมอง ฟังก็แปลกด้วย นอกจากยังมีแผ่น
 มีหนังสือต่างๆ ทั้งเรื่อง ขาว แขนงอยู่ตามข้าง
 ฝา เมื่อเห็นมีอักษรอันเป็นตัวๆ คล้ายจะเป็นชื่อ
 ละครกล แต่บางป้ายเขียนเป็นข้อความยืดยาวเต็ม
 ข้างด้วยตัวอักษรไทยคำ ข้าพเจ้าเพิ่งได้เห็นตัว
 อักษรไทยอันตัวเอง เด่ววันนั้นบอกกล่าวพวกไทย
 พวกที่มีอักษรใช้ รูปลักษณะไม่ผิดกับอักษรไทย
 อันเท่าใดก็ถูก แต่การที่แผ่นป้ายเหล่านี้เขียนด้วย
 อักษรไทยคำ เป็นเพราะพวกไทยคำเขียนข้อความ
 หมายในหนังสือมรดกตามของแม่เฒ่าที่เพิ่งจะถึง
 แก่กรรมเมื่อไม่นานมานี้ ข้อความเหล่านั้น
 กล่าวเพราะว่า ๑. ความดีของผู้ตาย เพราะฉะนั้น
 ผู้ซึ่งเขาจะสั่งจึงมีนิตติกรรมบ้านได้เป็นประกาศ
 หันนิตติ ประกาศกิตติคุณของผู้ล่วงลับไปแล้ว
 ซึ่งดูจะดีไม่ไรอันกว่าพวกหรือหรือของอื่น
 เรื่องตัวอักษรนั้นออกจะเป็นที่น่าสนใจ ข้าพเจ้า
 จะบอกเล่าให้ รวบรวมและบอกวิธีการเขียนให้
 แสงสว่างแก่ผู้ซึ่งพากันมาห้อมล้อมเรา ไม่มี
 ใครพอจะหาหนังสือได้สักคน ทั้งภาษาที่เขาพูด
 ๓. มันก็ฟังออกเป็นบางคำ และที่ข้าพเจ้าพูด
 ไม่ได้ตรงนั้นกัน จำเพาะคำที่เหมือนกันกับภาษาไทย
 ในนี้ เขาจึงจะต่างทำความเข้าใจกันได้ เช่น คำ
 ที่เห็นเสียงโอ และไรเขียนด้วยไม้ฉ้วนในภาษาของ
 เขา conเสียงเป็น เออ-อ (เสียง อา ผสมกับ อี)
 ในภาษาไทยนั้นในนี้ ก็คงออกเสียงเป็น เออ-อ เช่น

เดียวกันในภาษาไทยขาว อย่างเช่น ใจเป็นใจ-อ
 เป็นต้น แต่ว่าการจะทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ จะ
 ใช้ภาษาที่ต่างฝ่ายต่างเข้าใจกันคนละเล็กน้อย
 เช่นนั้น เห็นจะไม่ได้ แม่เฒ่าจึงใช้คนไปตาม
 เด่ววันก่อนมา เด่ววันก่อนเป็นคนไทยขาวที่อพยพ
 มาด้วยกัน บ้านอยู่ใกล้ๆ กับบ้านเด่ววันนั้นเอง
 ข้าพเจ้าได้ยินชื่อจากคุณประยอมมาก่อนแล้วว่า
 เป็นคนที่รู้ภาษาฝรั่งเศสขนาดพูดได้เขียนได้ การ
 พูดจากจะค่อยสะดวกขึ้น เพราะมีผู้เมตตาช่วยเป็น
 ถ้ามแปลให้ เมื่อถูกตามตัว เด่ววันก่อนก็รับมา
 ให้ทันที และข้าพเจ้าก็ไม่รอช้ารีบซักไซ้ไต่ถาม
 ทั่วทุกเดียว

แต่ยังไม่ทันจะเริ่มงานไปได้แกล่น แม่เฒ่า
 ขออย่ากรู้ไม่ได้ว่า ข้าพเจ้าจะมาพักค้างคืนด้วย
 หรืออย่างไร จึงถามจนมากดางกัน ตอนนั้นข้าพเจ้า
 พังเรื่อง จึงมองตากันกับผู้เมตตาด้วยความไม่แน
 ใจว่า ถ้อยคำอย่างนั้นจะหมายความว่าเราชวน
 ข้าพเจ้าค้างคืนด้วยหรือไม่ เพราะขณะที่มาระหว่าง
 ทาง ข้าพเจ้าปรารภกับผู้เมตตาว่าถ้าเจ้าของบ้านเขา
 ไม่ชวนให้ค้างคืน ข้าพเจ้าควรจะอย่างไร จะ
 ออกปากขอเขาค้าง หรือจะหอบของเรื่อว่ากลับ
 มาค้างดาดดี แต่ผู้เมตตาจะรู้ใจข้าพเจ้าว่าอยาก
 ค้างกับเขา เพื่อจะได้ไต่ถามให้ได้ความรู้ให้มาก
 ที่สุด ให้คุ้มกับที่มาด้วยความยากลำบาก จึง
 ถามเขาว่าถ้าข้าพเจ้าจะค้างด้วย (อ่านต่อหน้า ๑๐๔)

วิจารณ์ พานิช

จะเป็นไรไหม และคำตอบของแม่เฒ่าก็ได้ทำให้ หัวใจข้าพเจ้าเบิกบานพองโตด้วยความยินดีปรีดา เพราะไม่แต่จะตอบว่าไม่เป็นไรแล้ว แม่เฒ่าและ หลานสาวทั้งสองนางก็ยังแสดงความชื่นชมยินดีที่ ข้าพเจ้าจะค้างที่บ้านของตน แม่เฒ่ารับให้หลาน สาวเข้าไปจัดข้าวปลาอาหารสำหรับเลี้ยงแขกใน คอกเข็น นางทิดจัดแจรงยกกระเปาะของข้าพเจ้าเข้าไปเก็บในห้อง แล้วก็กระโดดกระโดดเข้าไปทางหลัง บ้าน ขณะนั้นบ่ายมากแล้ว ดูเมฆเกรงจะกลับเข้า หอไม้ทัน ๑๘.๐๐ น. จึงขอตัวกลับก่อนและไม่ยอม ให้ข้าพเจ้าส่งนาคุณใด ๆ นอกไปจากคำขอบคุณ เพียง ๒-๓ คำ ซึ่งข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าคำเหล่านี้ จะสามารถแสดงความรู้สึกขอบคุณอันจริงใจของ ข้าพเจ้าได้เท่าใดก็คิดหรือไม่ว่า

เมื่อสุดเมฆกลับไปแล้ว ข้าพเจ้าต้องใช้ความ พยายามทำความเข้าใจกับเดวิดกับนางและแม่เฒ่า

ด้วยภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่เราเจ้าพวกนี้พูดกัน มา ทั้งก็ต้องเปิดพจนานุกรมเทียบคำศัพท์ออกเสียงไว้ ให้เดวิดกับนางดู เพื่อยืนยันความหมายให้แน่ชัด บางทีก็ต้องอธิบายกันพอสมควร เพื่อให้เข้าใจความ หมายที่ต้องการ เช่น คำว่า ๑๐๐ บาท ๑๐๐ บาท แม่เฒ่าต้องทำท่าทางให้ข้าพเจ้าดูด้วยสายตาอย่าง หลาดยประการ เช่น เอามือชี้ให้เห็นเลข ๑๐๐ แล้ว บอกว่า หนึ่งร้อย หนึ่งร้อย (๑๐๐ บาท) แต่ของเดวิดกับนาง มี ๑๐๐ บาท ๑๐๐ บาท ของพวกไทยเราเขาเรียกกันห้าสิบบาท อย่างนั้น ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่า ๑๐๐ บาท ๑๐๐ บาท เมื่อข้าพเจ้าถามถึงคำว่าราว แม่เฒ่าก็ว่าไม่ แต่ไม่ใช่อีก เช่นคำว่าโก (กล) ก็ใช่กัน เพื่อพูด กัน แต่ที่ใช่กันใช้คำ หยาน

ส่วนเรื่องการที่ไทยเหล่านี้มีชื่อต่างๆ กันไป ก็ ใช่ว่าเขาจะตั้งกันขึ้นเอง ทั้งจริงเป็นเพราะฉะนั้น ตั้งให้ และดูเขา ชาวไทยดำ แถบเวียงจันทน์ก็กล่าว ผู้ตั้งนั้น คือ พวกฝรั่งนี่เอง ที่เข่นพวก คนไทยแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าดำๆ กัน ตามลักษณะดินฟ้าอากาศ ต่อ พวกไทยดำอยู่ในที่หนาวจัด แต่ง ตัวด้วยเสื้อผ้าไหมๆ กันไว้ ส่วน พวกที่อยู่ในที่ร้อนก็แต่งตัวด้วย เสื้อผ้าสีเข้ม (จำได้ว่ายังมีโอกาสได้พบ) และพวกที่อยู่ใน เขตร้อนก็แต่งตัวด้วยผ้าสีเข้มๆ กันด้วย

อเนกประสงค์

ร้านเก่ามีชื่อ ๑๖๕๐ ถนนมื่นภิรมย์ ตรงข้ามตลาดกลางใจ
(ย้ายจากสำมะโน ปรับปรุงใหม่)

- ห้องพิมพ์รูปถ่าย รับถ่ายและล้างสีตามธรรมชาติมากที่สุด
- ถักเสื้อผ้าทอทางกายและจิต
- ขายผลไม้สด สะอาด บำรุงจิต สบายทุกคน เปิดถึงกลางคืน
- เฉพาะช่างเสื้อ เข็มจริง ๆ ไม่ล่อนไม่รี
- น.ร. ดัดผมตัดเล็จากองคกรขนยาว ผิด ตัดตัวใดทุกคน ไม่กลัวเรื่องต่อคำโฆษณา โปรดกลับก่อน (มีหอพักสำหรับนักเรียนด้วย)

เขาอาบกัน และทำจริงๆด้วย ไม่มีใครสนใจใน
เรื่องนี้เลย ทั้งๆที่หาทำไม่ได้ง่าย ด้วยว่ามี
ถ้าห้วยที่มาจากน้ำตกใกล้กันอยู่ทางท้ายหมู่บ้าน
กับทั้งอากาศก็มีไอน้ำร้อนจนถึงกับจะอาบน้ำ
ไม่ได้ แต่เมื่อไม่มีใครเขากัน ข้าพเจ้าจะคิด
จะทำไป ก็ดูอย่างไรอยู่ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องละ
กิจวัตรประจำวัน เพื่อหัดทำตามคนท้องถิ่นไปด้วย

แกที่อยู่ใกล้ฉันนี้ แท้จริงก็ก่อด้วยเตา
ดินเล็กค้ำกับไก่อ้นเอง เห็นไก่แล้วข้าพเจ้าเดาได้
ทีเดียวว่า คงไม่ใช่ไก่ขอส แต่ต้องเป็นไก่เลี้ยงใน
บ้านแน่นอน ทั้งนี้เพราะตามชนบทอย่างนี้ เขามัก
อาหารสัตว์เขาแต่ตอนเช้าเท่านั้น และถึงแม้จะมี
หมเป็นบางวัน แต่ไก่ก็ไม่ได้ด้วยไม่ว่าจะมีก็ต้อง
เป็นไก่เป็นๆ ความรู้ที่ได้จากอดีตทำให้ข้าพเจ้า
ต้องนั่งปลงส่งกุศลผลบุญไปยังไก่เคราะห์ร้ายที่ต้อง
สังเวยชีวิตเพื่อมาเป็นอาหารให้แก่ข้าพเจ้าครึ่งวัน
นอกจากจะมีไก่ด้วยเตาไก่แล้วก็ยังมีย่างจันทน์
ปลาแกงด้วยผักขี้ซึ่งนางทนิจก็เป็นผู้คอย เมื่อ
เช้าแล้วมีดวงอาทิตย์ ทำให้เห็นความประณีตใน
การทำอาหารของเธอ แม้หิวโซเท่านี้แต่ก็ทำตามแบบ
ที่ครุณา ไทยคำ เคยทำเลี้ยง เธอเห็นหิวโซเท่า
เป็นเช่นเด็กบางวัน และที่ดูใจข้าพเจ้าที่สุดเห็น
จะได้แก่ ไก่หมัด ที่เธอเลี้ยงไว้เลี้ยงให้ดูฟักเต็ม
จานแล้วก็คิดเป็นคำๆ และไม่ใช่แต่หน้าคนเท่านั้น แต่
อย่างเตา ครั้นเมื่อชมแล้วจึงมีรอยยิ้มอีกด้วย
จนข้าพเจ้าต้องอุทานออกมาว่า หวาน (แปลว่า
อร่อยในภาษาไทยใหญ่) แต่แม่เฒ่าแกเดียวว่า อ่อน
อันเป็นภาษาไทยขาว ที่ได้มาจากภาษาญวนเหนือ

ด้วยความที่ดูใจมากนั่นเอง ทำให้ข้าพเจ้าอดอด
รู้ต่อไปอีก ว่ากับชาวเผ่าหนึ่งชื่อเขมรคำกะโร
นางทนิบอกข้าพเจ้าถึง ๒-๓ ครั้งว่า เขาเลี้ยงไก่
แจ่มกับยาหมู แม้กระนั้นเขาก็ยังไม่จกตัวไม่จก
เพราะเลี้ยงของค่าน้ำพึ่งประชิด เกือบจะไม่ใช้
คำไทยทุกคนจึงต้องช่วยกันอธิบาย แม้แต่คน
ตามแบบ Direct Method คือใช้คำกับตัวอักษร
รูปให้ดูและก็พูดว่า ไร่ เท่านั้นเอง ไม่ค่อยจะมีเวลา
พูดอะไรต่อไปอีก ข้าพเจ้าก็เข้าใจแล้วว่า ไก่หมัด
ไก่อ้นเองแหละ ที่ไทยเราอดเลี้ยงสัตว์กันจนทำให้
กันอื่นๆมาก และเหตุนี้จึงเป็นเช่นนั้นกันจนทำให้
เรื่องน่าคิด และที่น่าคิดยิ่งกว่านั้น ก็คือมันเพิ่ม
ไม่คำที่เป็นเช่นนั้น และเลี้ยง ค.ย. เป็นเลี้ยงที่
ยากในไทยหลายถิ่นด้วยกัน ในไทใหญ่ คำนี้ ค.ย. เป็น
จ. ส่วนไทยขาวเป็นจ. สดกันจ. แต่ในไทพอง
ตะวันออกเป็น ข. การที่ไทพองมีเสียง ค.ย. ใน
เมื่อไทยถิ่นอื่นๆออกเสียงเป็น ห. หรือ ข. จึงเป็น
เรื่องน่าสนใจ เมื่อได้รู้ข้อเท็จจริงใจอย่างนี้แล้ว
ในภาษากลางอย่างไรก็ดี การที่ชาวไทพอง
ก็ออกจะง่ายขึ้น

นอกจากคำ ไร่ แล้ว ข้าพเจ้ายังได้รู้คำอื่น
ต่อไปถึงคำ แจ่มและยาหมู อันในภาษาไทยขาวแปล
ว่าทอด เคียงใกล้กับคำชุน ในภาษาไทยคำนี้ซึ่ง
อย่างเดียวกัน ส่วนยานี้แปลว่าเนื้อ ส่วนยา
หมายถึงเนื้อสัตว์ที่นำมาทำเป็นอาหาร และคำนี้
คำ ไร่แจ่มกับยาหมู จึงแปลว่า ไก่ทอด กันเนื้อ
ไม่มีคำที่แสดงว่ารับประทาน มีแต่คำที่
ต้องมีคำ พิถี ซึ่งแปลว่ารับประทาน ดังนั้น ไก่ทอด

ถ้าในทางตะวันออกเห็นของไทย ทั้งคนไทย
อ่านดูในใจแล้วรู้สึกดีว่าคำใดก็ตามที่
มี ศ. ส. สด และ มี สระ เตี้ย ยาว พวกไทยชาว
จะออกเสียง ศ. ส. สด ไม่ได้เลย เตี้ย ยาว
ก็ออกเสียงสระสั้นและหนักหมด เช่น บัก เป็น
บ๊ัก นอกเหนือ เพราะ ดอกไม้เป็น เบาะไม้ ดอก
กุหลาบ เบาะ เบาะ สดออก บอกก็เบาะ เบาะ ปดออก
เป็น เบาะ เบาะ เบาะ และ ซึ่งใช้ได้ทั้งเป็นนามและ
กริยา ดังต่อไปนี้ มาเยี่ยมก็ได้ หรือมาเยี่ยม

ก็ได้ อย่างเช่นที่เขาพูดว่า มีคนแคะมาแคะ แต่
ถ้าเป็นคำที่มีสระเตี้ย ยาวแล้ว เขาก็ออกเสียง ก.
เต็มเตี้ย เช่นคำพักข้างถนน หรือ มะพัก ที่แปลว่า
พัก และ บัก ตกหนัก ปัก ที่แปลว่าปัก (คงจะ
เป็นคำเดียวกับปลัก) การกร่อนเตี้ยทำนองนี้
เป็นลักษณะที่จะเห็นได้ในภาษาทั่วไป ดังจะ
เห็นในภาษาของภาคใต้บางจังหวัดและภาษาเขมร
เป็นต้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

โดยวิธีของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๔๕

- best thing to จ้อย : แล้วจะมีวิธีที่ดีอะไรบ้างคะ.
- what kind of ฉันท : แล้วแต่เราเป็นคนชนิดอะไร. บางคนก็คอยจน
Some people กระทั่งความรู้สึกนั้นผ่านไป- เรียกว่า "นั่งทน"-
the feeling that "sitting - แล้วเขาก็มีความรู้สึกพอใจในตนเองอีก. แต่มี
they can go หลายคือหลายคนคิดว่า เราจะไม่สงบใจลงได้จน
content again. กว่าเราจะได้ปฏิบัติไปทางใดทางหนึ่ง แล้วไปหา
w that they หาทางแก้ปัญหาได้.
y peace of
do something
n they search
a solution to
- n the second จ้อย : สมมุติว่า ฉันทเป็นพวกหลัง และต้องหาอะไรทำเพื่อ
ave to find แก้ปัญหา, อาจารย์จะแนะนำให้ทำอะไรคะ?
- o to try to
blem, what
?
- and? ฉันท : นึกข้อ poser.
- problem or จ้อย : หมายความว่าอะไรคะ?
- very difficult ฉันท : Poser คือ ปัญหาหรือคำถามที่หาคำตอบได้ยาก,
ething that เป็นเรื่องที่ทำให้ปวดหัว. ฉันทขอแนะนำให้ขอแยก
al headache. ปัญหาของเขออกจากเป็นสองส่วนสำคัญๆ; หรือหนึ่ง
ask me to
ould say that
to break the
nto its main
r words to

ประวัติทาง เขียน

เสร็จจากอาหารแล้ว ก็ถึงเวลาที่จะทำความ
รู้จักกัน นางทิดพาข้าพเจ้าไปเดินเล่นในหมู่บ้าน
ได้พบผู้หญิงหลายต่อหลายคนด้วยกัน บางคนเรียน
หนังสือในโรงเรียนรัฐบาล เพราะฉะนั้นนอกจาก
จะรู้ภาษาญวนแล้วก็รู้ภาษาฝรั่งเศสอีกด้วย ส่วน
ภาษาของเขาเอง เขาก็เรียนรู้อย่างดี นาง
ทิดอ่านเขียนได้คล่องแคล่ว ยังเขียนตัวอักษรไทย
ข้างทั้งหมดให้ข้าพเจ้าดู พร้อมทั้งออกเสียงให้ฟัง
ข้าพเจ้าจึงได้ทราบว่า อักษรไทยชาวแคตจะตัวมี
สองรูปและสองเสียง เช่น ก. จะมีสองรูป คือ กอ
รูปหนึ่ง และ กะ อีกรูปหนึ่ง อักษรอื่นๆก็เช่น
เช่นเดียวกับ ก คือ คอ เคะ จอ เจาะ ปอ เปาะ ดัง
เป็นต้น ส่วนพดกพยัญชนะท้ายวรรค ง ญ น ม
รวมทั้ง ว จะมีอีกรูปหนึ่งซึ่งมี ห กำกับมาในตัว
ด้วย เหมือนอักษรลาวในปัจจุบันนี้ แล้วออกเสียง
เป็น ออ คือ หะงอ คู่กับ เงาะ หะญอ กับ เญาะ
หะมอ กับ เนาะ หะมอ กับ เมาะ และหะวอ กับ เหวะ
มีอักษรอยู่หลายรูปที่คล้ายอักษรไทยสมัยพ่อขุนราม
คำแหง เช่น ตัว เมาะ เนาะ และเฟาะ ส่วน เหวะ นั้น
คล้ายอักษรไทยปัจจุบัน คำศัพท์จารย์เขาคัดจึง

เชื่อว่าคนไทยเหล่านั้นมาจากหัวเมือง และญวนเหนือ
ได้รับแบบอย่างตัวอักษรจากพ่อขุนรามคำแหง
และเหตุที่ใช้เขียนด้วยปัด จมูกกับอักษรจึงแตกต่าง
กับรูปเดิม ตัวพยัญชนะเหล่านี้เขาเรียก
โตซอ แต่ตัวรูปสระนั้นเขาเรียก ไม แต่ตัวเขียน
เป็นข้อความแล้วเรียกว่า ซ้าน จดหมายที่เขียนซ้าน
บางทีก็เรียกเบอ-อ ซ้าน (เบอ-อ คือ ป) ทำให้
นึกถึงคำดำดั้น ที่เราเขียนลงบนรูปไม้ และเชื่อว่า
เป็นคำवादด้วย นางทิดยังแล้วอีกว่า ถ้าข้าพเจ้า
กลับไปถึงบ้านแล้วให้ พี่ชาย พี่ชายนั้นก็
ฝากดำดั้น หรือส่งจดหมายมาหาตัวเอง ข้าพเจ้าจึง
นึกไม่ออกว่าจะเขียนภาษาอะไรถึงเขา เขาก็จะ
อ่านเข้าใจ ในเมื่อข้าพเจ้าเขียนภาษาญวนก็ไม่ได้
ภาษาไทยชาวก็ยังไม่สันักัด นางทิดบอกว่า
เธออยากจะเขียนถึงข้าพเจ้าในภาษาไทนครเทพฯ
เล็กน้อย ขอให้ข้าพเจ้าสอนภาษาของข้าพเจ้าให้
เธอด้วย แล้วเธอก็จะออกถึง ใจดีตลอดแน่นอน
อักษรที่ข้าพเจ้าเขียนให้ดู เธอก็จะเขียนให้ได้
ให้อ่านเป็นที่เข้าใจในคืนวันหน้าก็จะได้ ทำให้ข้าพเจ้า
อยากจะอยู่กับเขานานๆ ข้าพเจ้าจะได้พบพาน

๑๓๓ ในตอนใกล้ค่ำเย็นจกวัน พวกผู้หญิง
ต้องไปหาซื้อหนวดมาต่อม แม่เฒ่าบอกวาทองเงย
หัวขึ้นไม่หนักส่ายเจ้า บ้านเดิมของพวกไทยชาว
ซิดะหาอยู่แทบตลอดทั้งปี ในฤดูหนาวยังมีน้ำ
จืดขึ้น น้ำจืดทำให้กิน น้ำมะเขือเทศ คอตุกเห็บ
และหัวแม่มือแม่เฒ่าว่าคือน้ำค้างซึ่งผิดกับภาษา
ไทยในนี้ ที่นิยมแปลว่า หมอก ส่วนคำว่า คม นั้น
แปลได้ทั้ง พริกขี้หนู น้ำแข็งก็เรียกน้ำคม ซึ่งทำให้
นักดำน้ำติดคมของเรา แม่เฒ่าบ่นต่อไปว่าด้วย
แล้วที่ตุ้มเงยไม่หนวดเอง ทำให้การเพาะปลูกไม่
ได้ผลดี ทั้งยังไม่มีดี นากมีไม่พอ คนไทยทนจึงยาก
จนกลายมาเป็นขอ คนขอในทันทมาจนถึงคนจน แต่
ถ้าหาขอ จะไปค้าขายกับค้ากริยาว่า ขอ หรือไม่
ไม่ทรม เพราะ ขอ ที่เป็นค้ากริยา พวกไทยชาว
ออกเสียงว่า ซ้อ ตามหลักเดียวกับที่ใช้ เป็น ใช้
และอื่น ทั้งหมายความว่าได้ออกไป ก็ออกเสียงว่า
ซ้อ เช่น ซ้อมมันไปเซ เป็นต้น

ถึงเวลาคำทักทายคนพากันอยู่แต่ในบ้าน แม้
เมื่อดังให้หลานขับประตูปะต่างเพื่อความปดตคัย
คำปะต่างทำให้ข้าพเจ้าตดตคต (อ่านต่อหน้า ๑๑๒)

จนวิธีใช้คำของเขามาจากปากของเขาเองแล้ว จะได้
 ความรู้ขึ้นแน่นอนเป็นที่เชื่อถือได้จากไหน ถึงจะ
 อ่านเขาจากหนังสือเขียนไว้ ก็ยังหาได้แจ่มแจ้งเท่าที่
 มาสอบเขาเองไม่ ตัวอย่างเช่นวิธีออกเสียงพยัญ
 ชนะไทยขาว ที่ ยอชมิโนต์ ชาวฝรั่งเศส กำหนดไว้
 ดูเข้าใจยากเกินกว่าจะทำความเข้าใจเขาเองได้
 เพราะฉะนั้นไม่ว่าผู้ใดจะทำพจนานุกรม จึงมักจะ
 เขียนบอกไว้ว่า ให้สอบถามจากเจ้าของภาษาด้วย
 ถ้ามีโอกาสจะทำได้ แต่การจะได้พบเจ้าของภาษา
 แต่ละครั้ง มิใช่เรื่องง่าย ๆ ดังกล่าวแล้ว การที่
 ข้าพเจ้าค้นรจนมาถึงที่หมายและได้พบเขาครั้งแรก
 ครั้งเก่า จึงคิดบนของแปลก ซึ่งจะถือว่าเป็นความ
 บาปชนิดหนึ่ง ก็ควรอยู่ เพราะอยู่คนเดียวไม่มีใครใช้
 ด้อย ไม่มีใครจ้างวาน ต้องเลี้ยงเงินทองของตน
 เอง ทั้งยังต้องลำบากยากยิ่งนานาประการ ข้าพ
 เจ้าก็ยังพากเพียรทำเรื่อยไปไม่ท้อถอย ข้าพเจ้าไม่
 อาจอธิบายให้ใครฟังโดยแจ่มชัดได้ว่าเหตุใด
 จึงเป็นเช่นนั้น นอกเสียจากผู้อื่นจะสนใจอย่าง
 ที่ข้าพเจ้าสนใจ จึงจะทราบว่านี่เป็นความผาสุก

จนวิธีใช้คำของเขามาจากปากของเขาเองแล้ว จะได้
 ความรู้ขึ้นแน่นอนเป็นที่เชื่อถือได้จากไหน ถึงจะ
 อ่านเขาจากหนังสือเขียนไว้ ก็ยังหาได้แจ่มแจ้งเท่าที่
 มาสอบเขาเองไม่ ตัวอย่างเช่นวิธีออกเสียงพยัญ
 ชนะไทยขาว ที่ ยอชมิโนต์ ชาวฝรั่งเศส กำหนดไว้
 ดูเข้าใจยากเกินกว่าจะทำความเข้าใจเขาเองได้
 เพราะฉะนั้นไม่ว่าผู้ใดจะทำพจนานุกรม จึงมักจะ
 เขียนบอกไว้ว่า ให้สอบถามจากเจ้าของภาษาด้วย
 ถ้ามีโอกาสจะทำได้ แต่การจะได้พบเจ้าของภาษา
 แต่ละครั้ง มิใช่เรื่องง่าย ๆ ดังกล่าวแล้ว การที่
 ข้าพเจ้าค้นรจนมาถึงที่หมายและได้พบเขาครั้งแรก
 ครั้งเก่า จึงคิดบนของแปลก ซึ่งจะถือว่าเป็นความ
 บาปชนิดหนึ่ง ก็ควรอยู่ เพราะอยู่คนเดียวไม่มีใครใช้
 ด้อย ไม่มีใครจ้างวาน ต้องเลี้ยงเงินทองของตน
 เอง ทั้งยังต้องลำบากยากยิ่งนานาประการ ข้าพ
 เจ้าก็ยังพากเพียรทำเรื่อยไปไม่ท้อถอย ข้าพเจ้าไม่
 อาจอธิบายให้ใครฟังโดยแจ่มชัดได้ว่าเหตุใด
 จึงเป็นเช่นนั้น นอกเสียจากผู้อื่นจะสนใจอย่าง
 ที่ข้าพเจ้าสนใจ จึงจะทราบว่านี่เป็นความผาสุก

ยาประจำบ้าน **เบบี้สโวนคอฟซีพ**
 BABY'S OWN Cough Syrup

สำหรับเด็กและทารกของ... **หมอ วิลเลียมแทมแคนดล**

ปรุงขึ้นพิเศษโดยเฉพาะ เพื่อบรรเทาอาการ-
 ไอ ลมอกหวัด เจ็บคอด้านหน้า สำหรับ-
 เด็ก และทารก.....

เสียงแม่เฒ่าดุด 'ควั่นแคว' (ควั่นญวน)
ตึงตังๆ ปลุกข้าวเจ้าตื่นในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น
เพียงจะ ๕.๐๐ น. เท่านั้น แต่ฟ้าสว่างแล้ว อากาศยัง
เย็นอยู่ แม้จะไม่เท่าในตอนกลางคืน แต่แม่เฒ่า
ก็ยังนั่งเจ้าจุก กอดบ้องชายสันทิเรียกว่า ควั่นแคว
แควกตุด เมื่อตุดครบหนึ่ง เสียงฉ่ำในหม้อตรง
ปลายบ้องทกลงเต๋อตึกมเดียวดัง และมีควั่นกรุ่น
ออกมา ลักษณะของชายสันทิ คล้ายกับฮักการของ
อินเดีย หรืออย่างที่เราเรียกมอริกัน อันเป็นของ
ชาติอาคียนาเต๋อตเป็นสำคัญ ข้าวเจ้าลงจากเต๋อ
มายืนนั่ง ไม่ทราบทิศทางของบ้าน ไม่ทราบว่าเขา
ทำอะไรกันที่ไหน แม่เฒ่าช่างรู้ใจข้าวเจ้าไปเสีย
หมด เมื่อตกท้ายไค่ตามทักซัดซ ว่านอนหลับไหม
หนาวไหม แล้วก็ถามต่อไปว่าไปนั่งไหม ดำนวน
ไหมอีกแล้ว ทำให้หนักใจไปเน่วเมื่อคืนนี้ ข้าวเจ้า
พยักหน้ารับไค่กอน แม้จะยังไม่แน่ใจว่า แม่เฒ่า
จะหมายความว่าข้าวเจ้าคิดหรือไม่ก็ตาม แม่
เฒ่าพาออกมาถึงประตูหลังบ้าน แล้วมอบให้นาง
ทึนนำทางไป หลังบ้านเต๋อฉวนหมยมีบริเวณอีก
มาก แต่กันเป็นคอกๆ ต้องสามแห่งด้วยกัน ไม่
ทราบว่าใช้ทำอะไร ชะรอยจะเป็นคอกเลี้ยงสัตว์

104

เด็กๆ เหมือนคำตพระภูมิ ตั้งอยู่บนยอดดงที่มุม
บ้าน ใกล้กับประตู เมื่อไม่ใช่เรื่องคำตมา ก็
น่าจะเป็นด้วยเรื่องเซอชาติ หรือ เรื่องภาษาอย่าง
ใดอย่างหนึ่ง และในฐานะที่ข้าพเจ้าสนใจในเรื่อง
ภาษา ข้าพเจ้าก็อยากจะพูดว่า ภาษาได้มีส่วน
สำคัญอย่างยิ่งยวด ที่ทำให้เรารู้สึกกำเนิดในเผ่า
เดียวกัน มีความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกันยิ่งกว่า
สิ่งอื่น ถ้าหากว่าข้าพเจ้าไม่ได้มาติดต่อกับเขาด้วย
ความสนใจใคร่รู้ในเรื่องภาษาของเขาแล้ว ข้าพเจ้า

ไม่คิดว่า ข้าพเจ้าจะใคร่รู้ในสิ่งที่เขาเหล่านั้น
เท่าที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้อยู่ และข้าพเจ้าไม่ได้เรียน
รู้ภาษาของเขา ไม่ได้ใช้ภาษาของเขาสนทนา
พาทักแล้วข้าพเจ้าก็ไม่คิดว่าตัวเองจะตั้งถามสอโ
รกใคร่ กับทั้งมีจิตใจผูกพันในภาษาเหล่านั้นมากขนาด
ถึงเพียงนี้ เพราะฉะนั้น คงที่พูดกันเพื่อ ๆ ที่
การตั้งเดิมภาษาของแต่ละท้องถิ่น เป็นที่สอโ
ความแบ่งแยก ข้าพเจ้าได้เห็นด้วย

(อ่านต่อ ฉบับหน้า)

ไต่ประวัติของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๒๔

Joy : That's right. From Georgia.
And I had to strain my ears
to hear what this particular
man said. Even so, I had to
say "I'm sorry. Would you
mind repeating that." about
a hundred times.

I : Now I'm beginning to see
what you mean. On top of the
accent some of the phrases and
turns of speech sounded odd
to you, is that right?

Joy : That's right. For example.
When this same man couldn't
understand what I had said
which was very frequently—
he would say to me "pardon
me" which meant that I had
to repeat what I had said.

I : But none of this was a matter
of life and death I am sure.
And certainly nothing to
make all this fuss about.
After all a few different
idioms, that's all...

จอย : จริงค่ะ. มาจากจอร์เจีย
ของแอกคน. ถึงกระนั้น
เขาว่า "เสียใจค่ะ,
หลายร้อยครั้งทีเดียว.

ฉัน : ฉันเริ่มเข้าใจแล้ว. นอก
ประโยคบางอัน และคำพูด
สำหรับเซอ, จริงไหม?

จอย : ใช่ค่ะ. ยกตัวอย่างเช่น
ในคำพูดของฉันบ่อย ๆ .
"เกอะ" นี่หมายถึงให้ฉัน

ฉัน : แต่นี่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ
อะไรมากมายไปเลย. มี
เท่านั้น...

ไร่ไร่ทางนา

เล่ม

นางทิน พาข้าพเจ้ามาคอยรถตรงหน้าห้อง
ที่เป็นตลาดด่อนหม่ง เมื่อเราเดินมาถึงถนน ยัง
ไม่ ๖.๐๐ น. ตรง ข้าพเจ้าจะเวลาให้รถออกจาก
ตลาดมาคงจะประมาณ ๓๕ นาที ถ้ารถออก
๖.๐๐ น. ตามเวลา รถจะต้องมาถึงที่ข้าพเจ้าคอย
เวลา ๖.๓๕ น. เป็นอันว่า ยังมีเวลาอีกราว ๒๐ นาที
กว่ารถจะมา บังเอิญห้องแถวตรงที่เรายืนคอย
เป็นร้านขายกล้วยเตยว นางทินจึงชวนข้าพเจ้าให้
เข้าไปกินกล้วยเตยวเสียก่อน เพื่อจะได้ไม่หิว
กลางทาง ที่จริงข้าพเจ้าไม่ตั้งใจจะเต็มใจนัก เพราะ
เวลาเช้าออกอย่างนั้น และรถอาจจะมาถึงเร็วกว่า
ที่เรากำหนด จะทำให้ต้องรีบกิน เป็นอันตราย
แก่สุขภาพอีก แต่นางทินยืนยันว่ารถจะไม่มาก่อน
กำหนดแน่นอน ทั้งการปรุงกล้วยเตยวก็ไม่เสีย
เวลาสักเท่าใดนัก ข้าพเจ้าจึงไม่มัวทางเลย ทั้งที่
สภาพร้านกล้วยเตยวนั้น ไม่มีสิ่งใดชวนให้นึกอยาก
กินเลย เพราะเจ้าของร้านยังจัดข้าวของเครื่อง
ปรุงยังไม่เสร็จ นาเพงจะเดือด และผักเพงจะหั่น
ตัวร้านก็รกทรุยเหมือนโรงเตียมชนแถวๆ โตะ ม้า
นี้ คงอดจนพันทเป็นดิน แลคุดกปรกไปหมด นาง

ทินคงจะคุ้นเคยกับเจ้ารถอยู่แล้วนั่นแหละ เจ้ารถ
ร้านพร้อมทั้งภรรยาจึงพูดจาส่อนนุช เราเข้ามา
เร็ดโตะเก้าอี้ให้ และทิ้งไม้กวาดที่วางตรงหน้าเรา
ดูเหมือนจะมีเครื่องปรุงอะไรสักอย่างก็จริง แต่
กระนั้นข้าพเจ้าก็ยังรู้สึกได้ว่า คุ้มกันตัวไว้ของนาง
ทินมอเย่นวนานไม่ได้ ข้าพเจ้าแสร้งใจกินไป ๒-๓ ถ้วย
แล้วก็ขอตัวออกมาจากรถ ที่ให้เงินไว้ว่า ไม่พอ
จะทำให้นางทินเสียเงินลงม ดมหนึ่งถึง ๕ แขนง
ตั้งแต่มาประเทศญวน ตามคำเป็นนัยกันไว้ข้าพ-
เจ้าเห็นคุณค่าของเงิน แม้จะเพียง ๕-๖ แขนง
ก็ตาม และเรื่องอาหารกินเองก็จะต้องรู้สึกอึดอัด
เดียวกิน เพราะเงินที่ได้มากำหนดขึ้นที่นั่นอยู่แล้วจะ
คงเหลือคงตัวได้ แต่ก็หาแปดต่ออยู่อย่างหนึ่ง ที่ตน
นี้ไม่ทำอาหารเข้ากินกัน อย่างจนจวนจวนกินแล้ว
ตามร้านเจดามาจ่ายตลาด เพราะฉะนั้นในตอนเช้า
อย่างนี้ ตลาดจึงเป็นที่พักผ่อนของประชาชนทุกคน
ในหมู่บ้าน ข้าพเจ้าให้คนไปซื้อผลไม้สดๆ
ทั้งไทยขาว ไทยดำ มะขามที่ปลูกในหมู่บ้านนั้น นาน
คนแต่งตัวตามแบบของเขา ข้าพเจ้าอดรักที่จะไป
บ้างจึงเตรียมเปิดหน้าต่างไว้ ให้พอได้เห็น

เห็นเข้า เธอ^{๖๐}ต่างรับดาวเท้าแล้วพูดกันว่า เขาหลัง
 ๗๐-๘๐ น. ข้างเจ้าได้ขึ้นแล้วนี่ขึ้น เพราะบังเอิญ
 พี่เขาใจ^{๖๑}เรื่อง ข้างเจ้าจึงรับพูดให้เชอร์ ว่าข้า-
 พเจ้าเห็นคนไทย ถูกบางกอกมา (มาจากกรุงเทพฯ)
 เธอได้^{๖๒}รับคำไทย จึงหันมาดู แต่ยังไม่ทำท่าไม-
 ล้มเธอ^{๖๓} หมกมุ่นต้องอธิบายเพิ่มเติม ครั้นเธอ
 เห็นหน้า^{๖๔}หรือเงาตัวแล้ว ก็เคยยิ้มแย้มด้วย แต่ยังไม่
 ๘๐ น. ได้^{๖๕}สำหรับ ข้างเจ้าจึงได้แต่รูปข้าง ๆ ของเธอ
 ๘๑ เพราะมือไม่ไหวพอ

ขณะที่เธอยืนดูที่คาดว่ารถจะมาถึงไปแล้ว
 แล้วรถก็ยังไม่มา นางก็จึงขอ ไปตลาด เสียก่อน
 เมื่อ^{๖๖}๕๐๐ น. ข้าง เจ้า^{๖๗}ว่าไปตลาดของเธอพึ่งไม่ผิดกับ
 ข้าง^{๖๘}ได้^{๖๙} หมกมุ่นสิ่งที่แปลกออกดังหนึ่งทีไทยชาวเรียก
 ตลาดว่า ตลาด แทนเรียก ตลาด อย่างภาษาไทย
 ใน^{๗๐}ดู^{๗๑} และ^{๗๒}เป็นคำเดียวกับ คำ ตลาด ที่ใช้อยู่ใน
 ๘๐ น. ของ^{๗๓}หรือไม่นานนักคิด คำว่า ไป ก็เช่นกัน
 ๘๐ น. ที่^{๗๔}ใช้^{๗๕}อยู่แต่ในภาษาไทยตะวันตกเท่านั้น
 ส่วนพวก^{๗๖}ไทยตะวันตก คือไทยใหญ่ในรัฐชานและ
 ๘๐ น. ใช้^{๗๗}กวาง หรือ กา แทน เพราะฉะนั้นถ้าจะ
 เปรียบ^{๗๘}เห็น^{๗๙}ทางภาษาทั้งสองฝ่ายกับภาษาไทยภาค
 ตะวันออก ทั้งเสียงและความหมายของคำบางคำใน
 ภาษา^{๘๐}หรือพูด ออกจะคล้ายคลึงกับของไทยทาง
 ตะวัน^{๘๑}ออกมากกว่าตะวันตก ทั้งนี้ไม่พูดถึงคำ
 ที่^{๘๒}มี^{๘๓}ภาษา^{๘๔}มาใช้ คำภาษาอื่นที่ปนอยู่ในภาษา
 ไทย^{๘๕}หรือเห็น^{๘๖}อัน^{๘๗}มากนั้น เห็นจะมีแต่ภาษาญวน

โดยเฉพาะญวนเห็น^{๘๘}เท่านั้น ส่วนมากเป็นคำที่มีใช้
 ไม่ตรงกันในที่ต่าง ๆ อันแสดงว่า คำ^{๘๙}ดั้งเดิมไม่
 มี^{๙๐}ใช้ ต่างฝ่ายต่างก็เพิ่งมาคิดขึ้นใหม่ หรือหยิบ
 ยืม^{๙๑}จากภาษาอื่นมา เช่น คำ ขอบคุณ ที่พวกจีน
 ทาง^{๙๒}เขียงตุงและพวกภาคพายัพใช้ ยินดี พวกไทย
 ใหญ่^{๙๓}ใช้ว่า โจ้ม (ซึ่งก็แปลได้ว่า ชื่นชมยินดี) ไทย
 ชาว^{๙๔}และไทยคำ ใช้ว่า ได้อย่อน (เสียง ย. นึ่งคล้าย
 มี^{๙๕} Z คออยู่ด้วย) และถ้าต้องการจะขอขยี้ให้พร
 เขาก็ใช้ว่า เหาฮั้นเหอ-อหลาย คำว่า การงาน
 ก็^{๙๖}เหมือนกัน ใช้ต่างกันไปตามท้องถิ่น ในข้อ^{๙๗}ดัม
 ใช้ตามภาษาข้อ^{๙๘}ดัมมีคำว่า เอ็ดอามู ในชานใช้
 เอ็ดก้าน ส่วนทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ
 ใช้^{๙๙}เป็น เอ็ดเว็กเอ็ดก้าน ซึ่งคำ เว็ก หมกมุ่นใช้
 ในภาษาญวน ในความหมายอย่างเดียวกัน และ
 คำ^{๑๐๐}ที่ใช้บอกเวลา ที่เราใช้^{๑๐๑}อยู่ว่า โมง ตรงกับคำ
 เชมรนั้น ไม่มีใครในที่ต่าง ๆ รู้จักเลย พวกไทย
 คำ^{๑๐๒}ดัมข้อ^{๑๐๓}ดัมใช้ นาลิ ออกเสียงตามตัวเขียนของ
 พม่า แต่พวกไทยใหญ่ในชานออกเสียงตามเสียงพม่า
 ว่า^{๑๐๔}นาลิ ส่วนไทยชาว^{๑๐๕}ใช้คำญวนว่า เจื่อ ข้างเจ้า
 ได้^{๑๐๖}ยิน^{๑๐๗}นาง^{๑๐๘}ที^{๑๐๙}พูด^{๑๑๐}คำว่า หักเจื่อ (๖.๐๐ น. ตอนเช้า)
 แล้ว^{๑๑๑}มัน^{๑๑๒}พิมพ์^{๑๑๓}ว่า พอดีเขาบอกว่าเขากำลัง^{๑๑๔}ด่า^{๑๑๕}แข่ง
 รถ^{๑๑๖}บริษัท^{๑๑๗}มินจง ที่มาไม่ตรงเวลา เพราะข้างเจ้า
 เอง^{๑๑๘}ก็^{๑๑๙}กำลัง^{๑๒๐}ทำอย่างเดียวกัน ขยาก็เดิมคำว่า จื่อ
 ให้^{๑๒๑}กลายเป็น^{๑๒๒}ชื่อ^{๑๒๓} จื่อมินจง เสีย^{๑๒๔}รู้^{๑๒๕}แล้ว^{๑๒๖}วิ่ง^{๑๒๗}รอด^{๑๒๘}ไปใน
 ฐาน^{๑๒๙}ที่^{๑๓๐}มา^{๑๓๑}ซ้ำ (อ่านต่อหน้า ๘๔)

บรรณานุกรม

นางทินไปไม่ถึงถึงบ้านทักกลับมา มีเหตุ
 หือหนึ่ง กับพักท่อนหนึ่งอยู่ในเชิงเขก เธอ
 บอกว่าเป็นอาหารที่จะต้องทำเตรียมไว้สำหรับมอ
 กลางวันเวลา ๓๑.๐๐ น. เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง
 ออกจะเกรงใจเธอมากอยู่ ที่เธอต้องมาขอยกยกร
 กับข้าพเจ้า เป็นเวลาพร้อมหัวโหม่งหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้า
 จึงขอให้เธอกลับไปก่อน ข้าพเจ้าจะคอยรถอยู่ที่
 บ้านกวยเตยจนแต่ดึกทั้ง แต่เธอหายินยอมไม่
 คงจะอยู่ในโอวาทแม่เฒ่า จึงต้องถือคำสั่งของ
 แม่เฒ่า ที่ให้คอยส่งข้าพเจ้าขึ้นรถเสียก่อน เสีย
 เชื้อบ่นความซุกซนของรถบริษัท ทำให้ข้าพเจ้า
 ไม่เป็นอันนิ่ง ๆ ได้ ต้องเฝ้าแต่ระแวงคอย
 มองดู แต่บ้ายหน้ารถหลายต่อหลายคัน ไม่ได้
 แฉ่งให้เห็นเลยว่า เป็นรถบริษัทมันจริง จนข้าพเจ้า
 ซักจะทอดอาลัยเสียแล้ว ไม่ทราบว่าจะมารับ
 หรือไม่ และจะมาเมื่อไร นางทินจึงพาไปยอก
 ทางหนึ่ง ซึ่งมีทางอยู่ตรงต้นไม้ข้างถนน มีที่ไถ่
 อย่างนั้น ข้าพเจ้าก็ขยิบคิด เพราะยืนมานานกว่า
 หัวโหม่งแล้ว แฉ่งแดดในตอนเช้าทำให้อากาศร้อน
 ขึ้น ยิ่งไถ่ยิ่งแฉ่งแดดยิ่งมา ยิ่งสบายนักหนา แต่
 คนที่ไถ่ไม่เจอดีมา ทุกคนแต่งตัวเรียบร้อย มีเสื้อ
 ผาสุกทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้อง
 พกแฉ่งแดดหรือเตาผิง ข้าพเจ้าเห็นจริงตามคุณ
 ประถมว่า คนในประเทศญวนแต่งตัวดีกว่าชาติ
 อื่น ๆ แม้ชาวตากยงนึ่งกางเกงผาสุกฟาดครามและ
 ได้เสื้อเชคแขนยาวดีเพียงกัน สูงวิจิตรตา ขูชอบ
 ไปตามบ้านต่างๆ เพื่อให้แต่ละคนได้ใช้ประโยชน์

จากฉันทน์โดยทั่วกัน นี่ธรรมาจารย์นาง
 ข้าพเจ้าได้มีโอกาสทักถามนางธรรมาจารย์พวกไท
 ชาวมากหน้าหลายตา ได้เฉพาะพวกญวนที่
 ของนางทินที่พาฉันเดินไปตลาดนั้นแหละ ๆ แต่ฉัน
 มีผิวขาวและหน้าตาดีด้วย ซึ่งฉันซึ่งฉันจะ
 เป็นคำรวจประจำอยู่ที่ตึกท่าเรือใหญ่ในนั้น
 ยิ่งหือเหตกว่าใครๆ เห็นหน้าแล้วไม่ทำเอื่อเท่า
 ไทย กล่าวคือ ผิวขาวมาก ตาต่อน้ำใหญ่ ห้า
 ผมยงหักเคี้ยวออกด้วย ส่วนรูปยังไม่สูงใหญ่เท่า
 เดวณิกาน เพราะฉะนั้นจึงกำหนดได้มากกว่าคนไทย
 ควรจะมีรูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณเป็นอย่างไร
 เพราะแม้แต่ในเผ่าเดียวกันก็มีทั้งดำและขาว สูง
 และเตี้ย แต่ตามันส่วนมากไม่เลือกแต่กัน จมูก
 ก็เช่นกัน แม้จะไม่โด่งมากก็มีมันขึ้น แต่มุกแล้ว
 วนิกานนั้นโด่งมากทีเดียว และถึงแม้ในชนจะ
 หน้าเหมือนญวนเหมือนจีน แต่ก็ยังมีสิ่งที่สังเกต
 ได้ว่าไม่ใช่คนทั้งต้องรักนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่ได้คิด
 ว่าอะไรที่เด่น แต่เท่าที่รู้สึกทุกครั้งที่ได้พบคนไทย
 ถิ่นต่าง ๆ รู้สึกว่าความเป็นไทยที่เห็นเด่น เห็น
 จะอยู่ที่กริยามารยาท ข้าพเจ้ายังไม่ได้นพบ
 ไทยถิ่นใดที่มีวาจาโหดฮาก หรือกิริยาอันระหยาบ
 ผละ หรือไม่รู้จักรักการเกรงใจผู้อื่น ตามธรรมเนียม
 ร้อยในการนั่งดูเดินเห็น สอดส่องพุดจามีสันหา
 การจะโดยเฉพาะต่อผู้ใหญ่ นั้นสิ่งที่ดีที่สุดใน
 ที่ของถิ่นต่างๆ ที่ข้าพเจ้าพบมา ซึ่งผิดด้วยนิสัยและ
 วิชาได้ได้อย่างน่าชม และอาจจะเป็นด้วยเหตุที่
 ไทยมีสิ่งที่ดีมีอันไม่มันเอง คนไทยไม่ใช่อันไหน

จึงมักจะถนัดกัน และบางทีก็ถนัดคนเห็นอยู่คนเดียว
แต่ชาวไทพม่าเหมือนกันนะ ผู้หญิงเผ่าต่างๆ
บรรดาที่อยู่ในโฮมส์ด้วยกัน ตลอดจนถึงพวกหญิง
อื่นๆ แต่ได้มีผู้ใดที่เข้าผู้หญิงอาหมไม่ เพราะ
กลัวหึง กระทั่งถูกสาวให้แต่งงานกับคนเผ่าเผ่า จึง
เป็นสิ่งที่เห็นไม่ได้เลยสำหรับชาวอาหม พวก
ไทพม่าพวกนี้ก็จะเห็นเช่นเดียวกัน คำที่เรียกกันว่า
สาวเผ่า และใช้กันจนจำกันอยู่นั่น ก็จะไม่ใช่คำที่
ผิดอะไรหรอก นี่คือการแต่งงานกับคนเผ่าเผ่า
ไทพม่าเผ่าใดเผ่าหนึ่ง ก็จะคงจะไม่ปรากฏ
เหมือนกัน

ข้าพเจ้าพยายามใช้เวลาคอยอันน่าเบื่อหน่ายนี้
สนทนากับพวกนี้ และทั้งที่ไม่ค่อยจะมีกำลังใจสนทนา
นัก ข้าพเจ้าได้ถามคำถามอีกหลายคำ เช่น คำ
ไพลิน ก็ไปฟังไปคุยกัน เขาออกเสียงค. เหมือน
ค. ตามอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าเหตุใด
ใหม่ใหญ่ในรัฐชาน จึงออกเสียง ค. เป็น ค. เพียง
แต่คนพม่าส่วนใหญ่จะไปข้างในเล็กน้อย แทนที่จะ
แต่โดนฟัน เสียง ค. ก็จะหายไปแล้ว คำนี้จึง

ตรงกับเงื่อนไขของ แต่เท่าที่สังเกต ข้าพเจ้ารู้สึก
ว่า คำไทยชาวม้งเสียงตรงกับภาษากรุงเทพฯ มาก
กว่าภาษาไทยใหญ่และคำนี้ เพราะคำที่ม้งเสียง
ค.บ.พ. หลายคำตรงกัน จะต่างกันก็เพียงเสียงสระ
ในคำบางคำ เช่น คำฟัน เขาออกเสียงว่าฟัน เป็น
ต้น

คุยกันอยู่นานเกือบชั่วโมง หวังที่จะหา
ท่วงท้นและข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณจะเห็น นาง
ทักปวารณาชวนว่า แชนนา ซึ่งเธอหมายถึง เหงา
จึงออกจะเป็นคำที่แปลกกว่าภาษาไทยคำนี้ ที่ใช้
คือแห่งน้ำ และหิวข้าวอีกใช้ แชนนา แทน ต้องให้
ข้าว หรือ ต้องห่มยา อย่างในภาษาไทยใหญ่และ
คำนี้ คงจะทำให้ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ ถึงการที่จะ
เชิญคนไทยชาวเถื่อนมาประชุมเทียบภาษาถิ่นใน
กรุงเทพฯ อย่างที่เคยทำมา ข้าพเจ้าได้ต้องถามแล้ว
ว่าท่านคิดแต่ตอนเย็นแล้ว แต่เดี๋ยวนี้ท่านแนะนำ
ควรจะติดต่อกับทางรัฐบาลเวียดนาม ทางรัฐบาล
อนุญาตให้เรามาได้ เราจะยินดีมาอย่างยิ่งยิ่ง
แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ถ้าต้องขออนุญาตรัฐบาล เรา

เป็นเพื่อนกับเด็กๆ และช่วยมารดา.....

คือ... **บีบีโชนแท็บเล็ต**

BABYSOWN TABLETS

ยาประจำบ้าน.....

- ช่วยแก้ไขเมื่อเด็กมีอาการท้องอืดท้องเฟ้อ คัดร้อง มีไข้ แกรก จุก ไบรยะหรือท้องผูก
- มีเบเกอรี่รสอร่อยของ หมอวิลเลียมแมกซ์เวลล์

ที่มกราคมทั่วโลกนิยมใช้มามากกว่า 50 ปีแล้ว

มีจำหน่ายตามร้านขายยาทั่วไป

ตามใจไปไหนสัก เห็นด้วยอย่างจาก อ้ายมยาเคง
จากอั้งลั้งและครุณา จากเวียงจันทน์ ที่จนแล้ว
จนหรือถ้าประชุมเรื่องภาษาไทยถิ่นไม่ได้

ข้าพเจ้าขอด้วยความอดทนจนถึง ๘.๐๐ น. รถ
คันหนึ่งจะกลับคืนมา นางทิมรีบไปโบกมือ จน
รถจอดอยู่ข้างทาง และมาหยุดที่ตรงที่เรานั่งอยู่
นางทิมก็วิ่งไปจากมือข้าพเจ้า และพูดจากับคนขับ
อยู่หน้าหน้าว่าคาญใจ เพราะขอทราบเรื่องว่าเรา
พูดกันอย่างไร ครู่ต่อมานางทิมจึงรายงานมาว่า
รถคันนี้เห็นถูกบริษัทมินจงจริง แต่ไม่ใช่รถเที่ยวที่
หนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงไม่มีที่ข้าพเจ้าของไว้ แต่
จึงได้รถคันที่เดินทางไกลอย่างนี้ เรากำหนดให้
ที่ใดแถวหลังสุดนั่งเพียงสองคน เหลือที่ตรงกลาง
ไว้ให้นั่งหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงได้แทรกนั่งลงตรงนั้นและ
ต้องนั่งด้านตามลำบากรู้สึกอึดอัดใจเดินทาง
เหนื่อยโง่ง พึ่งที่ข้าพเจ้าเสียค่ารถเต็มราคา และ
เป็นรถที่ขับเร็วหนึ่งแถวหน้าๆ ต้องแฉกด้วย หาก
เป็นรถหนึ่งแถวหลัง ค่ารถจะถูกลง แต่ถึงอย่างไรก็
ตาม เห็นว่าเราได้นั่งที่ข้าพเจ้าพอใจแล้ว เพราะ
จะได้ไม่ทะเลาะกันผู้มาส่งให้ค่อยๆ ไปอีก นางทิมดู
แว่นตาของข้าพเจ้า และส่งจนกระทั่งข้าพเจ้า
หิ้วกระเป๋าขึ้นรถแล้วจึงกลับ คนในรถทั้งรถพากัน
ล้อเราเป็นตาเดียวกัน ในเมื่อได้ขึ้นภาษาที่เรา
พูดกันนั้นภาษาที่เขาไม่เข้าใจ และข้าพเจ้าเชื่อว่า
พวกรักกันจะรู้สึกภาคภูมิใจอย่างข้าพเจ้า ที่เรามี
ภาษาของเขา และเราฟังกันเข้าใจ แม้ว่าข้าพเจ้า
จะดูเผินๆ ผิดกันหน้ามา คนไทยนอกประเทศไทย
ไม่มีภาษา ให้ดูตาฉัน หรือเมื่อตอนพบกัน หรือ

แม้จะชอบคุณก็ไม่ให้อีก เขาให้แต่พระเท่านั้น
แต่คนไทยชาวเมืองไม่ถือพระ จึงไม่ต้องมีการให้โดย
การว่าตาฉันจึงไม่มีพระอะไรนอกจากตัวอวดด้วย
วาจา แต่นางทิมก็คงจะรู้สึกข้าพเจ้ามีความรู้สึก
ชอบคุณเธอมากเพียงไร ถึงแม้จะกล่าวคำ ได้ย่อน
สักก็รอยก้นคำกล่าวเพียงกับความรู้สึกของ
ข้าพเจ้าไม่

เมื่อรถออกจากทุ่งเอย ขว่เรื่องภาษากลับ
อันหมดจด แต่ข้าพเจ้าก็ยังต้องเผชิญกับปัญหา
เรื่องภาษาญวนต่อไปอีก เพราะปรากฏว่าในรถนั้น
นั้นมีผู้คนใจจีนเรื่องตัวข้าพเจ้า จนเป็นทศนเทศน์
กันไปทั้งรถ ที่ข้าพเจ้าทราบก็เพราะคนที่นั่งแถว
หน้าหันหลังมาของ แฉกยังพูดกับข้าพเจ้าเป็นเชิง
ถาม ซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบทราบได้ว่าถามอะไร และ
ถ้าจะพูดไปแล้ว ก็ไม่เห็นใช้เรื่องน่าสงสัยได้ถามแต่
อย่างใดเลย ข้าพเจ้าถามยังพูดซ้ำๆ กันเพื่อรอคำตอบ
เสียอีก ข้าพเจ้าจึงหลุดปากกล่าวคำญวนขอถามว่า
คงเบียด (ไม่ทราบ) และเพื่อตัดปัญหาเสียทีเดียว
ข้าพเจ้าจึงพูดต่อไปอีกคำหนึ่งว่า คงเบียดจินติน
(ไม่ทราบสักนิดเดียว) เท่านั้นเอง ทุกคนก็พากัน
เงยบไป จึงนับว่าคำญวนที่ข้าพเจ้าพูดเพียงคำเดียว
คำก็ยังพอใช้การได้ แม้จะลำบากยากเย็น กว่า
จะนึกพูดออกมาได้แต่ละคำก็ตาม

ข้าพเจ้ากลับมาช้าขึ้น และได้รับเลี้ยงอาหาร
ญวนจากคุณประนอม กับทั้งได้รับกอนเรื่องว่า
เข้าประเทศเขมรต่อไปอีก หากไม่ได้มาพบคุณ
ประนอม ข้าพเจ้าคงออกจากประเทศญวนไม่ได้
เข้าประเทศเขมรก็ไม่ได้ เพราะไม่ทราบว่าจะ

ต้องไปประทับตราออกและเข้าพร้อมทั้งเสียเงิน
ค่าชดเชยซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบว่าเป็นเงินเท่าไร
เพราะคุณประยอมได้ช่วยเหลือออกเงินให้เสร็จ
หาไม่แล้วข้าพเจ้าก็คงไม่มีเงินพอที่จะเสียด้วย
เพราะเมื่อข้าพเจ้ามาถึงเขตเขมรแล้ว ข้าพเจ้ามี
เงินญวนเหลือไม่ถึงร้อยเหรียญ เป็นอันว่าข้าพเจ้า
ใช้เงินไป ๓๕๐๐ กว่าเหรียญ คิดเป็นเงินไทยก็ ๕๐๐
กว่าบาทเท่านั้น นับเป็นการเดินทางที่เสียเงินน้อย
มาก แต่ก็ได้ความรู้ที่ต้องการมากมายเกินกว่า

ความยากลำบากและเงินทองที่ใช้ไป และสิ่งที
เห็นสิ่งใดๆควรจดจำถึงกับ ใจรักใจชอบ
ไทยอันเป็นกำลังใจสำคัญที่ได้ทำให้ข้าพเจ้ามีความ
การบุกเบิกภาษาไทยกันต่าง ๆ เพื่อที่จะสอนให้
ต่อไปโดยไม่ทอดทิ้ง ทั้งนักสังคมศาสตร์และ
เดี๋ยวว่าสักวันหนึ่งข้างหน้า ผลของงานนี้
จะช่วยคลี่คลายภาษาไทยให้แก่หลายๆ อันจะ
เป็นประโยชน์แก่การศึกษาภาษาไทยยิ่งขึ้น และ
ข้าพเจ้าคิดว่า ฉันนั้นคงจะจดจำ ในไม่ช้า □

สมาคมชายโสด (ชั่วคราว) — ต่อจากหน้า ๓๕

จนมาถึงสมาชิกบ้าง ผมว่าเห็นจะต้องจำกัด
อายุให้พ้นวัยที่ตนเองไปสักหน่อย สัก ๒๕ ปีเป็นอย่าง
ต่ำก็สมควร และโดยเฉพาะจะต้องให้สิทธิแก่
ชายที่ไม่ได้ตก่อน เพราะเป็นบุคคลประเภทที่ควร
เห็นใจในเรื่องนี้มากกว่าใคร ส่วนอายุอย่างสูง
นั้นไม่จำกัด ผู้ร่าเริงไหนก็ยังมี “วัยงาม” หรือ
กระฉับกระเฉง เพราะยังไม่อยากจะไปอยู่บางแคว
ละก็ เชิญเป็นสมาชิกได้โดยน่ะครับ แล้วบรรดา
สมาชิกทั้งหลายก็มาดีทักจะหาเพื่อนฝูงเข้ามาใน
สโมสรได้ แต่ต้องให้แน่ใจว่าเขาคนใดคนหนึ่ง
ในนั้นไม่ได้มาเป็นสหายให้ท่านสตรีผู้หนึ่งผู้ใดเป็น
อันขาด

สโมสรนี้จะเปิดตลอดวันและคืน คือ ๒๔ ชั่วโมง
เพื่อประโยชน์ของบรรดาสมาชิกทุกท่านซึ่ง
อาจจะเกิดอารมณ์อยากจะออกจากบ้านให้พ้นหน้า
หน้าต่างใครเวทนาไหนก็ได้ เมื่อมาถึงสโมสรนั้นก็
อันหวังใจว่าท่านจะได้เป็นตัวของตัวเองวัยเยาว์

เช่นเดี๋ยวนั้น ท่านจะมาแค้น
คั่งมาจากบ้านด้วยการ
ทราบดีก็ได้ หรือจะมา
ให้เรื่องโดยไม่ต้องทน
โดยจงใจจะให้เข้าหุ้ย
อีก หรือจะมาหย่อนไ
ต้องตามกระต่าย หรือ
ให้ดื่มความอ่อนหวานใจอัน
หญิงตัวเล็ก ๆ สักคนที่มี
ใจอันแข็งแรงของคุณไ
แต่ถ้าจะอย่างไรก็ตาม
จะต้องไม่เอาเรื่องในส

สโมสรเป็นอันขาด โดย
แต่อกในท่านของเดี๋ยวนี้
กันเรื่องผู้หญิงภายในกำ
ขาดเหมือนกัน แม้แต่
โตโดยไม่จำเป็นก็เป็นเร